

HARMONISCH PARKBEHEERPLAN – HERWAARDERINGSPLAN

PROVINCIEDOMEIN LIPPENSGOED-BULSKAMPVELD, Beernem

HARMONISCH PARKBEHEERPLAN – HERWAARDERINGSPLAN

PROVINCIEDOMEIN LIPPENSGOED-BULSKAMPVELD, Beernem

Opdrachtgever:
Provincie West-Vlaanderen

Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Brugge (Sint-Andries)
(t) 050 40 32 75

Opgemaakt door:
Expertisecentrum Groenmanagement
KATHO Hogeschool

Pieter Foré
Bregt Roobroeck
Yves Dehondt

Wilgenstraat 32
8800 Roeselare
(t) 051 23 23 30

Referaat:

Foré, P., Roobroeck, B., Dehondt, Y. febr 2011 Harmonisch Parkbeheerplan Provinciedomein Lippensgoed-Bulskampveld, Beernem. Expertisecentrum Groenmanagement, KATHO i.o.v. Provincie West-Vlaanderen. 85p.

Correspondentieadres:

KATHO - Expertisecentrum Groenmanagement
 Wilgenstraat 32 - B-8800 Roeselare
 (t) 051 23 23 30 - (f) 051 22 82 58
 (e) pieter.fore@katho.be - (http) www.katho.be/hivb/onderzoekendienstverlening

In opdracht van:

Provincie West-Vlaanderen
 Provinciehuis Boeverbos
 Koning Leopold III-laan 41 - 8200 Brugge (Sint-Andries)
 (t) 050 40 32 75

Stuurgroepleden:

Wim Marichal (Provincie West-Vlaanderen)
 Jozef Deruyter (Provincie West-Vlaanderen)
 Stijn Loose (ANB)
 Pieter Foré (KATHO)

Trefwoorden:

Harmonisch parkbeheer, openbaar park, beheerplan, Beernem, kasteelpark, Lippensgoed-Bulskampveld.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Provincie West-Vlaanderen of het Expertisecentrum Groenmanagement, KATHO.

Expertisecentrum Groenmanagement, KATHO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inleiding

Het parkgedeelte van het Bulskampveld –Lippensgoed (40 ha) werd niet gedetailleerd onderzocht in het bosbeheerplan uit 2004 omdat de nadruk toen lag op het plannen van bos- en natuurbeheer en het vastleggen van de recreatieve zonering. Sinds de opstart van het bezoekerscentrum zijn echter nieuwe vragen naar educatieve infrastructuur in het parkgedeelte ontstaan. Vanuit de provinciale jeugdinstelling is er ook bijkomende infrastructuur gevraagd i.v.m. jeugdkamperen en avontuurlijk spelen. Westtoer vraagt om het kasteel beter bereikbaar te maken voor fietsers en om een fietsstalling naast het kasteel te voorzien. De vijver en zijn oevers zijn ook aan een opknapbeurt toe. In het kader van een betere toegankelijkheid voor minder mobiele en slechtziende mensen worden cfr. Wallemote –Wolvenhof ook de paden bestudeerd. Naast het onderzoek van de nieuwe infrastructuur worden ook de parkbomen zelf geïnventariseerd en gekeken welke bomen er moeten bijgeplant of vervangen worden. Het HPG heeft tot doel het waardevolle park uit 1904 en zijn bomen zo goed mogelijk te bewaren. Door de vormgeving te verzorgen en de locatie van de nieuwe infrastructuur goed te kiezen, kan het karakter van het park bewaard blijven.

1.	Identificatie	9	3.2	Parkopbouw	71
1.1	Administratieve identificatiegegevens	9	3.3	Beleving en gebruik	73
1.2	Opmetingsplan en terreineenheden	13	3.3.1	Eigenheid	73
1.2.1	Opmetingsplan	13	3.3.2	Geografische context	73
1.2.2	Terreineenheden	13	3.3.3	Ruimtelijkheid van het groenobject	73
1.2.2.1	Vlak-, lijn- en puntvormige elementen	13	3.3.4	Aantrekkingskracht	73
1.3	Statutaire identiteit	21	3.3.5	Toegankelijkheid	76
1.3.1	Openbaar statuut	21	3.3.5.1	Juridische toegankelijkheid	76
1.3.2	Parkreglement	21	3.3.5.2	Fysieke toegankelijkheid	76
1.3.3	Erfdienstbaarheden	21	3.3.5.3	Visuele en communicatieve toegankelijkheid	76
1.3.4	Gebruiksovereenkomsten	21	3.4	Biotiek	77
1.3.5	Planologische bestemming	21	3.4.1	Typeriek van de beplanting	77
1.3.5.1	Gewestplanbestemming	21	3.4.2	Cultuurlijke beplanting	77
1.3.5.2	Plaats van het groenobject in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	21	3.4.3	Collecties	77
1.3.5.3	Plaats van het groenobject in het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan	25	3.4.4	Natuuronderzoek	78
1.3.5.4	Plaats van het groenobject in het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan	27	3.4.5	Probleemsoorten	79
1.3.6	Bescherming als monument of landschap	27	3.5	Biologische waardering	84
1.3.7	Bos, Natuur en Visserij	30	3.6	Bodem en hydrologie	85
1.3.8	Beleidsplannen en gebiedsvisies	31	3.7	Hydrologie	85
2.	Participatie	32	3.8	Reliëf	86
2.1	Heden en toekomst	32	3.9	Milieukwaliteit	86
2.1.1	Interne en gegroepeerde bevraging	32	3.10	Omgeving van het groenobject	86
2.1.1.1	Groep Jeugd	32	4.	Beheervisie en beheerplan	89
2.1.1.2	Groep Educatie	35	4.1	Waardering bepalen	90
2.1.1.3	Groep Recreatie	37	4.1.1	Wat is waardevol, wat vormt een knelpunt en wat is potentieel te ontwikkelen	90
2.1.1.4	Groep Techniek	39	4.2	Doelstellingen afwegen en formuleren	100
2.1.1.5	Groep Landschapspark	42	4.2.1	Mensgerichte doelstellingen	100
2.1.2	Bevraging bezoekers	44	4.2.1.1	Cultuurhistoriek	100
2.1.3	Bevraging andere gebruikers	51	4.2.1.2	Beleving	100
3.	Studie	53	4.2.1.3	Gebruik	100
3.1	Voorgeschiedenis en cultuurhistoriek	53	4.2.2	Natuurgerichte doelstellingen	100
3.1.1	De Vroege Middeleeuwen tot het einde van de 18de eeuw	53	4.2.3	Milieugerichte doelstellingen	101
3.1.2	1770, Lambert Malfait	55	4.2.4	Statutaire doelstellingen	101
3.1.3	Vanaf de 19de eeuw tot 1970	55	4.3	Visie beheerlijnen	102
3.1.4	Vanaf 1970 tot 2004	55	4.3.1	Kenmerken van het vroegere beheer	102
3.1.5	2004 tot nu (2010)	67	4.3.2	Visie parkbeheer_algemeen	102
			4.3.3	Visie parkbeheer_concept	103

4.3.4	Visie verkeersstromen	107
5.	Beheerichtlijnen	118
	VLAKKEN	118
	Hakhout	118
	Parkbos	118
	Hooghout	127
	Gemengd bos	133
	Bosgrasland	135
	Arboretum	135
	Collectie	135
	Heesteraanplanting	138
	Gazon	139
	Speel-, picknick-, ligweide	139
	Hooiweide	139
	Weide	140
	Kruidentuin	142
	Sierbeplanting	143
	Vijver	146
	Gebouw	147
	Halfopen verharde parking	147
	Verharde parking	147
	Neerhof	149
	Boerderij	149
	LIJNEN	150
	Lanen	150
	Bomenrij	153
	Geschoren haag	153
	Natuurlijke oever waterpartij	154
	Semi-natuurlijke oever waterpartij	154
	Greppel/gracht	154
	Beek	156
	Verharde weg	157
	Verhard pad	157
	Halfopen verhard pad	159
	Onverhard pad	161
	Muur	162
	Afsluiting	162

PUNTEN	164
Alleenstaande boom of heester, solitaire bomen	164
Bomengroep	170
Poel	175
Vleermuizenkelder	175
Infrastructuurelement	175

6.	Beheerrubriek	180
	Beheer van grachten	180
	Beheer van hagen en haagblokken	181
	Beheer van bomen_algemeen	181
	Beheer van lanen	182
	Beheer van solitaire bomen	183
	Aanplanten van toekomstbomen in parkbos	184
	Beheer parkbos	185
	Beheer hooghout	186
	Hakhoutbeheer	187
	Oogsten van hakhout	188
	Aanplanten van Rhododendrons	189

7.	Beheeractiepunten	190
	VLAKKEN	191
	LIJNEN	216
	PUNTEN	235

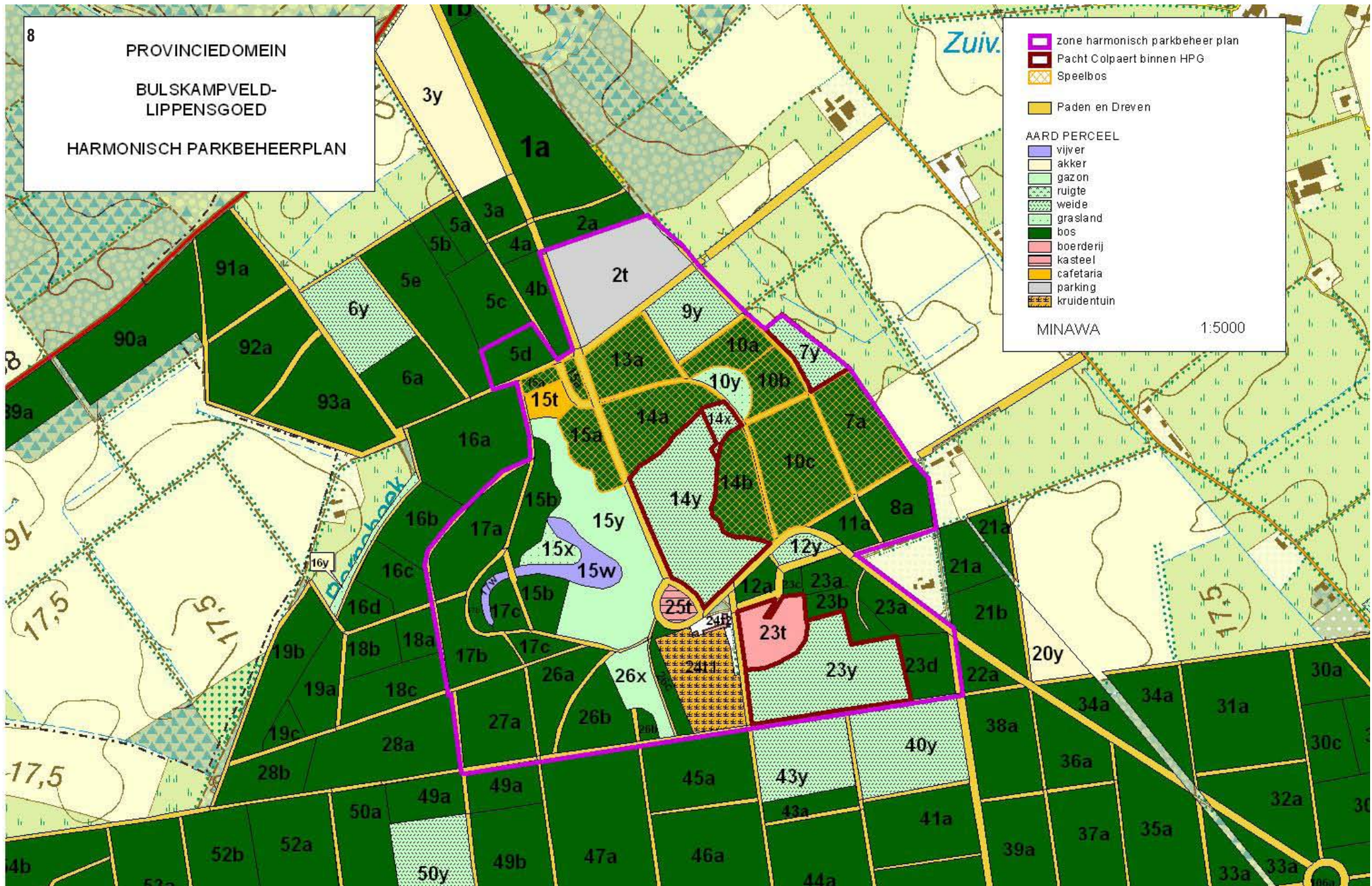
8.	Bijlagen	247
	Bijlage fietspad tussen kruidentuin en weide	248
	Bijlage locatie waterzuivering	250
	Bijlage visie boerderij	251
	Bijlage visie verlichting	256
	Bijlage visie afzetpalen	258
	Bijlage opmetingsplan	259
	Bijlage knelpunten ruimtegebrek	260
	Bijlage visie verlichting standpunt MINAWA	265
	Bijlage waterkwaliteit	267

PROVINCIEDOMEIN

BULSKAMPVELD-
LIPPENSGOED

HARMONISCH PARKBEHEERPLAN

zone harmonisch parkbeheer plan
 Pacht Colpaert binnen HPG
 Speelbos
 Paden en Dreven
AARD PERCEEL
 vijver
 akker
 gaz on
 ruigte
 weide
 grasland
 bos
 boerderij
 kasteel
 cafeteria
 parking
 kruidentuin
 MINAWA 1:5000

1. IDENTIFICATIE

1.1. Administratieve identificatiegegevens

Naam: Provinciedomein Lippensgoed-Bulskampveld

Adres: Bulskampveld 9, 8730 Beernem

Eigenaar: Provincie West-Vlaanderen
 Provinciehuis Boeverbos - Koning Leopold III-laan 41
 8200 Brugge (Sint-Andries)
 Tel. 050 40 32 75
 E-mail. Wim.Marichal@west-vlaanderen.be

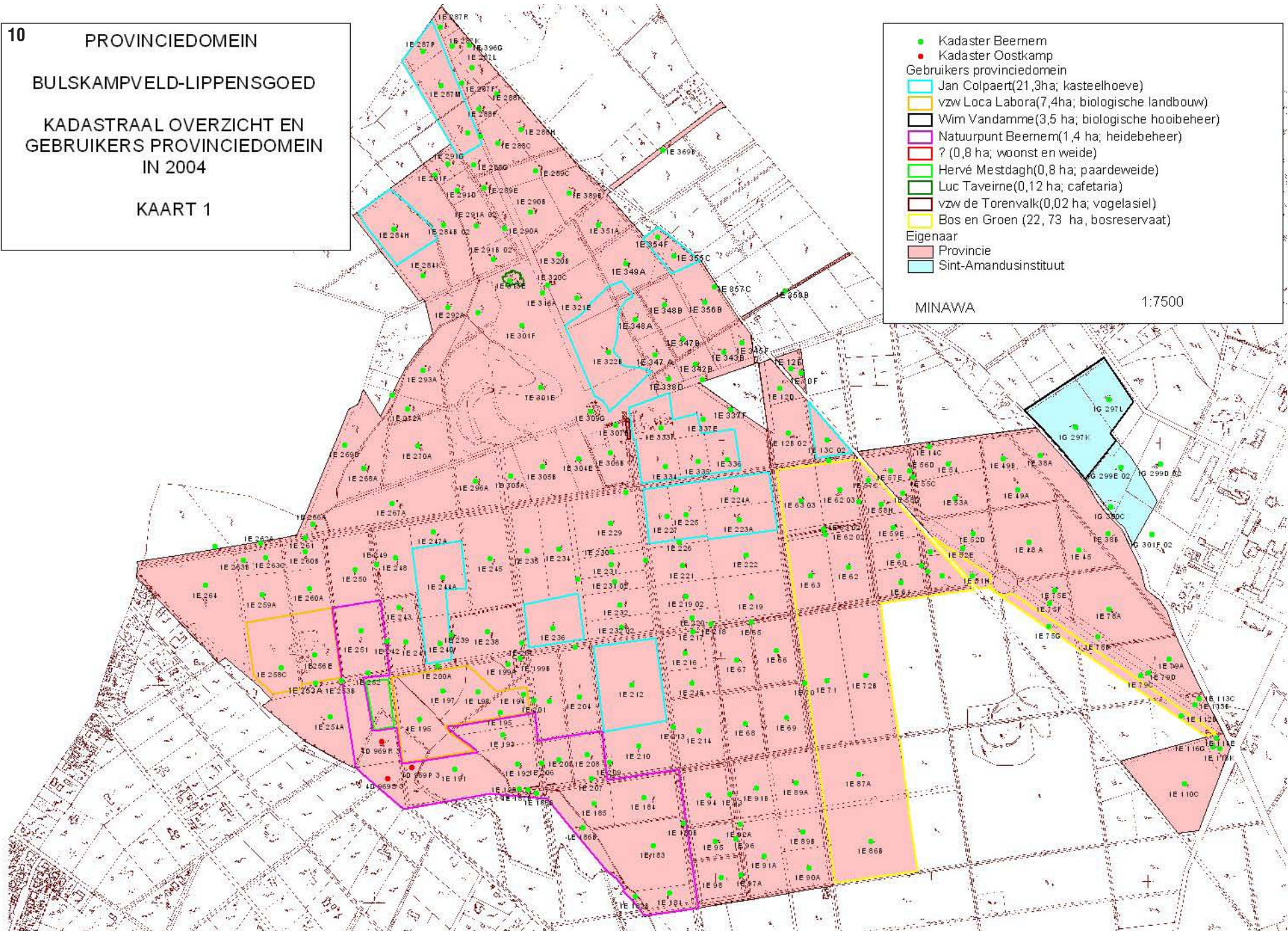
Beheerder: Provincie West-Vlaanderen, Groendienst
 Provinciehuis Boeverbos - Koning Leopold III-laan 41
 8200 Brugge (Sint-Andries)
 Tel. 050 40 32 75
 E-mail. gerdi.degrave@west-vlaanderen.be

Terreinbeheerder: cf. beheerder

Oppervlakte: Het provinciedomein Bulskampveld-Lippensgoed strekt zich uit op het grondgebied van de gemeenten Beernem en Oostkamp (deelgemeente Hertsberge). In 2003 bedroeg de oppervlakte van Bulskampveld-Lippensgoed 225 ha waarvan 220 ha in eigendom van de Provincie West-Vlaanderen en 5 ha in huur. Deze 5 ha (voornamelijk grasland) zijn gelegen langs de Heirweg en worden vanaf 2001 gehuurd van het naburige Sint-Amandusinstituut , eigendom van vzw de Broeders van Liefde met zetel in de Stropstraat 119 in 9000 Gent

In Tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de verschillende gebruikers waarmee de provincie een overeenkomst heeft afgesloten (persoonlijk rechten) en dat in totaal voor 73,5 ha. In 70 ha gebeurt het beheer door een partner , huurder of pachter van de provincie en is de inbreng van de provincie dus beperkt. In de hooilanden die gehuurd worden aan het Sint-Amandusinstituut (3,5 ha) worden de dreven en beplantingen wel beheerd door de provincie

Volledig domein: 232 ha, HPG-deel: 46 ha

Kadastrale gegevens: Op de kaart 'Eigendom en gebruikers' (zie links) worden de kadastrale percelen, de diverse gebruikers (pachters, huurders e.d) en de grens van het gebied in eigendom van de Provincie voorgesteld.

Tabel 1. Overzicht gebruikers

Gebruikers	Voorwerp overeenkomst	Oppervlakte (ha)	Aard overeenkomst	Beslissing B.D.	Start overeenkomst	Einde overeenkomst
Vzw de Torenavalk	vogelasiel	0,03	overeenkomst tot ingebruikgeving	04-07-1996	04-07-1996	04-07-2005
Luc Taveirne	cafetaria	0,12	concessie	07-05-1997	01-01-1998	01-01-2007
Hervé Mestdagh	weide	0,54	huurovereenkomst	jaarlijks		
? (*)	huis met grond	0,78	contract	?	?	?
Wim Vandamme	hooiland	3,50	overeenkomst tot ingebruikgeving	28-03-2002	01-01-2002	30-09-2010
Vzw Loca Labora	boerderij met grond	7,44	erfpacht	24-02-2000 (PR)	01-04-2000	01-04-2033
Natuurpunt Beernem	Heide, grasland,bos	17	Overeenkomst tot ingebruikgeving	19-12-2002	01-01-2003	30-09-2011
Jan Colpaert	boerderij met grond	21,35	pacht	04-08-1989 (akte)	01-10-1989	01-10-2006
Bos en Groen	bosreservaat	22,73	Ministerieel Besluit	10-01-2002	1-12-2003	1-12-3030
TOTAAL OPP.		73,49				

(*) De overeenkomst met Henri Vandewalle liep ten einde op 31-05-2004. Tijdens de duur van de verbouwingswerken aan de kasteelhoeve neemt Jan Colpaert zijn intrek in deze woning. Daarna worden nieuwe huurders gezocht.

Vlakkormige elementen

1.2. Opmetingsplan en terreineenheden

1.2.1. Opmetingsplan

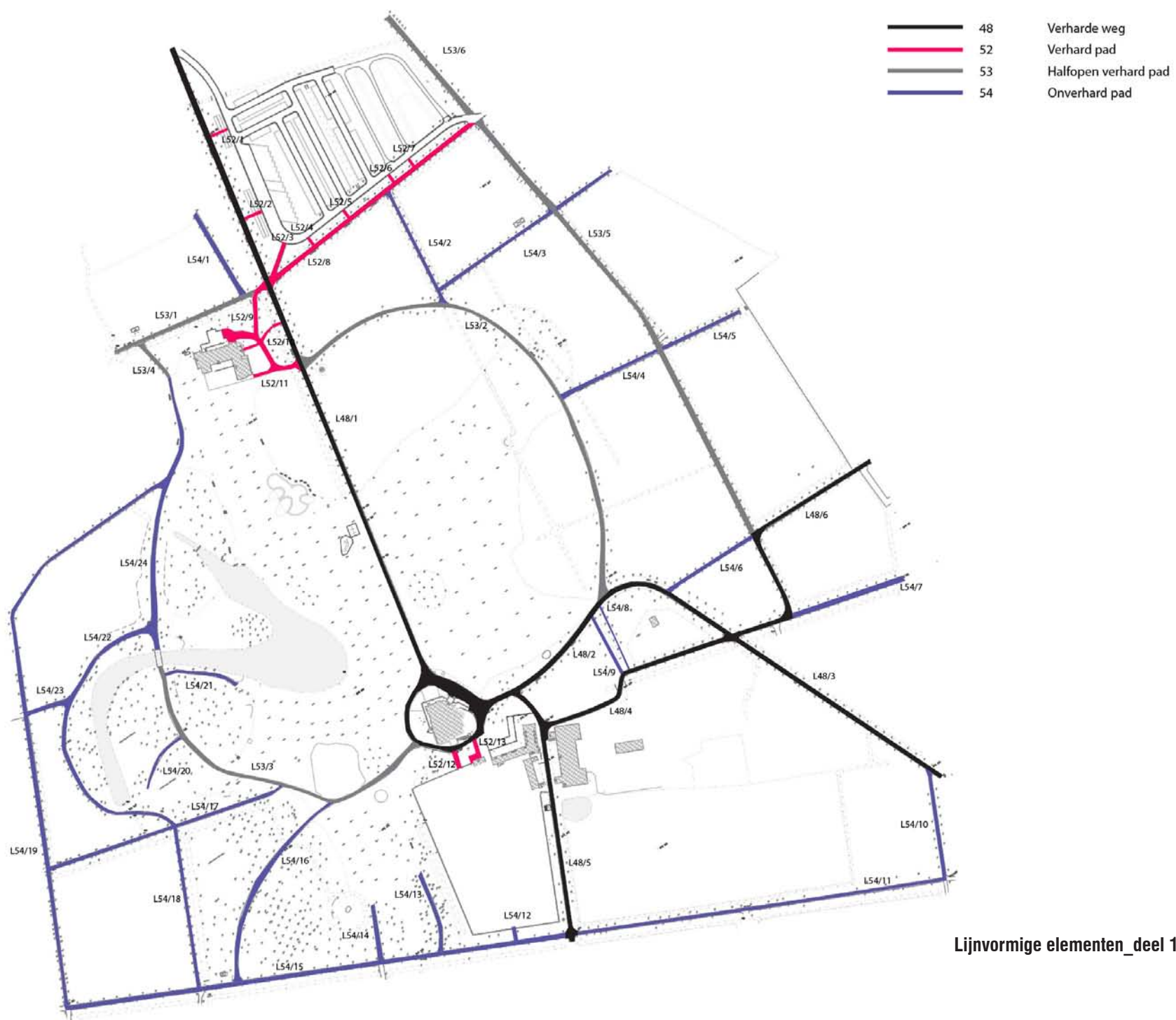
Bijlage 1: Opmetingsplan

1.2.2. Terreineenheden

1.2.2.1. Vlak-, lijn- en puntvormige eenheden

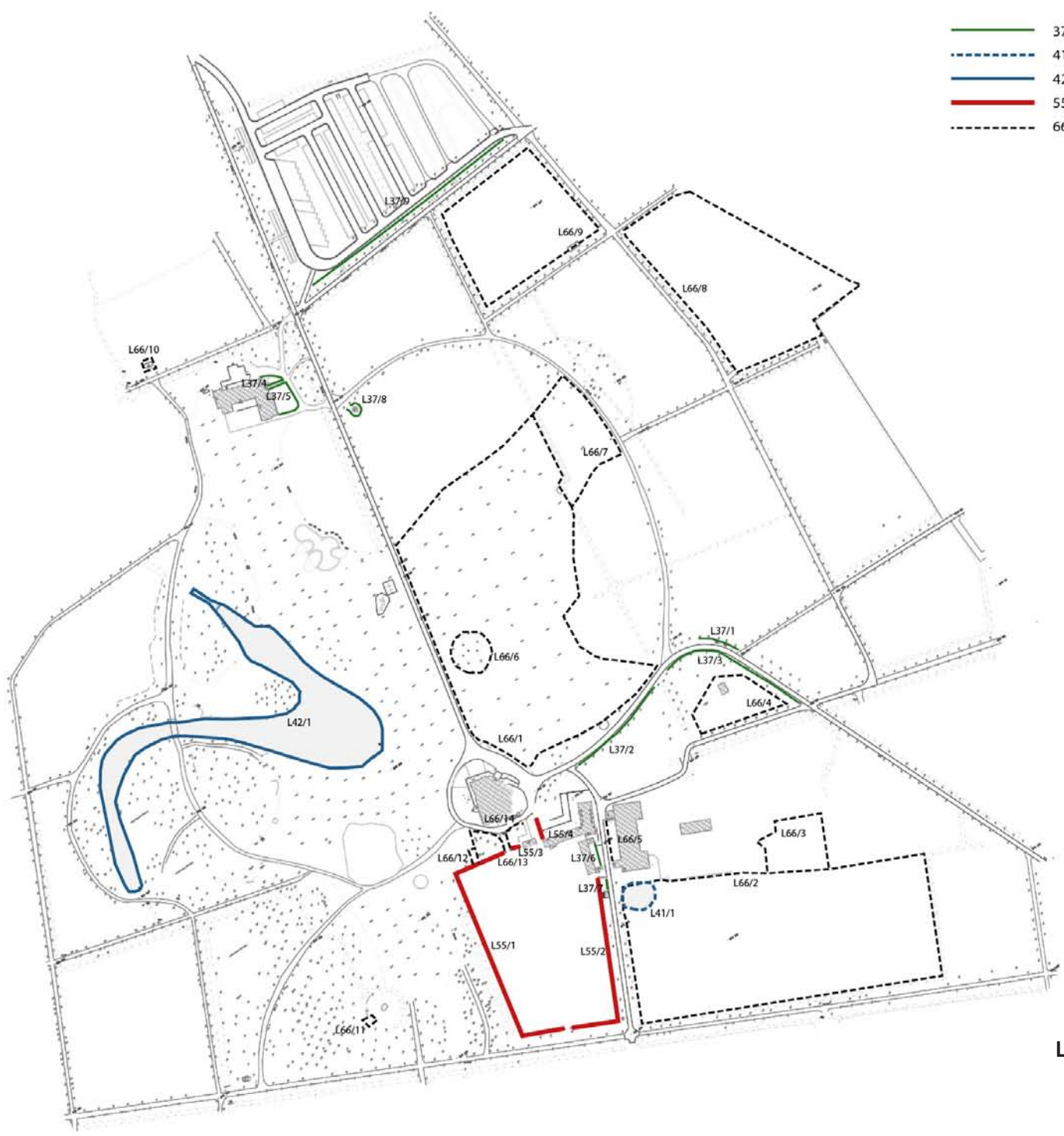
Vlakvormige elementen

Code	Naam	Zones	Opp. (m ²)
1	Hakhout	V1/1	480
3	Parkhout	V3/1 V3/2 V3/3 V3/4 V3/5 V3/6 V3/7 V3/8 V3/9 V3/10 V3/11 V3/12 V3/13 V3/14 V3/15 V3/16	68.600
4	Hooghout	V4/1 V4/2 V4/3 V4/4 V4/5 V4/6 V4/7 V4/8 V4/9 V4/10 V4/11 V4/12 V4/13 V4/14 V4/15	112.255
6	Gemengd bos	V6/1 V6/2 V6/3	11.139
8	Bosgrasland	V8/1 V8/2	27.470
10	Arboretum	V10/1 V10/2	2.430
11	Collectie	V11/1 V11/2 V11/3 V11/4	4.600
13	Heesteraanplanting	V13/1 V13/2	1.810
14	Gazon	V14/1	110
16	Speel-, picknick-, of ligweide	V16/1	30.160
17	Hooiland	V17/1 V17/2 V17/3	9.455
18	Weiland	V18/1 V18/2 V18/3 V18/4	47.490
25	Kruidentuin	V25/1	12.530
28	Sierbeplanting	V28/1 V28/2 V28/3 V28/4 V28/5	3.448
30	Vijver	V30/1	7.480
31	Gebouw	V31/1 V31/2 V31/3 V31/4 V31/5 V31/6 V31/7 V31/8 V31/9 V31/10	3.926
32	Halfopen verharde parking	V32/1	10.000
34	Verharde parking	V34/1 V34/2	10.700
63	Neerhof	V63/1	1.960
64	Boerderij	V64/1	8.000

Lijnvormige elementen_deel 1

- 37 Geschoren haag
- 41 Natuurlijke oever waterpartij
- 42 Semi-natuurlijke oever waterpartij
- 55 Muur
- 66 Afsluiting

Lijnvormige elementen_deel 2

Lijnvormige elementen_deel 3

Lijnvormige elementen

Code Naam	Zones	Lengte (m)
35 Dreef	L35/1 L35/2 L35/3 L35/4 L35/5 L35/6 L35/7 L35/8 L35/9 L35/10 L35/11 L35/12 L35/13 L35/14 L35/15 L35/16 L35/17 L35/18 L35/19 L35/20 L35/21 L35/22 L35/23 L35/24 L35/25 L35/26 L35/27 L35/28	4.828
36 Bomenrij	L36/1	125
37 Geschoren haag	L37/1 L37/2 L37/3 L37/4 L37/5 L37/6 L37/7 L37/8 L37/9	567
41 Natuurlijke oever waterpartij	L41/1	75
42 Semi-natuurlijke oever waterpartij	L42/1	850
45 greppel	L45/1 L45/2 L45/3 L45/4 L45/5 L45/6 L45/7 L45/8 L45/9 L45/10 L45/11 L45/12 L45/13 L45/14 L45/15 L45/16 L45/17 L45/18 L45/19 L45/20 L45/21 L45/22 L45/23 L45/24 L45/25 L45/26 L45/27 L45/28 L45/29 L45/30 L45/31 L45/32	4.772
46 Beek	L46/1 L46/2 L46/3	420
48 Verharde weg	L48/1 L48/2 L48/3 L48/4 L48/5 L48/6	1.738
52 Verhard pad	L52/1 L52/2 L52/3 L52/4 L52/5 L52/6 L52/7 L52/8 L52/9 L52/10 L52/11 L52/12 L52/13	481
53 Halfopen verhard pad	L53/1 L53/2 L53/3 L53/4 L53/5 L53/6	1.356
54 Onverhard pad	L54/1 L54/2 L54/3 L54/4 L54/5 L54/6 L54/7 L54/8 L54/9 L54/10 L54/11 L54/12 L54/13 L54/14 L54/15 L54/16 L54/17 L54/18 L54/19 L54/20 L54/21 L54/22 L54/23 L54/24	3.252
55 Muur	L55/1 L55/2 L55/3 L55/4	362
66 Afsluiting	L66/1 L66/2 L66/3 L66/4 L66/5 L66/6 L66/7 L66/8 L66/9 L66/10 L66/11 L66/12 L66/13 L66/14	3.128

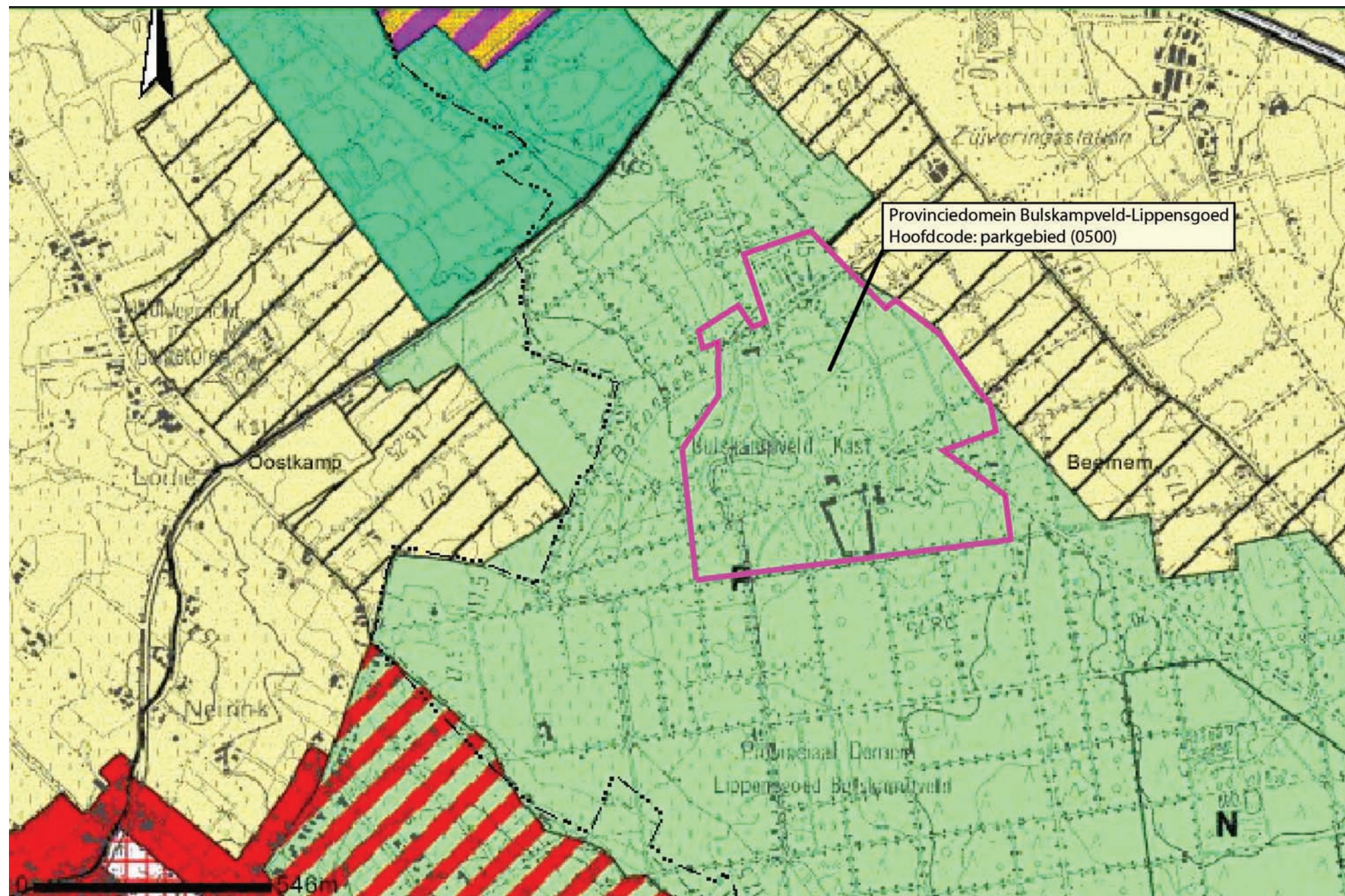
Puntvormige elementen

Code Naam	Zones
56 Alleenstaande boom of heester	P56/1 P56/2 P56/3 P56/4 P56/5 P56/6 P56/7 P56/8
57 Bomengroep	P57/1 P57/2 P57/3 P57/4 P57/5 P57/6 P57/7 P57/8 P57/9 P57/10
58 Poel	P58/1
59 Ijskelder	P59/1
61 Infrastructuurelement	P61/1 P61/2 P61/3 P61/4 P61/5 P61/6 P61/7 P61/8 P61/9 P61/10 P61/11 P61/12 <i>Grafsteen Infobord Vlaggenmasten Infobord Zitbank Zitbank Infobord Zitbank Insectenhotel Zitbank Zitbank Zitbank</i> P61/13 P61/14 L61/15 P61/16 P61/17 P61/18 P61/19 P61/20 P61/21 P61/22 P61/23 P61/24 <i>Schuilhok Zitbank Aanlegsteiger dambord vuilbak Zitbank brug Vuilbak Zitbank Zitbank Overloop Zitbank</i> P61/25 P61/26 P61/27 P61/28 P61/29 P61/30 P61/31 P61/32 P61/33 P61/34 P61/35 P61/36 <i>Zitbank Zitbank Zitbank Speelterrein Zitbank Zitbank Zitbank Speelterrein Kapel Zitbank Infobord IKW</i> P61/37 P61/38 P61/39 P61/40 P61/41 P61/42 P61/43 P61/44 P61/45 P61/46 P61/47 P61/48 <i>Infobord Zitbank Zitbank Zitbank Zitbank Fietsenstalling Fietsenstalling Zitbank Zitbank Zitbank Opslagplaats Zitbank</i> P61/49 P61/50 P61/51 P61/52 P61/53 P61/54 <i>Zitbank Zitbank Opslagplaats brandhout Vuilbak Speelterrein Paaltjes</i>

Puntvormige elementen

1.3 Statutaire identiteit

1.3.1 Openbaar statuut

Het provinciaal domein Lippensgoed-Bulskampveld heeft een volledig openbaar statuut.

1.3.2 Parkreglement

Het politiereglement voor de domeinen van de Provincie West-Vlaanderen is van toepassing op het park

1.3.3 Erfdienstbaarheden

De bereikbaarheid van het VOC, de cafetaria, hoeve Colpaert.

1.3.4 Gebruiksovereenkomsten

Zie tabel 1: overzicht gebruikers

1.3.5 Planologische bestemming

1.3.5.1 Gewestplanbestemming

Volgens het gewestplan bevindt het provinciedomein zich voornamelijk in parkgebied.

Op het provinciedomein is geen bpa of rup van toepassing.

1.3.5.2 Plaats van het groenobject in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Het parkgebied wordt geklassificeerd als een gaaf landschap in het RSV. Een gaaf landschap is er één waarvan de samenhang slechts in een beperkte mate gewijzigd is door ingrepen. Bij de gave landschappen staan het behoud en de versterking van de structurerende landschapselementen en -componenten voorop.

Ontwikkelingsperspectieven

De visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling wordt in het RSV kernachtig uitgedrukt in de metafoor 'Vlaanderen open en stedelijk'.

Gewenste ruimtelijke structuur en consequenties voor het park

1° Het vrijwaren van het buitengebied voor de essentiële functies

Het gebied wordt behouden voor zijn huidige functies: natuur, bos en recreatie en in beperkte mate functies van maatschappelijk belang en landbouw.

2° Het tegengaan van de versnippering van het buitengebied

Er wordt geen extra bebouwing of infrastructuur voorzien om versnippering van het gebied te vrijwaren.

3° Het bundelen van de ontwikkeling in de kernen van het buitengebied

In het park worden er verder gestreefd naar een ontwikkeling van recreatieve activiteiten met een ecologische grondslag op schaal van de Provincie.

4° Het inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen

Het volledige domein kent zowel op natuur, park als landbouw vlak een duidelijk geheel. Deze structuur wordt dan ook gerespecteerd en waar mogelijk versterkt.

5° Het bereiken van een gebiedsgerichte ruimtelijk kwaliteit in het buitengebied

Een ruimtelijke kwaliteit wordt beoogd door:

- integraal waterbeheer, via het loskoppelen van de waterstromen, natuurlijke waterzuivering
- behoud van het waterbergend vermogen van de beekvallei
- het versterken van de diversiteit en herkenbaarheid van het landschap

6° Het afstemmen van het ruimtelijk beleid en het milieubeleid op basis van het fysisch systeem

Integratie van een natuurlijke waterzuivering ter bevordering van het waterkwaliteit in de Bornebeek

7° Het bufferen van de natuurfunctie in het buitengebied

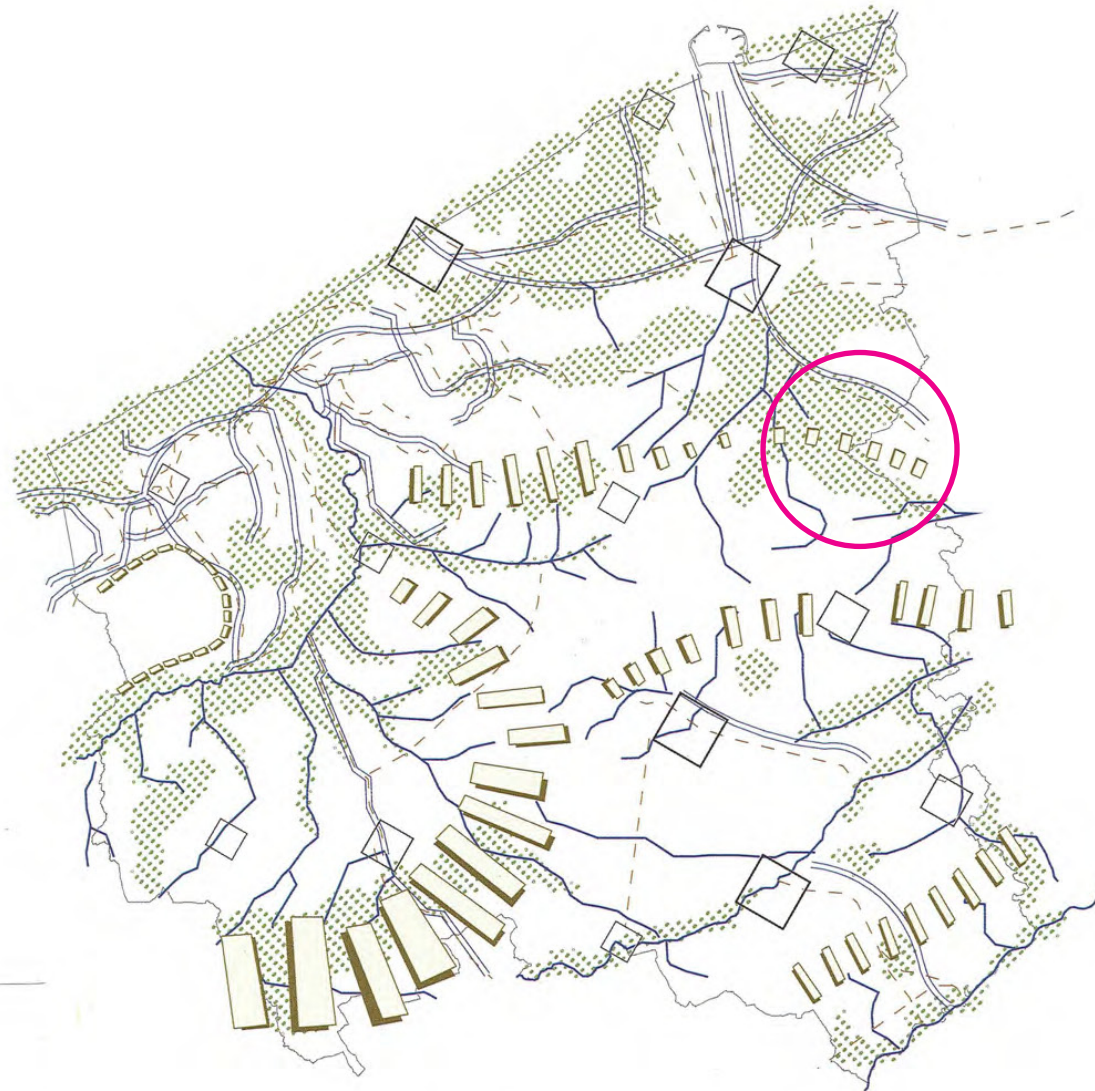
Bulskampveld vormt een belangrijke buffer voor de natuur op lokaal en regionaal gebied.

Het Provinciaal domein Lippensgoed-Bulskampveld is gelegen binnen deze regio Veldgebied Brugge-Meetjesland (Deelruimte 3. Oostelijk Houtland en Deelruimte 4. Noordelijk Houtland). Per deelruimte zijn een aantal ruimtelijke concepten uitgewerkt. Voor het domein zijn volgende conceptelementen van belang:

- Behoud en versterking van historische bos- en parkstructuren met concentraties aan parken en kasteeldomeinen
  - Hoofdfunctie bos of park;
  - Historische bossen en parken worden maximaal behouden en versterkt binnen hetlandschappelijke kader van de veldgebieden.
  - Versterking van de bosstructuur vindt plaats door bosuitbreiding en het realiseren van bosverbindingen via KLE's, dreven en/of stapsteenbossen;
  - Op lokaal niveau kan in afweging met andere bosfuncties worden gestreefd naar een halfnatuurlijk, halfopen landschap;

- De onderlinge samenhang en de samenhang van de parken en kasteeldomeinen met de omgeving worden behouden en versterkt;
  - Vooral de bosgebieden van het Bulskampveld vervullen een belangrijke recreatieve functie voor natuur- en landschapsgerichte recreatie;
  - De aandacht voor de aanwezige landbouw en zijn functie als beschermer van de open ruimte.
- Behoud en versterking van zeer waardevolle complexen van bos en heide (delen van Lippensgoed-Bulskampveld)
- Hoofdfunctie natuur (deel uitmakend van het VEN);
  - Streven naar de ontwikkeling van historisch aanwezige wastine-landschap;
  - Binnen deze complexen wordt gestreefd naar het behoud en herstel van waardevolle kwel en brongebieden, natuurlijk meanderende beken en waardevolle gradiëntsituaties;
  - Ecologisch zeer waardevolle gebieden worden gebufferd en recreatief gezoneerd.
- Behoud en versterking van een mozaïeklandschap met ruimte voor grondgebonden landbouw, grasland- en bosontwikkeling (Landbouwgebieden in Bulskampveld)
- Mogelijke hoofdfuncties landbouw, natuur, bos en/of natuurverweving;
  - Geometrische ontginningsstructuur met een ruimtelijke mozaïek van kleinere bossen en landbouwgronden. Verspreid komen ecologisch waardevolle graslanden en KLE's voor;
  - Streven naar het behoud, de ecologische opwaardering en het landschappelijk herstel van de aanwezige bos-, natuur- en landschapselementen;
  - Dreven, KLE's en stapsteenbossen kunnen een belangrijke functie vervullen als ecologische en landschappelijke verbinding tussen bos- en natuurgebieden;
  - Streven naar behoud en via stimulerende maatregelen naar het versterken van een netwerk van kleine bos- en landschapselementen en naar het zoveel mogelijk afstemmen van de landbouw op de aanwezige natuur- en landschapswaarden;
  - Een stevige grondgebonden landbouwstructuur vormt een belangrijke drager voor het behoud van historische, (half-)open landbouwgebieden binnen een bosrijke omgeving. De aanwezige glastuinbouw krijgt ontwikkelingsperspectieven (behalve binnen Bulskampveld en Blommeke).
- Ontwikkelen van een samenhangend, hoogwaardig veldgebied (Bulskampveld)
- Samenhangend, zeer omvangrijk en landschappelijk gaaf complex van veldgebieden met ecologische kwaliteiten van internationaal belang;
  - Bulskampveld wordt in onderlinge samenhang behouden en verder ontwikkeld als omvangrijk, hoogwaardig veldgebied met een mozaïek van natuurkerngebieden, bossen, beekvalleien, cultuurhistorische elementen en een verbrede, grondgebonden landbouw;
  - Uitbouw van een samenhangend toeristisch-recreatief netwerk gericht op natuur- en landschapsgerichte recreatievormen;
  - De relatief grote rijkdom aan waardevolle cultuurhistorische erfgoedelementen wordt behouden en opgewaardeerd met aandacht voor een goede ontsluiting binnen een samenhangend toeristisch-recreatief netwerk;
  - Het kleinschalige karakter en de historische structuur van landelijke nederzettingen dient behouden te blijven;
  - Verdere aantasting door lintbebouwing vermijden en goede landschappelijke integratie van aanwezige 'storende' bebouwing;
  - Versnipperend effect van de huidige infrastructuurbundel Gent-Brugge verminderen.
- Behoud en herstel van gave landschaps- en erfgoedwaarden van samenhangende veldgebieden, meersgebieden en gave beekvalleien (Bulskampveld)
- De identiteit van de grote veldgebieden en gave beekvalleien wordt behouden en waar mogelijk versterkt door herstel, beheer of aanplant van KLE's;
  - Een verdere toename van storende lint- en verspreide bebouwing dient vermeden.

Rondom bosgebieden vormt behoud en ontwikkeling van de grondgebonden landbouw het uitgangspunt, binnen de bosgebieden en het meersengebied het behoud en de versterking van het landschapsecologisch raamwerk.

Deze kaart is een schematische weergave, geen bestemmingsplan

complexen van natuur

waterlopen

— rivier- en beekvalleien

== kanalen en vaarten

reliëfcomponenten

dijken en spoorwegbeddingen

stedelijke gebieden

RG
figuur 6

Gewenste ruimtelijke natuurlijke structuur

Provinciaal
Ruimtelijk Structuurplan
West-Vlaanderen

1.3.5.3 Plaats van het groenobject in het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan

Het provinciaal domein wordt in het PRS gezien als een relict van een traditioneel landschap en behoort tot de Veldruimte.

De cultuurhistorische Veldgebieden ten zuiden van Brugge worden in de Veldruimte als structurerend beschouwd voor de verdere ontwikkeling van natuur, landbouw en toeristisch-recreatief medegebruik.

De Veldruimte valt ruwweg samen met de zandstreek ten zuiden van Brugge. Het stedelijk gebied Brugge ligt op de overgangszone met de polders, Torhout overlapt met de Middenruimte. De volgende gemeenten behoren geheel of gedeeltelijk tot de Veldruimte: Beernem, Brugge, Damme, Ichtegem Jabbeke, Koekelare, Oostkamp, Ruiselede, Torhout, Wingene, Zedelgem. De optie voor percelen van de oude veldgebieden is grondgebonden land- en tuinbouw en bosversterking. Dit wordt gebiedsspecifiek afgewogen.

Gewenste natuurlijk structuur

De provincie heeft tot taak de door het Vlaams Gewest aan te duiden “grote eenheden natuur” (GEN), “grote eenheden natuur in ontwikkeling en natuurverweingsgebieden – in het PRS West-Vlaanderen hypothetisch aangegeven als natuuraandachtzones – te verbinden met natuurverbindingsgebieden en/of (natte of droge) ecologische infrastructuren van bovenlokaal belang. De omgeving Bulskampveld is één van deze natuuraandachtzones.

De Bornebeek is structuurbepalend op provinciaal niveau en wordt geselecteerd als natuurverbindingsgebied.

Gewenste ruimtelijke structuur voor toerisme en recreatie

In het PRS West-Vlaanderen worden toeristisch-recreatieve netwerken, knooppunten en lijnelementen geselecteerd. Beernem behoort tot het landelijk toeristisch-recreatief netwerk van de “Brugse streek”. Het “domein Bulskampveld – Lippensgoed” (met aansluitend Vagevuurbos) wordt geselecteerd als openluchtrecreatieve groene domeinen op provinciaal niveau.

Gewenste landschappelijke structuur

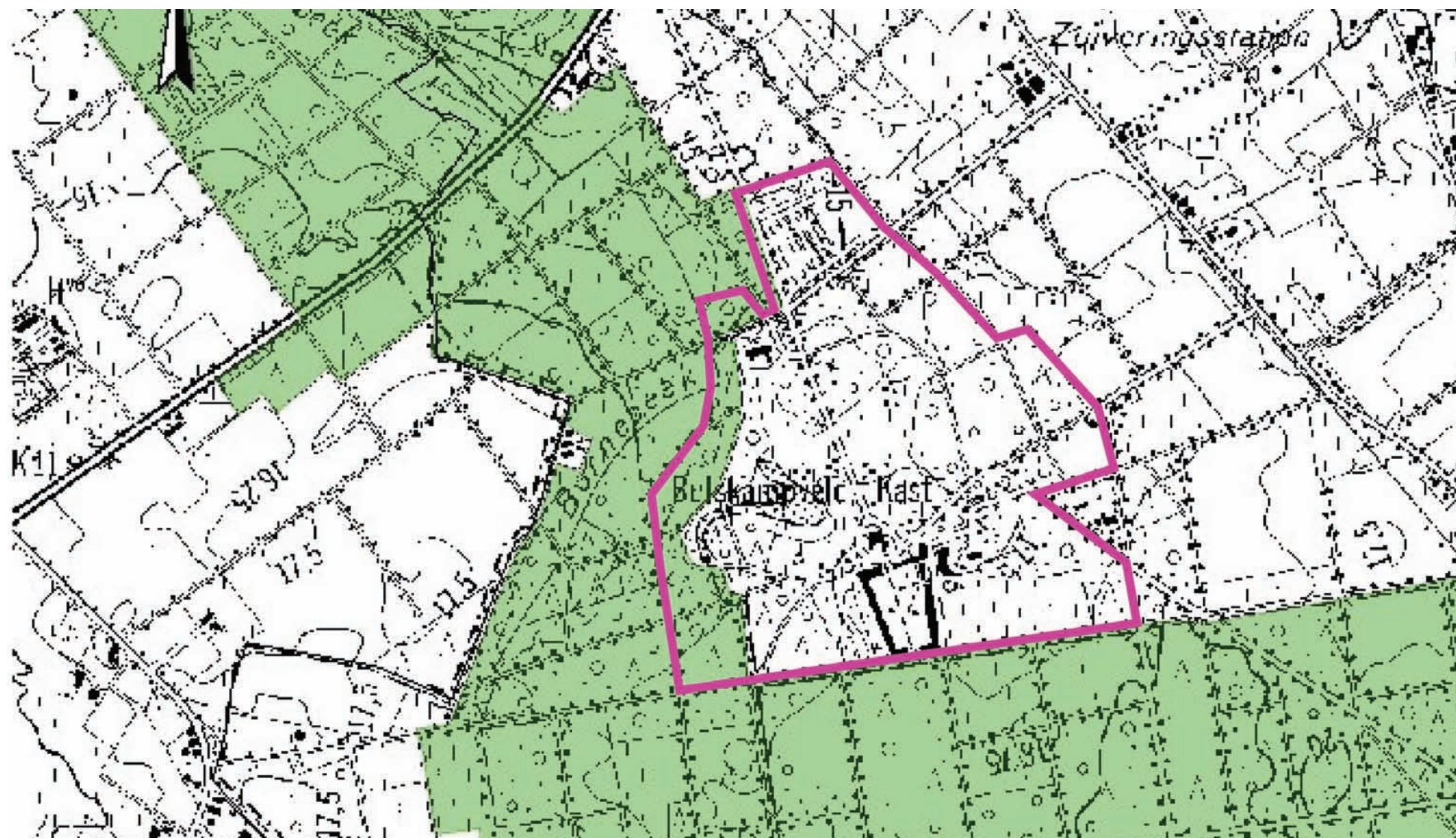
Inzake het landschap staat het behoud en het versterken van de landschappelijke diversiteit en herkenbaarheid centraal. Het Provinciaal domein wordt als bovenlokaal landschapselement en structurerend element gezien, en wordt zowel aangeduid als gaaf landschap en als ankerplaats.

Het beleid voor gave landschappen is gericht op het behouden en het versterken van de traditionele kenmerken en de karakteristieke relicten. Dit impliceert niet dat nieuwe ingrepen worden uitgesloten. Wel dient een verhoogde aandacht te gaan naar de landschappelijke draagkracht van gave landschappen.

Voor ankerplaatsen is het aangewezen om alle vormen van versnippering en verandering of toevoeging van storende elementen, die de samenhang van de ankerplaats verstoren, tegen te gaan. Voor ankerplaatsen die gelegen zijn in gave landschappen moet het versterken van de landschappelijke omgeving binnen het gaaf landschap bijdragen tot een kwaliteitsverhoging van de ankerplaats. Ook voor ankerplaatsen gelegen buiten de gave landschappen moet de directe omgeving meegenomen worden.

Het beleid voor structurerende elementen is gericht op het behouden en versterken van de visuele kwaliteit en herkenbaarheid van het element of component, inclusief zichtzones. Hierbij dient een vrijwaring van de bebouwing en andere storende elementen door afbakening van bouwvrije en serrevrije zones in ruimtelijke uitvoeringsplannen te gebeuren. Voor structurerende lineaire elementen, open ruimteverbindingen en reliëfcomponenten is het bovendien van belang dat versnippering wordt tegengegaan, zodat de verbindingfunctie gevrijwaard blijft.

De provinciale visie op de verschillende deelstructuren wordt gebiedsgericht vertaald naar deelruimten. Beernem valt binnen de deelruimte “veldruimte”. De “veldruimte” valt ruwweg samen met

Locatie van het park in VEN- en IVON-gebied

de zandstreek op het grondgebied van de provincie. Op het Vlaamse niveau vormt de 'veldruimte' een open-ruimteverbinding tussen twee grote aaneengesloten gebieden van het buitengebied (RSV). De rol van deze ruimte is in sterke mate bepaald door het vrij gave cultuurhistorisch landschap van 'veldgebieden' met bossen en dreven in een fijnmazig 'dambordpatroon'. Dit maakt het gebied interessant voor een versterking van de bosstructuur. Dit specifieke landschap heeft eveneens toeristisch-recreatieve potenties, mede door het grote aantal kasteeldomeinen. De ontwikkelingen zijn complementair met de stedelijke functies van Brugge en de kust en met de openheid van de polders. De optie voor de percelen van de oude veldgebieden is grondgebonden land- en tuinbouw en bosversterking.

1.3.5.4 Plaats van het groenobject in het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan

Voor het Provinciaal domein zijn binnen het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan dezelfde punten van toepassing als bij het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan.

1.3.6 Bescherming als monument of landschap

Het domein is aangeduid als Ankerplaats in het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004 en 10 maart 2006.

Ankerplaats Bulskampveld - St-Pietersveld

Code: A34001

Fusiegemeenten: Beernem, Oostkamp, Ruiselede, Wingene, Aalter

Relictzonesassociaties: Oude veldgebieden : Hoogveld, Blekkerbos, Bulskampveld (R34005)

Puntrelictzonesassociaties: Kasteel Bulskampveld (P30135), Kasteel Drie Koningen (P30136), Hoeve Wolvegracht en Galgetoren (P30137)

A. LANDSCHAPSELEMENTEN EN OPBOUWENDE ONDERDELEN

Geomorfologie/hydrografie

- Microrelief: microrelief
- Macrorelief: steile rand, markante terreinovergang (cuesta Lotenhulle-Hertsberghe)
- Hydrografische elementen: vallei (valleien van de Blauwhuis-, Wante- en Bornebeek)
- Moerassige gronden: moeras, veen
- Geologie: (polygoonstructuren rond St-Pietersveld)

Elementen van bouwkundig erfgoed, nederzettingen en archeologie

- Koeren hovingen: tuin, park (park bij kast. Driekoningen en Bulskampveld(ook kruidentuin); tuin bij woningen)
- Landgoederen: kasteel, toren, landgoed, muur (bij kast. Bulskampveld en Driekoningen; Galgetoren)
- Bouwkundig erfgoed: huis, villa (villa's en dienstwoningen bij het centrum voor jeugdbijstand en bij het radiozendstation)
- Landbouwkundig erfgoed: hoeve (Colpaertshoeve; penitentiair landbouwcentrum in hoeve bij de voormalige suikerfabriek)
- Militair erfgoed: (zeilschip bij marineschool en vijver)
- Kerkelijk erfgoed: kapel (veldkapelleke; vagevuurkapel, herdenkingskapel lippensgoed)
- Klein historisch erfgoed: schandpaal (kerkhof nabij Veldkapelleke)
- Archeologische elementen: (grafcirkels uit Brons- en IJzertijd)
- Andere bouwkundige elementen: (voormalig rijksopvoedingsgesticht; radio maritiem zendstation; veldkanterswoningen)

Elementen van transport en infrastructuur

- Wegenis: weg (Brugse Heerweg of Diksmuidse Boterweg)

Elementen en patronen van landgebruik

- Lijnvormig: dreef
- Kunstmatige waters: vijver (bij de kastelen)
- Topografie: blokvormig
- Bos: naald, loof, hakhout

B. LANDSCHAPSWAARDEN

- Wetenschappelijke waarde:

De Kwartaire laag is hier zeer dun/ afwezig waardoor de Tertiaire lagen bijna dagzomen. Deze bodemgesteldheid was bepalend voor de landschappelijke gescheidenis van het gebied. De ankerplaats ligt op de cuesta Hertsberghe - Lotenhulle. Lokale kwelinvloeden en brongebieden van de Blawhuisbeek en Wantebek, Bornebeek. Zeer rijke en waardevolle flora door beheer en door bodemgesteldheid: vochtregime, bodemtextuur, voedingsstoffen, weinig bemesting. Dit vertaalt zich ook in een zeldzame fauna.

- Historische waarde:

Relict van vroegere wastine waarbij de landschappelijke structuren van de ontginning van dit veldgebied nog zeer goed herkenbaar en aanwezig zijn. De gebouwen aansluitend bij de instelling zijn goed bewaard en horen samen.

- Esthetische waarde:

Grote boscomplexen met af en toe enkele open landbouwpercelen ertussen. Het St-Pietersveld vormt een grote open ruimte gebied binnen dit vrij gesloten bosgebied. Overal benadrukken dreven de ontginningsstructuur van het gebied.

- Sociaal-culturele waarde:

De functie van gemeenschapsinstelling (opvoedingsgesticht en "gevangenis") van de gebouwen blijft bestendig in het huidig gebruik waarbij de omliggende gronden nog steeds door de inwoners deels bewerkt/onderhouden worden.

- Ruimtelijk structurende waarde:

De dreven accentueren de ontginningsstructuur en zorgen buiten de ankerplaats ook voor een drevenstructuur.

C: OMSCHRIJVING – OPMERKINGEN

- Omschrijving:

Deze ankerplaats strekt zich uit van de bossen rond kasteel Driekoningen van het provinciaal domein Bulskampveld in het noorden (gem. Beernem en Hertsberge, gem. Oostkamp), over het kasteel Bulskampveld (Hertsberge, gem. Oostkamp), naar het St-Pietersveld (gem. Ruiselede en Wingene), Gulke Putten (gem. Wingene) tot net vóór Doomkerke (gem. Ruiselede). Deze ankerplaats situeert zich op de cuesta tussen Hertsberghe en Lotenhulle waar de Tertiaire lagen zeer dicht aan het oppervlak komen. De Kwartaire mantel is hier zeer dun tot lokaal zelfs afwezig. De tertiaire lagen bestaan uit zand met kleilaagjes en zandsteenlagen ertussen. Ze geven aanleiding tot bronniveau's en beken. Deze arme zandgronden met soms een stuwwatertafel liggen aan de basis van de heidevegetatie in deze vroegere veldzone Bulskampveld – St-Pietersveld. Tijdens de middeleeuwen en later (tot de 18e eeuw) was dit gebied een gemeenschappelijke graasgrond waar lokaal heidevegetatie, lage struiken en heesters voorkwamen, evenals zgn.veldvijvers. Deze vijvers ontstonden door het afplaggen van de bodem, door uitgraven van zandsteen of door afdamming van beken. Rond deze graasgronden lag aanvankelijk een bosgordel. In de 18e en begin van de 19e eeuw werd het omringende bos onder impuls van de Oostenrijkers omgezet in landbouwland en de graasgronden in bos. Daarbij ging men systematisch tewerk volgens een dambordpatroon dat geaccentueerd werd door dreven. Het domein Bulskampveld is grotendeels bebost en sluit aan bij de noordelijke bossen rond Driekoningen. Binnen het bos is het dambordpatroon goed herkenbaar door de dreven. Rond de Wolvegracht hoeve staat een bebost gedeelte met de Galgetoren. Dit perceeltje bos met de toren die er boven uit steekt, is een blikvanger in dit niet-bebost stukje. De nabije dreven wijzen wel op de systematische ontginning van het vroegere veldgebied. Het gemengd bos bij Kasteel Driekoningen heeft geen drevenpatroon wegens de landschappelijke parkaanleg. In de buurt liggen nog enkele gave hoeves waaronder de Hoeve Oude Paterij en de Wolvegrachthoeve. De drevenstructuur in het Provinciaal domein hangt vast aan het kasteel van het Bulskampveld. Vlakbij het kasteel en de Colpaertshoeve liggen enkele open graslandpercelen begrensd door bos. De bosgrens verloopt bochtig en soms staan er in de grasperken eilandjes van een bomen, getuigend van de Engelse landschapsstijl. Net ten noorden van het kasteel begint een dreef die oost-west loopt. In oostelijke richting stopt/begint hij aan een "rotonde" in het bos van waaruit de andere dreven vertrekken. Vlakbij het kasteel ligt een vijver met een onregelmatige vorm, eveneens een kenmerk van de Engelse landschapsstijl. In de ommuurde moestuin is een museum ondergebracht omtrent roerend agrarisch erfgoed en een kruidentuin. In het domein treft men heel weinig landbouwpercelen aan, behalve aan de noordrand langs de Diksmuidse Boterweg (= Oude Brugse Heerweg) die de noordelijke grens vormt van de ankerplaats. Af en toe zit een hakhoutperceel ertussen of een perceel met sporen van afplaggen of uitgraven van zandsteen. De Vagevuurbossen sluiten landschappelijk aan bij het provinciaal domein want de dreven lopen door ondanks de versnijding van beide delen door de N370. Deze bossen zijn grotendeels naaldhout en hebben meer landbouwpercelen tussen de bospercelen dan in het provinciaal domein. Naar het zuiden toe treft men de driehoek bij St-Pietersveld aan met het Penitentiair Landbouwcentrum en de Gemeenschapsinstelling voor Bijzondere Jeugdbijstand (het vroegere Rijksopvoedingsgesticht). Deze driehoek van aaneengesloten akker- en graslanden ligt op een plaats waar de Kwartaire zandlaag dikker is. Dankzij bemesting was het mogelijk dit deel toch vroeger te ontginnen. Deze driehoek is op satellietfoto's met voldoende grote schaal herkenbaar. Luchtfoto's op zeer grote schaal tonen polygoonstructuren in de grond die waarschijnlijk te wijten zijn aan fossiele ijswiggen in de tertiaire lagen. Rond de Gemeenschapsinstelling ligt heel wat bebouwing, waarbij het dambord- en drevenpatroon gerespecteerd werd: de dienstwoningen voor het personeel en gebouwd door de instelling, het vroegere hotelletje (het centrum had veel nationale en internationale bezoekers), een kapel aansluitend bij de gebouwen, ... Langs de weg Wingene - St-Maria-Aalter staat het zgn. Veldkapelleke met aansluitend het kerkhof dat bij de instelling hoorde. Ten zuiden daarvan ligt het natuurreservaat de Gulke Putten waarbij het aandeel bos verminderd is in vergelijking met het provinciaal domein. Het aandeel grasland is gestegen. In de Gulke Putten staat nog het Radio Maritiem Zendstation dat de uitzendingen van Belradio en de communicatie met schepen, Belgisch-Congo en enkele belangrijke wereldsteden verzorgde. Talrijke grote zendmasten (zgn. "Torens") en lagere masten met leidingen herinneren daaraan en vormen waardevol industrieel erfgoed. Ten noorden en noordoosten van het radiostation staan loofbossen met een gordel van weiland errond. Het drevenpatroon hangt nog steeds vast aan dat van het eigenlijke St-Pietersveld maar het wordt versneden door twee diagonale wegen naar het station. In het natuurreservaat tracht men met beheer de zeldzame heide- en veenvegetatie te behouden die herinnert aan de vroegere veldzone. Ten zuiden van de weg Wingene-Ruiselede rond het Predikherenhof is het aandeel landbouwland groter dan bos waarbij weiland nog steeds primeert. De bossen hier bestaan uit gemengde én zuivere loof- of naaldbossen. Het drevenpatroon blijft behouden en verwijst naar de ontginning van het disveld. Grachten vormen vaak de scheiding tussen percelen met soms

perceelsrandbegroeiing. De percelen zijn niet meer zo regelmatig naar vorm en oppervlakte. In het gebied komen enkele cirkelvormige grafcircels voor uit de Brons- en/of IJzertijd. Het landschap verschilt naar openheid in deze ankerplaats. In het noorden is het gesloten door de vele boscomplexen, enkel aan de rand ervan ligt soms een weilandperceel langs de weg. Het driehoekige St-Pietersveld vormt een open akker- en graslandcomplex te midden een boscomplex. Meer naar het zuiden worden de bospercelen afgewisseld met open landbouwpercelen wat dit landschap een half open karakter geeft. De dreven in het gehele gebied zorgen voor een begrenzing van de open ruimtes waarbij de doorkijk nog mogelijk is.

- Opmerkingen_knelpunten:

De ankerplaats grenst in het zuiden aan ankerplaats Slangebossen-Vorte Bossen. Deze gebieden liggen op verschillende delen van de cuesta (resp. de cuestarug en het cuestafront) wat ook landschappelijk tot uiting komt. De nederzetting van Doomkerke vormt de hindernis om deze ankerplaats te verbinden met de ankerplaats Slangebossen-Vorte Bossen, maar ze bedreigt ook de rest van het gebied. In het zuiden van deze ankerplaats zit heel wat verspreide bebouwing ingesloten die van weinig belang is. Vaak werken recente uitbreidingen van landbouwbedrijven storend in het landschap. Eén bedrijf in de Vagevuurbossen, met atypische bebouwing, is slecht ingeplant te midden het boscomplex. Het drevenpatroon is uitermate bepalend voor dit landschap en moet goed onderhouden worden. In het zuiden sluit het provinciaal domein Bulskampveld landschappelijk aan bij het woonpark rond Hertsberghe, maar dit is reeds te bebouwd. Verder rukt vanuit Maria-Aalter de lintbebouwing verder op richting St-Pietersveld wat vermeden dient te worden om de lage bebouwingsdichtheid te respecteren. In het noorden (ter hoogte van kasteel Driekoningen) grenst de ankerplaats aan enkele ontginningsplassen die storen in dit bebost landschap en historisch niet verantwoord zijn.

1.3.7 Bos, Natuur en Visserij

Feitelijk bos	Ja
Bosbeheerplan noodzakelijk	Ja
Consequenties voor het beheer	consequenties worden meegenomen in het verdere beheerplan

Ligging in VEN	een klein deel van het parkgebied ligt in VEN-afbakening
Ligging in IVON	Nee
Zijn er natuurrichtplannen?	Nee
Consequenties voor het beheer?	Nee

Speciale Beschermingszone (Habitat- /Vogelrichtlijn): Ja

Afgezien van de kasteelomgeving ligt het volledige provinciedomein in een Europees habitatrictlijngebied (zie KAART 3). Deze habitatrictlijngebieden zijn een gevolg van de Europese Habitatrictlijn 92/43/EEG. De afbakening van de gebieden en de aanduiding van de aanwezige habitats en diersoorten gebeurt op voorstel van de lidstaten (dus Vlaanderen) maar de uiteindelijke goedkeuring komt van Europa. Deze habitatrictlijngebieden maken samen met de vogelrichtlijngebieden deel uit van het Europees netwerk van beschermde gebieden "Natura 2000".

De bedoeling is dat de lidstaten beschermende maatregelen voor de aanwezige habitats en diersoorten uitwerken en bij plannen en projecten er rekening mee houden of compenserende maatregelen uitwerken.

Het provinciedomein maakt deel uit van het habitatrictlijngebied "Bossen, heiden en valleigebieden van zandig Vlaanderen ,westelijk deel" met als code BE2500004. Dit habitatrictlijngebied ligt volledig op West-Vlaams grondgebied en bestaat uit de bijna aaneengesloten bossen tussen Oostkamp en Ruiselede, de riviervalleien van Hertsbergebeek, Rivierbeek en Bornebeek en een aantal

verspreide grotere bossen in het centrum van West-Vlaanderen (o.a. Wijnendalebos). De totale oppervlakte bedraagt 3064 ha. Het grootste gedeelte van het aangeduide habitatrichtlijngebied is in eigendom van openbare besturen (vooral Bos en Groen en Provincie) of Natuurpunt (Gulke Putten en Vorte Bossen) maar ook enkele kasteelparken in particulier bezit liggen binnen deze afbakening.

In dit habitatrichtlijngebied zijn 13 habitats beschermd en moeten natuurgericht beheerd worden. Volgende habitats zijn van toepassing op het provinciedomein Bulskampveld-Lippensgoed.

- bossen met inheemse boomsoorten (beekbegeleidende bossen langs de Bornebeek, oude beukenbossen verspreid over domein),
- heiden en heischrale graslanden (natuurreservaat bovenloop Bornebeek en verschillende dreven)
- matig voedselrijke en vochtige graslanden (graslanden Sint-Amandus en kleine percelen verspreid over het domein)

Als diersoort wordt de bittervoorn als te beschermen soort vermeld. Deze vissoort komt hier echter niet meer voor.

Volgens artikel 6 van deze Europese richtlijn kan deze bescherming o.a. gerealiseerd worden via beheerplannen of via overeenkomsten met particulieren.

Door het opstellen van dit beheerplan met aandacht voor zowel bos, heide en graslanden en de praktische uitvoering ervan, wordt door het provinciebestuur uitvoering gegeven aan deze Europese richtlijn.

Openbaar viswater aanwezig	Ja
Consequenties voor het beheer?	Visstandbeheer i.s.m. Visserijcommissie Het vissen is enkel toegelaten op de kasteelvijver langs de rand van het gazon en speelplein(15y). Om te vissen is een visverlof van het Vlaams gewest noodzakelijk.

Is er nog andere wet- en regelgeving met impact op het beheer Ja

1.3.8 Beleidsplannen en gebiedsvisies

Zijn er beleidsplannen of gebiedsvisies van onderstaande lijst die het groenobject betreffen? Indien ja, beschrijf ze kort en geef de consequenties voor het beheer.

- Land- of Natuurinrichting	Ja (Is in opmaak voor de VLM)
- Gewenste bosstructuur	Nee
- Gewenste agrarische structuur	Nee
- Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan	Nee
- Beheerplannen	Ja, bosbeheerplan.
- Andere	

2. PARTICIPATIE

2.1 Heden en toekomst

Tijdens de eerste vergadering van de projectgroep met Pieter Foré (Katho), Stijn Loose (ANB) en Jef Deruyterop 21 december werd volgende manier van werken afgesproken. Voor de opmaak van het hpg wordt vanuit ANB veel aandacht gevraagd voor de uitbouw van de participatie. Er werd gebruik gemaakt van twee vormen van bevraging:

a. enquête:

Bevragen van bezoekers door de studenten van de Katho via een enquête

b. interne en gegroepeerde bevraging:

De verschillende personen en diensten die betrokken zijn met het park worden gegroepeerd volgens thematiek bevraged. Deze bevraging gebeurde door het Katho

Het verder betrekken van de bevolking bij het beheerplan is niet gebeurt. Het Provinciaal domein is geen stadspark waarbij het juist gebruik van het park afhangt van de buurt, maar is een park op Provinciaal niveau.

2.1.1 Interne en gegroepeerde bevraging

Inhoud en resultaat van de interne bevragingen:

2.1.1.1 Groep Jeugd

Betrokken personen:

- Luc Termont
- Katrien Devliegher
- Pieter Vandevoorde
- Bart Decrop
- Jeugdendienst Beernem

Besproken punten:

- Speelsterrein:
  - Het vernieuwde speelsterrein
  - Toekomst?
  - Type spelen

- Speelbos
  - Integratie met speelbos?
  - Hoe bespeelbaarder maken
  - Bijkomende infrastructuur ivm avontuurlijk spelen
- Kampeerterrein
  - Capaciteit en gebruik
  - Doelgroep: huidige en toekomstige?
  - Voorzieningen? (Composttoilet, opslagruimte,...)
  - Arena
  - Vuurplaats
- Bijkomende infrastructuur i.v.m. avontuurlijk spelen (buiten het speelbos)?
- Educatieve vijver: deze wordt in aug/sept gegraven

Verslag

- Vraag naar extra zitbanken
- De locatie van de vuurplaats staat op het plan van de kampplaats. Een aanduiding in de weide is niet nodig. De jeugdbeweging zorgt zelf voor een veilige buffer
- In het educatief centrum komen er panelen met de voornaamste dieren die voorkomen in het bos.
- Bij een educatief bos is het belangrijk om genoeg elementen, frequentie/aanbod te hebben
- Vraag naar de uitbouw van educatief pad:
  - Verhaal vertellen over het bos op de locatie (niet binnen in het gebouw)
  - Opm Westtour: visueel grotere impact!
  - Het thema "Educatie als spel-element" staat centraal
- Speelbos:
  - Weinig klimbomen
  - Aanwezigheid van snoeihout
  - Open plekken in het bos
  - Levend hout voor spelen
  - Omvorming
    - Meer speelhout
    - Volledige breedte speelbaar

- Speelbos koppelen met educatie: voordelen en nadelen zijn gemengd
      - Vb: park Chlorophyl
- Kampeerterrein
  - 100 personen
  - Max 75 dagen per jaar
  - Kampeerreglement (zie Katrien)
  - Alleen voor erkende jeugdbewegingen
  - Hok wordt door 1 groep gebruikt (KSA)
  - Hok wordt gebruikt voor opslag siorhout (KSA is verantwoordelijk voor eigen materiaal)
  - Geen voorziening van elektriciteit in speelbos of bij kampeerterrein: te verleidelijk (gebruik van muziekinstallaties, etc.)
  - Aanleg van een drinkwaterpunt op kampeerterrein
-
- Speelsterrein
  - 50% van de gebruikers maken geen gebruik van de cafetaria
  - Goede afstand tussen speelsterrein en cafetaria (belangrijk om te behouden)
    - anders: problemen met glas, ...
  - Zicht vanaf cafetaria op speelplek is minder goed
  - Voorstel om bepaalde speeltoestellen te verplaatsen
  - Opletten met teveel beperkingen in spelen: wat met de uitdagingen!
  - Schommel is geplaatst in 2004 (in 2020 afgeschreven)
  - Speelsterrein ligt op locatie tennisveld
  - Speelbosje wordt intensief gebruikt door kinderen tot 12 jaar
  - Speelsterrein niet verplaatsbaar tot bij cafetaria omwille van:
    - Windval
    - Bezinning
    - Grote kinderen (spelen dicht bij ouders?)
  - Mogelijkheid voor beperkte speeltoestellen in bos
- Is er de mogelijkheid om een klein huisje te hebben in het bosgebied (in functie van recreatie en educatie)

2.1.1.2 Groep Educatie

Betrokken personen:

Christine van Rie, Bart Decrop, Dieter Willems, Johan Vansteenkiste, Carmen Henckens (verontschuldigd)

Besproken punten:

EDUCATIE

- Huidige activiteiten
- Toekomstplannen en mogelijkheden?
- Educatie naar scholen
- Tentoonstellingen en puur educatieve activiteiten
- Welke natuureducatieve infrastructuur is er nodig buiten het kasteel?

Wagenmuseum

- Waar en wat met de karrencollectie?
- Sanering in de karren en vrijgekomen ruimte wordt gebruikt als educatieve ruimte
  - inrichting moet passen binnen de kruidentuin
- Educatieve vijver: deze wordt in aug/sept gegraven

Verslag:

Christine:

- Educatie dient te gebeuren in samenspraak en overleg tussen de 4 provinciedomeinen
  - o accenten:
    - Gavers: sport, water
    - Palingbeek: historiek
    - Bulskampveld: bos en heide
- Visie educatie: Educatie door ervaringsgericht werken, en wat je buiten kan zien, moet je niet in het centrum doen.

Dieter:

- De educatie van de scholen omtrent natuur gebeurt hier. Alle gemeenten van omgeving Brugge (tenzij Brugge)
- Er is geen overleg meer met de scholen: te weinig reactie (Uitgezonderd Beernem)
  - Te weinig aandacht voor natuur in scholen

- Aanbod is beperkt voor de scholen en wordt dan voornamelijk ingevuld door MOS
- Educatie aspect groeit
  - Maar nog iets meer op locatie werken en aanbod uitbreiden voor plaatselijke groepen.
  - Associatie tussen wat ze hier leren en dan toepassen in school vb: insectenhotel
- Secundair is heel moeilijk
  - Niveau: praten over biotopen
  - Probleem: beperkte tijd
- Afstand is heel belangrijk, kan niet te ver van het educatief centrum af liggen: Bornebeek en heide zijn het verste
- Type groepen:
  - Scholen in groep
  - Verenigingen op aanvraag, met begeleiding
  - 6 wekelijks: activiteiten
- Individueel aanbod
  - Bomenpad (achtal boeken)
  - Toren: mogelijkheid als uitkijkpunt => niet mogelijk (bomen zijn hoger dan toren)
  - Kruidentuin, wagenmuseum, wandelingen
  - In het algemeen weinig aanbod, door volk en infrastructuur gebrek
- Opmerkingen westtour:
  - Educatieve borden rond kasteel zijn verschillend
  - Evenementenbord valt niet genoeg op
  - Bord op aanwijs staat goed
- Kruidentuin:
  - Geen rondgang
- Aanduiden van toiletten!
- Rustpunten bij educatieve plekken
- Toekomst van educatie:
  - Verhaal van bosbeheer (bouwen, leven, mens, voedsel,...)
  - Verhaal beginnen bij terras
  - Verhaal brengen op twee niveau's: kind en volwassene
  - Parcours: 1-1,5km lang (max. 2km)

- Kruidentuin
  - Exit hekken aanbrengen
  - Wordt tegenwoordig niet meer gesloten maar is nefast door de vele bezoeken van konijnen in de kruidentuin
- Inrichten van een paviljoen in het park:
  - Duurzaam gebouwd
  - Bouw van een historisch paviljoen?
- Ruiterspaden
  - Slechte kwaliteit van ruiterspaden (opmerking dateert van voor de heraanleg)
- Activiteiten van bezoekers:
  - 1° Algemene wandelingen
  - 2° Themawandelingen
  - 3° Workshops
- Doel is om einde van dit jaar (2010) een bosleerpad vast te leggen i.s.m. ANB.
- Natuureducatie in Wagenmakerij niet mogelijk
- ANB had graag gezien dat het verhaal over de ontwikkeling van de streek verteld wordt hier in het Prov. domein.
-

2.1.1.3 Groep Recreatie:

Betrokken personen:

Tim Provoost, Ine Plovie, Pauwel Bogaert, Tom Vermeersch, Frans Pauwels, Conny Lambert, Bart Decrop

Besproken punten:

Bezoekerscentrum:

- Bezoekers in contact brengen met het domein en activiteiten aanbieden die ook ontspannend zijn
- Organiseren van wandelingen, fietstochten
- Vraag naar educatieve infrastructuur

Westtoer:

- Betere bereikbaarheid van het kasteel voor fietsers
- Voorzien van een fietsenstalling naast het kasteel

Groep recreatie:

- Hoe moet de bereikbaarheid van het kasteel verbeterd worden voor de fietser en de wandelaar?
- Wat is de relatie met het fiets- en wandelnetwerk?
- Waar moet de fietsenstalling komen?
- Waar moeten fietsen toegelaten worden?

Bewegwijzering

- Betere verwijzing naar cafetaria en kasteel (?)

Toegankelijkheid

- De kortste wandellus is niet bruikbaar voor gebruik met de rolstoel
- Bezoekerscentrum niet duidelijk voor de bezoeker (ook openingsuren niet duidelijk)
- Fietsnetwerk verbinding met parking Driekoningen (?)

Speelbos

- Bodem begroeid met bramen
- Een tekort aan tekenen van “spelen” (boomhut, kamp, ...)
- Geen beschikking over groenmateriaal (snoeihout,...)

Speeltuin

- Geen grote speeltuin
- Beperkt aantal speeltuigen (voor de oppervlakte en de bezoekers)
- Toestellen weinig uitdagend voor kinderen ouder dan 6 jaar

Kruidentuin/bijenstal/wagenmuseum

- Locatie is verscholen achter het kasteel waardoor bezoekers zich niet altijd bewust zijn van dit museum en deze tuin

Recreatieve randinfrastructuur:

- Geen afspuitfaciliteiten voor mountainbikes, douches, fietsherstelplaatsen, enz.
- In het hele gebied maar een aantal verouderde zitbanken (niet van toepassing op parkzone)
- Opvallend veel storende randinfrastructuur (verschillende types zitbanken, borden en palen)

Verslag:

- Westtour ziet graag meer actieve beleving van het park
- Interactie tussen cultuur en kruidentuin
- Fietsverhuur zou interessant zijn maar vraagt heel wat opvolging.

- Wandelen: vraag naar een integrale lus.
- Fietsenstalling : type bareel.
- Parking Aanwijs wordt uitgewerkt in stijl landschapspark
- Gevaarlijk uitkomen op Driekoningen en Heirweg, veiliger om omgekeer te rijden?
- Bewegwijzering uitwerken als volgt:
  - Parking Kasteel
  - Parking Bezoekerscentrum
  - Parking kasteelpark Bulskampveld
  - ..
  - Vooral vraag naar duidelijkheid tussen de parkings
- Mogelijkheid voor douchen in arena?
- Cafetaria en kasteel dienen bereikbaar te zijn voor fietsers
- Mogelijkheid voor gebruik van dreef Colpaert door ruiters (wordt nu door Pinotranch reeds gebruikt)
- De Heirweg probeert (VLM) af te sluiten (doodlopende weg)
- 2 richtingsverkeer van fietsers op dienstgang is geen groot probleem: weinig gebruik

2.1.1.4 Groep Techniek:

Betrokken personen:

Lode Tanghe, Yves Zwartjes, Werner Vandemaele, Johan Vansteenkiste, Martin Deman, Geers Kristof.

Besproken punten:

Hoeve Colpaert

- Toekomstplannen?
- Deelaspecten
  - Poel aan huisweide; mogelijkheid tot verplaatsen
  - Poel in parkweide; mogelijkheden?
  - Aankleding buitenzijde hoeve
  - Aankleding binnenkoer

- Boomgaard
- Toegang tot weiden aan parkzone: aanbrengen van houtschors?
- Toegang tot weiden (achter hoeve) niet via pad, maar via eigen weiden?
- Ruitepad
- Integratie met educatief centrum:
  - Boerderijklassen
  - ...

Zuiveren van afvalwater

- Afvalstromen:
  - Bezoekerscentrum: huidige bezetting + 5VTE
  - Kasteelhoeve (VOC en groendienst): huidige belasting + bijkomende belasting door uitwerking sanitaire voorziening voor personeel in het gebouw
  - Hoeve Colpaert
    - Afvalwater van thuisverwerking huishoudelijk afvalwater, melkhuisje
  - Sanitair blok bezoekerscentrum
  - Kruidentuin
  - Cafeteria: geen plannen tot wijziging
- Maximaal rekening houden met voorbeeldfunctie van het provinciebestuur
- Educatieve rol van de provincie mee opnemen
- Rekening houden met volgende randvoorwaarden:
  - Voorkeur voor systemen die aanpassing en uitbreiding toestaan
  - Bijkomend aantakingspunt mogelijk maken
  - Buffering van afvalwater noodzakelijk
- Cluster bezoekerscentrum, kasteelhoeve, hoeve Colpaert, sanitair blok kruidentuin:
  - Gezamenlijke zuivering of apart (effectiviteit en financieel)
  - Welk soort zuivering kan al de afvalstromen aan?
  - Hoe omgaan met de verschillende overeenkomsten

Hergebruik van hemelwaterstromen

- Mogelijkheden om los te koppelen
- Zo veel mogelijk opvangen en hergebruiken

- Regenwater: 1° filtreren, 2° (laatste optie) om vertraagd af te voeren via grachtenstelsel naar Bornebeek.

Wegenis

- Integraal toegankelijke paden
- Fietspad

Verslag:

- Verlichting:
  - Tijdelijke verlichting
  - As kasteel- cafeteria
- Ruiterspaden worden zo snel mogelijk vernieuwd
- Brug: brugdek en leuning worden vernieuwd
- Vijver in beschroeiing
- Kruidentuin: om de 6 jaar minimaal werken aan muur, daarom mogelijkheid voor het plaatsen van een stelling.
- Vraag naar een Paviljoen door Bezoekerscentrum
  - Onderhoud van dit soort Paviljoens?
- Kasteel:
  - Ruimte voor het onderhoud van de gebouwen
  - Verbinding voor rolstoelen (hellend vlak)
- VOC groeit uit voegen, groendienst heeft plaatsgebrek
- Omgaan met afvalstromen:
  - Besluit: opdracht wordt uitgeschreven om mogelijkheden nader te onderzoeken, de locatie(s) worden vermelden in beheerplan.
- Wegenis:
  - Oude en nieuwe toplaag bedraagt samen 7 cm dus bij heraanleggen van een nieuwe toplaag moet er afgefreesd worden
  - Ternair mengsel voor fietspad
- Hoeve Colpaert:
  - Vraag naar meer hoeveverbreding
  - De poel bij huisweide zorgt voor heel wat leverbot

2.1.1.5 Groep Landschapspark:

Betrokken personen:

Jozef Deruyter, Johan Mahieu, Pieter Vandevoorde, Gerdi Degrave, Frans Pauwels, Luc Vanpaemel, Koen Himpe, Stijn Loose, Frans Vannevel

Hierbij werden de verschillende bevragingen van de vorige gebruikers meegenomen en besproken:

Belangrijkste besproken punten:

Voor alle provinciedomeinen:

- Gemeenschappelijke werkpunten omtrent educatie
- Aandachtspunten per domein:
  - gavers; sport, water
  - palingbeek: historiek
  - bulskampveld: bos en heide

Educatie:

- Meer op locatie (in het park) + groter aanbod
- Associatie tussen wat ze leren in het educatief centrum en dit dan toepassen op school
- Secundair: aanbieden van biotopen
- Afstanden zijn zeer belangrijk (beperkt in tijd)
- Toren als uitkijkpunt
- Te weinig educatie/prikkels naar de individuele bezoeker
  - educatie zonder dat het opvalt
    - vb: sporen en gezicht van dier in paal
- Kruidentuin: vraag naar een goede doorgang (exit hekken)
- Probleem omtrent het vinden van toiletten
- Toekomst:
  - het verhaal van bosbouw vertellen
  - via parcours (educatief pad): genoeg elementen en genoeg frequentie

- educatief bos
- paviljoen
- Hoe beleef je het landschap

Jeugd:

- Het speelterrein niet bij de cafetaria plaatsen
- Bosgrens moet doorbroken worden
- Speelbos + educatieve plek?
- Arena zonder de mogelijkheid voor een vuurplek?

Recreatie:

- Wandelen: integrale lus
- Fietsrekken: op buis
- Mogelijkheid om het verkeer omgekeerd te leiden
- Douche mogelijkheid in de arena?
- Ruiters via de dreef Colpaert
- Heirweg proberen af te sluiten
- As; aanwijs – cafetaria – driekoningen
- Extra zitelementen
- Westtour wil een actieve beleving in het park
- Uitbouw fietsverhuurpunt

Landbouwer

- Huispoel

Techniek:

- Chemische waterzuivering
- Belichting hoofdas
- Ruimte rond de gebouwen
- Ruimte rond de kruidentuin

2.1.2 Bevraging bezoekers

(Bevraging gebeurde aan de hand van een standaardvragenlijst van ANB.)

Begin juni 2010 werd in een drietal dagen 21 recreanten bevroegd. Hoewel aan de voorwaarden voor een goed uitgebreide statistische analyse niet voldaan werd, kunnen er toch enkele opmerkelijke conclusies gemaakt worden. Zo vormen 55-plussers een aanzienlijke gebruikersgroep (43 %) binnenin het parkdomein. Motief voor velen is een leuke uitstap met de kleinkinderen. Favoriete activiteit van de recreanten is wandelen, gevolgd door spelen met de (klein)kinderen. Ook maakt 85 % gebruik van de cafetaria Bulskampveld.

De helft van de bevroegden rijdt meer dan 15 kilometer om het park te bezoeken. 17 % hiervan rijdt zelfs meer dan 30 kilometer wat de grote aantrekkingskracht van het park benadrukt. Hierdoor is de auto (80 %) het vervoermiddel bij uitstek. Ook bezoekt zo'n 60 % maar enkele keren in een jaar het provinciaal domein. 73 % gebruikt de parking Driekoningen.

Onder de bevroegden heerst grote tevredenheid over de parkinrichting, het onderhoud en de beschikbare informatie. Door het beperkte aantal zitbanken scoort de infrastructuur iets minder. Minpunten zijn de beperkte toegankelijkheid voor personen met een handicap, de bereikbaarheid van de parkbeheerder en het kindonvriendelijke speelbos. Algemeen en samenvattend heerst onder de 21 bevroegden een grote tevredenheid wat betreft het park in zijn totaliteit.

- *) 55 plusser zijn een belangrijke gebruikersgroep en komen vaak met de kleinkinderen spelen -> speelterrein is heel belangrijk
- *) mensen komen van ver om het domein te bezoeken en overwegend een aantal keer per jaar
- *) hierdoor komt o.a. 80 % met de auto naar het park --> degelijke parkeerinfrastructuur nodig
- *) wandelen is de hoofdactiviteit, gevolgd door het spelen met de (klein)kinderen
- *) grote tevredenheid over de parkinrichting
- *) infrastructuur kan iets beter (o.a. meer zitbanken) maar is tamelijk goed
- *) dubbelzinnigheid van aanbod kunst
- *) speelbos is kindonvriendelijk
- *) onderhoud, netheid en informatie is goed
- *) controle, bewaking, veiligheid kan nog geoptimaliseerd worden -> bereikbaarheid parkbeheerder is ondermaats
- *) toegankelijkheid voor personen met een handicap moet beter
- *) 73 % van de bevroegden neemt de driekoningen parking
- *) cafetaria Bulskampveld doet goede zaken (85 % van de bevroegden consumeert er)
- *) een eindoordeel van 84 % (tevreden dus)

ANALYSE BEVRAGING

ALGEMEEN

	Score		Analyse
geslacht (21 ingevuld)			
mannen	61.90	%	
vrouwen	38.10	%	
leeftijd (23 ingevuld)			
-18	0.00	%	
18-35	30.43	%	
36-55	26.09	%	
+55	43.48	%	
van de 23 ingevulden woont:			
< 5km	26.09	%	
5 - 15 km	26.09	%	
15- 30 km	30.43	%	
>30 km	17.39	%	
van de 20 ingevulden komt:			
collectief (bus)	5.00	%	
auto	80.00	%	
voet/fiets	5.00	%	
fiets/auto	10.00	%	
bezoekfrequentie (22 ingevuld)			
dagelijks	0.00	%	
wekelijks	4.55	%	
enkele keren per maand (maar niet wekelijks)	36.36	%	
enkele keren per jaar (maar niet maandelijks)	59.09	%	

gebruiktype (21 ingevulden)			
wandelen (expliciet)	57.14	%	
spelen met (klein)kinderen	28.57	%	
activiteiten kinderen educentrum	9.52	%	
bezoek kruidentuin	14.29	%	
zonnen	14.29	%	
andere (fietsen, vissen, vogelopvang)	14.29	%	
Parkinrichting			
	Score		Analyse
rust en stilte	5.35		de bevrageden vinden de parkinrichting goed
variatie in aanzichten	5.18		de natuurlijke indruk en het ruimte-gevoel scoren hier het hoogst
ruimte-gevoel	5.70		de goede parkinrichting door de bevrageden heeft deels te maken met de grootte van het park
natuurlijke indruk	5.61		
suggesties			meer sportgelegenheden
			ijskelder voor vleermuizen
Infrastructuur			
	Score		Analyse
aanleg van paden	4.91		Infrastructuur scoort duidelijk minder goed dan de parkinrichting.
aantal paden en wandelroutes ter beschikking	5.24		De beschikbaarheid van toiletten en aantal zitbanken kan verbeterd worden, net als de paden
beschikbaarheid van toiletten	4.33		Het aantal paden en routes scoren goed
aantal zitbanken	4.63		
suggesties			
			drinkbaar water (drinkfontein) voorzien

			alternatieve recreatieve wandelroute
			meer zitbanken, ook in bos
			zitplaats aan speelterrein
			houtsnippers doen pijn aan voeten kinderen
			visfaciliteiten voorzien
Aanbod			
	Score		Analyse
aantal en aard van activiteiten	5.07		Algemeen gezien is de kindvriendelijkheid van inrichting en de speelruimte goed.
kindvriendelijkheid van inrichting	5.35		Het directe horeca-aanbod is een pluspunt, toch wordt de prijs soms als te duur ervaren
voorzienere speelruimte voor kinderen	5.18		De bevroegden vinden het aanbod kunst en sculptuur laag maar een expliciete vraag of er meer kunst moet komen zou de dubbelzinnigheid van de 1ste vraag elimineren
aanbod van horeca/drinkgelegenheid in het park/ directe omgeving	5.10		Het speelbos scoort niet hoog maar toch niet slecht. De realiteit is anders (niet geschikt).
reglementering rond niet toegankelijke plaatsen	4.71		Een reden kan zijn dat hoge scores te wijten zijn aan het feit dat de bevroegden nog niet actief in aanmerking gekomen zijn met het speelbos
aanbod kunstwerken/sculptuur	3.88		bv. wanneer ouders hun kinderen laten spelen in het speelbos en na 10 min vol schrammen staat door de bramen, zal de score realistisch laag liggen
speelbos	4.38		reglementering scoort niet slecht
opmerking?			
			aanbod voor peuters?
			te dure drankgelegenheid
			speelbos houdt gevaar in voor kinderen
			omheinde speeltruimte voor kleine kinderen
			meer speeltoestellen, uitbreiding drankgelegenheid
			kunst in het park (bv.poëziewandeling)
Onderhoud en netheid			
	Score		Analyse
onderhoud en netheid paden	5.39		over het algemeen scoort onderhoud en netheid zeer goed
onderhoud en netheid van infrastructuur (banken/ tafels...)	5.19		onderhoud en netheid scores (zeer) goed, net als de infrastructuur en aanplantingen

onderhoud van aanplantingen/gazons/perken...)	5.57		de vuilbakken daarentegen zijn soms overvol en er zijn er (volgens sommigen) te weinig
aantal vuilbakken	4.76		
opmerking?			
			meer maaien op eilandgedeelte van vijver
			uitbaggeren van vijvers (voor vissers)
			meer vuilbakken
			kleur geven aan banken
			kleur aan kunstwerken
			soms overvolle vuilbakken bij speelterrein
Informatie			
	Score		Analyse
aanduiding van routes en wandelpaden	4.91		Informatie scoort algemeen gezien niet slecht maar het kan beter
aantal informatieborden	4.50		(hier valt niet zoveel op aan te merken vind ik)
aard en kwaliteit van info op borden	4.74		
hoeveelheid info over plantengroei/boomsoorten/ parkbeheer...	4.82		
suggesties?			
			infoborden met plan met kilometeraanduiding
			aanduiden van mogelijkheden
			info rond dieren
			meer infoborden
Controle-bewaking-veiligheid			
	Score		Analyse
controle door parkbeheerder op overtreding	4.00		duidelijk te zien dat bij dit thema nog veel werk aan de winkel is
beteugelen van loslopende honden	4.64		controle moet beter en de info + bereikbaarheid van parkbeheerder moet beter bekend gemaakt worden
info over en de bereikbaarheid van parkbeheerder	2.00		mss eens analyse van verlichting naar de parkings?
veiligheid in park	4.77		wat met speelbos en vijver?

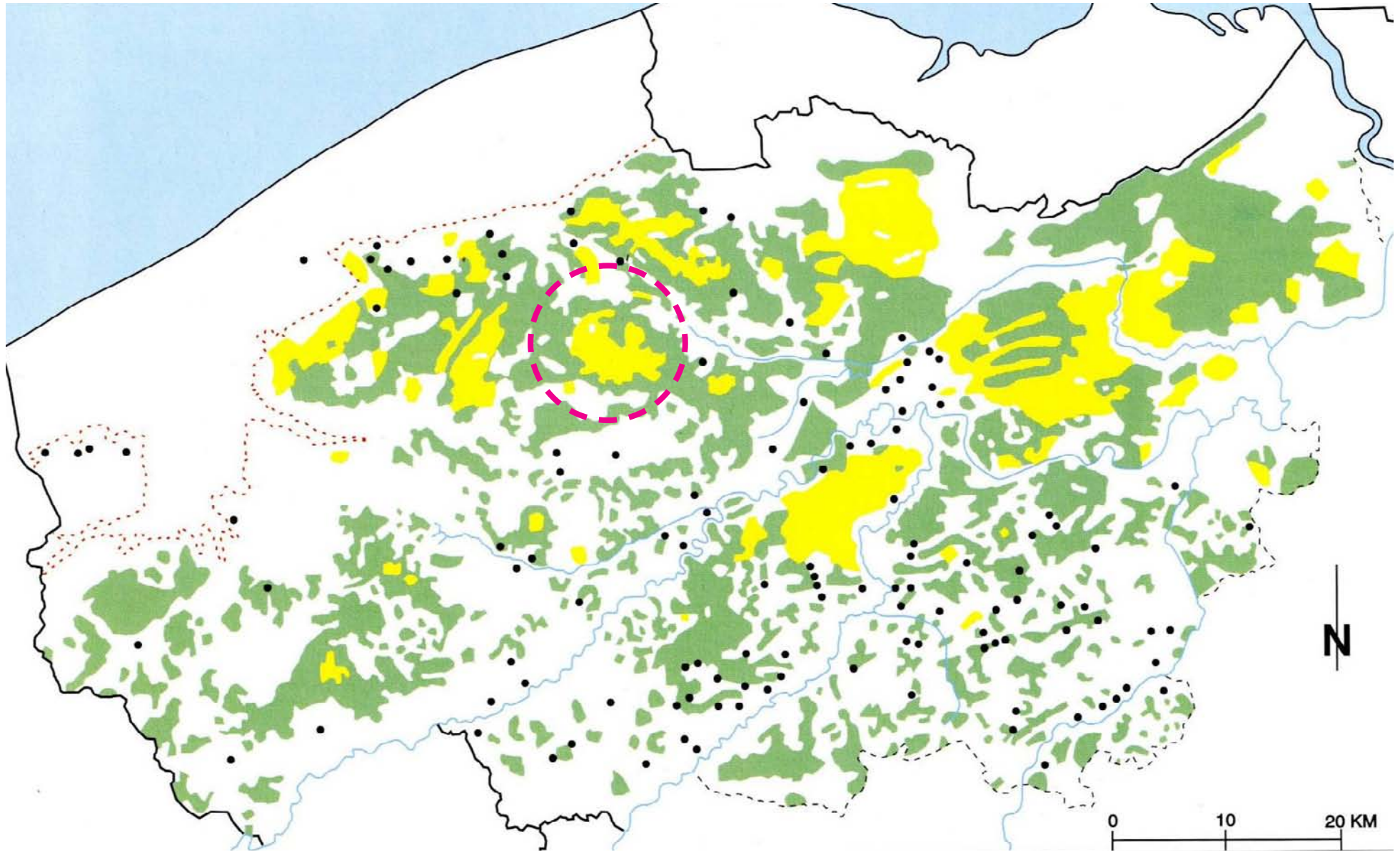

suggesties?			
			eerste hulp bereikbaar?
			meer controles
			s avonds verlichting tot parking Aanwijs
			(zeer donker 's avonds)
			vijver kan gevaarlijk zijn voor kinderen en ook het speelbos
Toegankelijkheid			
	Score		Analyse
bewegwijzering naar park en parkings	4.91		er voldoende parkeergelegenheid voor auto's en fietsers (niet onbelangrijk daar 80 % met auto komt)
parkeergelegenheid voor wagen	5.55		minder punt is de toegankelijkheid voor personen met handicap!
parkeergelegenheid voor fietsers	5.00		
openingstijden van park over her jaar	5.45		
toegankelijkheid voor personen met handicap	4.76		
in het algemeen de openheid van park naar kinderen toe	5.18		
suggesties?			
			aanduiding vanaf Beernem -> gebrekkig
			In Beernem niet aangeduid
			pad voor rolstoel bij parking?
			parking (welke?? Beiden?) niet rolstoelvriendelijk
			afsluiten van het park om openingstijden te respecteren
			tussen aanwijs en driekoningen:verbindingsweg
			fietsparcours voor kinderen
			aanduiding aan driekoningen kan duidelijker

Parkspecifiek			
	Score		Analyse
inrichting aanbod en verzorging van kruidentuin	5.33		het park scoort goed. De aanwezigheid van de boerderij is niet storend
aanwezigheid en integratie van boerderij in park	4.85		kruidentuin en edu centrum zijn OK
aanbod natuureducatief centrum	5.24		
tentoonstelling van oude landbouwvoertuigen	5.43		
suggesties			
			weinig variatie voor individuen in tentoonstelling maar wel constant aanbod voor groepen
			verjaardagsfeestjes mogelijk?
			meer info over toegang tot natuuredu centrum
			grootte van dierenhokken?
			groenten te koop aanbieden?
Algemeen			
	Score		Analyse
van welke parking maakt u gebruik (22 ingevuld)	72.73	%	driekoningen
	22.73	%	aanwijs
	4.55	%	andere
parking Aanwijs links of rechts (17 ingevuld)	41.18	%	rechts
	58.82	%	links
cafetariagebruik (21 ingevuld)	85.71	%	bulskampveld
	14.29	%	geen
Eindoordeel	5.05	In per-centage	84%

2.1.3 Bevraging andere gebruikers

Zie bijlages voor bijkomende bevraging

Grote bos- en heidebestanden in de Vroege Middeleeuwen

3. Studie

Het kasteel en het park speelt een belangrijke rol in de geschiedenis van de streek. In het park zelf is de oude parkstructuur nog altijd duidelijk terug te vinden. Het aspect cultuurhistoriek is dan ook een belangrijke pijler voor het herwaarderingsplan.

3.1 Voorgeschiedenis en cultuurhistoriek

bron: (Mahieu, 1999 en Debeil, 1980)

3.1.1 *De Vroege Middeleeuwen tot het einde van de 18de eeuw*

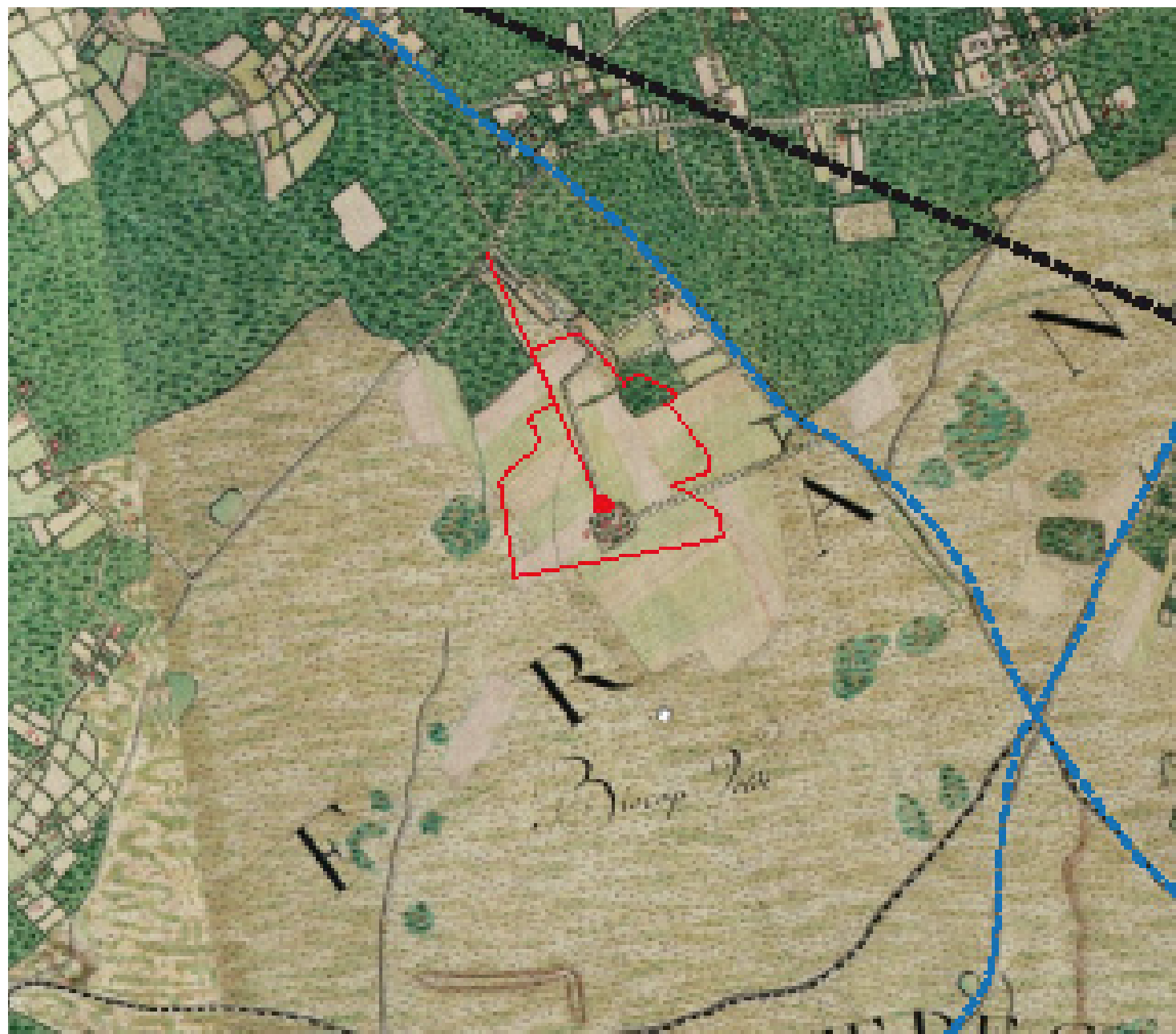
De zandgronden van Vlaanderen waren oorspronkelijk met een zomereiken-berkenbos bedekt. De natte, laaggelegen delen, die in het Bulskampveld talrijk voorkwamen, waren met veen begroeid. De menselijke exploitatie van bos en veen leidde tot het ontstaan van een uitgestrekt heideveld met vennen.

De naam Bulskampveld komt voor het eerst voor in 1149: “in campo de Bulleskamp” (Arch. Départ., Lille). Men veronderstelt dat de naam Bulskampveld “ veld van stierenkamp” betekent. In het Engels bestaat het woord bull (stier) nog en in het dialect spreekt men van een “bullige koe” als men het over een kwade koe heeft. “Veld” heeft in Vlaanderen oorspronkelijk niet de betekenis van bouwland maar wel van onvruchtbare of woeste grond, heide en wildernis.

De heide kende haar grootste uitbreiding op het einde van de 12 de eeuw. De dorpen lagen ver uit elkaar en de grenzen liepen verloren in de heide. Alle woeste gronden behoorden toe aan de vorst. Ze deden dienst als gemeenschapsgoed waar de bewoners van de omliggende nederzettingen turf kwamen steken, heidekruid haalden (als veestrooisel), hout kwamen kappen (wintervoorraad) en er hun dieren lieten grazen. Deze traditie zou verloren gaan door de landhonger van vorsten en abdijen (9de-14de eeuw). Vanaf de 12de eeuw richtten de abdijen pioniersbedrijven op in de woeste gebieden. Typisch voor het Bulskampveld waren de proostdijhoeven van Hertsberge en Papinglo (in de buurt van Drongengoedbos te Maldegem). Ze hielden zich vooral bezig met het bebossen van de heide en slechts sporadisch legden ze zich toe op een agrarisch gerichte landontginning om in eigen behoeften te voorzien. De aanplanting van nieuw loofbos (uitgaande van abdijen) gebeurde aan de buitenrand van de heidekernen. Dit geschiedde echter niet zonder tegenstand van de gebruikers van de heide, die hun gebruiksrechten niet wensten te verliezen. Vanaf de 15de eeuw tot het midden van de 18de eeuw onderging het landschap in het Bulskampveld geen grondige wijzigingen (Spaans tijdvak) en werd weinig heide ontgonnen.

Het Bulskampveld werd aldus beschreven als het grootste heidegebied in Vlaanderen. Het Bulskampveld in de bredere zin strekte zich uit van Bellem en Lotenhulle, over Aalter, Beernem, Wingene en Ruddervoorde, tot op Aartrijke, Lichtervelde, Zwevezele en Torhout. Het was in 1650 circa 10000 ha groot, waarvan 7055 ha zuiver veld of heide, 863 ha landbouwgrond en 2235 ha bos. Een min of meer vruchtbare strook grond langsheen de Waardammebeek, te Zwevezele, Ruddervoorde en Waardamme, splitste het veld in een oostelijk en een westelijk deel. Het is op het oostelijk deel dat het eigenlijke Bulskampveld lag. Dit omvatte grosso modo de zuidkant van Beernem, de noordkant van Wingene en de westkant van Aalter.

Met de vrede van Aken (1748) kwam opnieuw rust in Vlaanderen en nam de bevolking in sterke mate toe. Keizerin Maria Theresia vaardigde in 1772 een Edikt uit, waarbij bevolen werd de woeste gronden te ontginnen of te bebossen.

- abiotisch: drassige zandgronden (veld-gebieden)
- historische stedenbouwkundige elementen: geen
- grondgebruik: begrazing van heidegebieden
- landschap: open landschap

3.1.2 1770, Lambert Malfait

Lambert Malfait was de eerste heer van het Bulskampveld. Hij kochte rond 1770 een oppervlakte heidegrond van het Bulskampveld aan en bouwde een hoeve waar nu het kasteel staat. Op de kaart van de Oostenrijkse Nederlanden, de Ferrariskaart (1771-1778) (zie kaart links) is duidelijk zijn hoeve en de eerste ontginningskern er omheen te zien. Het zuidelijk gedeelte van het provinciedomein ligt er nog onontgonnen bij. Drie moerassige plekken (veldvijvers?) zijn duidelijk zichtbaar op de kaart: de eendeputten, de zone ten westen van de huidige kasteelvijver en een zone ten oosten van de huidige rododendronrotonde. Deze plaatsen zijn nu nog steeds zeer nat. Behalve in het noorden komt in het provinciedomein ten tijde van Ferraris nauwelijks bos voor. Op de kaart is in het noordelijke gedeelte van het domein de Bornebeek zichtbaar tot aan de huidige kasteelvijver. De rechte structuur laat vermoeden dat de Bornebeek eigenlijk ontstaan uit een afwateringsgracht om de natte gebieden binnen het domein te ontwateren. Rond 1800 liet hij de hoeve ombouwen tot een kasteel

- abiotiek: zandgrond, ontwaterd
- historische stedenbouwkundige elementen: hoeve (verdwenen, op locatie van huidig kasteel)
- grondgebruik: eerste ontginning (landbouwgrond)
- landschap: open landschap

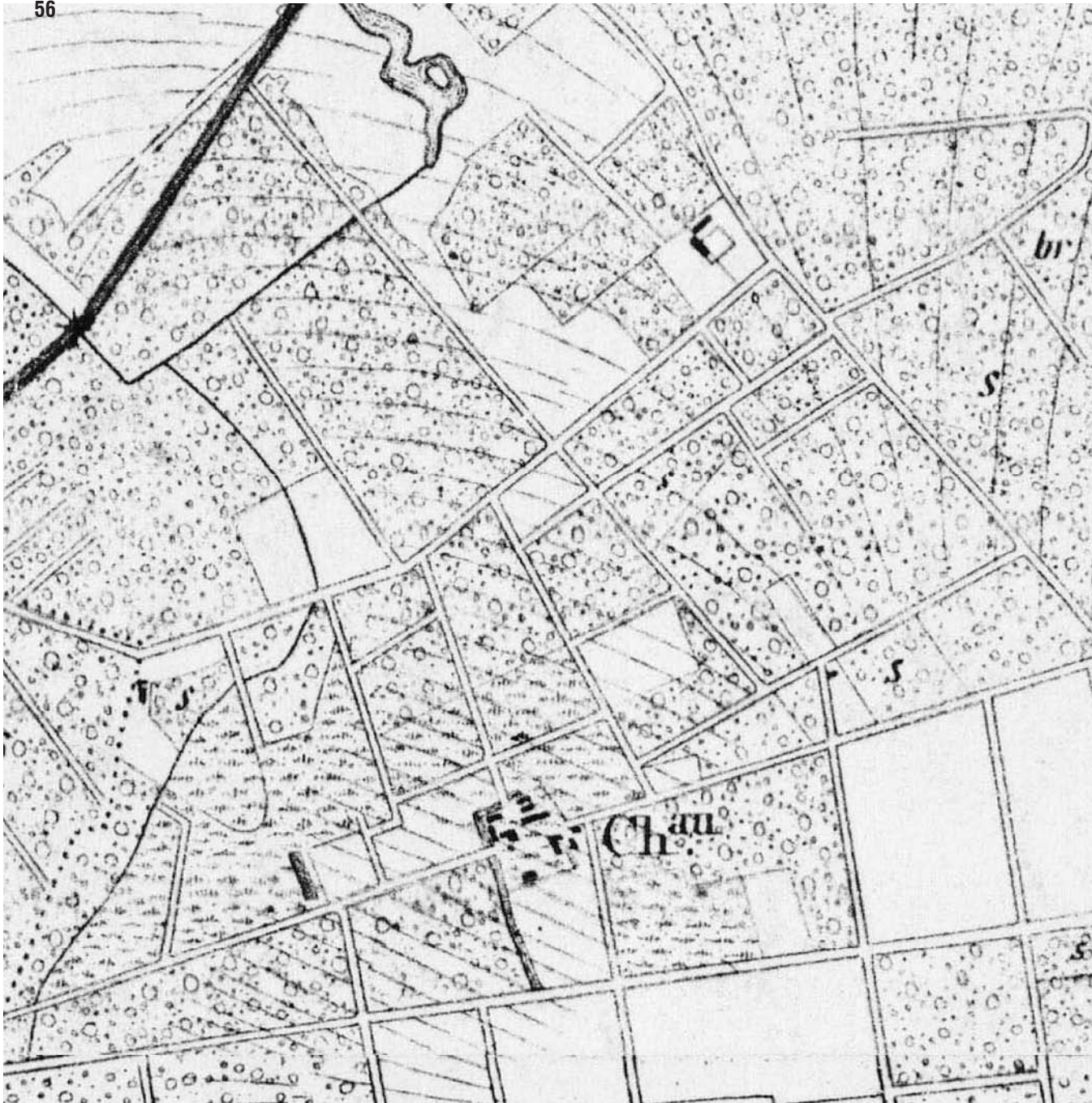
3.1.3 Vanaf de 19de eeuw tot 1970

Bij zijn overlijden in 1803 erfde zijn schoonzoon Eulisée Bulteau het Lambertsgoed. De ingebruikname van het zuidelijk stuk van het provinciedomein werd systematischer aangepakt dan het reeds ontgonnen noordelijk stuk.

Op de " kaart Vandermaelen " die dateert van de periode 1846-1853 is een duidelijk dambordpatroon zichtbaar : rechte , elkaar snijdende dreven, die vierkanten van ongeveer 4 ha omsluiten. De Bornebeek loopt tot aan de Hertsbergedreef en komt nog niet voor in het zuidelijke gedeelte zoals nu het geval is. Bij de dood van Eulisée Bulteau in 1834 dienden er zich vier erfgenamen aan. In 1838 werd het domein verkocht aan graaf Ferdinand de Meeus, bestuurder van de Nationale Bank van België. Het Bulskampveld bleef voor de rest van de 19de eeuw in handen van de familie de Meeus. Voor Ferdinand de Meeus, die zijn vaste residentie te Brussel had was het Bulskampveld maar het zomersoptrekje. Zijn zoon, graaf Henri de Meeus, toonde meer belangstelling voor het domein. Na het overlijden van graaf Ferdinand de Meeus (1867) en van zijn weduwe (1874) werd Henri de Meeus de volgende eigenaar. Hij nam de landbouwuitbating ter hand . Op KAART 7 Dépôt de la guerre uit 1875-1877 zien we voor eerst de Bornebeek afgebeeld in het zuidelijk gedeelte van het provinciedomein. De loop van de beek is sindsdien niet meer veranderd. Dit gedeelte van de beek is waarschijnlijk eveneens ontstaan als een gegraven ontwateringsgracht om de bossen en landbouwpercelen beter te draineren."Bij het kasteel wordt vermeld "Château de Mr le Comte de Meeus". De toponiem Bisschopveld in plaats van Bulskampveld is wellicht een foute benaming.

In 1895 werd er een belangrijk boorproject uitgevoerd, in geologische kringen bekend onder de naam 'Boring van Beernem'. Deze waterput (archieffnummer 38E045, Belgische Geologische Dienst) is in verschillende publicaties besproken. Het betrof een zgn. 'artesische put', die geboord werd tot op een diepte van 352m.

In tegenstelling tot wat vandaag veelal beweerd wordt, is er nergens sprake van 'een zoektocht naar steenkool'. De aanleg van artesische putten kaderde rond de eeuwwisseling in het ontluikende

19de eeuw: Vandermaelen kaart, omgeving kasteel

1904: laan tussen het kasteel en Aarwys (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1905: aanleg van de zwaanvormige vijver (Bron: Rijksarchief te Brugge)

besef dat vervuild drinkwater drager is van ziektekiemen en was 'in' bij adellijke families, niet in het minst als prestigeproject. De boring schoot het directe doel (winnen van drinkbaar water) voorbij : de kwaliteit van het water was slecht (zoutige smaak), vermoedelijk 1000mg/l Cl ionen. Indirect leverde de boring een niet-onbelangrijk deel van de kennis van de ondergrond van Vlaanderen op.

Rond 1887 liet de graaf Henri de Meeus het huidige kasteel bouwen. Het eerste kasteel dateerde namelijk van 1800 (gebouwd door Lambert Malfait). Van 1887 tot 1892 werkten ongeveer 80 man dag in dag uit aan het nieuwe kasteel en de bijgebouwen. Welke architect de werken leidde, kon niet achterhaald worden. In de kasteelmuren zouden afgekeurde bakstenen uit de steenbakkerij van een familielid de Meeus verwerkt zijn. Het nieuwe kasteel vertoont weinig burcht-allures. Het is een omvangrijk landhuis in een sobere neogotische stijl. Gelijktijdig met de bouw van het kasteel werd een nieuw koetsenhuis opgetrokken evenals paarden - en koeienstallen. Aan de kant van de moestuin, nu kruidentuin, merken we dat hierbij gebruik gemaakt werd van delen uit oudere gebouwen, onder meer een muur uit lokale veldsteen bleef bewaard. Bovenop de toren stond een molen die het water uit de artesische put oppompte. Een op een uurwerk lijkend instrument op de toren gaf de hoogte van de watervoorraad aan.

In 1904 verkocht graaf Henri de Meeus het hele goed aan de heer Auguste Philippe Lippens 't Serstevens, die op 18 september 1904 overleed. Zijn weduwe, later bijgestaan door haar zoon Raymond, herschiep het domein tot een buitenplaats met allure. De Brusselaar E. Galopin werd als landschapsarchitect aangetrokken om het kasteelpark te ontwerpen. De uitvoering van het landschapsplan omvatte de volledige heraanleg van de ruimte voor en naast het kasteel als ook de aanleg van een driedubbele toegangsreef, "de nieuwe gravee", vanaf het Aanwijs tot aan het kasteel. De open ruimtes rond het kasteel werden herschikt. De ongeveer 1 ha grote vijver werd in zwaanvorm uitgegraven en op het terrein werden de nodige niveauverschillen aangebracht. Een park in Engelse landschapsstijl doorbrak het stramien van de rechtlijnige dreven. Het beplantingsplan voorzag een open ruimte met grillige randen. In deze ruimte werden boom - en struikgroepen ingeplant. Meerdere doorkijken vanaf het kasteel werden uitgespaard. De randbeplantingen bestonden uit een rijk gamma aan boomsoorten en cultuurvariëteiten die een afwisselend kleurenpallet te voorschijn toverden. Mooi waren de groep tulpenbomen (*Liriodendron tulipifera*) tegen de vijver. Met deze boomsoort werd ook een dreef aangelegd achteraan de kasteelhoeve. De struikbeplanting voornamelijk opgebouwd uit azalea's en rododendrons, vrolijkte het geheel op tijdens het voorjaar. De omvangrijke parkaanleg werd in een minimum van tijd uitgevoerd. De familie Lippens bracht nog andere grootscheepse plannen tot uitvoering. Binnen het domein werden meerdere grote hoeven gebouwd en de uitbating ervan werd aan pachters toevertrouwd. Zowel de kasteelhoeve als de hoeve van Loca Labora en het kweekcentrum van neerhoefdieren dateren uit die periode.

Raymond Lippens trouwde met barones de Béthune. Deze nieuwe kasteelbewoonster was een botanische liefhebster die zorgde voor de beplantingen van bolgewassen en vaste planten rondom het kasteel. Wellicht zijn de aanplantingen van wilde hyacint en bosanemoon (stinzenplanten) in de buurt van de kasteelvijver haar werk.

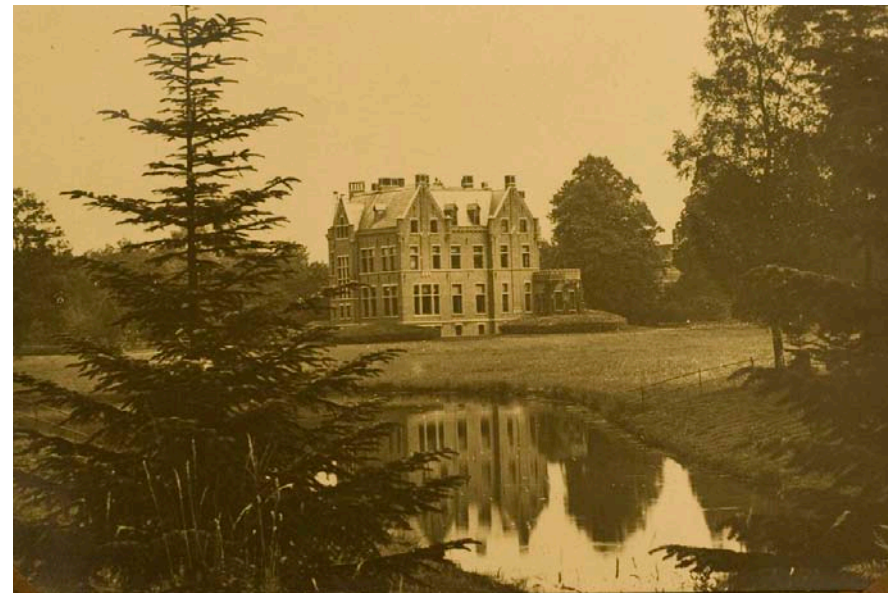
Na de dood van mevrouw Lippens 't Serstevens kwam het domein in handen van haar zoon Raymond Lippens de Béthune. Onder zijn dynamisch beleid werd een aanplantings-, onderhouds- en exploitatieprogramma uitgebouwd.

Hun zoon Philippe Lippens (1910-1989) was de laatste bewoner van het kasteel. Naast beheerder van diverse vennootschappen verwierf hij ook bekendheid als oorlogspiloot en archeoloog. Na de dood van Raymond Lippens in 1969 zochten de erfgenamen een koper van het kasteel en het bos.

- abiotiek:	zandgrond, ontwaterd
- historische stedenbouwkundige elementen	kasteel, koetshuis, boerderij
- grondgebruik:	kasteelpark
- landschap:	omsloten landschap met kamers

1910: zicht op het pas aangelegde landschapspark (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1910: 'Le sapin à cote du pont' (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1910: zicht op het pas aangelegde landschapspark (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1910: 'Luxe de fleurs': aanplant van eenjarigen rond het kasteel (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1910: 'Luxe de fleurs': aanplant van eenjarigen rond het kasteel (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1910: 'Luxe de fleurs': aanplant van eenjarigen rond het kasteel (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1910: overgang kasteel-terras-park (locatie van huidig educatief centrum)
(Bron: Rijksarchief te Brugge)

1905: aanleg van de zwaanvormige vijver (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1910: brug kasteelvijver (Bron: Rijksarchief te Brugge)

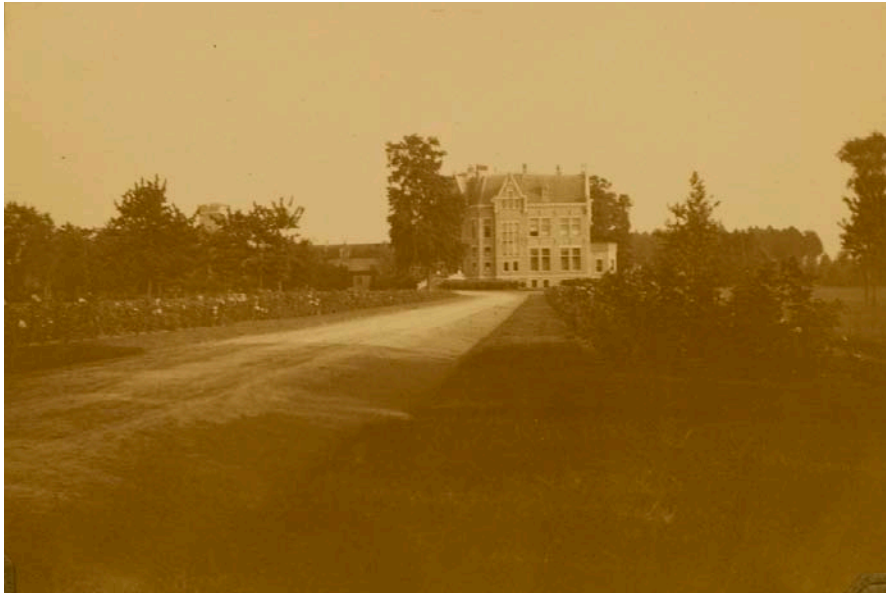
1911: de Gunnera als visueel element langs de kasteelvijver (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1911: vrij zicht op het kasteel (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1911: bloeiende hortensia's (Bron: Rijksarchief te Brugge)

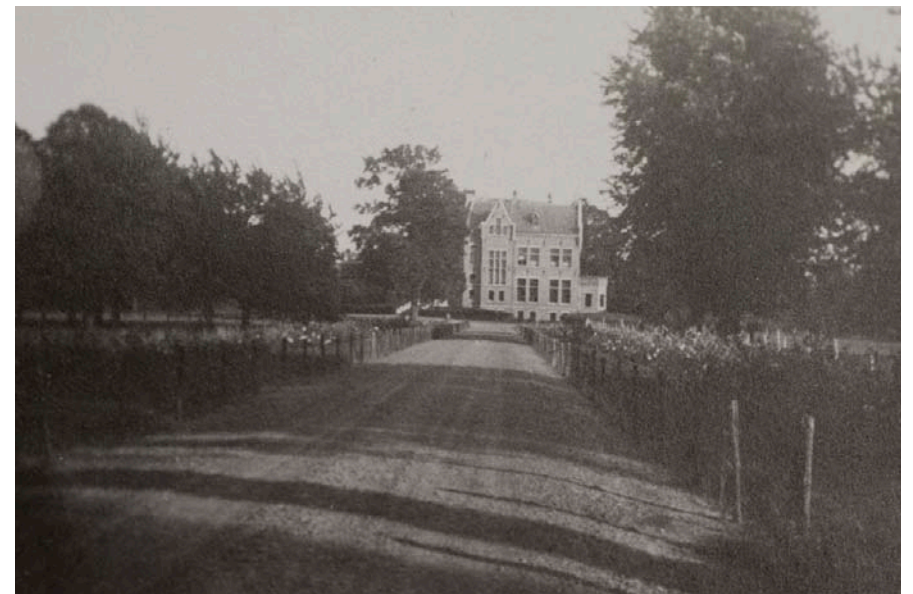
1911: rozenborders langsheen de centrale dreef (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1914: Duitse militair bij de aanlegsteiger (einde kasteelvijver) (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1914: Duitse militairen voor het kasteel tijdens de bezetting (let op de strak onderhouden beplanting) (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1932: centrale dreef met rozenborders (Bron: Rijksarchief te Brugge)

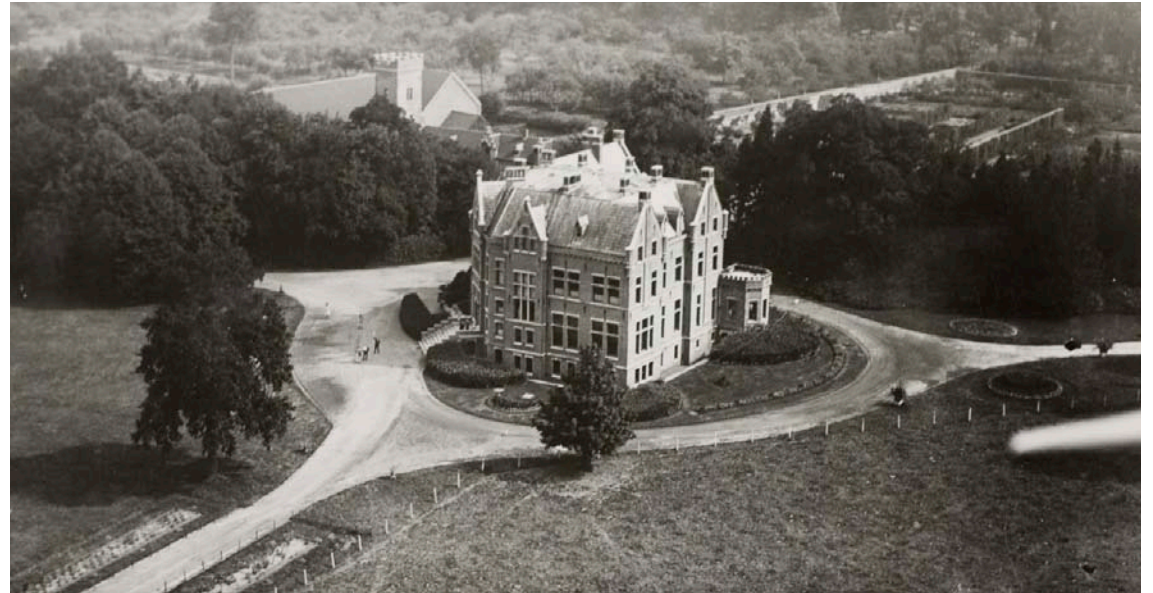

1934: luchtfoto van het kasteeldomein (Bron: Rijksarchief te Brugge)

Met duidelijk zichtbaar de strakke belijning van de padenstructuur, de cirkelvormige uitwerkingen van de bomengroepen en borders, de rozenborders langs de centrale dreef en de volledig zichtbare zwanenvorm van de kasteelvijver.

1934: verschil productielandschap en landschapspark zichtbaar in de bomenstructuur (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1934: kasteel met cirkelvormige uitwerkingen van borders (Bron: Rijksarchief te Brugge)

1934: kasteel met cirkelvormige uitwerkingen van borders (Bron: Rijksarchief te Brugge)

3.1.4 Vanaf 1970 tot 2004

In 1970 kocht het provinciebestuur 201 ha van de eigendom van de familie Lippens aan en richtte er een provinciedomein in. De officiële openstelling vond plaats in 1972. In de jaren 70 werd een cafetaria gebouwd in het noorden van het provinciedomein en werden 2 grote parkings (Aanwijs en Driekoningen) aangelegd.

De aanleg van de kruidentuin, het wagen- en ambachtenmuseum, kweekcentrum van bedreigde neerhofdieren en het bezoekerscentrum in het kasteel zijn realisaties van de jaren 80. De aankoop van de Eendepuiten en de bossen tussen het provinciedomein en de Reigerlostraat/Beernemsteenweg door Waters en Bossen (nu Agentschap Natuur en Bos), samen goed voor 108 ha, werden gerealiseerd in 1981. Op die manier werd een boscomplex van 291 ha toegankelijk voor publiek.

Na de windval van een perceel met naaldhout werd aan de bovenloop van de Bornebeek gestart met heidebeheer. Dit heidebeheer op ongeveer 1,4 ha werd in het begin uitgevoerd door eigen personeel en werd later overgenomen door de lokale natuurvereniging, nu Natuurpunt Beernem.

Op KAART 8 wordt de toestand van het domein in 1980 weergegeven.

Begin de jaren 90 kwam de hoeve tegenaan Hertsberge vrij van pacht. In deze hoeve werd door de vzw Loca Labora een sociale werkplaats opgericht voor het kweken van biologische groenten en kruiden. In de buurt van deze hoeve werd ongeveer 10 ha van de graslanden beplant met bosgoed.

In 1992 kwam er een uitbreiding van het provinciedomein met 18 ha, namelijk de percelen tussen Heirweg en de dreef vanuit parking het Aanwijs. De nog niet-beboste gedeelten werden eveneens beplant.

Eind de jaren negentig werd door de vzw West-Vlaamse Vereniging voor de Vrije tijd (nu West-toer) een volledig nieuwe signalisatie uitgewerkt. In het domein werden ook een ruiterspad en een viertal wandelingen uitgestippeld.

In 1996 werd in een bijgebouw van het kasteel een vogelasiel opgestart door de vzw de Torenavalk. Twee halftijdse personeelsleden van deze vzw zorgden voor de verzorging van de dieren en de educatieve werking.

In 1998 kocht Bos en Groen de bospercelen aan ten zuiden van de Reigerlostraat aan: de Vagevuurbossen. Op die manier kwam er opnieuw 200 ha toegankelijk bos bij in de buurt van het provinciedomein. Het boscomplex Bulskamp-Lippensgoed/Vagevuurbossen is met zijn ruim 500ha het grootste aaneengesloten boscomplex van West-Vlaanderen.

Vanuit het Instituut voor Bos- en Wildbeheer werd in 1999 voorgesteld om een bosreservaat (52 ha) op te richten rond de Eendepuiten. De Eendepuiten zijn een 19de eeuwse zandontginning die geëvolueerd zijn naar voedselarme vijvers met heidevegetatie aan de oeveranden. Het bosreservaat zou een tweeledige doelstelling hebben: een gericht natuurbeheer voor de Eendepuiten (15 ha) zelf en omvorming naar zuur eiken-berkenbos (37 ha) voor de beboste gedeelten. Ongeveer 23,5 ha provincie-eigendom zou deel uit maken van het bosreservaat. Begin 2002 gaf de Bestendigde Deputatie zijn goedkeuring aan het oprichten van het bosreservaat in dit gedeelte van het provinciedomein. Op 1-12-2003 werd het oprichten van een bosreservaat via Ministerieel Besluit goedgekeurd door de Vlaamse minister van milieu Tavernier.

Tussen 2000 en 2004 werden een aantal nieuwe initiatieven en projecten opgestart in en in de omgeving van het provinciedomein.

In 2001 werd in het kasteel begonnen met de bouw van een nieuw bezoekerscentrum. De museum van de oude ambachten in de kelder hield op te bestaan en er wordt gezocht naar een nieuwe locatie voor de interessante verzameling.

In de graslanden tussen de hoeve van Loca Labora en het heideterrein langs de Bornebeek gebeurden diverse plagexperimenten en dit in het kader van de milieuconvenant. Sinds 2001 is er ook een Regionaal Landschap Houtland actief in het bosrijke streek ten zuiden van Brugge. Het provinciedomein Lippensgoed-Bulskampveld valt binnen hun werkgebied. De VLM start een studie rond de Brugse Veldzone. Het provinciedomein valt eveneens binnen het studiegebied van de VLM. Mogelijks wordt voor de Brugse Veldzone een landinrichtingsproject opgestart.

Het kasteelpark met zijn volumeuze bomen

Het kasteel geflankeerd met volwassen bomen

Prachtige voorjaarsflora onder de rode beukenclump

Achterstallige beheervisie is duidelijk zichtbaar in het kasteelpark

Een tweede uitbreiding van het domein wordt gerealiseerd en dat door een goede samenwerking met het naburige Sint-Amandusinstituut. Een zestal ha natte weilanden worden gehuurd van die instelling. De bedoeling is om deze weilanden via agrarisch natuurbeheer om te zetten in bloemrijke hooi- en weilanden. In het kader van het Regionaal Landschap Houtland werden met de Dag van de Natuur struiken en bomen aangeplant door mensen van de instelling.

In augustus 2002 verscheen de uitbreiding van de Europese Habitatrichtlijngebied in het staatsblad. Behalve de kasteelomgeving ligt het volledig provinciedomein in deze beschermingszone. In het Ven is ongeveer dezelfde oppervlakte van het provinciedomein opgenomen.

Vanaf 2003 wordt het natuurgebied aan de Bornebeek uitgebreid tot 17 ha. Naast het bestaande heideterrein worden eveneens de afgeplagde zones opgenomen. Via een overeenkomst gaf het provinciebestuur deze terreinen voor 9 jaar in gebruik aan vzw Natuurpunt.

3.1.5 2004 tot nu (2010)

Met de inrichting van een educatief centrum werd de vraag naar een duidelijke visie op het kasteelpark prangend. Het blijvend aanpakken van problemen of vragen op individuele basis zou zorgen voor een langzame verrommeling van het domein met nieuwe informatieborden, functies en gebouwen. Hoewel het park sinds de aankoop in 1970 een goed beheer kent, is er een visie nodig op korte tot lange termijn. Deze visie spreekt zicht uit over restauratie en vernieuwing van het kasteelpark; aanplanten van nieuwe toekomstbomen, herstellen van borders en dreven, etc..

Klimop vormt ook hier een netelig beheervraagstuk

Zicht op het kasteel wordt deels geblokkeerd door niet in de hand gehouden beplanting

EVOLUTIE LANDSCHAP EN KASTEELDOMEIN

Kasteelpark 1777

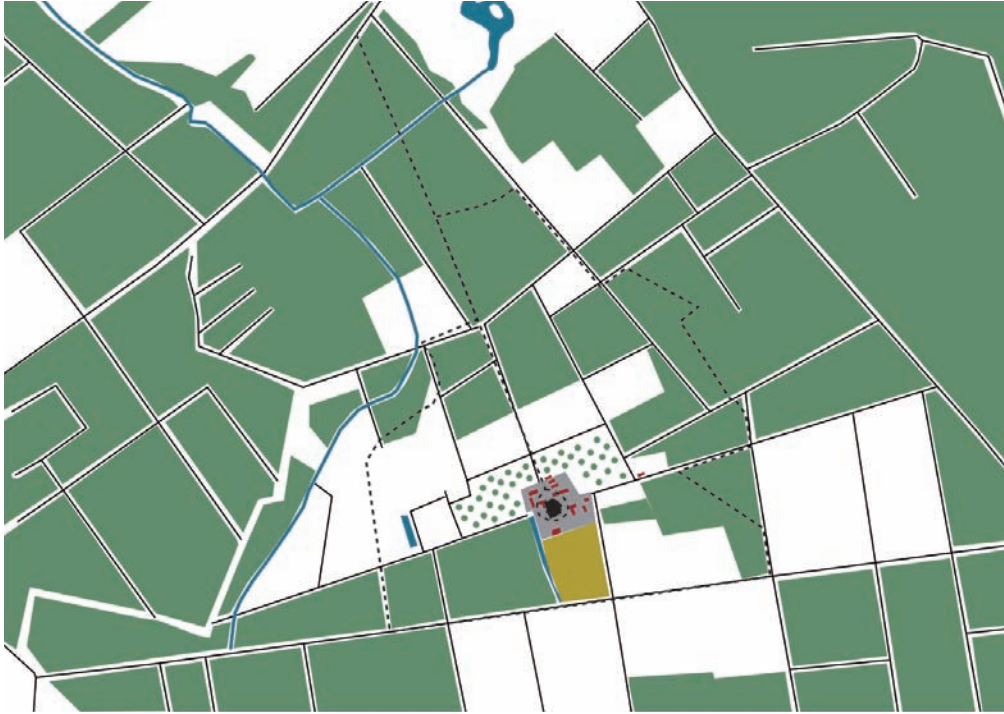
1770 Lambert Malfait

Landschappelijke verandering:

- Eerste ontginningen (omvorming van woeste gronden tot akkerland).
- Ontstaan Bornebeek uit afwatering van de natte gebieden binnen het domein.

Architecturale verandering:

- Bouw van hoeve op locatie huidig kasteel

Kasteelpark 1830

- 1800 Lambert Malfait - Ombouwen van hoeve tot een kasteel
- 1803 Eulisée Bulteau
- zuidelijk deel wordt op een meer systematische manier ingenomen
  - duidelijk dambordpatroon door rechte, elkaar snijdende dreven -
- 1838 graaf Ferdinand de Meeus
- 1874 graaf Henri de Meeus
- uitbouw van de landbouwuitbating
- 1875 – 1877
- eerste aanduiding van de Bornebeek in zuidelijk deel van het domein. Vermoedelijk als ontwateringsgracht
- 1887 - Bouw van het huidig kasteel
- bouw v/e nieuw koetsenhuis, met paarden- en koeienstallen
- 1904 heer Auguste Philippe Lippens 't Serstevens

Kasteelpark 2010

- 1904 weduwe en zoon Raymond
- Landschapsarchitect E. Galopin ontwerpt het kasteelpark
  - park in Engelse stijl doorbrak het stramien van rechtlijnige dreven
- 1970 aankoop door de Proc. West-Vlaanderen
- bouw cafetaria
  - aanleg parking Aanwijs en Driekoningen
- Jaren '80 aanleg van:
- kruidentuin
  - wagen- en ambachtemuseum
  - kweekcentrum van bedreigde neerhofdieren
  - bezoekerscentrum
- 2001 - nieuw bezoekerscentrum

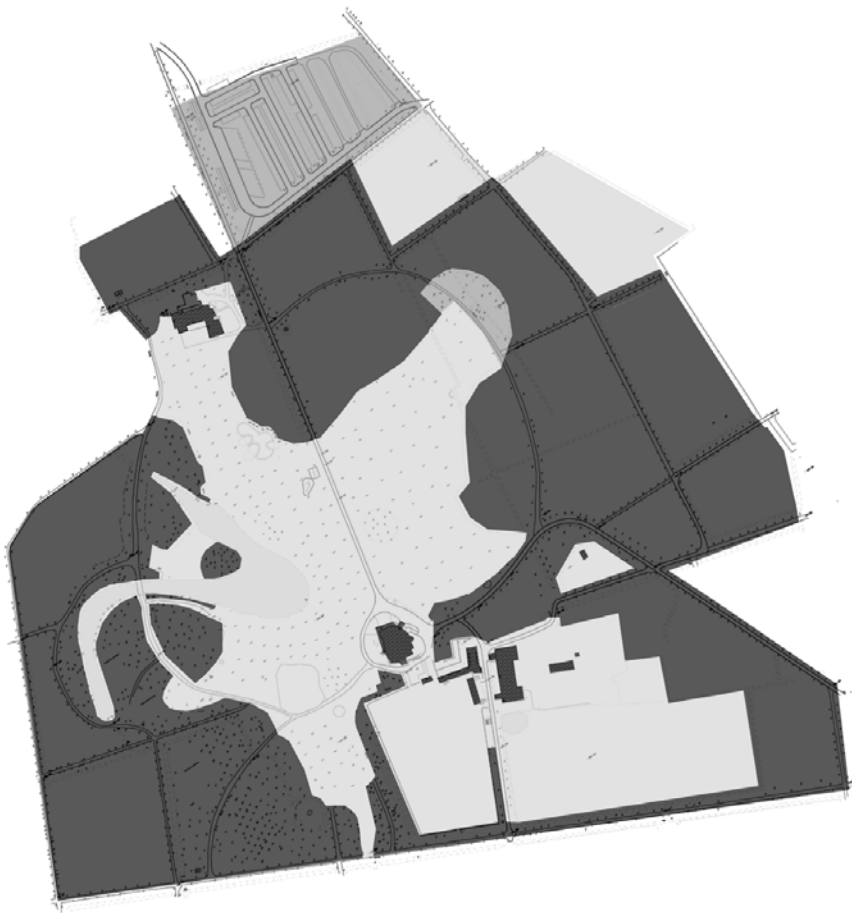
3.2 Parkopbouw

In het park zijn twee duidelijke structuren te herkennen: de oude landontginningstructuren van dreven en rechthoekige kavels (voornamelijk in het zuiden), en de strakke natuurlijke belijning van het Engelse landschapspark.

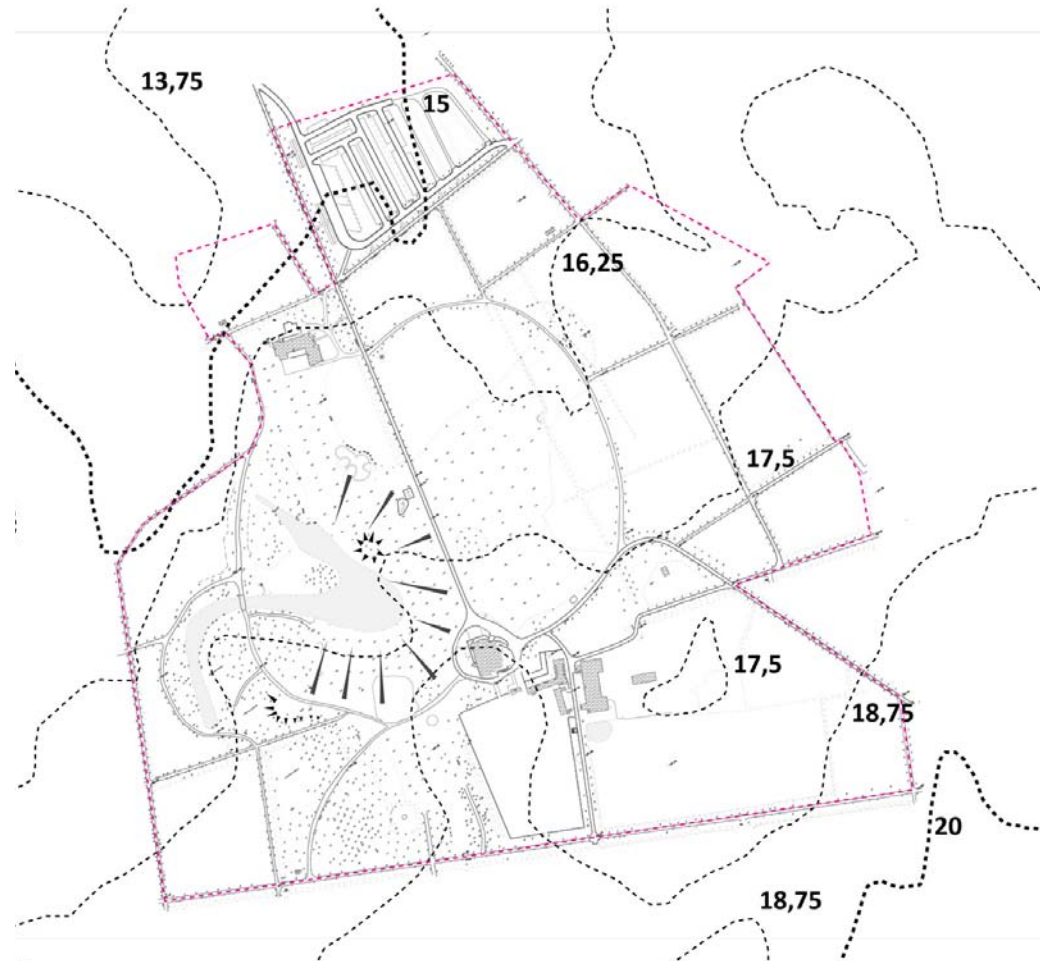
Dit kasteelpark in Engelse landschapsstijl is opgebouwd uit de volgende belangrijke bouwstenen:

- een dubbele dreef vertrekkende van het kasteel richting Driekoningen
- een dubbele dreef vertrekkende van het kasteel richting Aanwijs
- een centrale open plek die door zijn sterk organische lijn een hele reeks aan sublieme zichtassen creëert
- bomenclumps, groepen struiken en historisch ook vaste planten aangeplant in cirkelvormige plantvakken.

Open - geslotenheid van het park

Reliëf

3.3 Beleving en gebruik

bron: (Mahieu,1999 en Debeil,1980)

3.3.1 *Eigenheid*

Het park vormt samen met het omliggende natuur- en boscomplex een groengebied van regionaal belang (zie ook bevindingen bevraging). Het Provinciaal domein is het poort tot de recreatieve omsluiting van de streek.

3.3.2 *Geografische context*

Het domein is gelegen in een landelijke context. Hoewel de snelweg in vogelvlucht op maar één kilometer afstand van het domein ligt, heeft het domein een heel rustige uitstraling.

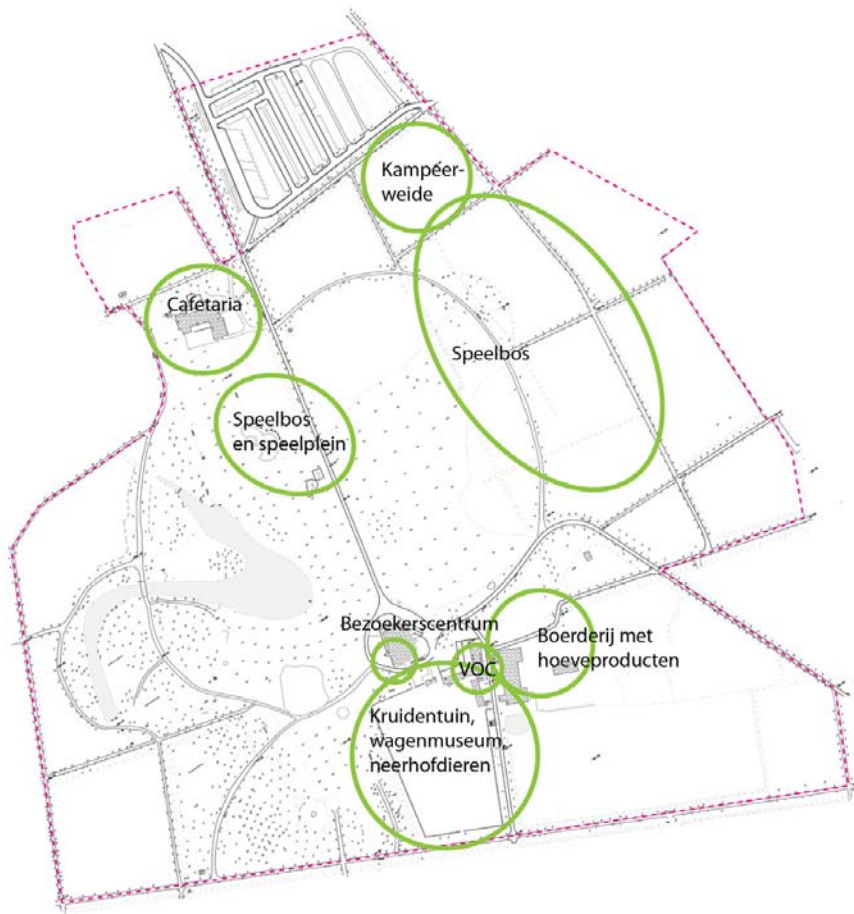
3.3.3 *Ruimtelijkheid van het groenobject*

- verhouding: *open/half-open* versus *gesloten* ruimte: 50 - 50
- reliëf: het park heeft een zwakke, door het blote oog, niet leesbare, helling vanuit het zuidoosten naar noordwesten (zie kaart Reliëf). In het centrale grasplein is er een lichte profilering van het terrein in de richting van de vijver, staat de Liriodendron-clumb op een kleine heuvel en in het westen vinden we een klein verval aan het einde van de gazon waar die het bos binnendringt.
- oriëntatie: zuidzuidoost georiënteerd (referentie: centrale laan met zicht op het kasteel)
- inplanting: is omsloten door een groter bos- en natuurcomplex
- verweving: het parkgebied heeft een heel sterke verweving door de historische ontginningslanen die tot in het parkgebied binnendringen en kenmerkt de zelfde gesloten-openheid als het omliggende boscomplex, namelijk open plekken in een groter boscomplex.

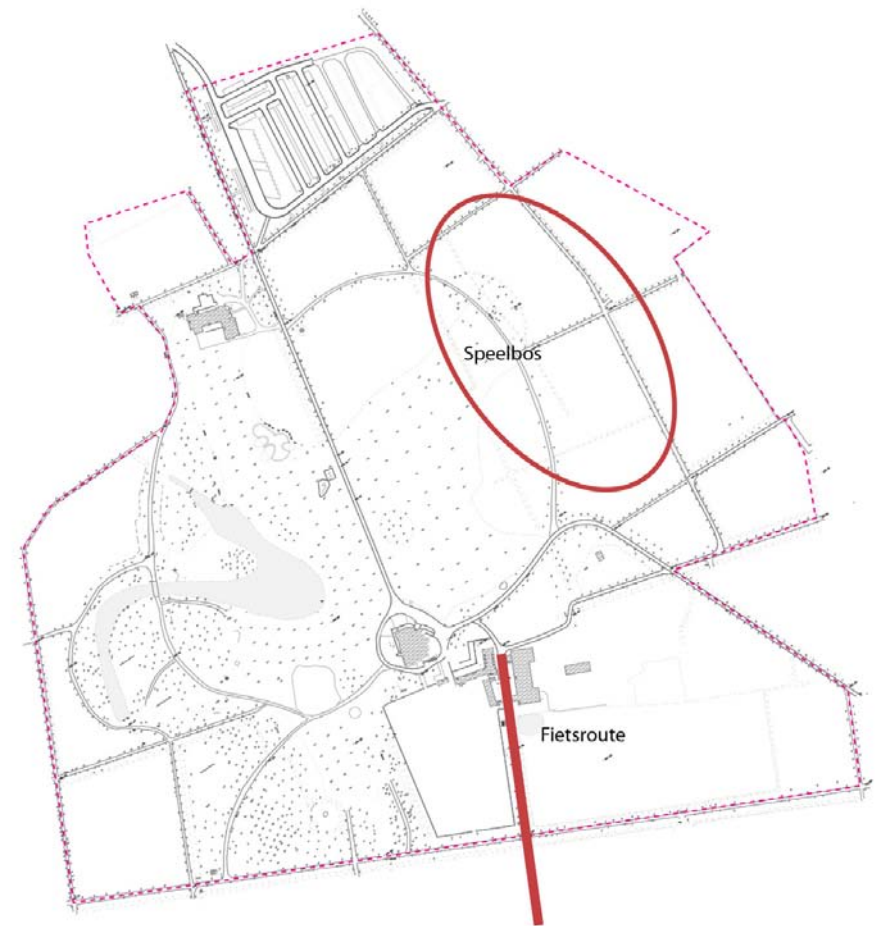
3.3.4 *Aantrekkingskracht*

Bereikbaarheid

Parking Driekoningen, de hoofdparking van het park, is gelegen op een vijf kilometer afstand van de afrit Beernem van de E40. Het volledige domein (park + boscomplex) is omsloten door vier belangrijke wegen; de Proosdijstraat in het oosten, het Heirweg in het Noorden, de Beernemsteenweg in het westen en de Lodistraat in het zuidwesten.

Voorzieningen

Negatieve aspecten van het park

Het park is gelegen aan het fietsknooppuntenetwerk. De bereikbaarheid kan hiervan echter nog sterk verbeterd worden omwille van een onduidelijke aanduiding ter hoogte van parking Aanwijs, het fietsnetwerk stopt ter hoogte van de boerderij en de koetshuis, de cafetaria is (officieel) niet bereikbaar met de fiets, de heirweg wordt gebruikt als sluiproute voor gemotoriseerd verkeer. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) wil om de veiligheid van de fietsers te verhogen de heirweg doorknippen ter hoogte van de cafetaria 'Achternoene'.

Speelplein

De speeltoestellen op het domein werden tijdens het uitschrijven van het beheerplan vervangen in uniforme, natuurlijk ogende speeltoestellen en vormen zo een uniek speelterrein van regionaal belang. Het speelplein en zijn toestellen worden gecontroleerd.

Maatregelen inzake fysieke en sociale veiligheid

Binnen het landschapsplan Bulskampveld (is in opmaak door de VLM) is het voorstel om de Heirweg door te knippen.

Aantrekkelijkheid

Aantrekkelijkheid van het groenobject ligt voornamelijk in:

- de uitgestrektheid
- de natuurlijke uitstraling
- het historische karakter
- de voorzieningen: speelterrein, cafetaria, natuureducatief centrum, boerderij met hoeveproducten, vogelopvangcentrum, kruidentuin met bedreigde neerhofdieren, kampeerweide voor jeugdbewegingen, etc.
- de hoge mate van beheeropvolging en netheid binnen het domein
- het volgroeide karakter van het park
- de centrale ligging binnen een recreatief aantrekkelijk landschap
- de goede bereikbaarheid

De voornaamste plekken die positief door de gebruikers worden ervaren zijn (zie ook voorzieningen):

- het speelterrein
- het natuureducatief centrum
- de cafetaria
- de kruidentuin

De plekken die negatief worden ervaren door de gebruikers zijn:

- de fietsroute over de kasseien
- het speelbos die door te hevige verbraming amper bespeelbaar is

3.3.5 Toegankelijkheid

3.3.5.1 Juridische toegankelijkheid

Op het park is het politiereglement voor domeinen van de Provincie West-Vlaanderen van toepassing.

De meeste graslanden zijn betreedbaar en bespeelbaar.

De niet-toegankelijke beplante gedeelten worden niet betreden.

Honden zijn toegelaten aan de leiband.

Er zijn geen zones die specifiek zijn ingericht voor honden.

3.3.5.2 Fysieke toegankelijkheid

Algemeen heeft het park een goede toegankelijkheid. Er zijn verschillende verharde paden die integraal toegankelijkheid zijn. Een groot gemis binnen het park is een integraal toegankelijke wandellus. Toegankelijkheid wordt voornamelijk bemoeilijkt door het toegangspad 'parking-dreef', paden met halfverharding, de aansluiting met de brug en de originele centrale wandellus die onderbroken wordt.

3.3.5.3 Visuele en communicatieve toegankelijkheid

Visuele en communicatie toegankelijkheid is duidelijk. Belangrijkste verbeterpunt is de omvorming van alle panelen naar de nieuwe uniforme huisstijl en als één geheel bij elkaar plaatsen (geen versnippering).

	<i>Aanwezig</i>	<i>Inhoud (indien van toepassing)</i>	<i>Opmerkingen</i>
<i>Brochures</i>	X	Algemeen	
<i>Website</i>	X	Algemeen	
<i>Plattegrond met pictogrammen en legenda</i>	X	Volledig domein met uitleg	
<i>Bewegwijzering</i>	X		Aanpassen naar nieuwe huisstijl
<i>Informatiepanelen en panelen met aankondiging activiteiten</i>	X		Achterzijde panelen uitwerking in grijze kleur (niet wit)
<i>Aangepaste panelen voor slechtzienden</i>			
<i>Audio en video</i>	X (in het kasteel)		

Educatieve voorzieningen:

- Natuureducatief centrum
- Bijenhal
- Kruidentuin
- Museum voor oude landbouwvoertuigen en werktuigen
- Uitgestippelde wandeltochten = > via het natuureducatief centrum
- Begeleide wandelingen en bezoeken = > via het natuureducatief centrum
- Dagprojecten = > via het natuureducatief centrum
- Kampen = > op de kampeerweide
- Tentoonstellingen = > via het natuureducatief centrum

3.4 Biotiek**3.4.1 Typering van de beplanting**

De beplanting bestaat uit natuurlijke vegetatie met enkele opmerkelijke cultivars die voornamelijk als solitaire bomen en heestergroepen in het park voorkomen. De beplanting wordt in de volgende hoofdstukken verder beschreven.

3.4.2 Culturelijke beplanting

In het parkgedeelte werden verschillende opmerkelijke heestercultivars aangeplant (Rhododendron, Gentse Azalea's).

Culturelijke beplanting (Rhododendrons nagelaten) komt voornamelijk voor rondom het kasteel, de cafetaria en de kapel. De soorten hier bestaan zijn o.a. *Taxus baccata*, *Ilex aquifolium*, *Prunus laurocerasus* en *Hortensia*. In de rest van het park zijn het voornamelijk stinzenplanten, Rhododendrons en selectieve aanplant van *Chamaecyparis*.

3.4.3 Collecties

Het park heeft nog steeds enkele opmerkelijke soorten (voornamelijk bomen), die soortenrijkdom wordt in het beheerplan verder versterkt. Daarnaast kunnen we spreken van een tweetal collecties: een collectie Gentse Azalea's (in het zuidwesten van het park, bij de vleermuizenkelder), en een Pinetum (in het noordoosten van het park). De collectie Gentse Azalea's is nog steeds sterk aanwezig in het park. Van de collectie naaldbomen zijn er maar enkele exemplaren over dit door te natte levensomstandigheden.

3.4.4 *Natuuronderzoek*

Afgezien van de kasteelomgeving ligt het provinciedomein volledig in Europees habitatrictlijngebied. Door de centrale ligging en integrale werkmethode van het kasteeldomein heeft deze richtlijn onrechtstreeks een invloed op het parkgedeelte. Het provinciedomein maakt deel uit van het habitatrictlijngebied "Bossen, heiden en valleigebieden van zandig Vlaanderen, westelijk deel" met als code BE2500004. Volgende habitats zijn van toepassing op het provinciedomein Bulskampveld-Lippensgoed.

- bossen met inheemse boomsoorten (beekbegeleidende bossen langs de Bornebeek, oude beukenbossen verspreid over domein),
- heiden en heischrale graslanden (natuureservaat bovenloop Bornebeek en verschillende dreven)
- matig voedselrijke en vochtige graslanden (graslanden Sint-Amandus en kleine percelen verspreid over het domein)

Het provinciedomein ligt grotendeels in de Ven-afbakening (behalve de kasteelomgeving). Voor de gebieden gelegen in het Ven wordt een natuurrichtplan opgesteld. De doelstellingen zijn gelijkaardig als voor de Europese habitatrictlijngebieden maar de initiatiefnemer is hier de Vlaamse overheid.

De graslanden in klassiek landbouwgebruik (gronden van Colpaert) zijn door bemesting soortenarm en worden gedomineerd door Engels Raaigras en Ruw Beemdgras (Hp). Aan de rand van deze percelen bevinden zich soms relicten van heischrale graslanden (Ha) met o.a. Pijpestrootje,

In het parkgedeelte werd sinds drie jaar het beheer van drie percelen omgeschakeld van gazonbeheer naar een of tweemaal maaien per jaar. Deze percelen zijn soortenrijk (Hp*) met enkele vertegenwoordigers van heischrale graslanden (Ha). Het ex-gazon naast het kasteel (V17/1) wordt in het voorjaar gedomineerd door de bloei van Pinksterbloem en Reukgras. Vooral het perceeltje 17/3 aan de kasteelvijver is zeer soortenrijk met o.a. Vogelpootje, Gewone Rolklaver, Wilde Bertram, Margriet, Brunel, Waternavel en Pijpestrootje. Ook het grasland van het pinetum (V10/2) is door het hooibeheer soortenrijker geworden met o.a. Kale jonker, Pinksterbloem en Schapezuring

De zure eikenbeukenbossen worden niet gekenmerkt door een uitbundige voorjaarsbloei. Het Dalkruid komt slechts op twee plaatsen voor in het provinciedomein terwijl Gewone Salomonszegel, Groot Heksenkruid en Speenkruid op meerdere plaatsen groeien. De greppels zijn rijk aan varensoorten: Mannetjesvaren, Wijfjesvaren, Brede Stekelvaren en Dubbelloof. Adelaarsvaren komt overal voor uitgenomen in de donkere douglaspercelen.

Aanplantingen van Wilde Hyacint en Bosanemoon (stinzenplanten) zijn te vinden in de buurt van de kasteelvijver en werden rond het begin van de twintigste eeuw aangeplant.

De dreven die palen aan open terrein zijn botanisch interessanter dan de dreven in een gesloten bos. De betere bezonning en minder bladval zorgen dat de heischrale vegetatie (o.a. Wederik, Muizenoor, Pijpestrootje, Struikheide, Schermhavikskruid en Tormentil) beter stand kan houden.

In de kasteelomgeving zijn geen Rode lijstsoorten daar de zeldzame bedreigde soorten allemaal in (natte)heide en heischrale graslanden voorkomen. De bosplanten in de kasteelomgeving blijken minder bedreigd en komen niet voor in deze lijst

De fauna werd niet stelselmatig onderzocht in functie van het beheerplan. Verschillende diergroepen werden echter de voorbije jaren onderzocht door specialisten. Uit dit onderzoek komt naar voren dat de bosrijke omgeving en de heide - en venrestanten zorgen voor een zeer rijke fauna en is wellicht afgezien van de kust en de polders het gebied van West-Vlaanderen met de hoogste biodiversiteit.

ZOOGDIEREN (Vandendriessche B., 2002)

De omgeving van Bulskapveld-Lippensgoed doet dienst als habitat voor de zeer zeldzame Boom - en Steenmarter, Ree, Vos, Hermelijn, Wezel en Bunzing. Toch heeft dit geen invloed op het parkbeheerplan.

Sinds 2001 loopt in opdracht van AMINAL afdeling Bos en Groen een inventarisatie - en monitoringproject naar het voorkomen van en aantalsevoluties bij vleermuizen in enkele Vlaamse bosreservaten en -domeinen. Dit onderzoeksproject leverde intussen voor het bossencomplex Vagevuurbossen-Bulskampveld en omgeving onverhoopte resultaten op. Verscheidene kraamkolonies van vleermuizen in boomholten werden aangetroffen. Liefst elf soorten vleermuizen ,waaronder de uiterst zeldzame Mopsvleermuis (Barbastella barbastellus) en de kleine dwergvleermuis (Pipistrellus pygmaeus), maken van dit bossencomplex en de nabije omgeving een zogenaamde 'Hot-Spot' voor vleermuizen, niet alleen op Vlaams, maar zelfs op West-Europees niveau. Hierdoor zijn de vleermuizenkelder, boomholtes, het drevenpatroon en de toekomstige bosrand belangrijk. De bosrand wordt namelijk aangeplant met soorten aantrekkelijk voor insecten wat insectenetende vleermuizen ten goede komt.

VOGELS (Lust P., 1999)

Het parklandschap rond het kasteel vormt het ideaal biotoop voor Appelvink, Kleine Bonte specht, Gekraagde roodstaart, Boomklever, Bonte vliegenvanger en Europese kanarie. De Appelvink heeft in Vlaanderen nooit in grote densiteiten voorgekomen maar is momenteel niet bedreigd. De Kleine bonte specht maakt zijn nest in een dode tak van een nog levende boom. De Gekraagde roodstaart wordt aanzien als een kwetsbare vogel in de Rode lijst. Naast parkachtige loofbossen komt de Gekraagde Roodstaart ook voor in kleinschalige landschappen met boomgaarden, dreven en knotbomen. De oorzaak van de achteruitgang van de Gekraagde Roodstaart moet worden gezocht in het overwinteringsgebied (saheldroogtes sinds 1969) en het verdwijnen van het kleinschalig landschap. De Boomklever nestelt ook in boomholten van beuken en eiken. Met modder wordt de boomholte aangepast aan zijn grootte. De Boomklever is een vogel die toeneemt in Vlaanderen en is pas broedvogel in het domein sinds de jaren tachtig. De Bonte Vliegenvanger broedt in boomholten maar ook in nestkastjes. In de omgeving van de parking het Aanwijs broeden verschillende koppels in de aanwezige nestkasten.Ook de Gekraagde Roodstaart is daar gemakkelijk te observeren. De Europese Kanarie broedt graag in hoge coniferen in parken en grote tuinen maar werd de laatste vijf jaar niet meer aanwezig als broedvogel in het kasteelpark.

AMFIBIEËN EN REPTIELEN (Hurtekant en Vanpaemel, 2002)

Alle amfibieën zijn gebonden aan water voor hun voortplanting. De Groene Kikker blijft als enige amfibie het hele jaar door gebonden aan water . De Groene Kikker is eigenlijk een complex van drie hoofdsoorten namelijk Kleine Groene Kikker (poelkikker) ,Grote Groene Kikker en de Middelste Groene kikker (kruising van de Kleine en de Grote Groene kikker). Deze soorten zijn echter niet gemakkelijk van elkaar te onderscheiden. In het Bulskampveld-Lippensgoed komen zowel de zeldzame Kleine Groene Kikker voor als de meer algemene Middelste Groene Kikker. Vooral de verhouding 80/20 Poelkikker/Middelste Groene Kikker is opmerkelijk. Groene kikkers koloniseren vlot nieuwe geschikte biotopen als ze in de omgeving liggen van bestaande populaties (Eendeputten).

De andere voorkomende amfibieën namelijk Bruine Kikker, Pad, Alpenwatersalamander en Vinpootsalamander verlaten na de voorplanting de poel, gracht of vijver.

INSECTEN

Libellen (Hurtekant en Vanpaemel, 2002; Dochy, 2002)

De grootste soortenrijkdom aan libellen komt voor in vennen en matig voedselrijke wateren en heeft weinig invloed op het parkbeheerplan omdat de libellen vooral in de Aanwijsputten en het heideterrein voorkomen en recent rond het nieuw ven langs de Heirweg.

Dagvlinders (Hurtekant en Vanpaemel, 2002; Dochy, 2002)

Dagvlinders zijn in Vlaanderen een sterk bedreigde groep. Twee derde van het aantal soorten is zeldzaam of staat op de Rode Lijst. De dagvlinders worden momenteel het meest aangetroffen op het de zonnige heischrale dreven in het provinciedomein Bulskampveld-Lippensgoed.

In het Bulskampveld-Lippensgoed worden een 20 tal zeer algemene tot algemene dagvlindersoorten aangetroffen of de helft van het West-Vlaamse soortenaantal.

Sprinkhanen en Krekels (Adriaens, 2002)

De voorkomende krekels en sprinkhanen die voorkomen in Bulskampveld-Lippensgoed zijn algemene soorten.

Andere insecten

De andere insectengroepen werden maar fragmentarisch onderzocht en worden hier niet weergegeven.

BRONNEN:

Adriaens T. (2002) Veldnota's inventarisatie Bulskampveld-Lippensgoed

Dochy O. (2002) Natuurinventaris West-Vlaanderen; verslag I.N., Provincie West-Vlaanderen

Hurtekant K. en Vanpaemel L. (2002). Veldnota's inventarisatie Bulskampveld-Lippensgoed

Lust P. (1999). Veldnota's inventarisatie Bulskampveld-Lippensgoed

Vandendriessche B. (2002) Veldnota's inventarisatie Bulskampveld

3.4.5 Probleemsoorten

Rhododendron:

Werd oorspronkelijk in het kasteelpark aangeplant. De zure grond in het domein is ideaal voor deze plant. Verschillende bosgedeelten worden langzaam overwoekerd. Uit de bosgedeelten wordt de plan verwijderd.

Esdoornopslag:

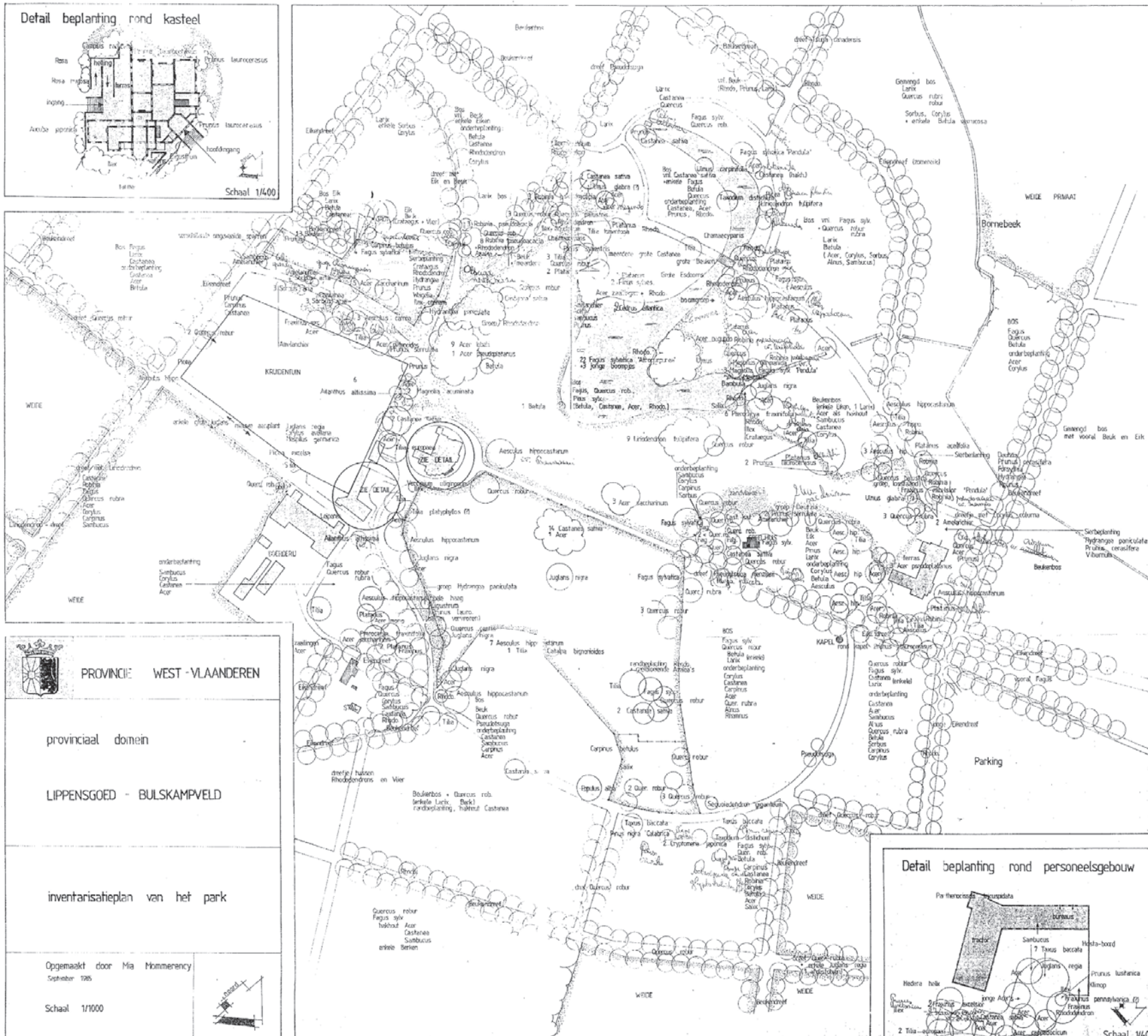
In verschillende gebieden in het park is er een spontane verjonging van esdoorn. Deze verjonging wordt in het volledige parkzone dan ook ingeperkt.

Klimop:

Komt veelvuldig voor aan de rand van het park en de boszones, waardoor mogelijke ontwikkeling van stinzenplanten of diverse andere bosplanten wordt onderdrukt.

Inventarisatie van aanwezige beplanting (jaar: 1985)

Detail beplanting rond kasteel

Detail beplanting rond personeelsgebouw

Opgemaakt door Mia Mommercy
September 1985

Schaal 1/1000

Schaal 1/400

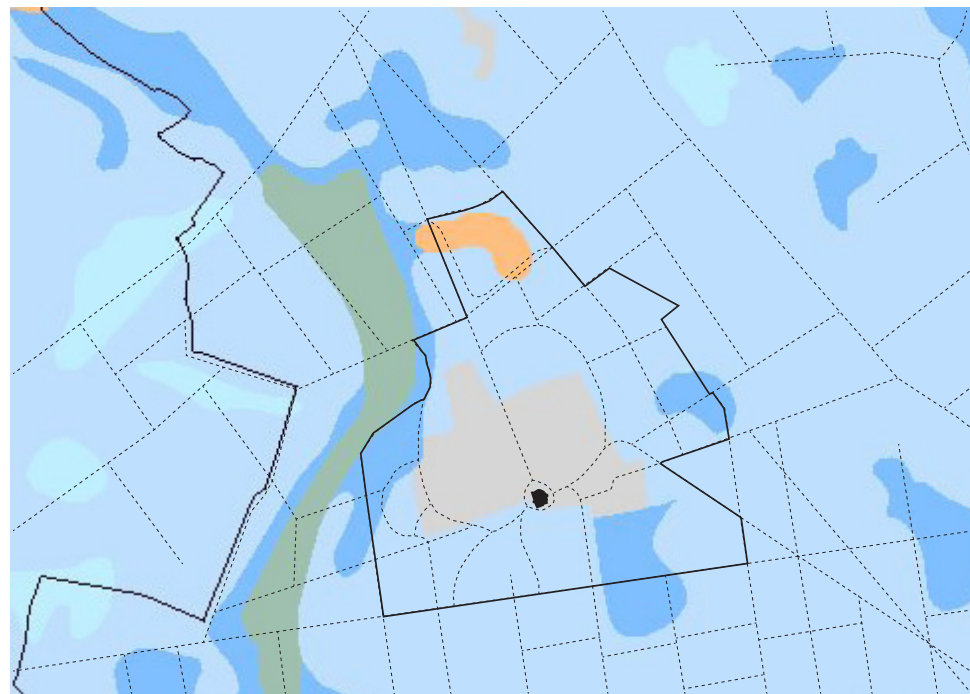
Inventarisatie van waardevolle bomen (Jaar 2010)

Boomnummer: 1	Soort: Aesculus hippocastanum 'Baumannii'
Boomnummer: 2.1	Soort: Acer saccharinum
Boomnummer: 2.2	Soort: Acer saccharinum
Boomnummer: 3	Soort: Castanea sativa
Boomnummer: 4	Soort: Fagus sylvatica
Boomnummer: 5	Soort: Quercus robur
Boomnummer: 6	Soort: Quercus rubra
Boomnummer: 7	Soort: Castanea sativa
Boomnummer: 8	Soort: Quercus robur
Boomnummer: 9	Soort: Prunus serrulata
Boomnummer: 10.1	Soort: Acer saccharinum
Boomnummer: 10.2	Soort: Acer saccharinum
Boomnummer: 10.3	Soort: Acer saccharinum
Boomnummer: 2.7	Soort: Quercus rubra
Boomnummer: 11.1	Soort: Aesculus hippocastanum
Boomnummer: 11.2	Soort: Aesculus hippocastanum
Boomnummer: 12	Soort: Tilia (platyphyllos)
Boomnummer: 13	Soort: Quercus rubra
Boomnummer: 14	Soort: Thuja plicata
Boomnummer: 15	Soort: Sophora japonica
Boomnummer: 16	Soort: Gleditsia triacanthos
Boomnummer: 17	Soort: Fagus sylvatica
Boomnummer: 18	Soort: meerstammige Quercus rubra
Boomnummer: 19	Soort: Robinia pseudoacacia 'Inermis'
Boomnummer: 20	Soort: Quercus robur
Boomnummer: 20.1	Soort: Quercus palustris
Boomnummer: 21	Soort: Robinia pseudoacacia
Boomnummer: 22	Soort: Platanus x acerifolia
Boomnummer: 23	Soort: Quercus rubra
Boomnummer: 23.1	Soort: Quercus rubra
Boomnummer: 24	Soort: Quercus rubra
Boomnummer: 25	Soort: Fagus sylvatica
Boomnummer: 26	Soort: Platanus x acerifolia
Boomnummer: 27	Soort: Tilia cordata
Boomnummer: 28	Soort: Pterocarya-groep
Boomnummer: 29	Soort: Ligustrum vulgare
Boomnummer: 30	Soort: Crataegus monogyna
Boomnummer: 0.2	Soort: Quercus robur
Boomnummer: 0.3	Soort: Liriodendron tulipifera

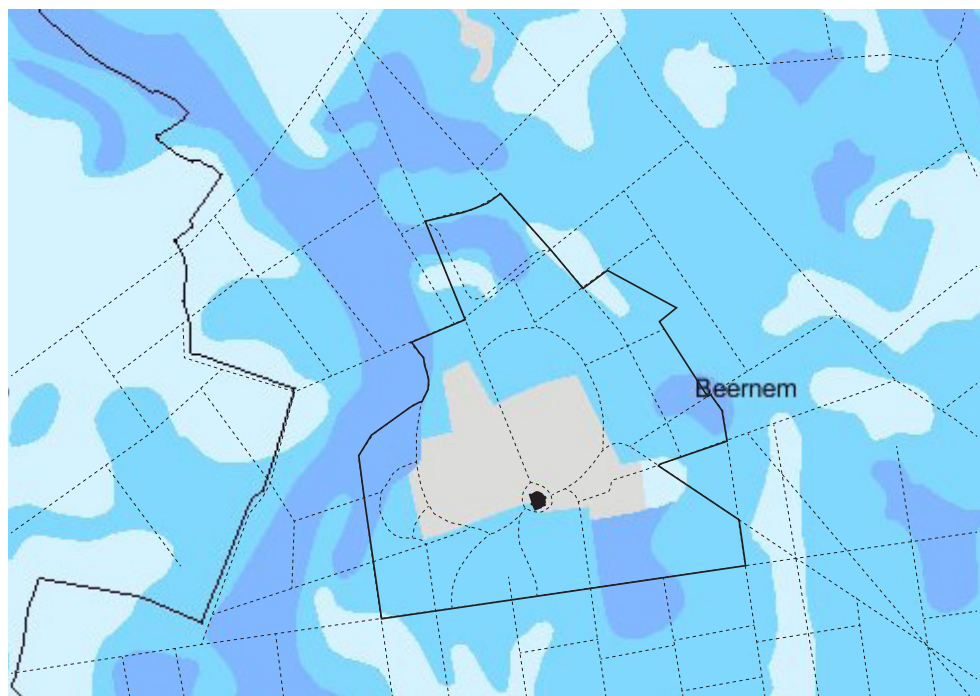
Boomnummer: 31	Soort: Liriodendron tulipifera	Boomnummer: 71	Soort: Liriodendron tulipifera
Boomnummer: 32	Soort: Liriodendron tulipifera	Boomnummer: 72	Soort: Cedrus libani var. atlantica
Boomnummer: 35	Soort: Liriodendron tulipifera	Boomnummer: 74	Soort: Fagus sylvatica 'Atropunicea'
Boomnummer: 36	Soort: Liriodendron tulipifera	Boomnummer: 75:	Soort: Fagus sylvatica 'Atropunicea'
Boomnummer: 37	Soort: Liriodendron tulipifera	Boomnummer: 76	Soort: Taxus baccata
Boomnummer: 38	Soort: Liriodendron tulipifera	Boomnummer: 77	Soort: Thuja plicata
Boomnummer: 39	Soort: Acer pseudoplatanus	Boomnummer: 79	Soort: Sequoiadendron giganteum
Boomnummer: 40	Soort: Acer platanoides	Boomnummer: 80	Soort: Taxodium distichum
Boomnummer: 41	Soort: Betula pendula	Boomnummer: 81	Soort: Quercus libani
Boomnummer: 42	Soort: Acer platanoides	Boomnummer: 82	Soort: Quercus 'Wageningen'
Boomnummer: 43	Soort: Acer platanoides	Boomnummer: 84	Soort: Tilia sp.
Boomnummer: 44	Soort: Acer platanoides	Boomnummer: 85	Soort: Quercus robur
Boomnummer: 45	Soort: Acer platanoides	Boomnummer: 86:	Soort: Quercus robur
Boomnummer: 46	Soort: Acer platanoides	Boomnummer: 87	Soort: Quercus robur
Boomnummer: 47	Soort: Acer platanoides	Boomnummer: 88	Soort: Metasequoia glyptostroboides
Boomnummer: 48	Soort: Acer platanoides	Boomnummer: 89	Soort: Metasequoia glyptostroboides
Boomnummer: 49	Soort: Acer platanoides	Boomnummer: 90	Soort: Metasequoia glyptostroboides
Boomnummer: 50.1	Soort: Magnolia acuminata	Boomnummer: 91	Soort: Taxus baccata
Boomnummer: 50.2	Soort: Magnolia acuminata	Boomnummer: 95	Soort: Thuja plicata
Boomnummer: 51	Soort: Prunus serrulata	Boomnummer: 96	Soort: Chamaecyparis lawsoniana
Boomnummer: 52	Soort: Acer pseudoplatanus 'Atropurpureum'	Boomnummer: 97	Soort: Cryptomeria japonica
Boomnummer: 53	Soort: Aesculus x carnea	Boomnummer: 99	Soort: Quercus robur
Boomnummer: 54	Soort: Tilia tomentosa	Boomnummer: 100	Soort: Quercus robur
Boomnummer: 55	Soort: Acer pseudoplatanus 'Atropurpureum'	Boomnummer: 101	Soort: Taxus baccata
Boomnummer: 56	Soort: Thuja plicata	Boomnummer: 102	Soort: Pinus nigra var. calabrica
Boomnummer: 57	Soort: Tilia mongolica	Boomnummer: 103	Soort: Sorbus aucuparia
Boomnummer: 58	Soort: Aesculus x carnea	Boomnummer: 104	Soort: Taxus x media
Boomnummer: 59	Soort: Abies nordmaniana	Boomnummer: 105	Soort: Quercus robur
Boomnummer: 60	Soort: Acer saccharinum	Boomnummer: 106	Soort: Juglans nigra
Boomnummer: 61	Soort: Acer saccharinum	Boomnummer: 107	Soort: Quercus cerris
Boomnummer: 62	Soort: Acer saccharinum	Boomnummer: 108	Soort: Juglans nigra
Boomnummer: 63	Soort: Acer saccharinum	Boomnummer: 109	Soort: Aesculus hippocastanum
Boomnummer: 64	Soort: Acer saccharinum	Boomnummer: 110	Soort: Tilia cordata
Boomnummer: 65	Soort: Castanea sativa	Boomnummer: 111	Soort: Tilia cordata
Boomnummer: 66	Soort: Quercus robur	Boomnummer: 112	Soort: Juglans nigra
Boomnummer: 67	Soort: Pinus sylvestris	Boomnummer: 113	Soort: Acer cappadocicum
Boomnummer: 68	Soort: Tilia tomentosa	Boomnummer: 114	Soort: Fraxinus americana
Boomnummer: 69	Soort: Acer pseudoplatanus 'Leopoldii'	Boomnummer: 115	Soort: Acer pseudoplatanus
Boomnummer: 70	Soort: Quercus rubra	Boomnummer: 116	Soort: Cupressus sp.

Biologische waarderingskaart

Bodemkaart

Hydrologische kaart

3.5. Biologische waardering

Volgens de biologische waarderingskaart, versie 2, is bijna het volledige kasteelpark een faunistisch voornaam gebied en zijn de meeste bosbestanden biologisch zeer waardevol. Het Kasteelpark kreeg voornamelijk de volgende bwkeenheden:

Centraal grasland:

- hp: soortenarm permanent cultuurgrasland
- kbgml: bomenrij met gemengd loofhout

Boszone:

- fs: zuur beukenbos
- qs: zuur eikenbos
- lar: lork

3.6. Bodem en hydrologie

Voorkomende bodemsoorten:

Licht oranje:	OT	Sterk vergraven gronden
Oranje:	PEP	Natte licht zandleembodem zonder profiel
Licht blauw:	Sdh	Matig natte lemig zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont
Donder blauw:	Sep	Natte lemig zandbodem zonder profiel
Groen:	Efp	Zeer sterk gleyige kleibodem zonder profiel

Door de aanwezigheid van rabatten kan er gezegd worden over de hydrologie dat het terrein van nature sterk drassig is en enkel door goeie drainage de huidige vegetatie aanwezig kan zijn en blijven bestaan.

3.7. Hydrografie

De vijver wordt gevoed door de Bornebeek. De vijver is permanent gevuld met water. Er is geen oeverbescherming (meer) aanwezig. De vijver is ook grotendeels dichtgeslibt.

De beek ontstond door ontginning (en afwatering) van de voormalige woeste gronden. Een overloop is aanwezig aan de noordzijde van de vijver. Het volledige gebied, tenzij gedeelten van het kasteelpark wordt volledig ontwaterd door middel van rabatten.

Door afvalwater van alle activiteiten rondom het kasteel (kasteel, natuureducatief centrum, boerderij, VOC, etc.) is er vervuiling van de Bornebeek. Deze afvalstroom is gedocumenteerd en wordt in de volgende jaren aangepakt door het aanleggen van een waterzuiveringsinstallatie.

3.8. Reliëf

zie kaart Reliëf.

3.9. Milieukwaliteit

Via het nieuwe decreet op de reductie pesticidengebruik wordt het park een prioritair gebied.

De weides worden jaarlijks bemest (wordt gepacht door Jan Colpaert).

Reductie van groenafval:

- groenafval wordt zo veel mogelijk ter plaatse verwerkt
- snoeiafval rondom de kampeerweide wordt door de jeugdbeweging gebruikt voor het kampvuur

Geen licht-, geur- of geluidshinder.

3.10. Omgeving van het groenobject

Het park is omsloten door een groter bos- en natuurcomplex (zie kaart rechts). Voor gedetailleerde beschrijving hiervan zie Bosbeheerplan Bulskampveld.

Parking Driekoningen

Heirweg

**Prov. domein
Lippensgoed-Bulskampveld**

Parking Aanwijs

E40

4. BEHEERVISIE EN BEHEERPLAN

De beheervisie kadert in het harmonisch parkbeheer en hierbij moet de beheervisie getoetst worden op het harmonisch parkbeheer.

Harmonisch parkbeheer:

Parken zijn er door en voor de mens. Het kasteelpark is ontstaan door menselijke ingrijpen en is er in de eerste plaats om te voldoen aan een reeks mensgerichte behoeften. De laatste jaren krijgt het park een bijkomende opdracht: als groene ruimte heeft het een rol in het milieubeleid in het algemeen en de ecologie in het bijzonder.

De zorgplicht voor het milieu heeft zijn invloed op het beheer. Gestreefd wordt naar de aanwezigheid van mensgerichte, natuurgerichte en milieugerichte functies zonder dat, gezien over het geheel, één functie overheerst en andere functies onmogelijk worden. Om dat mogelijk te maken vormen duurzaamheid, dynamiek en diversiteit belangrijke afwegingen binnen de besluitvorming.

Met menselijke maatregelen wordt de realisatie van een aantrekkelijk en gevarieerd park beoogd dat antwoord geeft aan een reeks van behoeften die zich situeren rond beleving, cultuur en recreatie. De structuur van het park bepaalt in belangrijke mate het parkbeeld van de bezoeker.

Het is belangrijk dat cultuurhistorische en landschapspark-elementen een aangepast beheer krijgen; er wordt gestreefd naar een maximaal behoud in het herwaarderingsplan.

Wat betreft recreatie dient er een evenwicht gezocht te worden tussen de eigenheid van het park, de draagkracht van het park en de vraag naar recreatie.

De natuurgerichte maatregelen streven naar het instandhouden en waar het kan verhogen van de biodiversiteit. Belangrijk is dat natuurgerichte maatregelen zich niet beperken tot afgeschermdes zones. Wel moet er gestreefd worden naar een natuurgericht beheer binnen het volledige groenonderhoud en groenbeheer. Een belangrijk principe is het stimuleren van natuurlijke processen waarbij de spontane ontwikkeling van flora en fauna voorop staat. Belangrijk is om te weten dat de biodiversiteit positief wordt beïnvloed door structuurvariatie. We denken aan variaties in milieumomstandigheden, begroeiingstypes en structuur binnen een begroeiing.

4.1. Waardering bepalen

4.1.1. Wat is waardevol, wat vormt een knelpunt en wat is potentieel te ontwikkelen

De waardebeoordeling gebeurt aan de hand van de volgende zones (kaart vlakvormige elementen):

Zone nr.	Beschrijving van de zone
V34/2, V32/1	<p>Parking (met toegangsdreef)</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - goede parkeergelegenheid - groene parking <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - toegangspad naar kasteeldomein - te grote menging van verkeerstromen - geen kwalitatieve fietsenstalling - busparkeerplaatsen worden gebruikt door auto's - door een te brede weg wordt er ook aan de kant van de weg geparkeerd (en niet in de parkeervakken) <p>POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - betere toegang naar het kasteeldomein - omvorming van een deel van de parking ter bevordering van de veiligheid en betere fietsenstalling
V8/1	<p>Kampeerweide</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - combinatie kampeerweide - weide - de openheid <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - het opslaghokje - slechte drainage - slechte toestand van dreef (ten noordoosten van de weide) <p>POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - betere afwatering van de weide

Parking Driekoningen

Kampeerweide

Potentiële locatie voor arena
(bomen zijn voornamelijk Amerikaanse eik.)

V8/2	<p>Weide</p> <p>WAARDEVOL - openheid</p> <p>KNELPUNTEN - geen</p>
V4/1, V4/2	<p>Bos</p> <p>WAARDEVOL - type beplanting</p> <p>KNELPUNTEN - geen</p> <p>POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN - omvorming naar parkbos/hooghout</p>
V6/1, V6/2, V6/3, V3/2	<p>Speelbos</p> <p>KNELPUNTEN - te grote mate van verbraming om als speelbos dienst te doen</p> <p>POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN - speelarena met composttoilet - beplanting aanpassen om bespeelbaarheid van het bos te promoten</p>

V10/1, V10/2	<p>Pinetum</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - zichtas naar kasteel <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - door vernatting zijn er nog slechts enkele exemplaren van de collectie overgebleven (<i>Taxus baccata</i>, <i>Taxodium distichum</i>) <p>POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - mogelijke omvorming naar een naaldcollectie die vochtbestendig is - ontwikkeling van een educatieve vijver
V8/1, V8/2	<p>Bosgrasland</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanwezige bomenclumps - beheer van de weide door grote grazers (koeien) <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - bepaalde bomenclumb vragen opwaardering - afsluiting van de weide vraagt opwaardering
V4/6, V4/3, V4/5	<p>Speelweide</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanwezige hooghout <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - te grote mate van verbraming om als speelbos dienst te doen

Pinetum: meeste naaldbomen sterven langzaam af door vernatting van de bodem.

Bomenclumps in kasteelweide (bosgrasland)

Opslag van materiaal en compost in parkboszone.

Zicht op de nuttery (links).

V4/4, V4/7, V4/8, V4/9	Bos WAARDEVOL - aanwezige beplanting
V3/4, V3/6, V3/15, V3/17	Parkbos WAARDEVOL - aanwezige beplanting KNELPUNTEN - de compostopslagplaats in zone V3/6 - veel imposante bomen zijn begroeid met klimop
V3/5	Parkbos WAARDEVOL - aanwezige beplanting POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN - mogelijke locatie voor opslag van snoeiafval
V18/3, V18/4	Weide WAARDEVOL - openheid
V64/1	Boerderij WAARDEVOL - aanwezigheid van de hoeve in het kasteelpark - waardevolle, historische bebouwing KNELPUNTEN - integratie in het kasteelpark

<p>V25/1</p>	<p>Kruidentuin</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - landbouwmuseum - de grote diversiteit aan kruiden en groenten die hier gekweekt - de bedreigde neerhofdieren <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - de muur van de kruidentuin wordt verdoken door het afdak van het wagenmuseum <p>POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - creëren van een betere doorgang tussen de kruidentuin en de rest van het park
<p>V1/1</p>	<p>Nuttery</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - de aanplant van hazelaars als nutshout voor in de kruidentuin <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - de versnippering door de kooien van het VOC - de slechte inkadering van de put 'Boring van Beernem' <p>POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - optimalisatie van de nuttery en integratie van de put
<p>V11/1</p>	<p>Woodlandgarden</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - de grote diversiteit aan solitaire bomen - de reeds aanwezige stinzenpopulatie <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - grote aantallen bomen en onderbegroeiing is in de loop van de jaren verloren gegaan <p>POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - herontwikkeling van de woodlandgarden

De woodlandgarden (zon)

De woodlandgarden (schaduw)

Grote versnippering van het beeld door een veelvoud aan randafsluitingen, beplanting,...

Prachtige voorjaarskleuren door uitlopende bomen en bloeiende Gentse Azalea's.

<p>V28/2, V28/3, V28/4, V28/5, V14/1</p>	<p>Omgeving kasteel</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanwezige stinzenpopulatie - de imposante solitaire bomen <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - grote versnippering aan randafsluitingen, beplanting, verhardingen,...
<p>V17/1, V17/2, V17/3</p>	<p>Hooiland</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanwezige (voorjaars-)flora
<p>V11/2, V11/3, V11/4</p>	<p>Collectie Gentse Azalea's</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - de grote diversiteit aan Gentse Azalea's <p>POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanplant van nieuwe Gentse Azalea's
<p>V3/7, V3/8, V3/9, V3/10, V3/11, V3/12, V3/13, V3/14</p>	<p>Bos</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - de aanwezige vegetatie (bomen, stinzenpopulatie, onderbegroeiing) - de merkwaardige bomen - de vleermuizenkelder - de grote diversiteit aan beeldwaardes <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - beeldwaardes geraken langzaam verloren

<p>V4/11, V4/12, V4/13, V4/14, V4/15</p>	<p>Bos</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanwezige beplanting <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - de vreemde locatie en materialisatie van de schuilhok
<p>V30/1</p>	<p>Vijver</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - de zwaanvormige vijver - de houten brug <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - vijver grotendeels dichtgeslibt - brugdek van vijver is dringend aan vervanging toe
<p>V13/1</p>	<p>Rhododendroncirkel</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - cultuurhistorische waarde <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - struiken zijn buiten de cirkel gegroeid

De zwaanvormige vijver

Herstel van de brug en uitbageren van de vijver is dringend nodig.

Zicht op het kasteel, over het centrale grasveld en doorheen de bomenclumps.

Vertuining rondom de cafetaria.

<p>V16/1</p>	<p>Centraal grasplein</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - de zichtassen overheen het grasplein - de subtiele reliëfwijzigingen in het terrein - de boomgroepen en solitaire bomen - het speelterrein <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - de ligging van het speelterrein - het achterstallig beheer van de bomenclumps
<p>V3/1</p>	<p>Speelbos en speelterrein</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - koppeling speelbos en speelterrein - de reliëf in het speelterrein - de natuurlijk ogende speeltoestellen <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - de te grote diversiteit aan speeltoestellen - de te complexe ontwerp van het speelterrein
<p>V3/3, V28/1,</p>	<p>Cafetaria</p> <p>WAARDEVOL</p> <ul style="list-style-type: none"> - de aanwezigheid van de cafetaria <p>KNELPUNTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - de vertuining rondom de cafetaria <p>POTENTIEEL TE ONTWIKKELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbeterde integratie van de cafetaria in het park

4.2. Doelstellingen afwegen en formuleren

De algemene doelstelling van het park is het vervullen van meerdere functies binnen de visie van de harmonisch parkbeheer. De uitstraling van het park moet een openbaar, landschappelijk park vormen met een hoge gebruikerswaarde voor de omgeving als groene pool.

De thematische doelstellingen kunnen als volgt worden omschreven:

4.2.1. Mensgerichte doelstellingen

4.2.1.1. Cultuurhistoriek

Een belangrijke doelstelling is de eigenheid en het karakter van dit landschapspark terug te brengen, te herstellen of te verbeteren. Het park heeft door de jaren heen wat van zijn glans verloren (zichtassen, verschillende beplantingstypen, padenstructuur,...).

4.2.1.2. Beleving

Zowel het esthetische, landschappelijke en educatieve was in het verleden aanwezig en moet in de toekomst versterkt worden:

- door de goede esthetische normen en principes hanteren
- door de landschappelijke waarden te accentueren en te herstellen (microreliëf, vormgeving, bodemkundige zaken,...)
- behoud en verjonging van de diverse merkwaardige bomen

4.2.1.3. Gebruik

De sociaalrecreatie functie kan in de toekomst versterkt worden door:

- een verbeterde doorgang doorheen het park voor wandelaars, fietsers en ruiters
- als poort tot de recreatieve omsluiting van het volledige het ruimere veldgebied
- betere integratie tussen natuureducatief-centrum en park
- het uitwerken van een betere omsluiting van de verschillende verkeerstromen

4.2.2. Natuurgerichte doelstellingen

Het gehele park, tenzij de directe omgeving rond het kasteel, leunt zich uitstekend voor natuurinrichting. Dit kan gebeuren door:

- bepaalde exoten en woekerende planten te rooien
- open en gesloten milieus te maken of te versterken

- de vijver te ontslibben en het herstellen van de oevers
- diverse bos/parkbos-typen toe te passen
- behoud van dood hout in het bos
- diverse maairegimes en frequenties
- zorgen voor diversiteit en dynamiek in structuur en beheertypen

4.2.3. Milieugerichte doelstellingen

Het milieugericht karakter van het parkbeheer heeft te maken met de algemene zorgplicht voor het milieu, in het bijzonder voor de bodem, lucht, grond- en oppervlaktewater. De milieugerichte doelstellingen zijn:

- het gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen is niet wenselijk
- de aanleg van verharde oppervlakten wordt zo veel mogelijk vermeden
- composteren en afval sorteren ter plaatse
- het beperken van zichthinder, geluidshinder en lichtpollutie door middel van (wintergroene) beplanting.

4.2.4. Statutaire doelstellingen

Het park heeft een openbaar karakter en is toegankelijk voor niet-gemotoriseerd verkeer (tenzij voor de bediening van het kasteel).

4.3. Visie beheerlijnen

4.3.1. Kenmerken van het vroegere beheer

Het beheer (de opvolging) tot nu toe kende een sterke opvolging en is kwalitatief. Het gebrek aan een duidelijke toekomstvisie voor het park vormde echter de voornaamste aanleiding voor dit beheerplan; op het park worden er meer en meer functies toebedeeld die zonder een duidelijke visie een verrommeling van het park te weeg zal brengen. In eerste instantie willen we dan ook een duidelijk visie meedelen.

4.3.2. Visie parkbeheer algemeen

Op basis van de gegevens vervat in de vorige hoofdstukken worden hier een aantal inrichtings- en beheersvoorstellen geformuleerd teneinde de parkfuncties en de natuurwaarden van het gebied te herstellen en/of te ontwikkelen.

Er wordt gestreefd naar een “duurzaam parkbeheer”. Het concept “duurzame ontwikkeling” wordt frequent omschreven als de ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden in gevaar te brengen voor de toekomstige generaties om ook in hun behoeften te voorzien. Duurzaam parkbeheer is de instandhouding van parken zodat ze ook in de toekomst hun veelheid aan functies kunnen blijven vervullen (Cornelis, 1997).

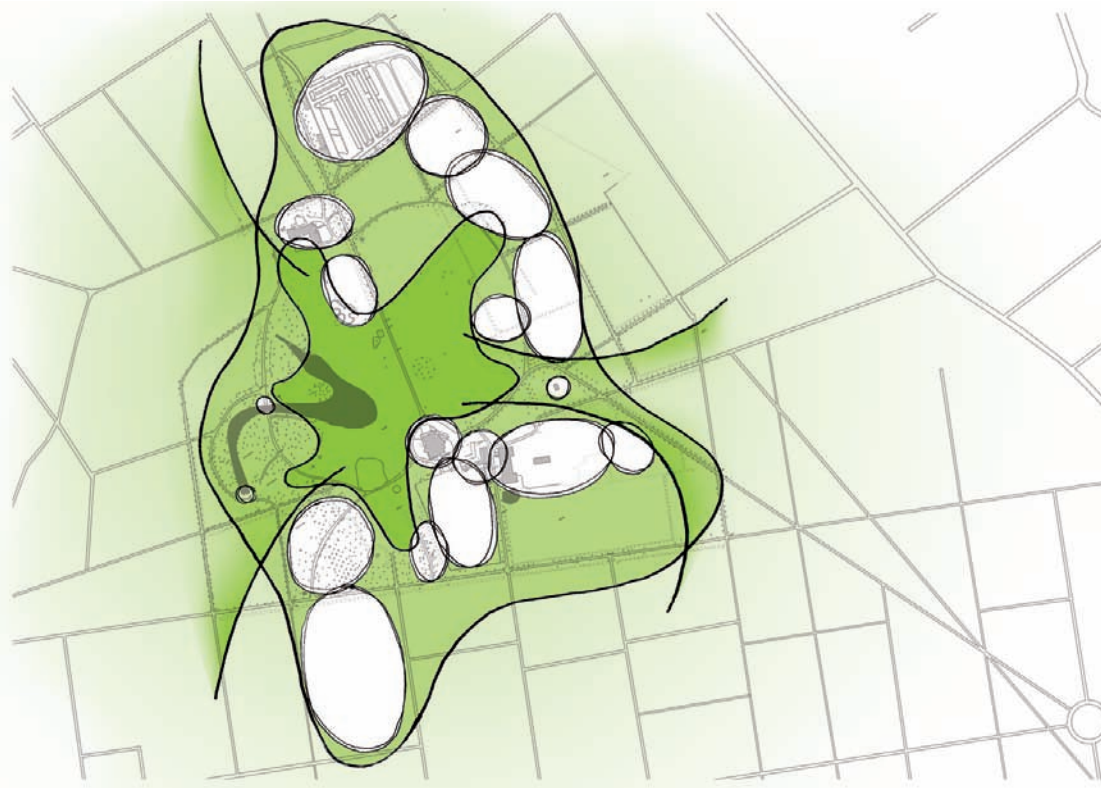
Die zorgplicht voor het park heeft zijn invloed op het beheer. Gestreefd wordt naar de aanwezigheid van mensgerichte, natuurgerichte en milieugerichte functies zonder dat, gezien over het geheel, één functie overheerst en andere functies worden onmogelijk. Om dat mogelijk te maken vormen duurzaamheid, dynamiek en diversiteit belangrijke afwegingen binnen de besluitvorming.

Met menselijke maatregelen wordt de realisatie van een aantrekkelijk en gevarieerd park beoogd dat een reeks behoeften beantwoordt, die zich situeren rond beleving, cultuur en recreatie. De structuur van een park bepaalt in belangrijke mate het parkbeeld van de bezoeker.

Het is belangrijk dat cultuurhistorische en landschappelijke elementen een aangepast beheer krijgen; er wordt gestreefd naar een maximaal behoud. Wat betreft de recreatie dient een evenwicht gezocht te worden tussen de eigenheid van het kasteelpark, de draagdracht en de vraag naar recreatie.

De natuurgerichte maatregelen streven naar het instandhouden en waar het kan verhogen van de biodiversiteit. Belangrijk is dat de natuurgerichte maatregelen zich niet beperken tot afgeschermdes zones. Wel moet gestreefd worden naar een natuurgericht beheer binnen het volledige groenonderhoud en groenbeheer. Een belangrijk principe is het stimuleren van natuurlijke processen waarbij de spontane ontwikkeling van fauna en flora voorop staat. Belangrijk is om te weten dat de biodiversiteit positief wordt beïnvloed door structuurvariatie. We denken aan variatie in milieuomstandigheden, begroeiingstypes en verschillen in structuur binnen een begroeiing.

Op lange termijn kan men slechts spreken over een succesvolle aanpak indien het gevoerde beheer maatschappelijk wordt geaccepteerd. Om dat te verwezenlijken moet de beheerder consequent handelen en moet er geïnvesteerd worden in informatie, educatie en communicatie.

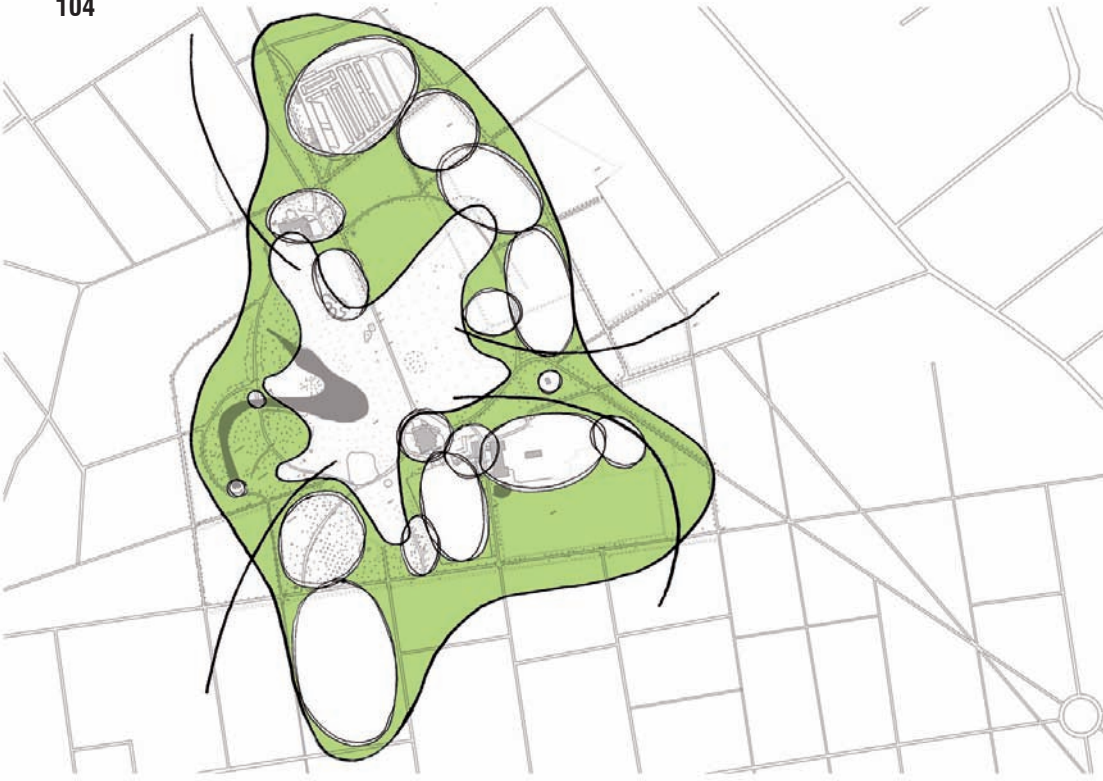
4.3.3 Visie parkbeheer_concept

Teneinde de beheerlijnen te kaderen werd er voor het domein een concept ontwikkeld dat huidige en toekomstige ontwikkelingen in de juiste banen moet leiden. Binnen een visie voor twintig jaar is het onmogelijk om elk aspect of elke huidige en toekomstige wens te voorzien en op te nemen. Om deze reden is het dan ook belangrijk om een concept te ontwikkelen die tegemoet kan komen aan toekomstige, en natuurlijk de huidige, voorzieningen, zonder het totaalbeeld van het park op te breken.

In het concept wordt het volledig parkgebied en zijn aangrenzende bos- en natuurgebieden verdeeld in drie hoofzones: het Engelse Landschapspark, het Interactief Park en het Ontginningslandschap.

Het Engelse Landschapspark

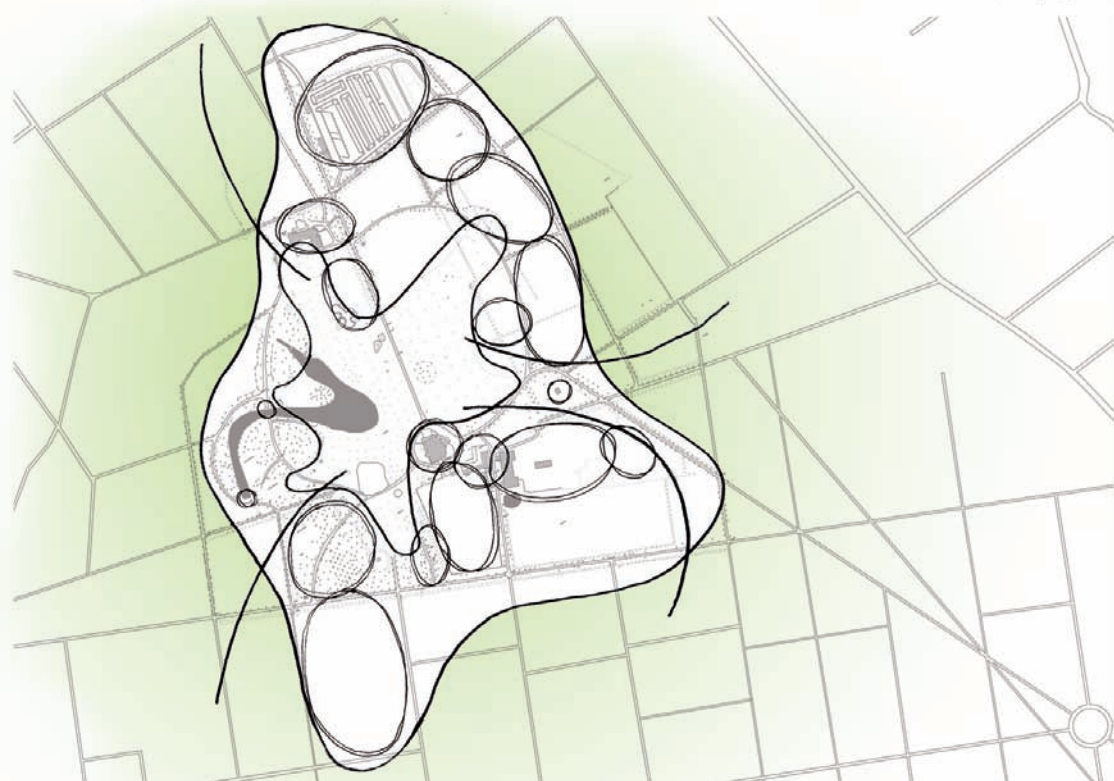
Binnen deze centrale zone van het park staat de cultuurhistorische waarde voorop. Hier beogen we langsheen alle zichtassen een authentiek beeld van het Engelse landschapspark; een park bestaande uit subtiele hoogteverschillen, uit bomenculps en verrassende zichtassen. Binnen deze zone vermijden we vreemde elementen zoals (permanente) educatieve borden, kunstwerken, etc. Authenticiteit en rust staat voorop.

Het Interactief Park

De volgende schil is het Interactief park. Hierbinnen moeten alle activiteiten vallen die (zwaar) belastend kunnen zijn voor het park, zijn rust, en kunnen bijdragen tot de verstoring van de fauna en flora.

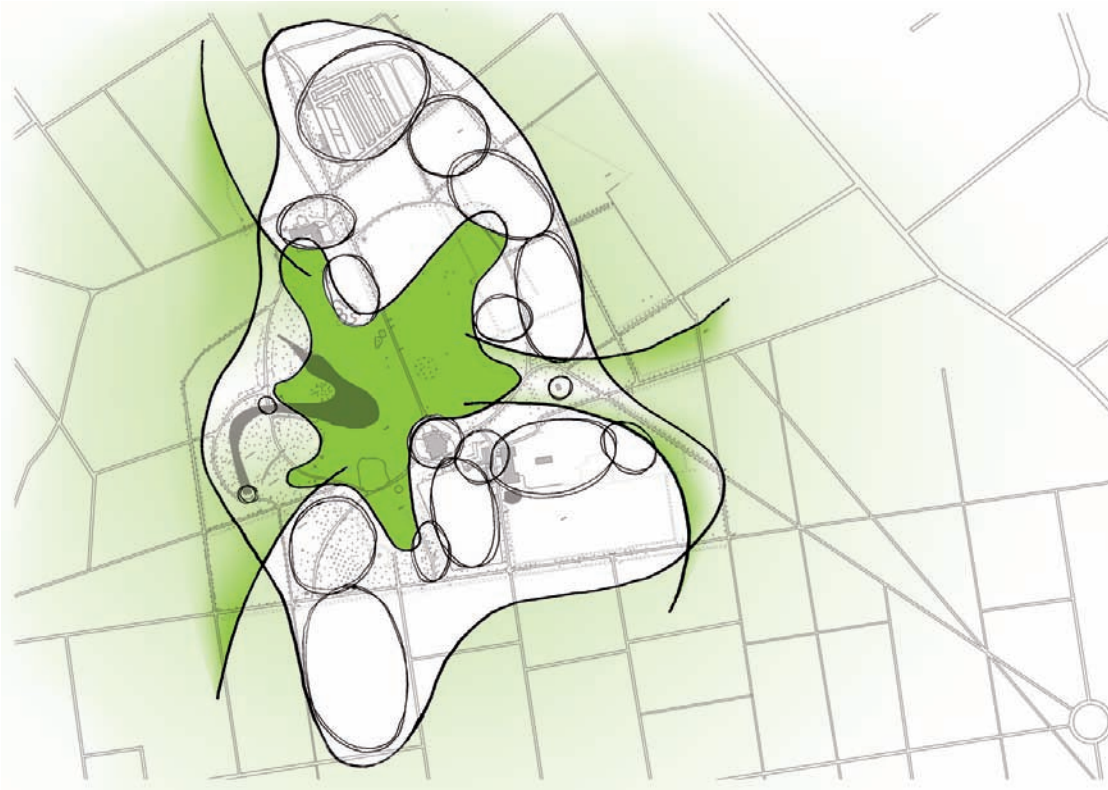
Zaken zoals educatie, speelboszone hebben hier hun plaats en krijgen hun eigen afbakening in functie van hun ontwikkeling.

Het Ontginningslandschap

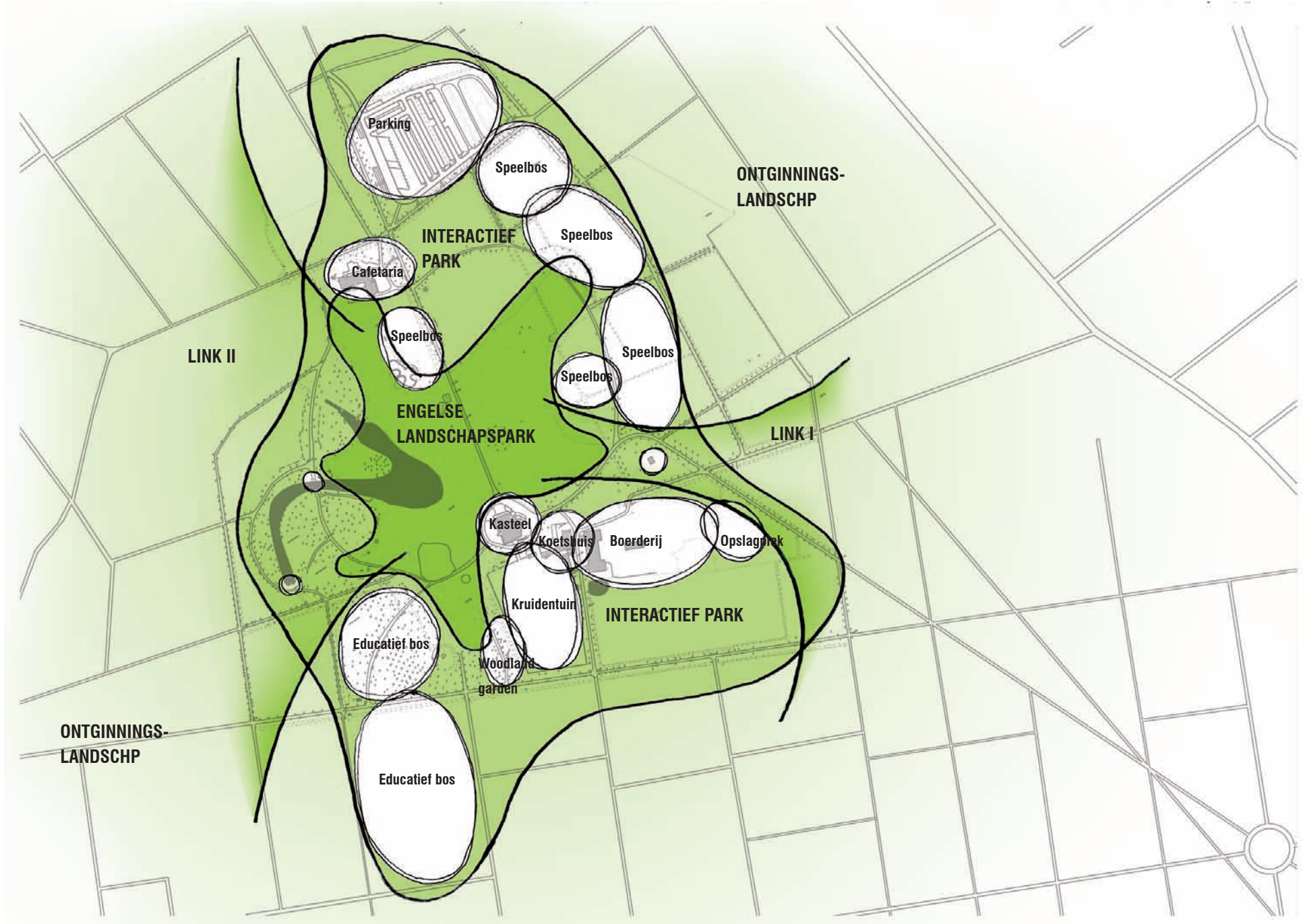
De laatste zone omvat het authentieke ontginningslandschap met zijn regelmatig tot gridgewijze perceleringstructuur en majestueuze dreven. Het Ontginningslandschap waar de recreant rust en ruimte vindt om te wandelen. Een zone waar aanduidingen, informatieborden vermeden moeten worden, uitgezonderd infoborden bij belangrijke toegangen en parking Aanwijs.

De Link

Tussen het Engelse Landschapspark en het Ontginningslandschap en dus door het Interactief Park worden er twee linken gemaakt. Deze linken hebben als doel om de twee zones aan te duiden waar geen 'Interactieve activiteiten' mogen plaatsvinden. Het is een zone waarbij de recreant die het provinciaal domein bezoekt voor zijn rust en natuur alle randanimatie, activiteiten en drukte kan vermijden.

4.3.4 Visie verkeersstromen

Het provinciaal domein kent diverse grotere en kleinere problemen op vlak van verkeersstromen en mobiliteit:

- het fietsknooppuntennetwerk stopt aan de hoeve en loopt niet door tot aan de cafetaria. Dit zit mensen aan om door het park te rijden met spanningen tussen verschillende gebruikers tot gevogel
- de centrale as kasteel-driekoningen is heel uitnodigend voor gemotoriseerd of fietsverkeer
- er is onnodig gebruik van de centrale as door personeel; het geluid- en geurhinder van bromfietsen van personeel werkt storend op de bezoeker
- de materialisatie van de paden geeft geen duidelijkheid naar de verschillende verkeersstromen
- ...

In enkele overlegmomenten met betrokken partijen zoals diensten van de Provincie West-Vlaanderen, VLM en Westtour, werd besloten om de volgende visie en maatregelen te nemen:

Bij de keuze van materialisatie van de paden en wegen, en de uitwerking van de verkeersstromen werd er gezocht naar een optimale wisselwerking tussen:

- Een duidelijke leesbaarheid van de functies van de verschillende paden (enkel voor voetgangers, fietspaden, ruiterspaden, etc.) aan de hand van een uniform materiaalgebruik
- Een integrale toegankelijkheid voor kinderwagens en mindervaliden in het centrale hart van het park
- Een verfijning en optimalisatie van het fietsnetwerk: verbinding met de cafetaria, een doorgaand netwerk, betere aansluiting met bestaande of nieuwe fietsenstallingen, ...
- Het scheiden van verkeersstromen om conflicten te vermijden
- De visie van de verschillende diensten en betrokken partijen (Provincie West-Vlaanderen, VLM, Westtour, ...)
- Functionaliteit en bereikbaarheid van het kasteel en de cafetaria door leveranciers

Deze keuzes worden nog verder geoptimaliseerd door:

- het aanzetten van het nieuwe fietspad in kasseien (aan parking Driekoningen en aan de Tulipifera-laan)
- tussen de verschillende verkeersstromen worden er 'poorten' gecreëerd ivf de leesbaarheid (tussen het nieuwe fietsnetwerk en de wandellus in het kasteelpark, ...)
- bij aanleg van nieuwe kasseistroken wordt het gebruik van platines voorgesteld
- de bochten rond de boerderij moeten op termijn platter worden uitgewerkt
- de volledige site van parking Aanwijs wordt opnieuw ontworpen en aangelegd om de verkeersstromen ook daar beter te begeleiden

In het bijgevoegd kaartmateriaal wordt er verder detaillering aangegeven.

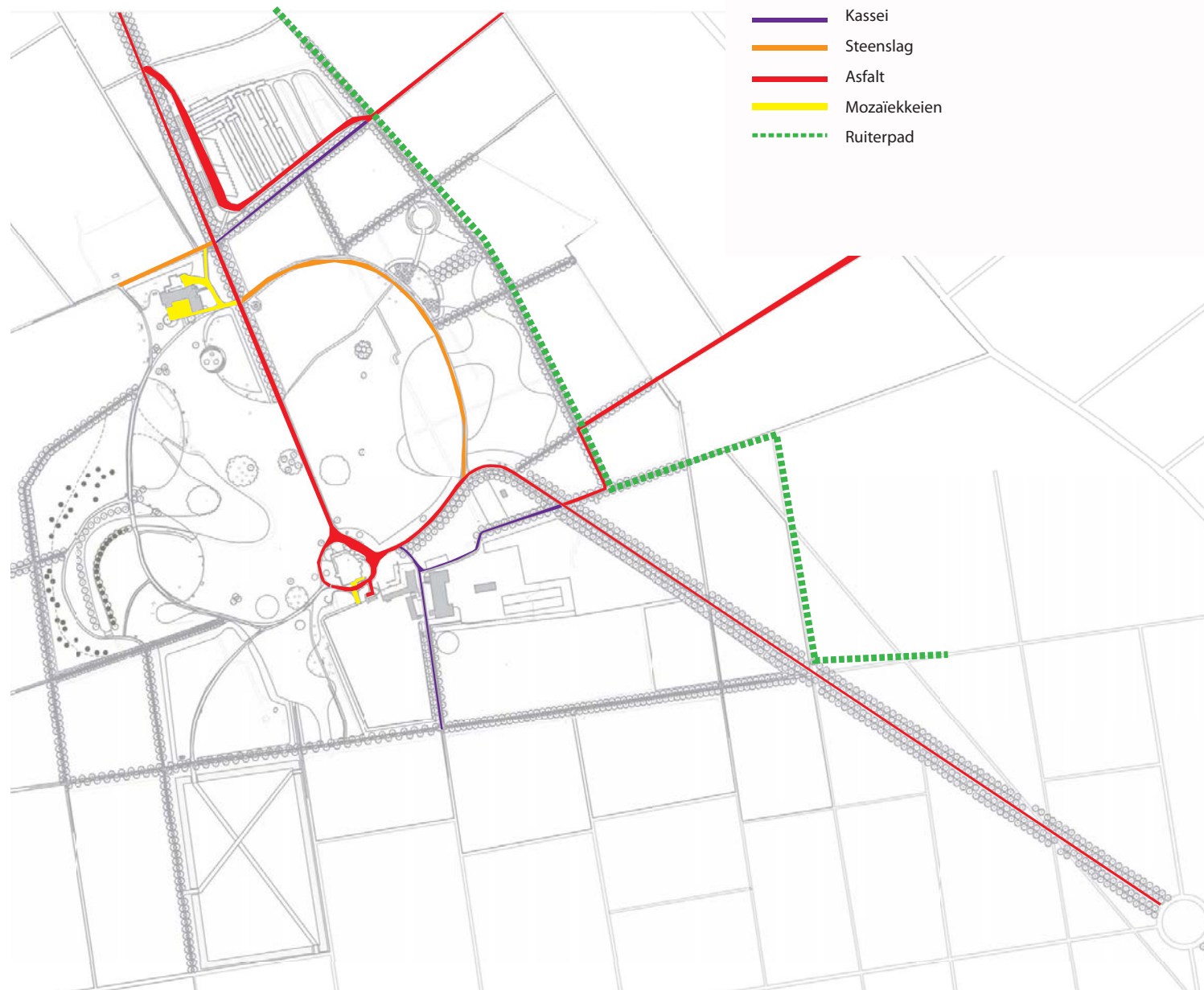

Bestaande verkeerstromen

Zwaktes:

Het fietsnetwerk dat stopt bij de hoeve is duidelijk zichtbaar. Een direct gevolg hiervan is dat mensen toch door het park zullen rijden, wat bij grote drukte heel wat spanningen met zich mee brengt.

Een scheiden van alle verkeerstromen is dan ook aangewezen.

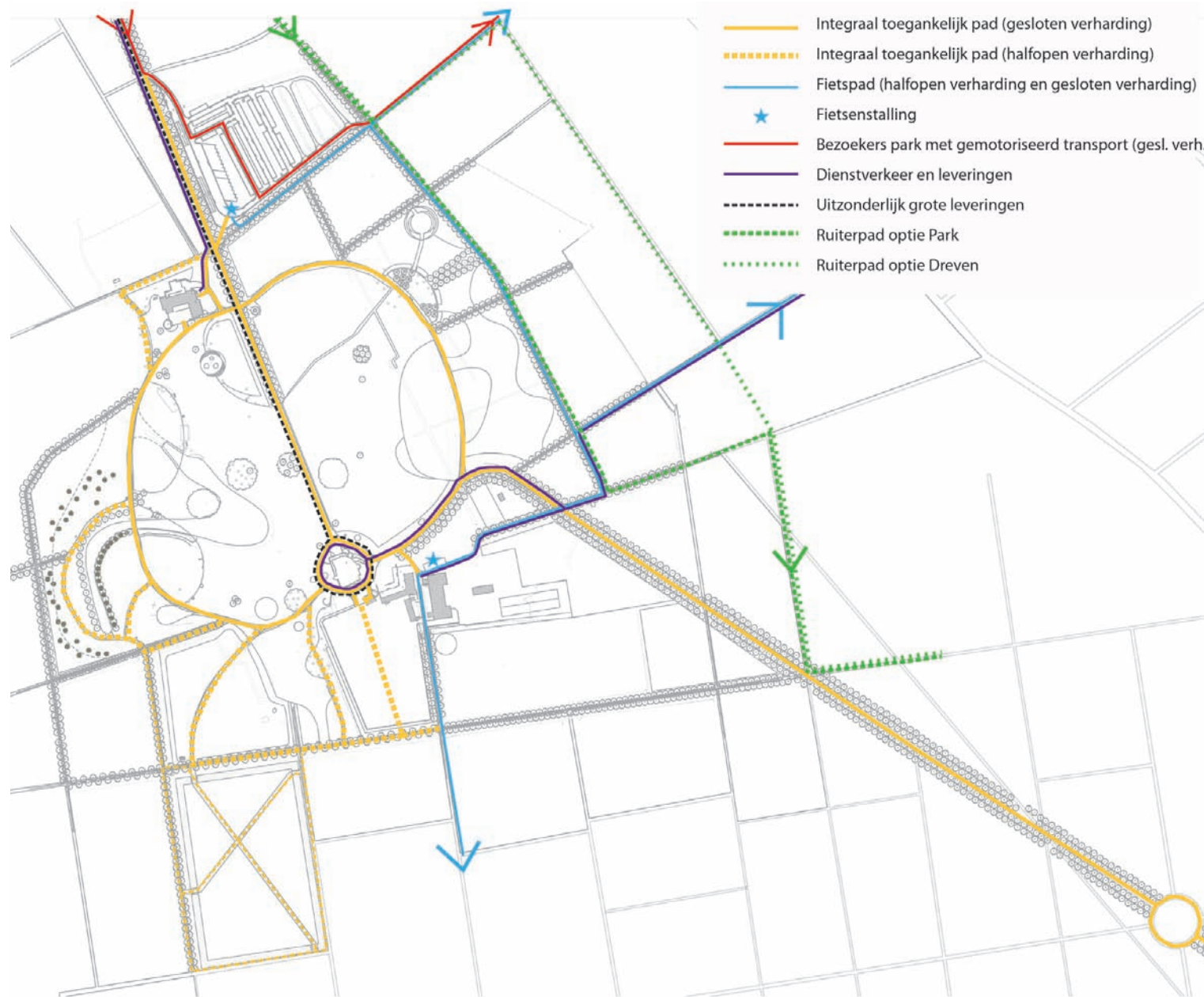

Bestaande materialisatie

Zwaktes:

Er is geen duidelijkheid in het verband tussen de verkeerstromen en de materialisatie van de paden en wegen. (Ruitpad uitgezonderd)

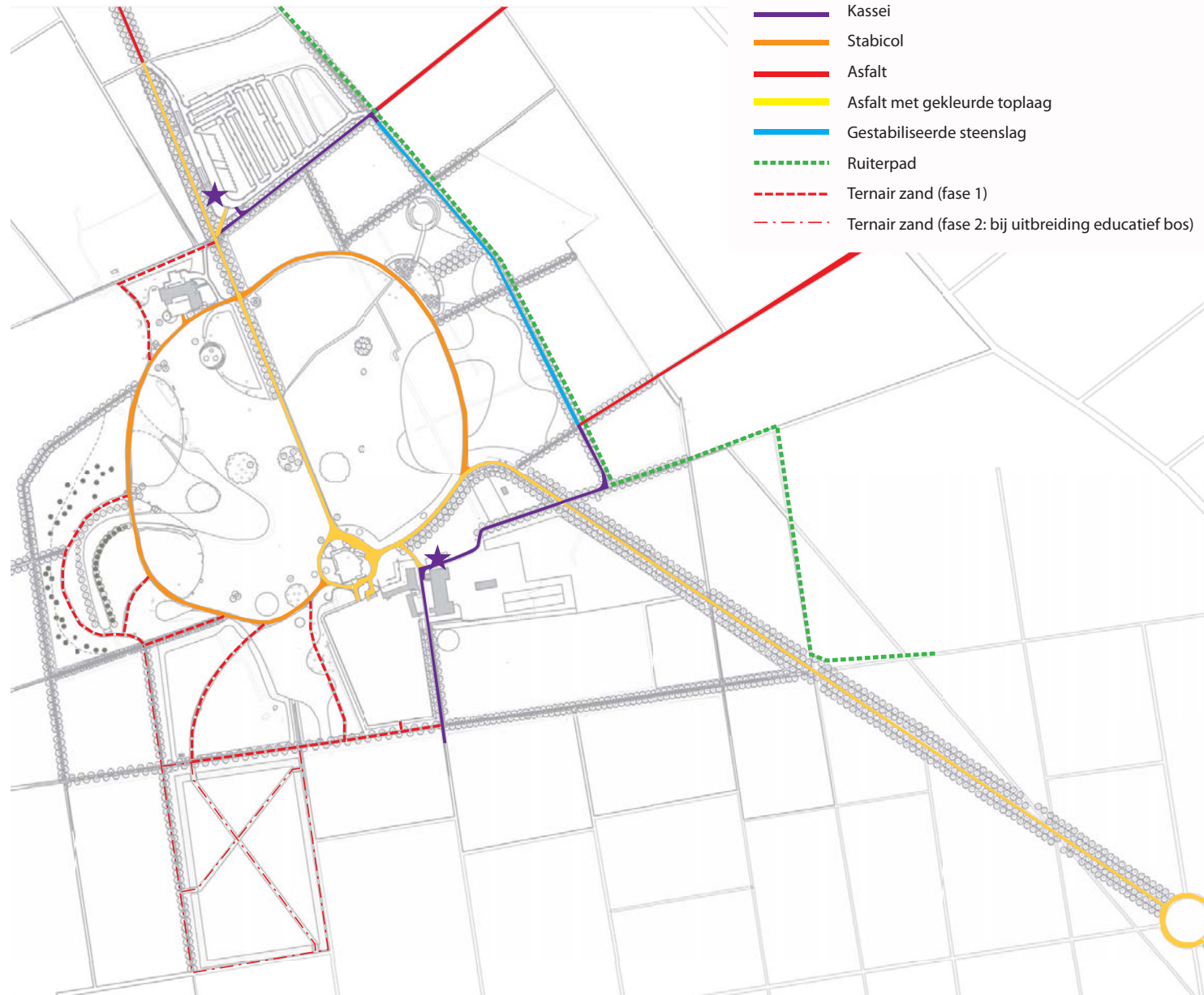
Een integraal toegankelijke wandeling is niet mogelijk binnen het kasteelpark zelf.

Toekomstige verkeerstromen

Dit plan bestaat uit de volgende aspecten:

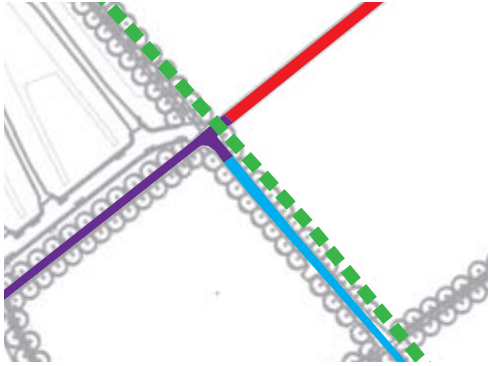
- een scheiding tussen de verkeerstromen wandelaars, fietsers en ruiters. Dit via een verschillend wegtracé of een gescheiden tracé langsheen dezelfde route
- een integraal toegankelijk pad voor wandelaars, mindervaliden, kinderwagens in het hart van park
- integraal toegankelijke paden via een halfverharding doorheen het educatief gedeelte, de kruidentuin en een deel van het park
- twee nieuwe fietsstallingen (het kasteel en de parking Driekoningen)
- Dienstverkeer gaat niet meer door het Engelse Landschapspark (via de centrale as). Uitzonderlijk grote leveringen zoals monumentale bomen, hulpdiensten, etc. kunnen nog steeds gebruik maken van de centrale as.

Toekomstige materialisatie

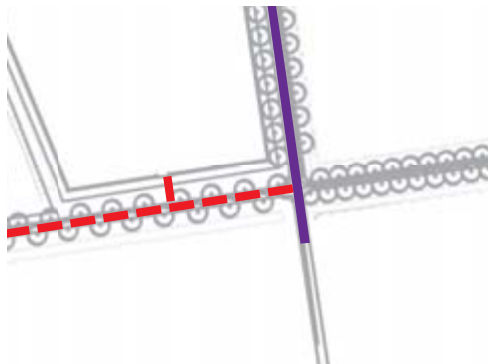
Bij de materialisatie hebben we o.a. zo veel mogelijk rekening gehouden met de bestaande situatie. Als gevolg wordt de materialisatie als volgt uitgewerkt:

- de centrale as en de grote dreef naar Parking Aanwijs krijgt een gekleurde toplaag (kleur conform kleur stabicol). Zo blijft de stabiliteit van de weg behouden maar krijgt het een park-uitstraling. Alle verharding rondom het kasteel wordt eveneens op dezelfde manier uitgewerkt.
- de centrale wandellus wordt uitgewerkt in steenslag gebonden met polymeren gemodificeerd, kleurloos, synthetisch bindmiddel (stabicol). Het type steenslag dat we voorstellen is Gravidor.
- de secundaire wandelpaden worden uitgewerkt in ternair zand. Fase 2 gebeurt enkel bij uitbreiding van het educatief bos.
- het fietspad loopt deels over de bestaande kasseiverharding en een deel over gestabiliseerde steenslag. Een deel van de dienstweg wordt heruitgewerkt in kasseien om de geleiding van fietsers duidelijk te maken.

Kruispunt fietspad en parking Driekoningen

De geleiding van de fietsers gebeurt niet enkel via bewegwijzering maar ook door de materialisatie: de kasseien worden deels doorgetrokken in de andere paden.

Kruispunt Kruidentuin

De geleiding van de fietsers gebeurt niet enkel via bewegwijzering maar ook door de materialisatie: de kasseien worden deels doorgetrokken in de andere paden.

Gieten van Stabicol in kasteelpark Wallemote

Gieten van Stabicol in kasteelpark Wallemote

Gieten van Stabicol in kasteelpark Wallemote

Gieten van Stabicol in kasteelpark Wallemote

Fietsknooppuntennetwerk

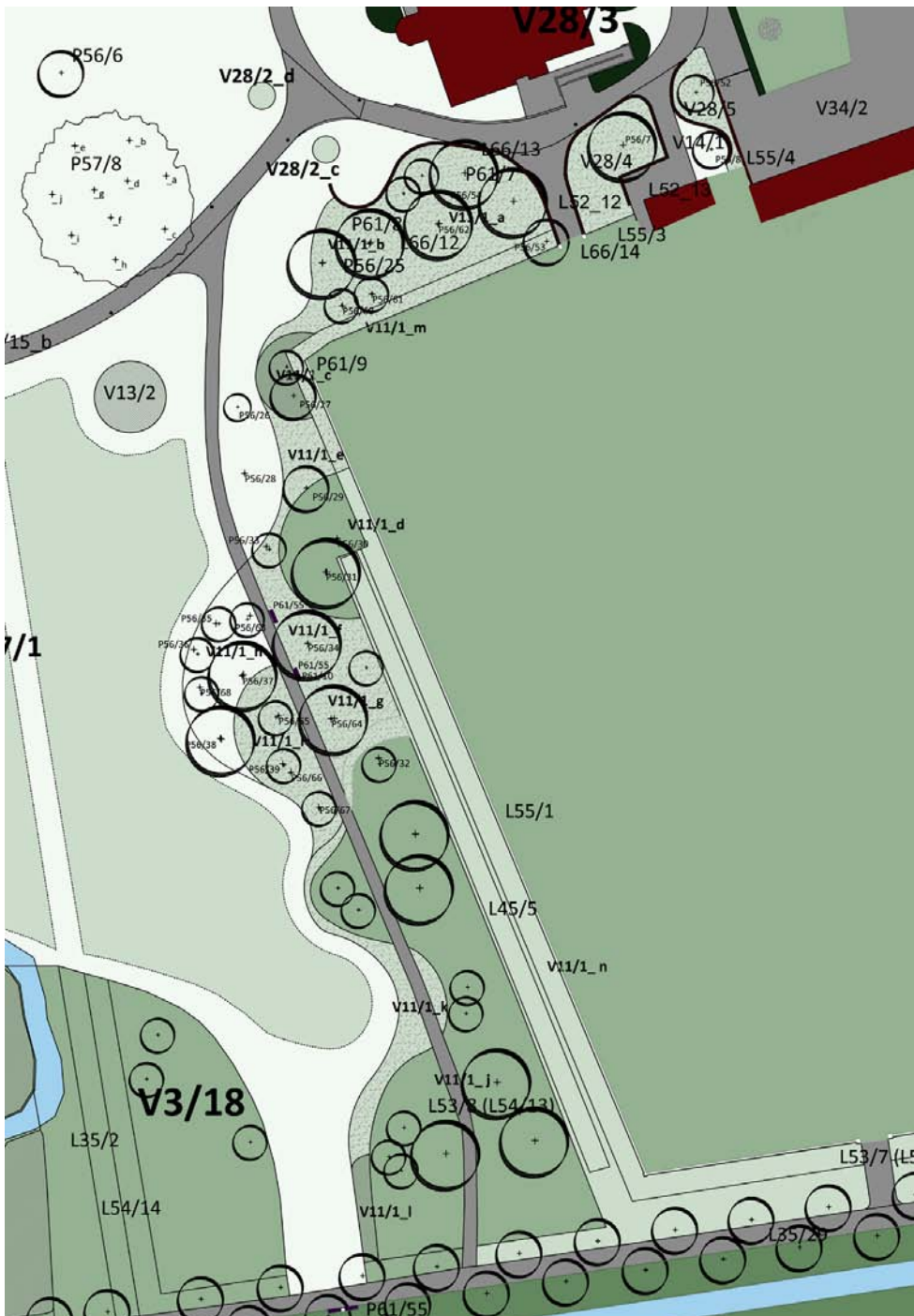
Om het fietsnetwerk verder te versterken en om zowel de cafetaria als het kasteel beter bereikbaar te maken voor fietsers komt er een uitbreiding van het bestaande netwerk via het park zelf.

Op het plan links is de uitwerking te zien die minimaal gerealiseerd zal worden. Hierbij loopt het fietspad langs de hoeve en via het huidige ruiterspad richting de Heirweg, met een kleine aftakking naar de cafetaria.

Het plan rechts geeft echter de ideale situatie weer waarbij de Heirweg wordt doorgeknijpt en daardoor verkeers luv wordt, wat de veiligheid voor fietsers sterk zou bevorderen. (Voorstel door de VLM)

Detail_woodlandgarden

Detail_nieuwe toekomstbomen

5. BEHEERRICHTLIJNEN

VLAKKEN

HAKHOUT

V1/1

Nuttery

EINDBEELD

Hazelaar struiken als nutshout

ALGEMEEN

Gekoppeld aan de kruiden- en groententuin vinden we heel snel een nuttery terug. Een plek met meestal hazelaar struiken die gebruikt worden voor de noten en voor het geriefhout. De bestaande nuttery wordt echter verschoven om een werkruimte vrij te houden voor onderhoud aan de kruidentuinmuur en de houten wanden.

Verwijderen van composthoop en dakpannen

Verwijderen van bestaande hazelaarstruiken

Aanplanten van *Coryllus avellana* (plantmaat 60-90 bw) op 3m vanaf de muur kruidentuin; aanplanten vanaf kooi tot einde kruidentuinmuur (zie detail voor plantverband). Beheer gebeurt door ieder jaar de driejaar oude takken er uit te lichten (takken die twee vingers dik zijn). Deze manier van uitlichten is eigen aan een nuttery.

Volledige zone inzaaien met bloemrijkgrasmengsel (inheemse flora) en het geheel beheren als hooiland. Tweemaal per jaar maaien; de eerste maaibeurt half mei - half juni voor zomerbloei, de tweede begin september tot half oktober.

PARKBOS

V3/1

Speelbos

EINDBEELD

Avontuurlijke speelplek geïntegreerd in het park en een sterke verweving tussen het speelbos en de speelplek.

INLEIDING

Het speelbos is versnipperd en van de oorspronkelijke strakke lijn van beplanting wordt langzaam afgesnoept door de speelplek.

Verwijderen van opslag *Acer* in het volledige bestand.

Hooghout van *Platanus* sp., *Quercus robur*, *Aesculus hippocatanum*, *Castanea sativa*, *Tilia* sp. met heesters en sierbeplanting. De interne menging blijft onbepaald en bomen aanplanten op de kruin van de rabat. Beheren via beheerrubriek "Beheer parkbos".

Heuvel met 'Koning Arthur steen' herprofilieren tot een gelijkvormige helling.

Van de Stenen cirkel een werkelijke cirkel van maken, boom laten deel uit maken van de cirkel

Waar mogelijk de rabatten herstellen: extra speelelement.

_a Aanplant van *Cornus sanguinea*, als afscherming tussen de centrale as en het speelbos. Dit is een belangrijke wens van de recreant; om verder dwalen van kinderen te beletten en om een duidelijke grens aan te geven van de speelzone. Maat: 60-80; breedte plantstrook is drie meter; aanplanten in drie lijnen; geschrant; tussenafstand per plant 75cm.

Bij overwoekering (ong. 2,5m hoog) afzetten tot 20cm boven de grond.

_b Aanplant van *Philadelphus 'Avalanche'* als aanduiding van de rand. Maat: 40-50; geschrant aanplanten; tussenafstand per plant 50cm
Aanplant van *Geranium sylvaticum* (bosooievaarsbek) aan de buitenste rand (0,3m) onder de *Philadelphus*, om onkruidgroei te voorkomen.

V3/2

Parkbos

EINDBEELD **EINDBEELD: hooghout *Quercus robur* (10%), *Quercus palustris* (30%), *Fraxinus excelsior* (30 %) & *Pseudotsuga menziesii* (30%) met (insectenrijke) bosrand (meest interessantste plaats in het park voor aanleg bosrand). Bij het niet ruimen van de rabatten zal het bestand langzaam vernatten. Vandaar boomsoortenkeuze (*Fraxinus excelsior* en *Quercus palustris*).**

INLEIDING Door het gemengde karakter van het bestand (*Pseudotsuga* en *Quercus*) is het praktisch niet wenselijk om deze zone uit te werken als speelbos. Te zware verbraming zorgt voor een ontoegankelijk bosbestand. Hierdoor wordt er ook een buffer gevormd tussen het speelbos rond de speeltoestellen (zone voor kleine kinderen) en het speelbos voor oudere kinderen. De mooie menging tussen *Pseudotsuga* en *Quercus* wordt in de toekomst behouden en versterkt.

ALGEMEEN De rabatten dienen binnen de volgende vijf jaar geruimd te worden om vernatting tegen te gaan. Indien niet, wordt er aangeraden om in de nattere delen (verder van het pad af) enkel aan te planten met *Quercus palustris* en *Fraxinus excelsior*. Ook zal hierdoor *Quercus robur* en *Pseudotsuga menziesii* wegwijnen. Beheren via beheerrubriek "Beheer parkbos"

Maaien rond nieuwe aanplant van *Rubus* sp. wanneer aanplant gehinderd wordt in groei

Hakhoutbeheer van het bestaande hakhout; zie beheerrubriek "Hakhoutbeheer"

Tweejaarlijkse boomcontrole oude berk bij kapel

Verwijderen van *Quercus rubra* langs pad

_a Inrichten van een gemiddeld 5m brede bosrand strook. Bosrand heeft geen vaste breedte, en zal pleksgewijs versmallen of verbreden naargelang de beschikbare ruimte. (autochtone) Soorten: *Cornus sanguinea* (20 %), *Frangula alnus* (20 %), *Prunus spinosa* (20 %), *Sorbus aucuparia* (20 %) en *Viburnum opulus* (20 %); plantmaat bosgoed; groepsgewijze aanplant (6-10planten); driehoeksverband met een tussenafstand van 0,5m; op 1,25m van de perceelsgrens. Bij te sterke overhang van de bosrand over de weide (na 15 jaar), wordt deze als hakhout teruggezet. Onderhoud gebeurt langs weidekant.

_b Aanleg bosrand. Soorten: *Frangula alnus* (33%), *Coryllus avellana* (33%), *Cornus sanguinea* (33%) omwille van de natte en iets donkere omstandigheden. De aanleg en beheer van deze bosrand is gelijk aan deze van de volledige bosrand.

V3/3

Parkbos

_a Aanplant van *Ilex aquifolium* + *Crataegus monogyna* (maat 60-90) voor afschermen cafetaria. De struiken worden niet in een geordend plantverband aangeplant (willekeurig dus) en met een gemiddelde tussenafstand van 2m. Aanplant van dubbele *Fagus sylvatica* haag langs paden. Aanplant van blokvorm volgens Beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken". Snoeihoogte: 1,20m. Behouden van bestaand hooghout, menging en ondergroei en Beheren via beheerrubriek "Beheer parkbos". Hakhoutbeheer van het bestaande hakhout (*Castanea sativa* en *Acer* sp.); zie beheerrubriek "Hakhoutbeheer". Omlooptijd: 15 jaar

V 3 / 4

Neerhof

V63/1

EINDBEELD

Solitaire bomen met ondergroei van wintergroene Rhododendrons.

INLEIDING

Het reeds bestaande neerhof kent een sterke verloedering door achterstallig beheer: veel jong opschot, de stal heeft nood aan restauratie. Daarnaast is er amper groei van een goede grasmat door een te drukke bezetting (te veel dieren) en te weinig lichtinval. Aan het lichtinval is er echter niets te doen (dat zou betekenen dat de *Fagus*-dreven gekapt moeten worden). De zone is ongeschikt geworden om als neerhof te gebruiken. Door het gebruik van de binnenplaats van de groendienst kan de groendienst nog heel moeilijk manoeuvreren met hun materiaal (traktor, ...). Als oplossing wordt er gekozen om het bestaande neerhof om te vormen tot een parking enkel bestemd voor personeel (Prov. West-Vlaanderen, VOC, groendienst, kasteel,...). Centraal wordt er een parking voorzien voor een dertig tal auto's. De rest van het neerhof wordt opgevormd tot een parkbos met solitaire bomen en een ondergroei van wintergroene Rhododendrons.

Indien parking niet wordt uitgewerkt, wordt bestaande neerhof behouden; ondergroei verwijderd; geniveleerd; heringezaaid; en omzoomd door een *Fagus sylvatica* haag.

ALGEMEEN

Neerhof wordt omgevormd tot parking voor personeel (Groendienst, kasteel, VOC,...)

Verwijderen van Paplaurier haag en huidige opschot.

Verwijderen van bestaande afsluiting

Restaureren van gebouw

Aanplant van een dubbele *Fagus sylvatica* haag. De haag wordt op een 0,5m van het pad af geplant. Zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken".

Aanleg van een parking in ternair zand.

Aanplanten van toekomstbomen; soorten: *Quercus robur*, *Juglans nigra*, ...

Eindbeeld van de beplanting rondom de parking: wintergroene heesters met solitaire bomen.

Aanplanten van een sortiment wintergroene Rhododendron. Variatie in kleur is gewenst. Zie o.a. lijst voor soorten. Aanplanten zodanig dat parking deel aan het zicht wordt onttrokken. Maximum hoogte van de Rhododendrons is 2m.

V3/5	Clump_Rode beuk
EINDBEELD	Clump Fagus sylvatica 'Atropunicea'
ALGEMEEN	Bij aftakeling/ziekte/ouderdom van bestaande boom in clump vervangen met nieuw exemplaar van Fagus sylvatica 'Atropunicea'; maat 12/14; opkronen is niet nodig; begeleidingsnoei kan. Verwijderen van oevervegetatie (zoals Betula opslag...). Grote Rhododendron struik laten staan.
V3/6	Parkbos
EINDBEELD	Hooghout van o.a. Fagus sylvatica
INLEIDING	Verwijderen van klimop op bomen Verwijderen dood hout en 'compost' Aanplanten van een sortiment wintergroene Rhododendron. Variatie in kleur is gewenst. Zie o.a. lijst voor soorten. Maximum hoogte van de Rhododendrons is 2m.
_a	Aanplanten van een dubbele Fagus sylvatica haag; hoogte: 1,20m; de haag wordt in het noorden op 0,5m van het pad geplant en in het westen en het zuiden tot tegen de paden aan (zie plan); Zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken"
_b	Plaatsing van een fietsenstalling Verwijderen van de bestaande beplanting Verwijderen van het 'oliekotje' Aanleggen van een verharding in platines Construeren van een fietsenstalling, type fietsaanleunbeugel. Deze wordt uitgewerkt op de volgende manier: de poten zijn gemaakt uit Robinia (lichtjes grillig van structuur), diameter ong. 15-18cm. Een poot om de drie meter. De dwarslat bestaat uit een rond frame van verzinkt staal. De volledige constructie staat op een betonnen sokkel (1 per poot). De hoogte is 85cm, lengte 6m. De tussenafstand tussen elke beugel is 2 - 2,5m. De volledige constructie staat op een betonnen sokkel (1 per poot) In de hoek (richting van kasteel) tussen de haag wordt er een Rhododendron 'Mina van Houtte' geplant. Maat 40-50; zie beheerrubriek "Beheer van Rhododendron"
V3/7 V3/8	Parkhout (Educatief bos)
EINDBEELD	Zeer gevarieerd aanbod aan bomen en struiken Door een zo gevarieerd mogelijk aanbod aan soorten en vormen van bomen en struiken te hebben kan het parkhout gebruikt worden voor huidige en toekomstige educatieve doeleinden. Hou rekening dat een bos/parkbos-beeld als uitgangspositie blijft gelden. Verwijderen van alle rhododendron uit bestand tenzij deze voorkomen in de rand.

Fietsaanleunbeugel: middenstuk is langer en poten zijn uit Robinia.

V3/8_a
VLEERMUIZEN-
KELDER

Aanplant van *Quercus robur*, *Robinia vulgaris*, *Castanea sativa*, *Alnus glutinosa*, *Fraxinus excelsior*; minimaal twee exemplaren per soort maat 12/14. Beheren via beheerrubriek "beheer parkbos"

Aanplanten van solitaire struiken: *Frangula alnus*, *Ilex aquifolium*, *Taxus bacata*...; aanplanten als solitaire struik of in kleine groep zonder de openheid van het gebied volledig te verliezen; minimum maat 50/60

Indien gewenst kan in samenspraak met het Educatief centrum en de beheerder bestaande bomen of nieuwe bomen worden aangeplant die verschillende vormen (recht, grillig, meerstammig,...) of beheervormen kent (hakhout, knotboom,...). Houd echter rekening met de omgeving waarin zowel het Centrum, als de bezoeker zich bevindt. Een overdaad aan knotbomen zal vreemd aan doen in deze streek.

Voorbeeld van een educatief object binnen dit terrein: het bouwen van een insectenhotel in de vorm van een boom. Via een langzame opbouw met verschillende kinderen/groepen wordt de boom geconstrueerd. De boom is gemaakt uit afbreekbare materialen (rietstengels, doorboord hout,...)

Verwijderen houtachtige beplanting op vleermuizenkelder. Periodiek verwijderen van alle houtachtige beplanting om de constructie te beschermen tegen schade van boomwortels.

Verwijderen van het hout naast de vleermuizenkelder

Construeren van een takkenril om bezoekers te ontmoedigen op de vleermuizenkelder te klimmen. Spelende kinderen en andere activiteiten kunnen trillingen veroorzaken waardoor vleermuizen wakker worden uit hun winterslaap, met nefaste gevolgen.

De takkenril bestaat uit twee rijen kastanjehouten palen met een diameter van 15-18cm; de afstand tussen de twee rijen bedraagt 1,20m; de tussenafstand tussen de palen bedraagt 1m; de palen worden na plaatsing op een identieke hoogte gebracht van 1,40m; de takkenril wordt opgevuld met takken die in de lengterichting in de takkenril worden gelegd; tussen de palen steken er geen takken uit na opvulling.

De takkenril wordt periodiek bijgevuld.

Na 8 jaar worden de palen elk jaar gecontroleerd, een verrot exemplaar wordt vervangen door een nieuw exemplaar.

Begroeiing door struiken of bomen wordt zoveel mogelijk vermeden (uitgezonderd bij struiken die geen agressieve soort zijn en indien er geen gevaar is voor windval). Verbraming is daarentegen wenselijk.

V3/9

Parkbos

ALGEMEEN

Hooghout van *Quercus robur*, *Fagus sylvatica* en hakhout van *Castanea sativa* en *Acer* sp.

Behouden van bestaande situatie (2011) en streven naar 80 volwassen exemplaren per ha (hakhout: meer licht nodig). Bomen worden aangeplant volgens de toekomstboommethode.

Beheer van hakhout, omlooptijd: 10 jaar.

Buiten de gordel, de Rhododendron in het perceel in de hand houden volgens de volgende principes;

Principe1: Rhododendronclumps hebben een maximum diameter van 5m. Indien dit niet het geval is, de struiken terugzetten als hakhout en uitlopers verwijderen.

Principe 2: Rhododendronsclumps dienen ook op een gemiddelde afstand van 15m van elkaar te staan. Overtollige struiken verwijderen.

Terugsnoeien van rhododendron langs bospad.

Verwijderen van ligstoel

_a Toeplanten van Rhododendron gordel met rhododendron. Zie lijst.

V3/10

Parkbos

EINDBEELD Hooghout van *Castanea sativa* (70%), *Platanus* sp. (20%) en *Fagus sylvatica* (10%) zonder opslag van *Acer* sp. Geen ondergroei toegelaten om parksfeer zo veel mogelijk te behouden. Dit gebeurt door het jaarlijks kappen van opslag met omlooptijd van 3 jaar. Beheren volgens beheerrubriek "Beheer parkhout".

Verwijderen van overhangende (naar vijverkant toe) *Fagus sylvatica*

_a Benadrukken van speciale *Tilia*. Door verwijderen van naast staand hakhout.

_b Verwijderen van opslag *Tilia*, uitgewaaide *Liquidambar styraciflua*, hakhout en rhododendronopslag.

Aanplanten van 3 *Liquidambar styraciflua* 'Moraine'; maat 12/14; zie beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen". Plaats van aanplant op 1,5 m van nieuwe rand parkbos/gazon.

V3/11

Parkbos

EINDBEELD Hooghout van *Castanea* (>50%) met rhododendron en langs vijverrand strook van *Chamaecyparis* en *Betula pendula*. Beheren via beheerrubriek "beheer parkbos"

ALGEMEEN Buiten de vijverrand worden de Rhododendrons in het perceel in de hand houden volgens de volgende principes; Principe1: Rhododendronclumps hebben een maximum diameter van 5m. Indien dit niet het geval is, de struiken terugzetten als hakhout en uitlopers verwijderen. Principe 2: Rhododendronsclumps dienen ook op een gemiddelde afstand van 15m van elkaar te staan. Overtollige struiken verwijderen.

_a Verwijderen van bestaande beplanting langs vijver (*Chamaecyparis*, opschot,...) (breedte strook: 5m vanaf vijverrand) tot aan laatste bestaande *Chamaecyparis*. Rhododendrons niet verwijderen maar terugzetten (tenzij ze op de plaats staan van een toekomstige *Chamaecyparis*)

Heraanplanten van nieuwe *Chamaecyparis*; maat 12/14; 6 stuks; onderlinge afstand is 5m; zie ook beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen"; niet opkronen.

Tussen twee *Chamaecyparissen* dient telkens een Rhododendron te staan, indien niet aanwezig dan herplanten met Rhododendron (Zie lijst deel1)

_b	<p>Terugzetten van Rhododendron langs vijverrand</p> <p>Aanplanten van <i>Betula pendula</i>; maat bosgoed; met een gemiddelde tussen afstand van 2 (1,5 - 2,5) meter. Willekeurig inplanten. Breedte plantstrook 5m.</p>
V3/12	Parkbos
EINDBEELD	Hooghout van voornamelijk <i>Fagus sylvatica</i> (bij aanlegsteiger), gemengd hooghout verderop.
ALGEMEEN	Streven naar 100 volwassen exemplaren per ha.
_a	Verwijderen van bomen en alle opslag tussen vijver en pad L35/8. <i>Liriodendron tulipifera</i> blijft behouden.
	<p>Aanplant van 1 <i>Larix decidua</i>, 1 <i>Ginkgo biloba</i> 'Autumn Glory', 1 <i>Betula pubescens</i>, 1 <i>Nyssa sylvatica</i>, 1 <i>Metasequoia glyptostroboides</i>, 1 <i>Quercus palustris</i> en 1 <i>Liquidambar styraciflua</i> 'Worplesdon'; (maat 12/14), en allen opkronen tot 7-9 m takvrije stam. De begeleidingsnoei van jonge bomen gebeurt eenmaal per 4 jaar en start het 3de jaar na aanplant. De 'border' met herfstbomen loopt tot aan de kruising tussen pad L35/7 en L35/8. Indien plaats over dan kan worden aangevuld met <i>Fagus sylvatica</i> of <i>Quercus robur</i> (maat 12/14); zie voor allen ook beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen".</p> <p>Verwijderen van Rhododendron.</p>
_b	<p>Behouden van bestaande situatie (streven naar menging van <i>Fagus sylvatica</i> (80%) & <i>Pseudotsuga menziesii</i> (20 %)). <i>Fagus sylvatica</i> moet ongeveer 90 % van hooghout uitmaken. <i>Quercus robur</i> (enkele % maar is verwaarloosbaar) concreet betekent dit dat aan de oever om de 5m 1 hooghout boom komt te staan. Nieuwe bomen dienen opgekroond te worden tot 7-9m takvrije stam. Bedoeling is om lichtinval in de late namiddag door de bomen gefilterd op de vijver te laten schijnen.</p> <p>Rhododendrons verwijderen tot vijf meter van de vijverrand.</p> <p>In de rest van de zone worden de Rhododendrons in het perceel in de hand houden volgens de volgende principes;</p> <p>Principe1: Een Rhododendronclump heeft een maximum diameter van 5m. Indien dit niet het geval is, de struiken terugzetten als hakhout en uitlopers verwijderen.</p> <p>Principe 2: Rhododendronsclumps dienen op een gemiddelde afstand van 15m van elkaar te staan. Overtollige struiken verwijderen.</p>
_c	<p>Verwijderen van bestaande vegetatie rondom vijver.</p> <p>Blotleggen van historische verharding en analyse of deze bruikbaar is in nieuwe constructie indien niet bruikbaar: historische verharding verwijderen en afvoeren. Indien wel bruikbaar: zie verder</p> <p>Pad maken vanaf L35/5 met een zwak hellend vlak. Pad en helling uit gestabiliseerd ternair zand. Pond zelf ('aanlegsteiger') uit (indien mogelijk) historische verharding of (indien niet mogelijk) uit gestabiliseerd ternair zand. Het pad (en eventueel de aanlegstijger wordt afgeboord met cortenstaal.</p> <p>Plaatsen van 2 zitbanken (zie plan)</p> <p>Plaatsen van zes Gentse azalea's als rugdekking voor zitbanken. Maat 40-50; soort Rhododendron 'Chromatella'. Plantafstand: 0,75m, zie ook beheerrubriek "Beheer van Rhododendrons"</p>

V3/13	Parkbos
EINDBEELD	Hooghout van <i>Fagus sylvatica</i>
ALGEMEEN	<p>Behouden van bestaande situatie waarbij <i>Fagus sylvatica</i> meer dan > 90 % van het bomenaandeel uitmaakt. Dit sluit mooi aan op het zuur beukenbos (Fs) conform het bosbeheerplan. Beheren via beheerrubriek “beheer parkbos”</p> <p>In de volledige zone worden de Rhododendrons in het perceel in de hand houden volgens de volgende principes;</p> <p>Principe1: Rhododendronclumps hebben een maximum diameter van 5m. Indien dit niet het geval is, de struiken terugzetten als hakhout en uitlopers verwijderen.</p> <p>Principe 2: Rhododendronsclumps dienen ook op een gemiddelde afstand van 15m van elkaar te staan. Overtollige struiken verwijderen.</p>
V3/14	Parkbos
EINDBEELD	Aan de rand met het gazon: gelaagdheid van bomen (individuele bomen: <i>Liquidambar styraciflua</i> , <i>Magnolia acuminata</i> ; massa: <i>Tilia sp.</i> , <i>Quercus robur</i>) Het bestand zelf bestaat uit hooghout van <i>Fagus sylvatica</i> (80 %) en <i>Quercus robur</i> (20 %) en beheren via beheerrubriek “Beheer parkbos”
ALGEMEEN	<p>Opschot van <i>Acer sp.</i> periodiek (cyclus van 3 jaar) omzagen.</p> <p>Bestaande hakhoutstoven van <i>Acer sp.</i> verder als hakhout beheren, met een cyclus van 10 jaar.</p> <p>Verwijderen van klimop in boom (aan de brug)</p>
_a	In deze zone opschot van <i>Acer</i> jaarlijks verwijderen om doorkijk naar en over de vijver te behouden. Het volledig dichtgroeien van dit kijkvenster is dus ook uitgesloten. Indien aanwezige Rhododendrons of andere struiken het zicht belemmeren, dan terugsnoeien volgens de regels van de kunst (Bij Rhododendrons takken uit nemen of volledige struik afzetten)
_b	Periodiek ruimen van afval uit overloop.
_c	<p>Terugsnoeien van aanwezige Rhododendron rondom vijver.</p> <p>Verwijderen van <i>Bambusa</i> (hoort niet thuis in het park)</p> <p>Het doel is om via een mooi grote struik aan beide kanten van de vijver, een kader te scheppen, waar een zichtas kan ontstaan.</p>
_d	<p>Verwijderen van Rhododendrons, <i>Salix</i>, <i>Pterocarya fraxinifolia</i> (zowel boom als opslag). Zaailingen <i>Pterocarya</i> uitstekken met spade</p> <p>Op vrijgekomen zone aanplanten van 3 <i>Tilia sp.</i> en 2 <i>Quercus robur</i>. Maat 12/14; zie beheerrubriek “Beheer van solitaire bomen”; en aanplanten van twee <i>Magnolia x highdownensis</i> dicht bij de vijver en een anderhalve tot twee meter van de rand van het gazon.</p>
_e	Tussen beide <i>Prunus laurocerasus</i> aanplant van <i>Fagus sylvatica</i> ; maat 12/14, spil; zie beheerrubriek “Beheer van solitaire bomen”

Eindbeeld: zicht op de achterliggende gebouwen tussen de wintergroene heesters en de solitaire bomen.

- _f Verwijderen van opslag en struiken achter de 2 zitbanken grenzend aan bestand 16a
Aanplanten van nieuwe toekomstbomen (*Quercus robur*, 1 exemplaar van *Robinia pseudoacacia* 'Inermis'; maat 12/14), dicht tegen het nieuwe pad, zodanig dat er een nieuwe rand gevormd wordt.
- _g Verwijderen van Treurvorm, opslag en *Robinia* (*Magnolia* blijft)
Aanplanten van 2 *Magnolia acuminata*, 1 *Liquidambar styraciflua* en 1 *Tilia × europaea*; maat 12/14; zie beheerrubriek "Aanplanten van solitaire bomen"
- _h Volledig verwijderen van opengevallen *Rhododendron* aan brug
Aanplanten van 2 *Quercus robur*; maat 12/14; zie beheerrubriek "Aanplanten van solitaire bomen"; aanplanting in het midden van de bomen

V3/15

Parkbos

- EINDBEELD Hooghout met wintergroene heesters en gefilterd zicht op de achterliggende gebouwen.
- ALGEMEEN Verwijderen *Prunus lusitanica* en afzetten *Ilex*
Behouden van de twee beste *Taxus baccata* (qua conditie en potentieel om uit te groeien tot volwassen exemplaren), indien nodig opsnoeien tot 3m takvrije stam. Alle andere *Taxus baccata* verwijderen
- Verwijderen van *Acer*-opslag en alle andere opslag.
Verwijderen van klimop in volledige zone.
Aanplanten van een *Rosa* 'Lawrence Johnston' (Foetida Hybrids) aan beide zijden van de pilaar. Deze roos is tussen 1900 en 1930 in Europa geïntroduceerd, is een goede klimmer en geelbloeiend. Ieder voorjaar de rozen uitdunnen.
Hooghout van *Juglans nigra* (30%), *Fraxinus* sp. (30%), *Quercus robur* (10%), andere soorten (30%) o.a. *Taxus baccata* met wintergroene heesters. Beheren via beheerrubriek "beheer parkbos"
Aanplant van dubbele *Fagus sylvatica* haag. Aanplant van blokvorm volgens Beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken". Snoeihoogte: 1,20m.
Aanplanten van een twaalftal *Rhododendron* struiken. Menging van twee bladverliezende soorten (Harde Gentse Azalea): *Rh. Narcissiflora* en *Rh. Unique*. Planten verspreiden over de volledige zone. In groepen aanplanten, dus geen individuele menging.

V3/16

Parkbos

- _a Verwijderen van *Rhododendron* (aan vijverrand)
- _b Verwijderen van bestaande *Chamaecyparis* en heraanplanten van nieuwe *Chamaecyparis*; maat 12/14; 6 stuks; onderlinge afstand is 5m; zie ook beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen"; niet opkronen
Tussen twee *Chamaecyparissen* dient telkens een *Rhododendron* te staan, indien niet het geval dan herplanten met *Rhododendron* (Zie lijst deel1)

Verwijderen van takken van *Cedrus Atlantica* die in water hangen. Niet opsnoeien! (takken mogen juist boven het water hangen).

Terugzetten van aanwezige *Rhododendrons* (tenzij *Rhododendron*struik aan de kop = grootste exemplaar)

Verwijderen van opslag langs vijver.

V3/17	Parkbos
EINDBEELD	<p>Hooghout met sierbeplanting op selectieve plaatsen</p> <p>Verwijderen van <i>Hedera</i> uit het bestand (minimaal van de bomen)</p> <p>Verwijderen van het struikgewas en aanplanten van <i>Rh. Delicata</i> (Harde Gentse azalea) op dezelfde locatie; maat 50-60; zie beheerrubriek "Beheer van <i>Rhododendrons</i>".</p>

V3/18	Parkbos
EINDBEELD	<p>Hooghout van <i>Fagus sylvatica</i> met <i>Hyacinthoides non-scripta</i></p> <p>Verwijderen van <i>Quercus rubra</i>, geënte <i>Quercus robur</i> en scheve <i>Fagus sylvatica</i> (naast geënte <i>Quercus robur</i>)</p> <p>Aanplant van 2 solitaire <i>Fagus sylvatica</i> (op huidige locatie snoeiafval) (zie beheerrubriek: "beheer parkbos")</p> <p>Aanplant van <i>Hyacinthoides non-scripta</i> in groepen van minimum 4m² (plantdichtheid: 10 bollen/m²). Groepen worden willekeurig aangeplant in meer natuurlijke (losse) vormen en verspreid over het ganse bestand maar uiteraard niet op wandelwegen. Verwildering is zeer wenselijk tot een gesloten geheel bekomen wordt.</p> <p>Verwijderen van snoeiafval (afgebroken tak kan eventueel naar educatieve zone gebracht worden)</p>

HOOGHOUT

V4/1	Hooghout
EINDBEELD	<p>Hooghout van <i>Quercus robur</i> en <i>Fagus sylvatica</i>, enkele solitaire <i>Tilia cordata</i>'s met bestaande ondergroei</p> <p>Omvormen naar hooghout van <i>Quercus robur</i> (50%), <i>Fagus sylvatica</i> (30%), <i>Tilia cordata</i> (20%) via beheerrubriek "Beheer hooghout"</p> <p>Hakhoutbeheer (zie beheerrubriek Hakhoutbeheer in bosverband)</p>
V4/2	Bos
_a	Aanplant van <i>Fagus sylvatica</i> struiken (maat: 60/90) rondom waterzuiveringsinstallatie, tussenafstand 1m; 2 rijen, geschrant planten.
V4/3	Speelbos
EINDBEELD	EINDBEELD: gevarieërd speelbos met centraal hooghout (<i>Fagus sylvatica</i> (70%), met twee hakhoutbosjes en aan de randen hooghout met ondergroei

	ALGEMEEN	<p>Periodieke controle (om de vijf jaar) van het hooghout: indien bomen kwijnen, dienen hoogst waarschijnlijk de rabatten geruimd te worden. Ruimen van rabatten gebeurt het beste na een grote kap, het slib komt bovenop de kruin van de rabat te liggen. Minimale hoogte tussen bodem, greppel en kruin is 50cm.</p> <p>Verwijderen van rhododendrons in de volledige speelboszone.</p> <p>Maaien van bramen voor aanplant van beuk.</p> <p>Aanplanten van <i>Fagus sylvatica</i> tegen braam (verdonkering) over de aangegeven zone behalve waar de bodem niet overgroeid is met <i>Rubus</i> sp. en waar er al extra beuk is aangeplant. Plantmaat: bosgoed; beheerrubriek: "Aanplanten van bosgoed". Deze aanplant mag gefaseerd gebeuren over de volgende vijf jaar. Bij dunning geen drastische dunning toepassen, een blijvende beschaduwing van de bodem is gewenst.</p>
	Aanleg rabat bruggen	<p>Stammen met lengte van min 3m kunnen overlans doorgezaagd worden en dienen als brugje over de rabatten in de verschillende speelboszones. Takken die te zwaar zijn om met 3 personen op te heffen blijven groepsgewijs liggen (speelelement). Snoeihout kan ook blijven liggen. Rabat bruggen worden zowel over de grachten gelegd als over de rabatten zelf. Willekeurig plaatsen van de elementen los over het gebied. Zie schetsen voor meer uitleg.</p>
	_a	<p>Aanwezigheid van <i>Rubus</i> wordt hier getolereerd.</p> <p>Extra aanplant van toekomstbomen gebeurt periodiek; maat 12/14; beheerrubriek "Aanplanten van toekomstbomen in parkbos" Voor het aangeven van de rand van het speelbos is er een individuele aanplant van <i>Corylus avellana</i> en <i>Carpinus betulus</i>; maat bosgoed; 5 tal struiken per 100m². <i>Corylus</i> wordt beheerd als hakhout met een omlooptijd van 8 jaar. Snoeihout kan ter plekke blijven liggen. Beheer van hakhout gebeurt best in de winterperiode. Zie beheerrubriek "Beheer van hakhout".</p>
V4/4		Bos
	EINDBEELD	Hooghout
	ALGEMEEN	<i>Fagus sylvatica</i> van >70% + hakhoutbeheer (zie beheerrubriek Hakhoutbeheer in bosverband) van <i>corylus avellana</i> . Omlooptijd van 15 jaar
V4/5		Speelbos
	EINDBEELD	EINDBEELD: gevarieerd speelbos met centraal hooghout (<i>Fagus sylvatica</i>, 70%), met twee hakhoutbosjes en aan de randen hooghout met ondergroei
	ALGEMEEN	<p>Ruimen van rabatten is dringend nodig, wegens afsterven van <i>Quercus robur</i>. Minimale hoogte tussen bodem greppel en kruin is 50 cm. Het slib komt bovenop de kruin van de rabat te liggen (oplekken voor te zware ophoging).</p> <p>Verwijderen van rhododendrons in de volledige speelboszone.</p>

Maaien van bramen voor aanplant van beuk.

Aanplanten van *Fagus sylvatica* tegen braam (verdonkering) over de aangegeven zone behalve waar de bodem niet overgroeid is met *Rubus* sp. en waar er al extra beuk is aangeplant. Plantmaat: bosgoed; beheerrubriek: "Aanplanten van bosgoed". Deze aanplant mag gefaseerd gebeuren over de volgende vijf jaar. Bij dunning geen drastische dunning toepassing, een blijvende beschaduwing van de bodem is gewenst.

_a Kappen bestaande beplanting (cirkel straal 15m) en aanplant *Tilia cordata* als hakhout; plantverband 2 x 2 m; plantmaat: bosgoed. Omlooptijd van 15 jaar en eerste kap na het 5de jaar; zie beheerrubriek "Hakhout speelbos".

_b Kappen bestaande beplanting (cirkel straal 15m) en aanplant *Castanea sativa*; plantverband 2 x 2 m; plantmaat: bosgoed. Omlooptijd van 15 jaar en eerste kap na 5de jaar; zie beheerrubriek "Hakhout speelbos". De cirkel wordt uitgevoerd daar waar er geen extra aanplant van *Fagus sylvatica* staat.

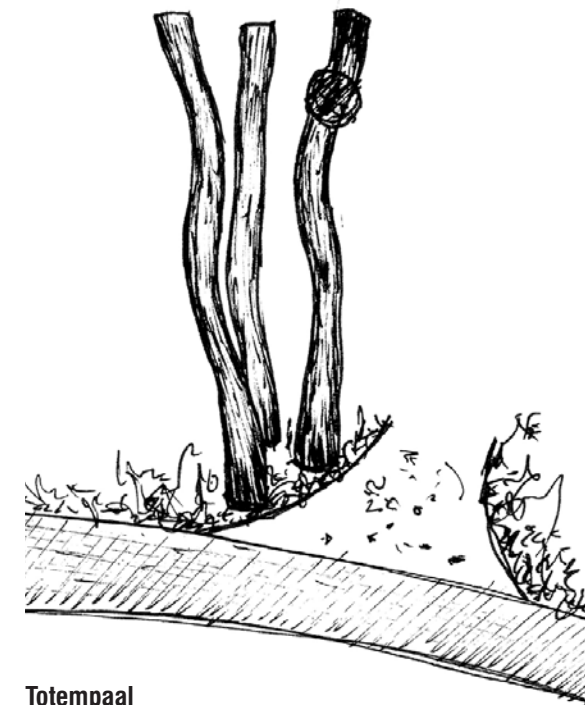
_c Aanwezigheid van *Rubus* wordt hier getolereerd. Extra aanplant van toekomstbomen gebeurt periodiek; maat 12/14; beheerrubriek "Aanplanten van toekomstbomen in parkbos" Voor het aangeven van de rand van het speelbos is er een individuele aanplant van *Corylus avellana* en *Carpinus betulus*; maat bosgoed; 5 tal struiken per 100m². *Corylus* wordt beheerd als hakhout met een omlooptijd van 8 jaar. Snoeihout kan ter plekke blijven liggen. Beheer van hakhout gebeurt best in de winterperiode. Zie beheerrubriek "Beheer van hakhout".

_d Eindbeeld: hooghout van *Quercus robur* (90%) rondom hakhoutgroep van *Tilia cordata*. Andere boomsoorten (10%) zijn ondergeschikt aan *Quercus robur*. Dringend nood aan ruimen van rabatten ter voorkoming van afsterven *Quercus robur*. Na ruimen resultaat afwachten (max 2 jaar). Indien *Quercus* onvoldoende herstelt (niet volwaardige kroon) -> aanduiden van toekomststeiken en rest vervangen door opnieuw *Quercus robur*. Vervangen dient geleidelijk te gebeuren waarbij het kroondak +/- gelijk blijft als bestaande situatie (2010) om groei van *Rubus* sp. te minimaliseren. In open plekken (maar niet deze waar *Tilia cordata* komt) of 'gaten' in kroondak -> aanplant *Quercus robur* (maat 12/14; beheerrubriek: "Aanplanten van toekomstbomen in parkbos") tot volledige kroonsluiting binnen 10 jaar bereikt wordt.

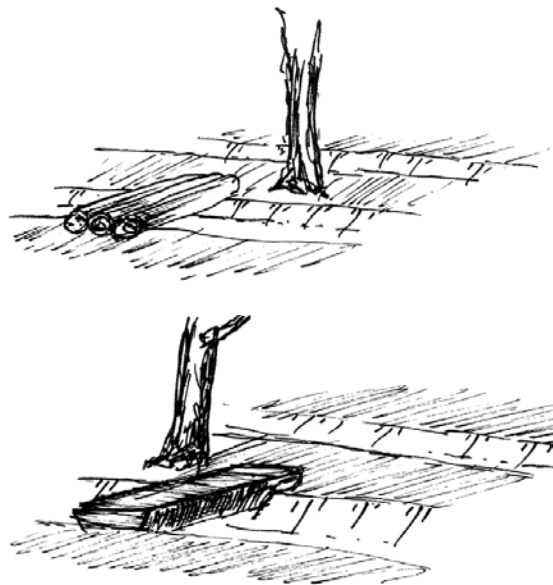
_e Plaatsen van totempaal "Speelbos" drie robinia palen, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingsstuk

_f Plaatsen van totempaal "Speelbos" drie robinia palen, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingsstuk

Bevestigen embleem speelbos op totempaal. Embleem uitgesneden uit een houten 'cirkel' van minimaal 30cm diameter. Embleem kan geaccentueerd worden via een kleur. Cirkel is een afgezaagde boomschijf, bij voorkeur Robinia, ook grillig van aard. Embleem op totempaal bevestigen op 3m hoogte.

Totempaal

Rabat bruggen

_g

Plaatsen van totempaal "Speelbos" één robinia paal, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingstuk

Bevestigen embleem speelbos op totempaal. Embleem uitgesneden uit een houten 'cirkel' van minimaal 30cm diameter. Embleem kan geaccentueerd worden via een kleur. Cirkel is een afgezaagde boomschijf, bijvoorbeeld Robinia, ook grillig van aard. Embleem op totempaal bevestigd op 3m hoogte.

Aanleg rabat
bruggen

Stammen met lengte van min 3m kunnen overlans doorgezaagd worden en dienen als brugje over de rabatten in de verschillende speelboszones. Zware takken die te zwaar zijn om met 3 personen op te heffen blijven groepsgewijs ook liggen (speelelement). Snoeihout kan blijven liggen. Rabat bruggen worden zowel over de grachten gelegd als over de rabatten. Willekeurige plaatsen van de elementen los over het gebied. Zie schetsen voor meer uitleg.

V4/6

Speelbos

EINDBEELD

EINDBEELD: hooghout van *Fagus sylvatica* met deel hakhout van *Castanea sativa* en struikengordel

ALGEMEEN

hooghout van *Fagus sylvatica* (>80%) en beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout"

Historisch was de rand van het perceel beplant met sierheesters. Deze zijn echter in de loop der jaren verdwenen. Deze zullen niet worden teruggeplant. Het huidige beeld van grote loofbomen als rand wordt behouden."

Bij vernieuwing van de *Aesculus hippocastanum* en *Tilia* aan de rand van het parkbos, dient het bos over een voldoende afstand teruggekapt te worden: aanleg van 10m brede struikgordel rond *Aesculus hippocastanum* (natuurlijke barrière speelbos en buffer) met parkbomen. Hier wordt bij het verwijderen van 1 of meerdere *Aesculus hippocastanum* en/of *Tilia* 1 parkboom aangeplant met rondom rond *Sobus aucuparia*, *Acer campestre*, *Coryllus avellana*, *cornus sanguinea* en *Crataegus monogyna* in groepen (maat bosgoed, min. 4 planten per m² en min opp. van 4 m² per soort) . *Crataegus monogyna* vormt de grens met de weide. Niet alle soorten dienen meteen na aanplant aanwezig te zijn. Naarmate men zich meer verwijderd van de weide -> meer *Coryllus avellana*.

V4/7

Bos

EINDBEELD

naaldbos van *Picea abies*

ALGEMEEN

Behoud van groep met *Picea abies*. Bij dunning of kapping van bestaande bomen, heraanplanten met *Picea abies*; beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout"

Verwijderen van aanwezige rhododendrons

V4/8

Bos

EINDBEELD

Hooghout

ALGEMEEN

Behoud van bestaande beplanting. Bij kapping heraanplanten met aanwezige soorten;beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout"

V4/9

Bos

EINDBEELD

Hooghout van *Fagus sylvatica*

Aanplanten van nieuwe toekomstbomen (ong. 300 stuks); *Fagus sylvatica*; maat bosgoed; aanplanten in het midden van de rabat; beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout"

V4/10	Bos
	Zie V3/18
V 4 / 1 1 V4/12	Hooghout
EINDBEELD	Hooghout van <i>Larix decidua</i>, <i>Betula pendula</i>, Zomereik en <i>Fagus sylvatica</i>
ALGEMEEN	<p>Gezien de uitwerking van de educatieve zone nog niet voltooid is, kan geen exact beheer voorgesteld worden. Wel wordt aangewezen om een menging te bekomen van <i>Larix decidua</i> (20%), <i>Betula pendula</i> (20%), Zomereik (30%) en <i>Fagus sylvatica</i> (30%). Hierbij ontstaat een mix van van licht- en schaduwbomen, van pionier- en climaxbomen en van naald- en loofbomen. Deze diversiteit biedt heel wat perspectieven voor educatieve doeleinden. Prioritair is het verwijderen van 50% van alle <i>Larix decidua</i>. Het beheer wordt uitgevoerd zoals bespreken in beheerrubriek "beheer hooghout".</p> <p>Verwijderen van 1 <i>pseudotsuga menziesii</i> (lange zwieper -> h/D ratio is te hoog) om veiligheidsredenen.</p> <p>Verwijderen van alle rhododendrons uit bestand tenzij deze voorkomen in de rand.</p>
V4/11_a V4/12_a	Aanplanten van Rhododendrons (<i>Rhododendron luteum</i> , <i>Azalea Cumberlandense</i> Camp's Red, <i>Azalea Viscosum</i> Coryn, <i>Rhododendron Il Tasso</i> , ...) in de zones aangeduid op het beheerplan. Een directe dichte aanplant is niet nodig. Voor aanplanten zie beheerrubriek "Aanplanten van Rhododendrons".
V4/11_b	<p>Plaatsen van totempaal "Educatie": drie robinia palen, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingsstuk</p> <p>Bevestigen embleem educatie op totempaal: eekhoorn. Embleem uitgesneden uit een houten 'cirkel' van minimaal 30cm diameter. Embleem kan geaccentueerd worden via een kleur. Cirkel is een afgezaagde boomschijf, bijvoorkeur Robinia, ook grillig van aard. Embleem op totempaal bevestigd op 3m hoogte.</p>
V4/12_b	<p>Schuilhok kan omgevormd worden tot interactieve/educatieve ruimte. Bij voorkeur wordt hierbij de muur verwijderd (gebruikte steensoort past niet binnen de architectuur van de omgeving)</p> <p>Aanbrengen van een pad naar het schuilhok in ternair zand.</p>
V4/12_c	Plaatsen van totempaal "Educatie": drie robinia palen, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingsstuk
V4/13	Bos
EINDBEELD	Hooghout van <i>Fagus sylvatica</i>

	ALGEMEEN	<p>hooghout waar het aandeel <i>Fagus sylvatica</i> minstens 70 % bedraagt omdat bestand zich aan de rand van het parkgedeelte bevindt en nauw aansluit op het bosgedeelte waarin gestreefd wordt naar zuur eikenbos (Qs) of zuur beukenbos (Fs) (zie bosbeheerplan). Ook het systematisch verwijderen van rhododendron in conform het bosbeheerplan. Het hooghout wordt beheer volgens beheerrubriek “beheer hooghout”</p> <p>Aanwezige Rhododendrons worden verwijderd</p>
V4/14	Bos	
	EINDBEELD	Streven naar hooghout van <i>Quercus robur</i> (40%), <i>Fagus sylvatica</i> (40%) en <i>Larix decidua</i> (20 %) met hakhout
	ALGEMEEN	<p>hooghout waar aandeel hooghout van <i>Quercus robur</i> (40%), <i>Fagus sylvatica</i> (40%) en <i>Larix decidua</i> (20 %) bedraagt met hakhout omdat alle soorten reeds aanwezig zijn in +/- deze menging. De menging van kan plaatselijk sterk verschillen en hoeft daarom niet in het volledige bestand gelijk te zijn. Hakhoutbeheer van het bestaande hakhout; zie beheerrubriek “Hakhoutbeheer”. In het bestand wordt dus een totaal aandeel van <i>Quercus robur</i> en <i>Fagus sylvatica</i> bekomen van 80 %, mooi aansluitend op het zuur eikenbos (Qs) of zuur beukenbos (Fs) conform het bosbeheerplan.</p>
V4/15	Parkbos	
	EINDBEELD	Hooghout van <i>Fagus sylvatica</i>
	INLEIDING	Onderhoud van het park vraagt ook de nodige ruimte voor de opslag van brandhout, groenafval, etc. Deze ruimte wordt verder voorzien waar nu reeds houtopslag gebeurt. Om dit echter af te schermen van de bezoeker wordt er een dicht Rhododendron scherm aangeplant aan de kant van het pad (niet onder de laan!) (identiek als aan de rechterzijde van het pad)
	_a	Plaatsen van rhododendron scherm; soorten: willekeurig, mits wintergroen; plantafstand 1,5m; twee rijen; geschrant aangeplant.
V4/16	Educatief bos_uitbreidingszone	
	EINDBEELD	Omsloten educatief bos
	INLEIDING	Het verhaal vertellen omtrent bossen, boscologie, bosbeheer, etc. vraagt heel wat plaats. Een bos is een dynamisch gegeven. De eerste zone van het educatief bos is geschikt om diverse verhalen te vertellen omtrent ecologie, maar het verhaal vertellen van bosbeheer, bosexploitatie is niet mogelijk. De eerste zone heeft een beperkte oppervlakte en is te sterk verbonden met het park (parkallure). Deze tweede zone wordt aangeduid om het Educatief centrum de mogelijkheid te bieden een volledig verhaal te brengen naar de recreant. Deze tweede zone wordt niet direct ingebruik genomen maar wordt aangeduid als uitbreidingszone. Daarom zijn de getekende padenstructuur en ingangen geen vast gegeven.

Gewenst beeld Een grote diversiteit in type bosbeheer (jonge aanplant, volwassen fase, hakhout, middelhout,...). Het uitwerken van de types dient te gebeuren in samenspraak tussen het Educatief centrum en de beheerder. Maak gebruik van een vaste matrix om diverse bosbeheer systemen voor te stellen., vb.: een zone met middelhout, daarnaast een zone met hooghout of drie opeenvolgende zones waarbij om de drie jaar een zone volledig gekapt wordt en heraanplant. Zie schets voor meer duidelijkheid

ALGEMEEN Aanplanten van hakhoutsoorten (*Castananea*, *Corylus*, etc.) als scherm rond het educatief bos. Aanplanten in driehoeksverband, met een tussenafstand van 1m. De zone wordt beheerd als hakhout; zie beheerrubriek "Beheer van hakhout".

Bij uitwerken van paden: hoofdpad in ternair zand, zijpaden in houtmulch.

Bij de ingangen worden dezelfde totempalen geplaatst als bij de eerste Educatieve zone.

GEMENGD BOS

V6/1 V6/2

Speelbos

EINDBEELD **EINDBEELD: gevarieërd speelbos met centraal hooghout (*Fagus sylvatica*) en aan de randen hooghout met ondergroei**

ALGEMEEN Periodieke controle (om de vijf jaar) van het hooghout: indien bomen kwijnen, dienen hoogst waarschijnlijk de rabatten geruimd te worden. Ruimen van rabatten gebeuren het ideaal na een grote kap, het slib komt bovenop de kruin van de rabat te liggen. Minimale hoogte tussen bodem greppel en kruin is 50cm.

Verwijderen van aanwezige *Rhododendrons* in volledige speelboszone

V6/1_a

ALGEMEEN Maaien van bramen voor aanplant van beuk.

Aanplanten van *Fagus sylvatica* tegen braam (verdonkering) over de aangegeven zone behalve waar de bodem niet overgroeid is met *Rubus* sp. en waar er al extra beuk is aangeplant. Plantmaat: bosgoed; beheerrubriek: "Aanplanten van bosgoed". Deze aanplant mag gefaseerd gebeuren over de volgende vijf jaar. Bij dunning geen drastische dunning toepassing, een blijvende beschaduwning van de bodem is gewenst.

SPECIFIEK Elke 5 jaar wordt 1/4 van de *Quercus rubra* gekapt (verspreid over het bestand en niet in 1 zone (dus geen open/kale plekken!)). Waarna *Fagus sylvatica* wordt aangeplant op de kruin van de rabatten. Na 20 jaar is alle *Quercus rubra* verwijderd. Andere boomsoorten worden behouden (*Betula* sp., *Fagus sylvatica*...) Verwijderen gebeurt als volgt: verwijderen van *Quercus rubra* en opslag: (Middelgrote) bomen omzagen en binnen het uur insmeren met een 10 % glyfosaat oplossing. Het kappen van *Quercus rubra* begint pas wanneer deze een diameter op borsthoogte bereikt heeft van 50 - 60 cm (kaprijp). Jaarlijks verwijderen opslag.

Aanleg rabat bruggen	Stammen met lengte van min 3m kunnen overlans doorgezaagd worden en dienen als brugje over de rabatten in de verschillende speelboszones. Takken die te zwaar zijn om met 3 personen op te heffen blijven groepsgewijs ook liggen (speeielement). Snoeihout kan blijven liggen. Rabat bruggen worden zowel over de grachten gelegd als over de rabatten. Willekeurige plaatsen van de elementen los over het gebied. Zie schetsen voor meer uitleg.
V6/1_b V6/2	Aanwezigheid van Rubus wordt hier getolereerd. Extra aanplant van toekomstbomen gebeurt periodiek; maat 12/14; beheerrubriek "Aanplanten van toekomstbomen in parkbos" Voor het aangeven van de rand van het speelbos is er een individuele aanplant van Corylus avellana en Carpinus betulus; maat bosgoed: 5 tal struiken per 100m ² . Corylus wordt beheerd als hakhout met een omlooptijd van 8 jaar. Snoeihout kan ter plekke blijven liggen. Beheer van hakhout gebeurt best in de winterperiode. Zie beheerrubriek "Beheer van hakhout".
V6/1_c	Aanplant speelboom waar open plek ontstaat door verwijderen Quercus rubra. Een speelboom is elke laag vertakkende meerstammige boom, die geschikt is als klimboom. Deze boom dient bevoordeeld te worden ten opzichte van de omliggende beplanting.
V6/1_d	Verwijderen van bestaande beplanting (voornamelijk Quercus rubra) en inplanting van arena. Arena doet dienst als extra spelelement in het speelbos. De arena bestaat uit het plaatsen van rechtopstaande palen; hoogte varieert van 2m (aan de ingangen en randen) tot 4m (midden van de breedste zone); in een cirkel worden er boomstammen gelegd waarvan het bovenvlak een stuk is weggezaagd (om als zitbank te dienen).
V6/2_a	Plaatsen van totempaal "Speelbos" drie robinia palen, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingsstuk
V6/2_b	Plaatsen van totempaal "Speelbos" drie robinia palen, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingsstuk Bevestigen embleem speelbos op totempaal. Embleem uitgesneden uit een houten 'cirkel' van minimaal 30cm diameter. Embleem kan geaccentueerd worden via een kleur. Cirkel is een afgezaagde boomschijf, bijvoorbeeld Robinia, ook grillig van aard. Embleem op totempaal bevestigd op 3m hoogte.
V6/2_c	Plaatsen van totempaal "Speelbos" één robinia palen, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingsstuk Bevestigen embleem speelbos op totempaal. Embleem uitgesneden uit een houten 'cirkel' van minimaal 30cm diameter. Embleem kan geaccentueerd worden via een kleur. Cirkel is een afgezaagde boomschijf, bijvoorbeeld Robinia, ook grillig van aard. Embleem op totempaal bevestigd op 3m hoogte.
V6/1_e	Plaatsen van totempaal "Speelbos" één robinia palen, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingsstuk Bevestigen embleem speelbos op totempaal. Embleem uitgesneden uit een houten 'cirkel' van minimaal 30cm diameter. Embleem kan geaccentueerd worden via een kleur. Cirkel is een afgezaagde boomschijf, bijvoorbeeld Robinia, ook grillig van aard. Embleem op totempaal bevestigd op 3m hoogte.

V6/3

Hooghout

Voor beheer zie V3/2

BOSGRASLAND

V8/1 V8/2

Kasteelweide

EINDBEELD

Kasteelweide met koeien

INLEIDING

De graslanden rondom een kasteel werden historisch altijd beheerd door begrazing. Het zien van deze grazers op het kasteeldomein is dan ook een uniek en authentiek beeld.

_a

Periodiek mulchen van ingang kasteelweide (met inzaai van grasweidemengsel) indien er een drassige situatie is. Doel is om zo veel mogelijk de hoeven van de koeien vrij te houden van modder. Het vrijhouden van de hoofdwegen van modder vraagt heel wat opvolging

ARBORETUM

V 1 0 / 1

Pinetum

V10/2

EINDBEELD

Hooghout van Taxodium distichum, in rabattenstructuur, met educatieve vijver

Verwijderen van bestaande beplanting (chamaecyparis sp., Sequoiadendron giganteum, Thuja plicata,...)

Graven van rabatten zoals aangegeven in het beheerplan

Graven van educatieve poel (vorm en locatie volgens beheerplan, technische bepalingen volgens bestek)

Bouwen van vlonder (vorm en locatie volgens beheerplan, technische bepalingen volgens bestek)

Plaatsen van twee banken op vlonder. Locatie: schuine zijde van vlonder, met zicht op kasteel en vijver.

Aanplanten van Taxodium distichum (41 stuks), maat minimaal 12/14. Aanplanten en beheer volgens beheerrubriek "Aanplanten van solitaire bomen". Aanplanten in het midden van de rabat.

COLLECTIE

V11/1

Woodlandgarden

EINDBEELD

Solitaire bomen met ondergroei van kruidachtigen

Verwijderen van bestaand gazon. Bovenste toplaag voorzichtig bewerken (niet te diep frezen omwille van boomwortels) en inwerken compost. Indien nodig strooisellaag van naalden verwijderen. Niet bewerken in zone _a omwille van reeds aanwezige flora.

Woodlandgarden onderhouden als vasteplantenborder. Een beperkte onderhoudsbeurt na de eerste bloei (onderhoud in de loop van mei/juni), waarbij de uitgebloeide planten kunnen teruggeknipt worden om ruimte te maken voor de eigenlijke bladplanten. Tweede onderhoudsbeurt: bij niet groenblijvende planten de plantenresten verwijderen eind februari. Periodiek bladeren en naalden verwijderen

_a Behoud van bestaande voorjaarsflora. Aanvullen op de plaatsen waar er nog geen voorjaarsflora voorkomt met *Scilla non-scripta*, *Anemone nemorosa*, *Schinodoxa sardensis*, *Leucocum vernum*, *Scilla siberica*, *Corydalis solida*, *Crocus tommasinianus*, *Ficaria verna*, *Colchicum autumnale* in groepen.

Verwijderen van klimop uit *Tsuga plicata* en terugplanten van twee *Tsuga plicata* (maat 12/14). 5 jaar na aanplant wordt de huidige *Tsuga* verwijderd.

Dunning in bestaande bomen (behouden van een tweetal kwalitatieve bomen. Verwijderen van klimop.

_b Aanplanten van woodlandgarden. Vulplanten: *Geranium renardii*, *Epimedium x rubrum*, *Veronica gentianoides* 'Pallida', *Polygonatum odoratum*; *Actaea simplex*, *Agastache* 'serpentine', *digitalis grandiflora* en *Viola odorata* 'Alba'. Accentplanten: *Erythronium dens-canis* en *Eranthis hyemalis*. (over het volledige terrein aanplanten, direct aanplanten na aankoop omwille van gevoeligheid voor uitdroging)

_c Aanplanten van *Ilex aquifolium* om het afdak van het wagenmuseum af te schermen (bepaalt de hoogte van de struiken) en om het verrassingseffect van de woodlandgarden te verhogen. Het eerste deel is zichtbaar nabij het kasteel, het tweede deel wordt pas zichtbaar na het omslaan van de hoek. Maat: 100-125, plantafstand 1m, minimaal anderhalve meter van de rand afblijven. Onderbegroeiing: *Dryopteris filix-mas*

_d Aanplanten van vier nieuwe solitaire bomen; soort *Abies nordmaniana* (1 stuks) (achtergrond, naast bestaande), *Larix decidua* (3stuks); maat 12/14; op termijn opkronen tot een takvrije stam van 7-9 meter.

De rand van het vak aanplanten met *Rh. Goldsworth Yellow* en *Rh. Madame Masson*; maat 50-60; zie beheerrubriek 'Beheer van *Rhododendron*'; plantafstand ong. 1m; aanbrengen van mulchlaag over volledige oppervlakte.

_e Aanplanten van woodlandgarden. Planten: *Brunnera macrophylla* 'Marley's White', *Tiarella cordifolia* 'Running Tiger', *Liriope muscari* 'MoneyMaker', *Aster divaricatus*, *Hakonechloa macra* (groep); bolgewassen: *Galanthus nivalis* en *Leucojum vernum*.

Aanplanten van twee *Quercus robur*, maat 12/14, zie beheerrubriek "Beheren van solitaire bomen"

_f Aanplant van nieuwe toekomstbomen (zie plan)

Aanplanten van woodlandgarden. Planten: *Aconitum napellus*, *Aster divaricatus*, *Geranium phaeum* 'Samobor', *Geranium renardii*, *Scilla mischtschenkoana*, *Veronica gentianoides* 'Palida', *Monarda* 'Garden view Scarlet' en *Hakonechloa macra* (groep)

_g Verwijderen van Meidoornstruiken (3 stuks)

Aanplant van nieuwe toekomstbomen (zie plan)

- Aanplanten van woodlandgarden. Planten: Astilbe 'Brautschleier, Epimedium x rubrum, Anemone nemorosa, Oxalis acetosella en Persicaria amplexicaulis 'Taurus', Actaea simplex, Athyrium Filix-mas en Luzula nivea
- _h Aanplant van nieuwe toekomstbomen (zie plan)
Aanplanten van bosgewassen: Crocus tommasianus volledig verspreid over het volledig terrein.
Onderbegroeiing is gazon, wekelijks of tweewekelijks maaien
- _i Aanplant van nieuwe toekomstbomen (zie plan)
Aanplanten van woodlandgarden. Vulplanten: Anemone nemerosa 'Allenii', Geranium phaeum 'Samobor', Epimedium x rubrum, Liriope muscari 'Ingwersen', Polygonatum multiflorum, Phlox divaricata 'Blue Parfum'; Veronicastrum virginicum 'Album', Viola 'Alba', Digitalis grandiflorum en Luzula nivea; Bosgewassen: Galanthus nivalis, Leucojum vernum en Eranthis hyemalis.
- _j Periodieke aanplant van nieuwe toekomstbomen. Door op verschillende jaren aan te planten proberen we een zo gevarieerd mogelijk geheel te krijgen (gelaagdheid van de beplanting/verschillend van ouderdom). Het op termijn verwijderen van nog jonge aanplant is zeker gewenst om zo veel mogelijk de gelaagdheid te behouden. Type bomen zijn o.a.: Abies grandis (midden en tegen de kruidentuin, niet aan de rand), Abies koreana (als solitair aan de rand), Chamaecyparis lawsoniana (midden, kruidentuin), Cryptomeria japonica (midden, solitair), Pinus sylvestris en Pseudotsuga menziesii.
- _k Aanplant van Cornus alternifolia (1 plant per m2) als struikengordel en aan de rand Blechnum spicant, Athyrium filix-femina en Epimedium pubigerum (dubbele rij, gemengd aanplanten).
Verwijderen van 3 loofbomen
- _l Aanplanten van Blechnum spicant, Athyrium filix-femina en Epimedium pubigerum aan de rand van de naaldbomen. Gemengd aanplanten.
- _m Verwijderen van beplanting (klimop, heesters), tenzij de aanwezige bomen stinzen- en voorjaarsflora.
Aanplanten van Dryopteris filix-mas, Luzula nivea en Hakonechloa macra als bodembedekkers. De volledige zone is twee meter en dient om bij werkzaamheden aan de muur op een veilige manier een stelling neer te plaatsen. Deze varen en grassen kunnen tegen een mate van betreding.
- _n Om een goede bereikbaarheid te garanderen bij herstellingswerken aan de kruidtuinmuur, wordt over een breedte van drie meter langs de muur de grond geniveleerd en ingezaaid met een grasmengsel. De afvoergootjes uit de kruidentuin worden na inzaaien afgekoppeld via drainagebuizen, om erosie van de grasmat tijdens regenbuien te voorkomen. Verwijderen van drainagebuizen wanneer grasmat voldoende ontwikkeld is.

ALGEMEEN	<p>Jaarlijkse onderhoud door takken terug te snoeien tot een onderliggende krans bladeren. Door de juiste takken weg te knippen beoogen we een meer compacte struik.</p> <p>Aanbrengen van extra bemesting om de drie jaar (naargelang de gezondheid van de plant). Een optimale bemesting is een mengsel van 1/3 verteerde bladeren, 1/3 verteerde koeienmest en 1/3 turf. Mengsel niet aanbrengen tegen de stam. Indien een mulchlaag gewenst is (afdekking van de bodem en duidelijke scheidingslijn tussen gazons en struiken) jaarlijks een laag mulch aanbrengen die bestaat uit een mengsel van dezelfde bemesting maar met verhakselde boomschors.</p>
V11/2_a	Aanplanten van nieuwe cultivars Rhododendron simsii op de vleermuizenkelder. Voor aanplanten zie beheerrubriek "Aanplanten van Rhododendrons" Zie lijst Rhododendrons voor soorten.
V11/2_b	Plaatsen van totempaal "Educatie": drie robinia palen, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingsstuk
V11/3_a	<p>Plaatsen van totempaal "Educatie": drie robinia palen, 4m hoog, ontschorst, grillig van structuur, niet behandeld, op voetstuk van beton met ijzeren verbindingsstuk</p> <p>Bevestigen embleem educatie op totempaal: eekhoorn. Embleem uitgesneden uit een houten 'cirkel' van minimaal 30cm diameter. Embleem kan geaccentueerd worden via een kleur. Cirkel is een afgezaagde boomschijf, bijvoorbeeld Robinia, ook grillig van aard. Embleem op totempaal bevestigd op 3m hoogte.</p>

V11/4

Gentse azalea's

EINDBEELD

Dicht scherm van Gentse Azalea's (Rhododendron simsii)

ALGEMEEN

Jaarlijkse onderhoud door takken terug te snoeien tot een onderliggende krans bladeren. Door de juiste takken weg te knippen wordt een meer compacte struik beoogt.

Aanbrengen van extra bemesting om de drie jaar (naargelang de gezondheid van de plant). Een optimale bemesting is een mengsel van 1/3 verteerde bladeren, 1/3 verteerde koeienmest en 1/3 turf. Mengsel niet aanbrengen tegen de stam. Indien een mulchlaag gewenst is (afdekking van de bodem en duidelijke scheidingslijn tussen gazons en struiken) jaarlijks een laag mulch aanbrengen die bestaat uit een mengsel van dezelfde bemesting maar met verhakselde boomschors.

Verwijderen van overhangende takken van de Ilex aquifolium

Verwijderen van kromme Quercus sp. en andere opslag waarvan diameter <20 cm (behalve Ilex aquifolium, rhododendron en chamaecyparis sp.)

Aanplanten van 2 chamaecyparis; maat 12/14; zie ook beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen"; niet opkronen

HEESTERAANPLANTING

V13/1

Heesteraanplanting Rhododendron

EINDBEELD

Cirkel van Rhododendrons (teruggebracht op originele grootte)

INLEIDING	De bestaande Rhododendron groep is in de voorbije jaren heel sterk uitgegroeid en op bepaalde plaatsen sterk kwijnend. Een drastische snoei zal nodig zijn om de groep terug naar zijn originele vorm en grootte te herleiden. Hierbij wordt er wel getest of de bestaande struiken tegen drastische snoei kunnen.
Proef	Enkele takken worden kort na de bloei tot op een 0,5 tot 1m boven de grond teruggezaagd (indien knoppen zichtbaar zijn, tot juist boven deze knoppen). Wanneer in het daaropvolgende jaar nieuwe uitlopers worden gevormd, zijn de struiken (relatief) terugsnoeibaar.
I n d i e terugsnoeibaar	Terugsnoeien van Rhododendrons in originele cirkel 0,5m tot 1m boven de grond. Uitlopers buiten de cirkel uitgraven. De resterende planten bedekken met een dikke mulchlaag (zonder bemesting) om de bodem tegen uitdroging te behoeden.
Indien terugsnoeibaar	nietAanplanten van Rhododendron 'Golden Oriole' volgens originele cirkel (zie ook beheerplan). Voor aanplanten, zie beheerrubriek "Aanplanten van Rhododendrons". Bodem afdekken met mulch. Daaropvolgende jaren struiken compact houden door uitspringende takken weg te snoeien.

V13/2

Hydrangea cirkel

Jaarlijks terugsnoeien van Hydrangea; terugsnoeien kort na de winter.
Periodiek mulchen (mengsel Rhododendron bemesting en mulch)

V13/3

Hydrangea cirkel

Jaarlijks terugsnoeien van Hydrangea, terugsnoeien kort na de winter.
Periodiek mulchen (mengsel Rhododendron bemesting en mulch)

GAZON

V14/1

Gazon

Wekelijks maaien van gazon. Van april tot september.

SPEEL-, PICKNICK-, LIGWEIDE

V16/1

Centraal grasveld

EINDBEELD	Strak geschoren recreatief gazon met bomenclumps en solitaire bomen
INLEIDING	Hier wordt gestreefd naar een intensief te gebruiken grasland, geschikt voor diverse spelactiviteiten en als ligweide. Op bepaalde plekken is het grasland drassig, daardoor is het grasland een hele periode van het jaar nauwelijks betreedbaar. Voor de bescherming van de grasmat en intensief gebruik het grasland is een drainage onontbeerlijk.
ALGEMEEN	Het grasland dient wekelijks tot tweewekelijks gemaaid te worden. Tenzij onder de bomenclumps, hier wordt pas zes weken na de bloei gemaaid. Een jaarlijkse bemesting is aangewezen. Verwijderen van landschapskaders

HOOIWEIDE

V17/1	Hooiland
EINDBEELD	<p>Grasland op matig voedselrijke tot voedselrijke, matig (vochtige) bodem</p> <p>Het maaisel van hooilanden blijft best enkele dagen liggen om het zaad de kans te geven af te rijpen en uit het maaisel te vallen en de aanwezige fauna de kans te geven te migreren. Het maaisel moet nadien wel afgevoerd worden.</p> <p>Twee maal per jaar wordt er gemaaid. Om een voorjaarsbloei te krijgen: de eerste maaibeurt half juni tot half juli, de tweede begin september tot half oktober (Boer & Schils, 1993). Het deel gelegen bij de woodlandgarden wordt na de eerste maaibeurt wekelijks of tweewekelijks gemaaid.</p> <p>Indien grassoorten van rijkere bodems zoals Kropaar (<i>Dactylis glomerata</i>) en Grote vossestaart (<i>Alopecurus pratensis</i>) afneemt en voedselarme soorten verschijnen (bijv. Gewoon reukgras (<i>Anthoxanthum odoratum</i>), Grasklokje (<i>Campanula rotundifolia</i>), Gewoon struisgras (<i>Agrostis capillaris</i>)), kan terug worden gegaan naar 1 maal maaien per jaar (eind augustus – half oktober; ideaal half september) (Boer & Schils, 1993).</p> <p>Om bodemverdichting tegen te gaan mag niet met zware machines gemaaid worden.</p> <p>Rondom het grasland wordt er een strook wekelijks of tweewekelijks meegemaaid. Deze strook is minimaal 2m breed langs de Azalea's en minimaal 3m breed langs de paden. (minimale breedte kan berekend worden door x aantal keren de werkbreedte te nemen van het maaiwerktuig). Centraal (als verlengde van de Rode beuken dreef) wordt er eveneens een pad gemaaid, breedte = breedte van de dreef.</p>
V17/2	Hooiland
ALGEMEEN	Regulier maaien. Vanaf: zes weken na het uitbloeien van de aanwezige voorjaarsflora (o.a. Speenkruid) Bladafval 1 maal per jaar verwijderen.
V17/3	Hooiland
EINDBEELD	Hooiland met boshyacint
ALGEMEEN	Hooilandbeheer; zone pas maaien wanneer loof afgestorven is, ongeveer zes weken na de bloei (Bloeitijd: mei - juni). Maaihoogte: minimaal 5 cm of indien nodig hoger om wortelbeschadiging te voorkomen.
WEIDE	
V18/1	Kampeerweide
EINDBEELD	Open weide, met zicht op het achterliggende landschap

INLEIDING Het meervoudig gebruik van het perceel als weide en als kampeerweide is een prachtig gegeven binnen het kasteeldomein. Een gegeven die verder behouden wordt. Belangrijk is dat er geen constructies op deze weide worden geplaatst. Het tijdelijke karakter van de constructies die de jeugdbeweging bouwt is zowel positief voor het park, als een vraag van de jeugdbeweging. Meer dan het aanbieden van het eenvoudige maar prachtige kader van een weide in park-/bosgebied, omgeven met eeuwenoude lanen is genoeg voor de jeugdbewegingen. Elk jaar wordt er een nieuw thema ontwikkeld die alleen maar zo goed ontwikkeld kan worden door dit perfecte kader. Vanuit het park verkrijgt men ook een mooi beeld over heel deze weide richting het achterliggende landschap. Optisch lijkt de grootte van de weide in de achterliggende weides terug te komen als een veelvoud.

Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.

V18/2

Weide

EINDBEELD

Open weide

Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.

V18/3

Weide

EINDBEELD

Open weide, begrensd aan de zijde van de boerderij door een haag.

INLEIDING

De weide wordt naar vorm en grootte zo goed mogelijk bewaard. Er liggen echter twee mogelijke ontwikkelingen op tafel die het huidig beeld van de weide zou verstoren. Bij de Provincie ligt er de vraag om het afvalwater komende van o.a. het kasteel en het vogelopvangcentrum te reinigen. (Aan dezelfde eis zal ook de landbouwer moeten voldoen). De visie binnen het beheerplan is om in de eerste plaats te werken met een ondergrondse installatie (onder de parking van de groendienst), pas in de tweede plaats wordt er gekozen om gebruik te maken van een natuurlijke zuivering (via rietveld + moeraszone). Dit om het beeld van deze huisweide binnen het verhaal van het kasteelpark te behouden. (Zie visie Waterzuivering) De tweede vraag komt van de landbouwer die een nieuwe stal wil bouwen. Voor de visie binnen het beheerplan hieromtrent zie visie 'Ontwikkeling van het landbouwbedrijf'.

BEHEERPLAN

Basiselementen die minimaal in het beheer toegepast dienen te worden.

ALGEMEEN

Verwijderen van bestaande poel. De bestaande poel ligt te dicht bij stallingen, kuilopslag, etc., waardoor er een te sterke instroom is van nutriënten. Gevolg: de poel geeft het jaar rond een troosteloos uitzicht.

Aanplanten van een dubbele meidoornhaag tussen de weide en de boerderij. Het bestaande zicht wordt te sterk verstoord door de aanwezigheid van o.a. de silo's. Het volledig 'verstoppert' van de hoeve is ook niet wenselijk, omwille van de sterke architectuur van de gebouwen. De 'verloren' ruimte voor de haag wordt gecompenseerd met de vrijgekomen ruimte van de poel. Breedte van de haag is 1meter; hoogte: tot aan de betonnen rand van de kuilopslag. Zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken"; uitzondering op de beheerrubriek: haagplanten dienen niet aanglijnd te worden.

Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.

Koeien dienen via deze weide naar achterliggende weiden te gaan, niet meer via het fietspad.

V18/4	Weide
EINDBEELD	Open weide Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
KRUIDENTUIN	
V25/1	Kruidentuin
INLEIDING	De educatieve waarde van het wagenmuseum en de goede integratie van het museum in de kruidentuin is het vermelden waard. Om architectonische redenen moet er wel bijvermeld worden dat de volledige beleving van de kruidentuin in zijn historische context (als nutstuin voor het kasteel) niet meer beleefd kan worden. Niettegenstaande dit laatste is het wagenmuseum een vast gegeven die jaarlijks vele bezoekers trekt. Om te streven naar een betere integratie tussen de kruidentuin en het park willen we echter de volgende acties voorstellen:
1°	Bij vervanging van de houten schutting aan de buitenzijde van de kruidentuin (dak wagenmuseum) wordt er gebruik gemaakt van onbehandelde planken die door weersomstandigheden vergrijzen. De huidige bruin-geoliede planken steken te sterk af ten opzichte van de kruidtuinmuur.
2°	Vervanging van de toegangspoort door een volledig gesloten houten poort. De redenen daartoe zijn o.a.: de konijnenpopulatie, die via deze poort de kruidentuin in huppelt, te weren. Verder zal in de toekomst de kruidentuin intensiever gebruikt worden door o.a. de inrichting van de polyvalente ruimte. Om dit mogelijk te maken dient er een nieuwe toegangspoort te komen. Deze poort moet van binnen open kunnen zodat men de kruidentuin ook nog kan verlaten na sluitingstijd Materiaal: onbewerkt of met natuurlijke oliën behandeld hout. Uitzicht poort: eenvoudige, maar stevige houten constructie, gesloten tot tegen de grond (tegen konijnen).
3°	De poort van de kruidentuin aan de kant van het bos wordt eveneens mee uitgewerkt in deze nieuwe stijl. Deze poort (afpraak intern binnen de provincie) kan tijdelijk worden opgesteld bij speciale tentoonstellingen. Het constant open zetten van de twee poorten in functie van een permanente wandelroute is niet wenselijk; het zal een te grote verstoring van de rust in de kruidentuin teweeg brengen.

SIERBEPLANTING

V28/1	Omgeving cafeteria
	<p>Verwijderen van doorsteek naar de centrale as</p> <p>_a Verwijderen van bestaande beplanting. Het type beplanting geeft een te sterke vertuining weer voor deze plek in het park en de manier van beheren is niet wenselijk: er is constant blote aarde zichtbaar doordat de planten niet de kans krijgen om dicht te groeien. Een provinciaal park heeft ook een maatschappelijke functie, namelijk de bevolking tonen hoe er op een verantwoorde manier beheerd wordt.</p> <p>Verwijderen bestaande <i>Carpinus betulus</i> haag langs de kassei-oprit. De afstand tussen de haag en het pad is te groot waardoor de aarde wordt kapot gereden.</p> <p>Aanplant van dubbele <i>Fagus sylvatica</i> haag langs paden. Aanplant van blokvorm volgens Beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken". Snoeihoogte: 1,20m.</p> <p>Nivelleren van de aarde en inzaaien met gazonmengsel</p> <p>Aanplanten van een meerstammige <i>Prunus serrulata</i> (drie-stammen van niet-gelijke stamomtrek; maat van elke stam 10/12). Als accent in de graszone.</p> <p>Wekelijks maaien van gazon. Van april tot september.</p>
	<p>_b Verwijderen bestaande <i>Carpinus betulus</i> haag langs de kassei-oprit. De afstand tussen de haag en het pad is te groot waardoor de aarde wordt kapot gereden</p> <p>Aanplant van dubbele <i>Fagus sylvatica</i> haag langs paden. Aanplant van blokvorm volgens Beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken". Snoeihoogte: 1,20m.</p> <p>Aanplanten van een <i>Fagus sylvatica</i> 'Asplenifolia'; maat 12/14; zie beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen".</p>
	<p>_c Het huidige scherm werd geplaatst als windscherm. Een haag heeft nooit gewerkt doordat honden de planten steeds 'dood-plasten'. Via de aanplant van een haag en een haagblok wordt er getracht zowel een windscherm als de cafeteria te integreren in het park. Haag: <i>Fagus sylvatica</i>; haagblok: <i>Osmanthus burkwoodii</i>.</p> <p>Verwijderen van bestaande afrastering.</p> <p>Twee van de aanwezige <i>Carpinus</i> bomen (drie stuks) worden verwijderd. De lijn die ontstaat door deze aanplant is niet coherent aan de stijl van het park.</p> <p>Aanplanten van een enkele <i>Fagus sylvatica</i> haag; hoogte 2m; zie beheerrubriek "Beheren van hagen en haagblokken".</p>
V28/2	<p>_d Verwijderen van een klein stukje terras (richting het pad) en bijbehorende Rozenborder.</p> <p>Omgeving kasteel</p> <p>EINDBEELD Sierbeplanting die het kasteel een elegant kader geeft.</p>

Kapotgereden randen

INLEIDING

De beplanting (clumps, heestermassieven) bestaat in het kasteelpark telkens uit cirkels. Veel van de huidige beplanting is deze cirkel echter al ontgroeid. Daarnaast zijn er op historische foto's ook duidelijk de beplantingsvakken te zien die in de loop der jaren verdwenen zijn. Deze willen we met een eigentijds karakter terugbrengen.

Terugsnoeien van *Skimmia japonica* tot ruim binnen de originele cirkel. Jaarlijks uitstekende takken terugsnoeien, om compacte vorm te behouden.

Taxus baccata aan ingang kasteel terugsnoeien tot cirkelvormig haagblok. Zo wordt het verhaal van cirkelvormige plantvakken ook hier terug hersteld.

Verplaatsen van grafsteen tot in nieuwe plantenborder.

Aanplanten van een heestermassief. Soort: *Viburnum plicatum* 'Mariesii'; maat: 40-50; plantafstand 1meter; na aanplant mulchlaag aanbrengen.

Beheer: De Japanse sneeuwbal groeit vrijwel altijd in de karakteristieke, gelaagde vorm. Op oudere leeftijd kunnen vanuit de voet scheuten groeien, die dwars door de gelaagheid heen verticaal omhoog groeien. Om de karakteristieke gelaagdheid te bewaren worden deze scheuten in principe verwijderd. Als er horizontaal gegroeide scheuten moeten worden vervangen en de bloeirijkheid van oude scheuten is teruggelopen, worden één of meer van deze verticaal groeiende scheuten aangehouden. Deze kan/kunnen oude scheuten vervangen. Sterk insnoeien is niet aan te raden. De hoofdvorm wordt er gewoonlijk niet beter van. De snoeitijd is in de zomer direct na de bloei, maar veel snoeiwerk heeft een Japanse sneeuwbal niet nodig.

Wekelijks maaien van gazon. Van april tot september.

Door een verkeerde houtkeuze zijn de bestaande leuningen langs het pad en op het kasteel langzaam aan vervanging toe. Voor de uitwerking van de nieuwe afsluitingen/zitbanken is er gekozen om het bovenvlak van de leuningen op dezelfde manier uit te werken als de nieuwe afsluitingen. Voor meer detail ivm met dit bovenvlak zie uitwerking nieuwe afsluitingen rond kasteel.

_a, _b

Aanleggen van plantenborder (a is optioneel)

Soorten: *Alchemilla mollis*, *Alchillea millefolium*, *Angelica gigas*, *Baptisia australia*, *Echinacea purpurea*, *Helenium* 'Septembergold', *Heuchera* 'Can Can', *Knautia macedonica*, *Nepeta faassenii* (x) 'Six Hills Giant', *Verbena bonariensis*; aanplanten in kleine groepjes van 2-4 planten.

Aanleg van een scheidingsrand tussen gazon en plantenborden. De rand wordt uitgewerkt in Azobe strips van 6mm, vastgezet met hardhouten piketten.

Beheer: vier maal per jaar wieden ; afgestorven plantendelen kort na de winter afsnijden en verwijderen.

_a

Plantenborder ligt precies op de centrale as van het kasteel.

_c, _d

Aanleggen van plantenborder (c en d zijn optioneel)

Soorten: Alchemilla mollis, Astrantia major 'Ruby Wedding', Baptisia australia, Calamentha nepeta spp nepeta, Echinacea purpurea, Echinops ritro 'Veitch Blue', Gillenium trifoliata, Phlomis tuberosa, Veronicastrum virginiaum en Salvia verticillata 'Purple Rain' ; aanplanten in kleine groepjes van 2-4 planten.

Aanleg van een scheidingsrand tussen gazon en plantenborden. De rand wordt uitgewerkt in Azobe strips van 6mm, vastgezet met hardhouten piketten.

Beheer: vier maal per jaar wieden ; afgestorven plantendelen kort na de winter afsnijden en verwijderen.

V28/3

Omgeving kasteel

EINDBEELD

Sierbeplanting die het kasteel een elegant kader geeft.

INLEIDING

De beplanting (clumps, heestermassieven) in het kasteelpark bestaat telkens uit cirkels. Veel van de bestaande beplanting is deze cirkel echter al ontgroeid. Daarnaast is er op historische foto's ook duidelijk de beplantingsvakken te zien die in de loop der jaren verdwenen zijn. Deze willen we met een eigentijds karakter terugbrengen.

Wekelijks maaien van gazon. Van april tot september.

Hulstplanten terugsnoeien tot een tweetal vuisten boven de grond, blote grond bedekken met mulchlaag (min 15cm). Indien te grote gaten tussen de verschillende planten, bijplanten met nieuwe Ilex aquifolium sturiken, maat 40-50. Compact houden (binnen aangegeven cirkel) door periodiek uitstekende takken te snoeien. Maximum hoogte dat de struiken mogen bereiken: 2,5m.

Herinzaaien van gazon na terugsnoeien van hulst.

Deel van asfalt verwijderen bij de ingang van het Educatief centrum. Fundering uitgraven en terug opvullen met teelaarde. Aanplanten volgens plan van Taxus baccata haagblok. De huidige vorm van de haag en de toegang is niet verweven met het geheel. Het heraanplanten zorgt voor een meer gebogen lijn in zowel het pad als de beplanting waardoor het één geheel vormt. Aanplanten met maat 100-125; zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken". Tweemaal scheren per jaar, takken die parallel lopen aan de stam uitsnoeien. Hoogte: gelijk aan bestaande haag.

V28/4

Sierbeplanting

Periodiek verwijderen van opslag Tilia (niet met bosmaaier)

Constructie van afsluiting die tevens dienst doet als zitbank. Het onderstel kent de zelfde constructie als de bestaande leuning aan het kasteel en op het dak van het Educatief centrum. Het zitvlak wordt uitgewerkt zoals de toekomstige banken, met kleine latjes. Breedte 25cm; zie detail. De afsluiting wordt rond het volledige vlak gemaakt, een kleine opening aan de toiletten wordt vrijgelaten om met materiaal (grasmachine, ...) het vlak te bereiken. Op selectieve plaatsen wordt er een leuning voorzien (niet overal).

Terugsnoeien van aanwezige struiken (door selectief takken te verwijderen, niet scheren of afzagen)

Zevenblad wordt in deze zone getolereerd, in andere zone wordt het verwijderd. Er kan bijgeplant worden met *Geranium renardii*, *Epimedium x rubrum*, *Veronica gentianoides 'Pallida'*, *Polygonatum odoratum*; *Actaea simplex*, *Agastache 'serpentine'*, *digitalis grandiflora* en *Viola odorata 'Alba'*. Accentplanten: *Erythronium dens-canis'* en *Eranthis hyemalis*. (over het volledige terrein aanplanten, direct aanplanten na aankoop omwille van gevoeligheid voor uitdroging)

V28/5		Sierbeplanting
EINDBEELD	<p>Uitloper van de woodlandgarden, met zitmogelijkheid</p> <p>Verwijderen van opslag (struiken) aan het hoofdpad en uitrusten voet indien nodig</p> <p>Aanplant van <i>Hamamelis japonica</i>; maat 50_60. Insnoeien indien deze te groot wordt</p> <p>Constructie van afsluiting die tevens dienst doet als zitbank. Het onderstel kent de zelfde constructie als de bestaande leuning aan het kasteel en op het dak van het Educatief centrum. Het zitvlak wordt uitgewerkt zoals de toekomstige banken, met kleine latjes. Breedte 45cm; zie detail. Op selectieve plaatsen wordt er een leuning voorzien (niet overal).</p> <p>Aanplanten van woodlandgarden. Planten: <i>Aconitum napellus</i>, <i>Aster divaricatus</i>, <i>Geranium phaeum 'Samobor'</i>, <i>Geranium renardii</i>, <i>Scilla mischtschenkoana</i>, <i>Veronica gentianoides 'Palida'</i>, <i>Monarda 'Garden view Scarlet'</i> en <i>Hakonechloa macra</i> (groep)</p>	

VIJVER		Kasteelvijver
V30/1		
EINDBEELD	<p>Strak afgelijnde vijver</p>	
INLEIDING	<p>In de huidige vorm van vijver valt nog goed de originele zwanenvorm te herkennen. Door erosie zijn de randen echter zeer sterk verbrokkeld</p>	
ONGEWENSTE SOORTE	<p>Aan een deel van de oever is er te veel jonge aanwas van de fluweelboom (<i>Pterocarya fraxinifolia</i>). Deze moet jaarlijks bestreden worden door het verwijderen van de jonge planten.</p> <p>De aanwezigheid van watervogels, de grote bladval en de afwezigheid van oever- en waterplanten zorgt voor een sterke eutrofiëring van het water. Een deel van de watervogels kan worden weggevangen om deze problemen te verhelpen. Verder kunnen eventueel de eieren in het broedseizoen geroofd worden. Let er wel op dat het hier gaat om niet wilde vogels! Wilde vogels vallen onder de vogelbescherming en het wegvangen van de dieren en/of roven van de eieren is strikt verboden (mits enkele uitzonderingen) (De Pue, 2003). Het is aangeraden de bezoekers van het park in te lichten over het waterwild, zo kan worden meegedeeld dat het voederen van deze dieren negatieve gevolgen heeft voor de kwaliteit van de vijver.</p>	
ALGEMEEN	<p>Om de waterkwaliteit te verhogen en de verlanding van de vijver tegen te gaan is uitbaggering vereist.</p>	

Bij het uitbaggeren van de vijver komt er grond vrij. Deze grond wordt als ruimingspecie beschouwd. Indien deze hergebruikt wordt als bodem, moet deze grond voldoen aan de voorwaarden inzake samenstelling en concentratie van verontreinigde stoffen voor gebruik als bodem (VLAREA) en is er een gebruikscertificaat voor hergebruik als bodem, afgeleverd door OVAM vereist.

De volledige oever van de vijver wordt uitgewerkt met een houten beschroeiing. Hierdoor ontstaat er een naadloze overgang van het gazon naar het vijverwater, gezien vanaf het kasteel. Voor meer info, zie details.

GEBOUW

V31/1	Kasteel
V31/2	Toilet
	Ingang mindervaliden toilet beter uitwerken: duidelijkheid (aanduiden met borden), toegang (gelijkvloers en in één materiaal uitwerken)
V31/3	Koetshuis
	De groendienst heeft naast extra ruimte, in de eerste plaats behoefte aan de basis faciliteiten (douche, bureau,...)
V31/4	Gebouw kruidentuin
V31/5	Boerderij_stal
V31/6	Boerderij_woonhuis
V31/7	Boerderij_bakoven
	Verwaarloosd, dringend restaureren.
V31/8	Schuilhok
V31/9	Cafetaria

HALFOPEN VERHARDE PARKING

V32/1   **Zie V34/1**

VERHARDE PARKING

V34/2	PARKING
ALGEMEEN	Behouden
V34/1	BOSPARKING
ALGEMEEN	Onderhoud van parkeerstroken
EINDBEELD	Hooghout van Acer en Betula, met onderbegroeiing van Buddleja, Prunus spinosa,...
	Maaien van het gras op parkeerstroken; ongeveer 10 maal per jaar, dit tussen half april en september.
	Ruimen van gracht (zie Beheerrubriek "Ruimen van grachten")

Aanvullen van *Betula* sp. waar nodig (= wanneer rij geen gesloten geheel meer vormt) en opsnoeien tot 4m hoogte.

Aanplanten van *Buddleja davidii* onder *Betula* sp. (plantafstand: 1 exemplaar per lopende meter) waar geen onderbegroeiing aanwezig is. Niet aanplanten in de strook tussen de parking en de uitrit (onder de kastanjes). Inboeten waar nodig.

Insnoeien van *Buddleja* in het voorjaar (wanneer geen vorst meer zal optreden) tot op een hoogte van 50 cm boven de grond

Jaarlijkse boomcontrole (vooral op stabiliteit) van alle bomen. Bij verwijderen of omvallen door stormschade *Betula* sp. en *Acer* sp., moet enkel teruggeplant worden wanneer er per rij geen gesloten geheel meer bekomen wordt. Bij vaststelling van bloedingsziekte bij *Aesculus* sp., advies van boomverzorger inschakelen.

Waar nodig dunning toepassen in *Acer*-bestanden tot op 1/3 van huidig aantal. Selecteren op rechtheid van stam en top.

Verwijderen van klimop uit bomen.

_a Verwijderen van fietsenstalling en verharding

_b Verwijderen van fietsenstalling en verharding

_c **Omvorming van bestaande busparking tot parking voor mindervaliden (met aanduiding) en fietsenstalling.**
De locatie van de huidige mindervaliden parking is niet duidelijk en de verharding bestaat uit steenslag. De helft van de busparking wordt omgevormd tot mindervalidenparking, waarbij er geparkeerd kan worden op het asfalt (voormalige weg). De overgebleven halfverharding wordt uitgegraven. De volledige strook wordt terug opgevuld met teelaarde en beplant met een onderbegroeiing van *Buddleja davidii* en als boomsoort *Acer pseudoplatanus*.

De tweede helft van de busparking wordt omgevormd tot fietsenstalling. Hierbij gaan we de bestaande verharding zo veel mogelijk behouden, enkel daar waar de randen aangepast worden zal er opnieuw steenslag aangebracht moeten worden. Het type fietsenstalling is de fietsaanleunbeugel. Deze wordt uitgewerkt op de volgende manier: de poten zijn gemaakt uit *Robinia* (lichtjes grillig van structuur), diameter ong. 15-18cm. Een poot om de drie meter. De dwarslat bestaat uit een ronde aluminium frame. De volledige constructie staat op een betonnen sokkel (1 per poot). De hoogte is 85cm, lengte 6m. De tussenafstand tussen elke beugel is 2 - 2,5m. De volledige constructie staat op een betonnen sokkel (1 per poot).

Wegmarkering 'Lijnbus-halte'. Markering is om foutparkeerders te ontmoedigen.

_d **Verwijderen van kleine doorsteek parking-kasseiweg.**

Aanleg van een nieuwe fietsdoorsteek in platines (breedte 2,5m min)

Heraanleg van grote doorsteek in betumenverharding met gekleurde toplaag, conform centrale dreef

Aanplant van dubbele *Fagus sylvatica* haag. Aanplant van blokvorm volgens Beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken". Snoeihogte: 1,20m.

Tussen de hagen worden de meest waardevolle bomen geselecteerd als toekomstbomen en opgekroond tot 6m vrije stamhoogte. De anderen worden verwijderd.

_f

Aanvullen van rijen van *Acer pseudoplatanus*. Opkronen tot minimaal 4m hoogte.

Geen onderbegroeiing onder *Acer sp.* langs de gracht (langs beide kanten) -> verwijderen struiken

_g

Aanplanten van een scherm tussen de centrale dreef en de parking. Soorten: *Betula pendula* en *Prunus spinosa*; maat bosgoed; *Prunus* enkel in het midden van het plantverband planten en niet tussen de hagen (bij inkom parking); driehoeksverband.

NEERHOF

V63/1

Zie V3/4

BOERDERIJ

V64/1

Boerderij

EINDBEELD

Architecturale boerderij verenigd met de parkomgeving waarin die zich bevindt

INLEIDING

Voor de uitvoerige visie omtrent de boerderij, zie Visie boerderij. Hier zijn enkele basis elementen te vinden die minimaal in het beheer plan toegepast moet worden. Belangrijk bij de boerderij is de afwerking van de randen.

_a (optioneel)

Aanleg van een boomgaard met hoogstamfruitbomen, omringd door een *Fagus sylvatica* haag. De bezoeker van de boerderijwinkel vindt hier een aangename rustplek voor het nuttigen van zijn ijsje of tiramisu. De boomgaard vertegenwoordigt de ideale terrasruimte voor het nuttigen van boerderijproducten (de beleving geeft een even grote meerwaarde aan een product, als de kwaliteit en de smaak).

_b

Verwijderen van de bestaande afrastering.
Aanleg van drie haagblokken en een haag, allen in *Fagus sylvatica*. De toegang tot de mestputten blijft behouden. Een betere afdekking is echter wel gewenst). Hoogte haag en haagblokken: 1,20m; zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken".

_c

Optie 1: het verwijderen van alle constructies (hekwerk,...) en rommel. Hierdoor wordt de monumentale stal terug een belangrijkere blikvanger in het geheel. De huidige rommel is voor veel bezoekers storend en wordt al snel afgeschreven op de landbouwer. Na afkoppeling van de watertanks, wordt er een kleine gracht gegraven die het afstromende regenwater leidt naar de bestaande gracht.

Optie 2: aanbrengen van een houten hekwerk en *Crataegus monogyna* haag, conform de hoofdkooi. De uiterste grens van de haag moet gelijk komen met de twee muren van de twee bijgebouwtjes.

_d

Deze ruimte wordt nu voor opslag van herstellingsmateriaal voor het wagenmuseum gebruikt. Het VOC heeft grote nood aan een goede verkoopruimte (wat een belangrijk deel van hun omzet uit maakt). Het VOC heeft nog een opslagruimte in het gebouw aan de kruidentuin. Door het wisselen van deze twee ruimtes, krijgt het VOC een ideale verkoopruimte ter beschikking.

_e

Aanbrengen van een steenslag verharding

Zicht op de boerderij: inkleding door lage dubbele haag.

LIJNEN

LANEN

L35/1	Dreef_Juglans regia
EINDBEELD	Volwassen Juglans-dreef
INLEIDING	Door o.a. te veel betreding van de wegberm (koeien) zijn verschillende van de Notelaars reeds verdwenen en anderen zijn kwijnend.
ALGEMEEN	Verwijderen van bestaande Juglans regia (zowel links als rechts van het pad) Heraanplant van dreef; soort: Juglans regia; zie beheerrubriek "Beheer van lanen". De bomen aan de kant van de weide worden zo dicht mogelijk van de oever geplant.
L35/2	Dreef_Fagus sylvatica
ALGEMEEN	Behouden van dreef voor komende 20 jaar Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei getolereerd
L35/3	Dreef_Liriodendron tulipifera
INLEIDING	De dreef kent reeds een uitval groter dan 30%.
ALGEMEEN	Rooien van dreef Liriodendron tulipifera dreef en onderbegroeiing binnen de 20 jaar en behouden van de rest van de dreef.
_a	Heraanplant van dreef; soort: Liriodendron tulipifera; zie beheerrubriek "Beheer van lanen"
_a	Onderbegroeiing is toegelaten (tenzij te dicht langs grachten), en wordt beheerd als hakhout; volledige begroeiing afzetten om de 8 jaar op vuisthoogte boven de grond. In de eerste jaren na aanplant het hakhout niet hoger laten komen dan de kroon van de bomen. geen ondergroei getolereerd
L35/4	Dreef_Fagus sylvatica 'Atropunicea'
ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
L35/5	Dreef_Pseudotsuga menziesii
ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten Vervangen van uitgevallen exemplaren.
L35/6	Dreef_Fagus sylvatica
ALGEMEEN	Rooien van dreef binnen de komende 20 jaar Heraanplant van dreef; soort: Quercus robur; zie beheerrubriek "Beheer van lanen"

		Geen ondergroei toegelaten
L35/7		Dreef_ <i>Fagus sylvatica</i>
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten Verwijderen van scheve exemplaren
L35/8		Dreef_ <i>Quercus palustris</i>
	ALGEMEEN	Rooien van dreef binnen de komende 20 jaar Heraanplant van dreef; soort: <i>Quercus palustris</i> ; zie beheerrubriek "Beheer van lanen" ondergroei is in beperkte mate toegelaten
L35/9		Dreef_ <i>Thuya plicata/Pseudotsuga menziesii</i>
	ALGEMEEN	Rooien van oude <i>Pseudotsuga menziesii</i> en <i>Thuya plicata</i> bomen en behouden bestaande (jonge) <i>Thuya plicata</i> Heraanplant van <i>Pseudotsuga menziesii</i> en <i>Thuya plicata</i> , afwisselend geplant. Formaat van nieuw aan te planten bomen is gelijk aan formaat van bestaande jonge <i>Thuya</i> . Geen ondergroei toegelaten
L35/10		Dreef_ <i>Corylus colurna</i>
	ALGEMEEN	Rooien van dreef Omwille van de korte lengte kan hier nooit een volwaardige dreef gevormd worden en wordt beslist om in de toekomst hier geen dreef meer te voorzien
L35/11		Dreef_ <i>Fagus sylvatica</i>
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten (tenzij te dicht langs grachten), en wordt beheerd als hakhout; volledige begroeiing afzetten om de 8 jaar op vuisthoogte boven de grond.
L35/12		Dreef_ <i>Quercus robur</i>
	ALGEMEEN	Rooien van dreef binnen de komende 20 jaar Heraanplant van dreef; soort: <i>Quercus robur</i> ; zie beheerrubriek "Beheer van lanen"
L35/13		Dreef_ <i>Quercus robur</i>
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. geen ondergroei toegelaten
L35/14		Dreef_ <i>Quercus robur</i>
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. ondergroei toegelaten
L35/15		Dreef_ <i>Quercus robur</i>
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten.

		Onderbegroeiing is toegelaten (tenzij te dicht langs grachten), en wordt beheerd als hakhout; volledige begroeiing afzetten om de 8 jaar op vuisthoogte boven de grond.
L35/16	Dreef_ <i>Fagus sylvatica</i>	
	ALGEMEEN	behouden van dreef voor komende 20 jaar Onderbegroeiing is toegelaten (tenzij te dicht langs grachten), en wordt beheerd als hakhout; volledige begroeiing afzetten om de 8 jaar op vuisthoogte boven de grond.
L35/17	Dreef_ <i>Quercus robur</i>	
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. onderbegroeiing is toegelaten.
	_a	onderbegroeiing wordt hier vermeden om een optimale doorkijk naar het achterliggende landschap te behouden.
L35/18	Dreef_ <i>Fagus sylvatica</i>	
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. onderbegroeiing is toegelaten.
L35/19	Dreef_ <i>Quercus robur</i>	
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten
L35/20	Dreef_ <i>Quercus robur</i>	
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten (tenzij te dicht langs grachten), en wordt beheerd als hakhout; volledige begroeiing afzetten om de 8 jaar op vuisthoogte boven de grond.
L35/21	Dreef_ <i>Quercus robur</i>	
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
L35/22	Dreef_ <i>Quercus robur</i>	
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten
L35/23	Dreef_ <i>Quercus robur</i>	
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten
L35/24	Dreef_ <i>Fagus sylvatica</i>	
	ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
L35/25	Dreef_ <i>Fagus sylvatica</i>	

ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
L35/26	Dreef_Quercus robur
ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
L35/27	Dreef_Quercus robur
ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
L35/28	Dreef_Fagus sylvatica
ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
L35/29	Dreef_Fagus sylvatica
ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
BOMENRIJ	
L36/1	Bomenrij_Tilia sp./Fagus sylvatica/Quercus robur
ALGEMEEN	Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Ondergroei toegelaten (voor meer specificatie, zie vlakken)
GESCHOREN HAAG	
L37/1	Haag Wordt verwijderd
L37/2	Haag Wordt verwijderd
L37/3	Haag Wordt verwijderd
L37/4	Haag Wordt verwijderd
L37/5	Haag Wordt verwijderd
L37/6	Haag (Crataegus monogyna) Scheren zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken" Bij scheren laatste takjes met bladblazer verwijderen (gevaar voor lekke fietsbanden).
L37/7	Haag (Crataegus monogyna)

Scheren zie beheerrubriek “Beheer van hagen en haagblokken” Bij scheren laatste takjes met bladblazer verwijderen (gevaar voor lekke fietsbanden).

L37/8	Haag	Wordt verwijderd
L37/9	Haag	Scheren van Carpinus betulus haag (noordzijde van parking). Snoeihoogte: 2,5m; bovenzijde vrij uitgroeiend. Scheren zie beheerrubriek “Beheer van hagen en haagblokken” Bij scheren laatste takjes met bladblazer verwijderen (gevaar voor lekke fietsbanden).
L37/10	Haag (Crataegus monogyna)	Aanplanten van een enkele haag in Crataegus monogyna; plantmaat 1+2, 100-125, hoogte haag: 1,20m; zie beheerrubriek “Beheer van hagen en haagblokken”. Haag is ter inkadering van de put van de ‘Boring van Beernem’. Bij scheren laatste takjes met bladblazer verwijderen (gevaar voor lekke fietsbanden).
L37/11	Haag (Crataegus monogyna) (enkel bij optie koeienpad)	Aanplanten van een enkele haag in Crataegus monogyna; plantmaat 1+2, 100-125, hoogte haag: 1,20m; zie beheerrubriek “Beheer van hagen en haagblokken”. Haag dient (rechterhaag) om de koeien te begeleiden en de scheiding aan te geven tussen het fietspad en het koeienpad. Bij scheren laatste takjes met bladblazer verwijderen (gevaar voor lekke fietsbanden).
L37/12	Haag (Crataegus monogyna) (enkel bij optie koeienpad)	Aanplanten van een enkele haag in Crataegus monogyna; plantmaat 1+2, 100-125, hoogte haag: 1,20m; zie beheerrubriek “Beheer van hagen en haagblokken”. Haag dient (rechterhaag) om de koeien te begeleiden en de scheiding aan te geven tussen het fietspad en het koeienpad. Bij scheren laatste takjes met bladblazer verwijderen (gevaar voor lekke fietsbanden).

NATUURLIJKE OEVER WATERPARTIJ

L41/1	Natuurlijke oever waterpartij	Wordt verwijderd
-------	--------------------------------------	------------------

SEMI-NATUURLIJKE OEVER WATERPARTIJ

L42/1	Semi-natuurlijke oever waterpartij	Wordt vervangen door een afboording in azobe planken vastgezet met hardhouten piketten.
-------	---	---

GREPPEL/GRACHT

L45/1	Gracht	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek “Ruimen van grachten”)
L45/2	Gracht	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek “Ruimen van grachten”)

L45/3	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/4	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/5	Gracht Verwijderen van gedumpte aarde en groenafval uit gracht. Ruimen van gracht dient dringend te gebeuren (deels herprofilering) Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/6	Gracht Het deel van de gracht langs de kasseiweg dicht hergeprofileerd te worden. Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/7	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/8	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/9	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/10	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/11	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/12	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/13	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/14	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/15	Gracht Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/16	Gracht Verwijderen van deel van gracht ifv nieuw Pinetum Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/17	Gracht

	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/18	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/19	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/20	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/21	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/22	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/23	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/24	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/25	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/26	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/27	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/28	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/29	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/30	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/31	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
L45/32	Gracht
	Ruimen van gracht indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")
BEEK	
L46/1	Beek

Ruimen van beek indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")

L46/2 Beek

Meermaals per jaar takken en ander afval verwijderen uit gracht

Ruimen van beek indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")

L46/3 Beek

Ruimen van beek indien noodzakelijk (beheerrubriek "Ruimen van grachten")

VERHARDE WEG

L48/1 Verharde weg

De bestaande KWS verharding krijgt een gekleurde toplaag (kleur: Gravidor). De verharding loopt tot tegen het gebouw aan. Let ook op een goede aansluiting met de mindervalidentoilet (geen opstapje). De nieuwe toplaag moet de verharding een meer parkarchitecturale uitstraling geven.

L48/2 Verharde weg

De bestaande KWS verharding krijgt een gekleurde toplaag (kleur: Gravidor). De verharding loopt tot tegen het gebouw aan. Let ook op een goede aansluiting met de mindervalidentoilet (geen opstapje). De nieuwe toplaag moet de verharding een meer parkarchitecturale uitstraling geven.

L48/3 Verharde weg

De bestaande KWS verharding krijgt een gekleurde toplaag (kleur: Gravidor). De verharding loopt tot tegen het gebouw aan. Let ook op een goede aansluiting met de mindervalidentoilet (geen opstapje). De nieuwe toplaag moet de verharding een meer parkarchitecturale uitstraling geven.

L48/4 Kasseiweg

Wordt behouden (behoort tot het fietsnetwerk)

L48/5 Kasseiweg

Wordt behouden (behoort tot het fietsnetwerk)

L48/6 Verharde weg

KWS verharding wordt deel behouden en deels vervangen door L48/7

L48/7 Verhard fietspad

De KWS verharding wordt vervangen door gekloven granietstenen (type platines; afmetingen conform reeds bestaande kassei-wegen). Het vervangen van de KWS verharding gebeurt om de fietser niet alleen te leiden aan de hand van bewegwijzering maar leiden via materiaalkeuze. Een kassei-weg zal ook de snelheid van de fietser afremmen, om de kans op conflicten tussen verschillende gebruikers te verminderen.

VERHARD PAD

L52/1 Pad parking-centrale as

Wordt behouden (indien mogelijk uitwerken in een gesloten verharding; vraagt minder beheer)

L52/2	Pad parking-centrale as	Wordt behouden (indien mogelijk uitwerken in een gesloten verharding; vraagt minder beheer)
L52/3	Hoofdpad parking-centrale as	Wordt heraangelegd. Er is een lichte aswijziging (zie plan). Het pad wordt mee met de hoofdas uitgewerkt in dezelfde KWS-verharding met gekleurde toplaag (kleur: Gravidor) als de centrale as.
L52/4	Pad parking-centrale as	Wordt verwijderd en vervangen door L52/14
L52/5	Pad parking-centrale as	Wordt behouden (indien mogelijk uitwerken in een gesloten verharding; vraagt minder beheer)
L52/6	Pad parking-centrale as	Wordt behouden (indien mogelijk uitwerken in een gesloten verharding; vraagt minder beheer)
L52/7	Pad parking-centrale as	Wordt behouden (indien mogelijk uitwerken in een gesloten verharding; vraagt minder beheer)
L52/8	Pad parking-centrale as	Wordt behouden, periodiek vegen of branden om onkruidgroei te beperken.
L52/9	Pad parking-centrale as	Wordt behouden
L52/10	Pad parking-centrale as	Wordt verwijderd
L52/11	Pad parking-centrale as	Wordt verwijderd en vervangen door L52/14
L52/12	Pad parking-centrale as	De mozaëkkeien worden vervangen in dezelfde KWS-verharding met gekleurde toplaag (kleur: Gravidor) als de centrale as.
L52/13	Pad parking-centrale as	Verwijderen van de bestaande baksteen-verharding. De bestaande KWS verharding krijgt een gekleurde toplaag (kleur: Gravidor). De verharding loopt tot tegen het gebouw aan. Let ook op een goede aansluiting met de mindervalidentoilet (geen opstapje). De nieuwe toplaag moet de verharding een meer parkarchitecturale uitstraling geven.
L52/14	Pad parking-fietspad	Dit pad wordt aangelegd om een goede verbinding te maken tussen het fietsnetwerk en de fietsparking. Zodanig dient men niet over hetzelfde pad als wandelaars. Bij de kruising tussen het pad en het fietspad wordt er een bewegwijzering geplaatst richting de fietsparking.
L52/15	Centrale wandellus	

De centrale wandellus wordt een integraal toegankelijk pad op een stevige ondergrond. De verharding die gebruikt wordt is een in steenslag gebonden met polymeren gemodificeerd, kleurloos, synthetisch bindmiddel (stabilcol). Het type steenslag dat wordt voorgesteld is Gravidor. Stabilcol (met gravidor als steenslag) heeft een parkarchitectural uitstraling, voelt aan als een dolomietverharding, maar heeft (bijna) de kwaliteiten van een KWS verharding (steenslag verschuift niet meer, onkruidgroei is niet mogelijk, ...)

_a

Aanleg van een integraal toegankelijk pad. De verharding die gebruikt wordt is eveneens een in steenslag gebonden met polymeren gemodificeerd, kleurloos, synthetisch bindmiddel (stabilcol). Het type steenslag dat wordt voorgesteld is Gravidor. Met de aanleg van dit pad ontstaat terug de historisch correcte wandellus die in het kasteelpark bestond en (vermoedelijk) met de aanleg van de cafetaria is verdwenen. De beleving van het park staat opnieuw centraal en de toegang tot de cafetaria wordt van secundair belang. Wat niet weg neemt dat recreanten minder geneigd zullen zijn om iets te nuttigen in de cafetaria; uit onderzoek is al decennia lang gebleken dat een terras met uitzicht op andere recreanten (wandelaars, etc.) een grote aantrekkingskracht heeft.

_b

In de verharding worden er 'stapstenen' aangebracht. Deze stapstenen zijn gemaakt uit cortenstaal, hebben een diameter van 40cm, en het embleem van het Educatief centrum (de Eekhoorn) is er 'bolvormig' ingeslagen. Het doel van de stapstenen is het aanduiden van het educatief pad van het Educatief centrum richting het Educatief bos. De stapstenen worden op voldoende afstand van elkaar geplaatst. Wanneer een kind op een 'stapsteen' staat, moet hij juist de andere steen kunnen ontwaren.

L52/16

Centrale wandellus

De centrale wandellus wordt een integraal toegankelijk pad op een stevige ondergrond. De verharding die gebruikt wordt is een in steenslag gebonden met polymeren gemodificeerd, kleurloos, synthetisch bindmiddel (stabilcol). Het type steenslag dat wordt voorgesteld is Gravidor. Stabilcol (met gravidor als steenslag) heeft een parkarchitectural uitstraling, voelt aan als een dolomietverharding, maar heeft (bijna) de kwaliteiten van een KWS verharding (steenslag verschuift niet meer, onkruidgroei is niet mogelijk, ...)

HALFOPEN VERHARD PAD

L53/1

Halfopen verhard pad

Wordt vervangen door een pad in ternair zand. De bestaande steenslag verharding moet niet verwijderd worden, maar indien er aanvulling nodig is, aanvullen met ternair zand.

L53/2

Halfopen verhard pad

Wordt vervangen door L52/16

L53/3

Halfopen verhard pad

Wordt vervangen door L52/15

L53/4	Halfopen verhard pad	De bestaande (deels) steenslag verharding wordt vervangen door een volledig pad in ternair zand. De afboording gebeurt in Cortenstaal.
L53/5	Halfopen verhard pad	Wordt vervanging in een gestabiliseerde steenslag, geschikt voor fietsers. Het werk die reeds gestoken werd in de aanleg van het ruitepad is niet (volledig) verloren. De volledige onderbouw kan behouden blijven, enkel het zand wordt omgewisseld met gestabiliseerde steenslag.
L53/6	Halfopen verhard pad	Wordt behouden (Ruitepad in ternair zand)
L53/7	Halfopen verhard pad	Aanleg van pad in ternair zand.
L53/8	Pad woodlandgarden	Aanleg van pad in ternair zand.
L53/9	Bospad	
L53/10	Bospad (bij uitbreiding educatief bos)	Aanleg van pad in ternair zand. Deel van de rondgang tussen het Educatief centrum en het Educatief bos wordt genomen.
L53/11	Pad educatief bos	
L53/12	Bospad (bij uitbreiding educatief bos)	Aanleg van pad in ternair zand. Deel van de rondgang tussen het Educatief centrum en het Educatief bos wordt genomen.
L53/13	Bospad	Aanleg van pad in ternair zand. Integraal toegankelijk pad.
L53/14	Bospad	Aanleg van pad in ternair zand. Integraal toegankelijk pad.
L53/15	Bospad	Aanleg van pad in ternair zand. Integraal toegankelijk pad.
L53/15	Bospad	Aanleg van toegangsweg tot parking in ternair zand. Plaatsing bord; parking enkel toegankelijk voor personeel.

ONVERHARD PAD

L54/1	Onverhard bospad Wordt behouden
L54/2	Onverhard bospad Wordt behouden
L54/3	Onverhard bospad Wordt behouden
L54/4	Onverhard bospad Wordt behouden
L54/5	Onverhard bospad Wordt behouden
L54/6	Onverhard bospad Wordt behouden
L54/7	Onverhard bospad Wordt behouden
L54/8	Onverhard bospad Zie L53/16
L54/10	Onverhard bospad Wordt behouden
L54/11	Onverhard bospad Wordt behouden
L54/12	Onverhard pad Wordt vervangen door L53/7
L54/13	Pad woodlandgarden Wordt vervangen door L53/8
L54/14	Onverhard bospad Wordt behouden
L54/15	Onverhard pad Wordt deels vervangen door L53/9 (bij uitwerking Educatief bos deel 1) en L53/10 (bij uitwerking Educatief bos deel 2) en deels behouden
L54/16	Onverhard pad Wordt vervangen door L53/11 (bij uitwerking Educatief bos deel 2)
L54/17	Onverhard pad

	Wordt deels vervangen door L53/13 en deels behouden.
L54/18	Onverhard pad
	Wordt vervangen door L53/12 (bij uitwerking Educatief bos deel 2)
L54/19	Onverhard bospad
	Wordt behouden
L54/20	Onverhard pad
	Wordt vervangen door L53/14
L54/21	Onverhard bospad
	Wordt behouden
L54/22	Onverhard bospad
	Wordt vervangen door L53/15
L54/23	Onverhard bospad
	Wordt behouden
L54/24	Onverhard pad
	Wordt deels vervangen door L52/15 en deels door L53/4
L54/25	Onverhard pad (enkel bij optie koeienpad)
	Aanleg van een koeienpad. Met de aanleg van de haag (aan beide zijden van de kasseiweg) en het aanleg van dit mulchpad worden de volgende doelen bewerkstelligd: het voorkomen van bevuiling (uitwerpselen) van de fietsroute, het verzorgd houden van de dreef richting het kasteel. Door het intensief gebruik van de wegberm is de volledige zone vertrapt. Het pad wordt uitgewerkt door een 10cm van de toplaag af te graven en het aanbrengen van een 20cm mulch (houtschors) laag die het vertrappelen moet tegengaan.

De mulchlaag van het pad wordt jaarlijks aangevuld. Doel is om zo veel mogelijk de hoeven van de koeien vrij te houden van modder. Het vrijhouden van de hoofdwegen van modder vraagt heel wat opvolging.

MUUR

L55/1	Muur kruidentuin
L55/2	Muur kruidentuin
L55/3	Muur kruidentuin
L55/4	Muur koetshuis

AFSLUITING

L66/1	Afsluiting
-------	-------------------

Het tracé wordt deels herlegd in de buurt van het kasteel (bij zone 3/17), de afsluiting staat tegen de beplanting aan geklemd. De volledige afsluiting is dringend aan vervanging toe, heel wat paaltjes zijn verzakt. De paaltjes zijn ook een mengeling van betonnen en ijzeren paaltjes. Bij vervanging wordt er gebruik gemaakt van kastanjepalen; maat 15-18cm breed; hoogte afrastering 120cm. Voor de palen geplaatst worden wordt de kleine ophoping onder de afsluiting geniveleerd.

L66/2	Afsluiting
	Bij vervanging gaat voorkeur uit naar het gebruik van kastanje palen van 15-18cm breed.
L66/3	Afsluiting
	Bij vervanging gaat voorkeur uit naar het gebruik van kastanje palen van 15-18cm breed.
L66/4	Afsluiting
	Bij vervanging gaat voorkeur uit naar het gebruik van kastanje palen van 15-18cm breed.
L66/4	Afsluiting
	Wordt verwijderd (Zie V64/1_c)
L66/6	Afsluiting
	Bij vervanging gaat voorkeur uit naar het gebruik van kastanje palen van 15-18cm breed.
L66/7	Afsluiting
	Bij vervanging gaat voorkeur uit naar het gebruik van kastanje palen van 15-18cm breed.
L66/8	Afsluiting
	Pas binnen enkele jaren vervanging nodig. Bij vervanging gaat voorkeur uit naar het gebruik van kastanje palen van 15-18cm breed.
L66/9	Afsluiting
	Bij vervanging gaat voorkeur uit naar het gebruik van kastanje palen van 15-18cm breed.
L66/10	Afsluiting
	Blijft behouden
L66/11	Kastanjehekwerk
	Wordt verwijderd
L66/12	Kastanjehekwerk
	Wordt verwijderd
L66/13	Hekwerk
	Wordt verwijderd
L66/14	Hekwerk
	Wordt verwijderd

PUNTEN

ALLEENSTAANDE BOOM OF HEESTER; SOLITAIRE BOMEN

P56/1	Tilia cordata	Mooie habitus: niet ingrijpen en natuurlijk laten evolueren
P56/2	Juglans nigra	Mooie habitus: niet ingrijpen en natuurlijk laten evolueren
P56/3	Quercus robur	omtrek 1,30 m: 3,74 m; Hoogte: 35 m; Groeifase: stagnatie; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); K: takbreuk langs Westelijke zijde. Zeer open kroon Advies: Dood hout tijdig verwijderen. Jaarlijkse controle van o.a.zware takken boven kinderspeelruimte
P56/4	Quercus robur	Groeifase: stagnatie – resignatie; Beheergroep: solitair; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden). Wortel: dikke wortelaanzet rondom; Holte aan Westelijke en Oostelijke zijde; wurgwortel aan Oostelijke en Westelijke zijde; maaischade aan de wortel. Kroon: aantasting door paardekastanjemineermot Advies: eventueel werken met hormonenval en/of wegruimen van afgevallen blad; eventueel betreding en maaien minimaliseren
P56/5	Aesculus hippocastanum 'Baumannii'	
P56/6	Betula pendula	Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Stamvoet: holte langs Westelijke zijde; Stam: uitgescheurde tak langs Zuidelijke en Westelijke zijde; Advies: bij bodemverdichting de betreding en het maaien trachten te reduceren;
P56/7	Tilia x europaea	Advies: Aanwezig dood hout verwijderen; Periodiek de opslag van scheuten op de stamvoet weghalen (tijdelijk tolereren, hoort bij natuurlijke vorm van boom); Eventueel standplaats verbetering door aanbrengen van schimmeldominante humuscompost.
P56/8	Ginkgo biloba	Op termijn opkronen: takvrije stam van 7 - 9m
P56/9	Pinus sylvestris	
P56/10	Tilia x europaea	

Aanplanten *Tilia x europaea*; maat 12/14; zie beheerrubriek “Beheer van solitaire bomen”; locatie: 4m van vreemde *Tilia* tak richting het kasteel

P56/11	<p><i>Tilia x europaea</i></p> <p>Groefase: stagnatie – resignatie; Beheergroep: Solitair; Waarneming - zichtbare schade; Stamvoet: zwammen waargenomen; Kroon: overhangende takken (wandelbrug); dood hout</p> <p>Advies: 2-jaarlijkse VTA controle; dood hout verwijderen;</p>
P56/12	<p><i>Crataegus monogyna</i></p> <p>Advies: dood hout verwijderen; vrijzetten; <i>Pterocarya</i> zaailingen langs vijverrand verwijderen;</p>
P56/13	<p><i>Fagus sylvatica</i></p> <p>Groefase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: grote wortelaanzetten; stam: smalle langwerpige holte op 8-10 m hoogte langs Westelijke zijde; Kroon: dood hout</p> <p>Advies: dood hout verwijderen, struikgordel uitbreiden rondom stam (om eventuele betreding te reduceren)</p>
P56/14	<p><i>Fagus sylvatica</i></p> <p>Hoogte : 35 m; Groefase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare Schade; Wortel: boom helt naar Noordwestelijke zijde en heeft trekwortels in tegengestelde richting; Stam: overgroeiing aan Zuidwestelijke zijde; Kroon: dood hout, sterk overhangende takken</p> <p>Advies: dood hout verwijderen, jaarlijkse controle, eventueel uitlichten om het gewicht op doorhangende takken en daarmee het gevaar tot uitscheuren te verminderen.</p>
P56/15	<p><i>Robinia pseudoacacia</i> ‘Inermis’</p> <p>Hoogte: 25 m; Groefase: resignatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Kroon: veel dood hout; Stam: zuigers op de stam; uitgebroken takken; wondeovergroeiing op ongeveer 1m 70 cm.</p> <p>Advies: Dood hout verwijderen, zuiger wegnemen; sterk gaan innemen;</p>
P56/16	<p><i>Quercus palustris</i></p> <p>Bijplanten van 2 <i>Quercus palustris</i>; maat identiek aan bestaande boom.</p> <p>Onderhoudssnoei; op termijn opkronen tot een takvrije stam van 7 - 9meter.</p>
P56/17	<p><i>Tilia (platyphyllos?)</i></p> <p>Hoogte: 30 m; Groefase: reïteratie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: stamvoet: weggrottend hout (plaatselijk) Westelijke zijde en Noordwestelijke zijde; Stam: lichte schade door inkerving aan Noordzijde; Kroon: bovenkroon afgestorven; hergroei langs westelijke zijde</p> <p>Advies: verwijderen</p> <p>Terugplanten van <i>Tilia platyphyllos</i>; maat 12/14; zie beheerrubriek “Beheer van solitaire bomen”</p>
P56/18	<p><i>Aesculus hippocatanum</i></p>

Hoogte: 20 m; Groeifase: degeneratie – stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare Schade (locatie vermelden); Wortel: wortelopslag met maaischade langs Zuidelijke en Westelijke zijde; Stam: holte aan zuidelijke zijde; ongeveer 5 cm breed, 100 cm hoog, 5 cm diep, zacht hout; Kroon: Eenzijdig vertakt, gedomineerd door achterstaande *Quercus rubra*; dood hout; aantasting door kastanjemineermot

Advies: Verwijderen en *Quercus rubra* meer ruimte geven

P56/19	Acer saccharinum	Omtrek 1,30 m: 2,92 m ;Hoogte: 30 m; Groeifase: stagnatie – resignatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade; Helt over naar het zuiden (eenzijdige kroon). Wortel: dikke wortelaanzetten; steunwortels langs Zuidelijke zijde. Stam: Holte in Zuidelijke richting (relatief hart). Advies: jaarlijkse of 2-jaarlijkse controle; voorlopig voldoende stabiel; eventueel uitlichten om gewicht op zware takken te reduceren;
P56/20	Acer saccharinum	Omtrek 1,30 m: 3,74 m; Hoogte: 35 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: G; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden): Wortel: verdikte wortelaanzet aan Noordelijke zijde; wurgwortel langs Zuidzijde; Stam: lichte beschadiging langs Zuidelijke zijde; Kroon: sterk overhellend naar het Zuiden; Advies: jaarlijkse of 2-jaarlijkse controle; voorlopig voldoende stabiel; eventueel uitlichten om gewicht op zware takken te reduceren;
P56/21	Quercus robur	Soort: <i>Quercus robur</i> ; Omtrek 1,30 m: 2,92 m; Hoogte: 30 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden): Kroon: Eenzijdige ontwikkelt; grote takvrije stam; dood hout Advies: Dood hout verwijderen; gewicht reduceren door uitlichten
P56/22	Castanea sativa	Omtrek 1,30 m: 3,74 m; Hoogte: 35 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Stam: holte met opening kleiner dan 120 °. Kroon: dode takken; recente takbreuk Advies: Jaarlijkse tot 2-jaarlijkse controle; eventueel uitlichten.
P56/23	Quercus robur	Geen schade Jaarlijkse controle omwille van zware takken boven kinderspeelruimte
P56/24	Liriodendron tulipifera	Aanplanten <i>Liriodendron tulipifera</i> ; maat 12/14; zie beheerrubriek "Aanplanten van solitaire bomen"
P56/25	Magnolia acuminata (beide)	Advies: Geen activiteiten organiseren of constructies plaatsen onder overhangende gesteltak. Kans op breken. Op termijn controleren van gesteltak en ruimen van dood hout in boom.
P56/26	Prunus serrulata	

P56/27	Acer pseudoplatanus 'Atropurpureum'
	Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatiefase – resignatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Kroon: dood hout; Doorhangende takken; Advies: gevaar nihil; eventueel dood hout verwijderen; vormt geen gevaar
P56/28	Aesculus x carnea
	Gehalveerde stam: onherstelbaar beschadigd Verwijderen van Aesculus
P56/29	Tilia tomentosa '
	Hedera helix van stam verwijderen
P56/30	Acer pseudoplatanus 'Atropurpureum'
	Hedera helix van stam verwijderen
P56/31	Thuja plicata
P56/32	Tilia mongolica
P56/33	Aesculus x carnea
	Boom takelt af; vormt geen gevaar Verwijderen van Aesculus
P56/34	Abies nordmaniana
P56/35	Acer saccharinum
	Hoogte: 20 m; Groeifase: degeneratiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: grote wortelaanzet en wortelopslag met maaischade; Stamvoet: beperkte schade aan de stam; Advies: maaien in nabijheid van stam en wortelzone vermijden;
P56/36	Acer saccharinum
	Hoogte: 20 m; Groeifase: degeneratiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: grote wortelaanzet en wortelopslag met maaischade; Stamvoet: beperkte schade aan de stam; Advies: maaien in nabijheid van stam en wortelzone vermijden;
P56/37	Acer saccharinum
	Hoogte: 20 m; Groeifase: degeneratiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: grote wortelaanzet en wortelopslag met maaischade; Stamvoet: beperkte schade aan de stam; Wordt op termijn verwijderd en vervangen.
P56/38	Acer saccharinum
	Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatiefase – resignatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: grote wortelaanzet en wortelopslag met maaischade; Stamvoet en stam: verschillende holtes rondom; Sterk in groeirimte beperkt door buur.

Op termijn verwijderen om plaats te maken voor vitale exemplaren.

P56/39	Acer saccharinum
	Hoogte: 40 m; Groeifase: stagnatiefase – resignatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: grote wortelaanzetten; wurgwortel langs Zuidelijke zijde; Kroon: dood hout; Advies: maaien in nabijheid van stam en wortelzone vermijden; dood hout verwijderen; periodieke controle (jaarlijks of 2-jaarlijks). Boom op termijn verwijderen.
P56/40	Liriodendron tulipifera
P56/41	Juglans nigra
	Hoogte: 35 m; Groeifase: stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade: Wortel: wurgwortel westzijde; Kroon: sterk eenzijdig ontwikkeld; uitgescheurde takken en dood hout Advies: Dood hout verwijderen;
P56/42	Quercus cerris
	Hoogte: 30 m; Groeifase: stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade: Wortel: grote wortelaanzetten; beschadigd en hersteld aan Noordoostelijke zijde; Kroon: dood hout Advies: eventueel dood hout verwijderen; onderbegroeiing voorzien; blad laten liggen
P56/43	Juglans nigra
	Hoogte: 30 m; Groeifase: degeneratie – stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade: Kroon: uitgescheurde takken; dood hout; Advies: Dood hout verwijderen; Overhangende takken (wandelpad) worden periodieke gecontroleerd
P56/44	Aesculus hippocastanum
	Hoogte: 40 m; Groeifase: stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade: Wortel: grote wortelaanzetten; Kroon: uitgebroken takken; aantasting door kastanjemineermot; gespleten takken Advies: Dood hout en beschadigde takken verwijderen; afgevallen blad wegrapen en vernietigen en/of toepassen van een hormonenval tegen de kastanjemineermot.
P56/45	Tilia cordata
	Hoogte: 35 m; Groeifase: stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade: Stamvoet: opslag van jonge scheuten; Kroon: dood hout; uitgescheurde takken; Advies: Dood hout verwijderen; periodiek de opslag verwijderen
P56/46	Acer pseudoplatanus
P56/47	Tilia cordata
	Stagnatiefase Advies: Dood hout verwijderen; periodiek de opslag verwijderen
P56/48	Juglans nigra

P56/49	Acer cappadocicum
P56/50	Fraxinus americana
P56/51	Acer pseudoplatanus
P56/52	Nissa sylvatica Aanplanten Nyssa sylvatica; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/53	Thuja plicata
P56/54	Castanea sativa (volledige groep) Eventueel dood hout verwijderen. Op termijn periodieke controle op veiligheid bij de boom die over het pad helt. Eventueel standplaatsverbetering uitvoeren (aanbrengen schimmeldominante humuscompost).
P56/55	Robinia pseudoacacia Aanplanten Robinia pseudoacacia; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/56	Fagus sylvatica ‘Atropunicea’ Aanplanten Fagus sylvatica ‘Atropunicea’; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/57	Castanea sativa Aanplanten Castanea sativa; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/58	Juglans nigra Aanplanten Juglans nigra’; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/59	Quercus cerris Aanplanten Quercus cerris; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/60	Magnolia acuminata Aanplanten Magnolia acuminata; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/61	Magnolia acuminata Aanplanten Magnolia acuminata; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/62	Castanea sativa Aanplanten Castanea sativa; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/63	Aesculus x carnea Aanplanten Aesculus x carnea; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/64	Quercus robur Aanplanten Quercus robur; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/65	Quercus robur Aanplanten Quercus robur; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/66	Acer saccharinum Aanplanten Acer saccharinum; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”

P56/67	Acer saccharinum	Aanplanten Acer saccharinum; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/68	Aesculus x carnea	Aanplanten Aesculus x carnea; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/69	Fraxinus excelsior ‘Pendula’	Aanplanten Fraxinus excelsior ‘Pendula’; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”; niet opsnoeien.
P56/70	Quercus robur	Aanplanten Quercus robur; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
P56/71	Quercus robur	Aanplanten Quercus robur; maat 12/14. Zie beheerrubriek: “beheer van solitaire bomen”
BOMENGROEP		
P57/1	Bomengroep	
	INLEIDING	Verschillende van de bestaande bomen in deze clump zijn reeds verdwenen en de resterende zijn stervende of dood.
	ALGEMEEN	<p>Verwijderen van de bestaande bomen (hergebruik van de bestaande bomen in het Educatief centrum?)</p> <p>Aanplanten van 2 solitaire Castanea sativa, 2 Quercus robur en 1 Fagus sylvatica (maat 12/14); zie beheerrubriek “Beheer van solitaire bomen”. (Ook hier dienen de bomen opgekroond te worden, tot een zes meter takvrije stam).</p> <p>Plaatsen van individuele bescherming van bomen: zie beheerrubriek “Beschermen van jonge bomen in weide”.</p> <p>Jaarlijks controleren van de constructie. Indien de boom voldoende gegroeid is kan de binnenste korf verwijderd worden.</p> <p>Vervangen van de bescherming (vermoedelijk) om de acht jaar.</p>
P57/2	Clump: Quercus palustris	<p>Ploffen onder de clump (in een cirkel met straal van 7m (middelpunt cirkel: middelpunt van de 3 bomen)) voor stimulatie wortelgroei en tegengaan bodemverdichting. Bij ploffen -> bomen in hetzelfde groeijaar niet meer snoeien!</p> <p>Rond de clump wordt een vlechtwerk geïnstalleerd, om betreding zo veel mogelijk te beletten; straal 7cm, middelpunt cirkel = middelpunt van de drie bomen; vlechtwerk 25cm hoog, bestaande uit castanea sativa paaltjes (4-7cm) en gevlochten met hazelaar takken. Vlechtwerk behouden tot grond zich heeft hersteld. Daarna zo lang mogelijk wachten met maaien van de cirkel. Bladafval van de clump wordt in het vlechtwerk gehouden.</p>

Aanplant van daslook (*Allium ursinum*) plantdichtheid (10 bollen/m²) en niet in groepen maar homogeen verdeeld over volledige oppervlakte.

- _a Hoogte : 25-30 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: dikke wortelaanzetten; stam holte op 3-4 m hoogte aan Westelijke zijde; Kroon: takbreuk en snoei (uitlichting); eenzijdige ontwikkeling; holte op 6-8 m hoogte aan Oostelijke zijde;
Advies: In geval van bodemverdichting, betreding reduceren; jaarlijkse tot 2-jaarlijkse controle
- _b Omtrek 1,30 m: 4,18 m; Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatie – resignatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare Schade; Kroon: sterk eenzijdig ontwikkeld, hangt sterk over naar het Zuiden; Wortel: vergrote wortelaanzetten in de richting tegenovergesteld aan leunrichting. Stam: vergroeiing op 1-2 m hoogte ten gevolge van inwendige breuk. Overgewicht op onderste takken
Advies: reduceren van de betreding; blad onder de boom laten liggen; aanbrengen schimmeldominante humuscompost
- _c Hoogte: 35 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare Schade; Stamvoet: wondvergroeiing langs Zuidelijke zijde (beperkt), Kroon: uitgescheurde tak langs Westelijke zijde
Advies: In geval van bodemverdichting, betreding reduceren; jaarlijkse tot 2-jaarlijkse controle

P57/3

Clump: *Fagus sylvatica* 'Atropunicea'

Zie V4/15

P57/4

Clump: *Liriodendron tulipifera*

Aanplanten van 1 solitaire *Liriodendron tulipifera*; maat 12/14; zie beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen"

Clump wordt in zijn geheel behouden maw behoud tot (natuurlijk verval optreedt -> ijlere kroon). Bij te zware stormschade of aftakeling, bomen volledig verwijderen, uitfrezen en opnieuw aanplanten. Tegelijkertijd het reliëf terug herstellen. Bij aanplant *Liriodendron tulipifera* minimale maat 40/50 gebruiken. Bij heraanplanten in een cirkel van 1m rondom rond de stam een laag schors aanbrengen (min 10cm) ter voorkomen van beschadiging van de boom tijdens het maaien. Houtschors jaarlijks aanbrengen tot de schors voldoende robuust is. Daarna inzaaien met gras. Opkronen tot takvrije stam van 7 - 9m + begeleidingsnoei.

Aanplant van boerenkrokus (*Crocus tommasinianus*) met plantdichtheid 15 knollen/m² tot projectie over de volledige oppervlakte van de heuvel (lichteglooiing in het terrein). Aanplanten na laatstemaaibeurt. Bloeitijd: februari en maart. Volledige cirkel pas maaien wanneer loof (bijna) afgestorven is, ongeveer zes weken na de bloei. Maaihoogte: minimaal 5 cm of indien nodig hoger om wortelbeschadiging te voorkomen.

- _a Quercus robur; Omtrek 1,30 m: 3,72 m; Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare Schade (locatie vermelden); Wortel: wurgwortel langs Zuidelijke zijde; Kroon: afgebroken taak aan Noordwestelijke zijde: geen inrotting of verdere schade. Veel jong schot op gesteltakken dat sterk omhoog groeit.
- Advies: boom vormt geen gevaar. Betreding en maaien reduceren
- _b Hoogte : 20 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare Schade (locatie vermelden); Wortel: wegtrokkende wortel langs de Zuidkant, gecompenseerd door vorming van stevige wortels. Stamvoet: Holte langs Zuid-Westelijke zijde van 40 cm diep en 1,2 m breed; Kroon: 2 uitgekroonde takken
- Advies: boom vormt geen gevaar. Betreding en maaien reduceren
- _c Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Geen schade
- Advies: groepsadvies betreding reduceren
- _d Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare Schade (locatie vermelden); Wortel: maaischade aan de wortel langs Zuiden; Stamvoet: beschadiging reeds overgroeid; Kroon: uitgekroonde takken
- Advies: groepsadvies
- _e Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare Schade (locatie vermelden); Wortel: maaischade aan wortel in Noordwestelijke richting; Stam: beschadiging schors (nihil); Kroon: uitgekroonde tak in Noordwestelijke richting.
- Advies: groepsadvies betreding reduceren
- _f Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: maaischade aan wortels; Kroon: dood hout
- Advies: groepsadvies betreding reduceren
- _g Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: wortelopslag langs Noordzijde; Kroon: dood hout, afgekroonde tak langs Zuiden
- Advies: groepsadvies betreding reduceren
- _h Hoogte: 20 m; Groeifase: degeneratie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Stamvoet: met kippengaas omgeven; Stam: schade nihil; holte langs Westelijke richting (1 cm breed – 10 cm lang).
- Advies: kippengaas verwijderen + groepsadvies betreding reduceren
- _i Hoogte : 30 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: wortelopslag en maaischade in Westelijke richting; Kroon: dood hout + uitgekroonde takken
- Advies: groepsadvies betreding reduceren

_j Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden):
Wortel: wortelopslag met lichte maaischade noordwestelijke zijde; Kroon: dood hout verwijderen

Advies: groepsadvies betreding reduceren

GROEPSADVIES Trachten de betreding te beperken alsook het maaien in de buurt van de wortels, blad laten liggen. Verwijderen van het dood hout. Op termijn periodieke controle op dood hout en gevaarlijke takken. Op termijn bij erg zware uitbuigende takken eventueel uitlichten om gevaar op uitbreken te voorkomen

P57/5

Clump: Acer saccharinum

De nog twee resterende bomen verwijderen (de noordelijke boom is in zijn stagnatie fase; de zuidelijke boom is aan het aftakelen). *Acer saccharinum* is een snel groeiende soort. Verwijderen van overblijvende acers (+ uitfrozen stam) en heraanplant van 3 *Acer saccharinum* (maat 40/50). Zie beheerrubriek "Aanplanten van solitaire bomen"; bij deze maat, gebruik drie boompalen. In een cirkel van 1m rondom rond de stam een laag schors aanbrengen (min 10cm) ter voorkomen van beschadiging van de boom tijdens het maaien. Houtschors jaarlijks aanbrengen tot de schors voldoende robuust is. Daarna inzaaien met gras. Opkronen tot takvrije stam van 7 - 9m + begeleidingsnoei.

Aanplant van zomerklokje (*Leucojum aestivum*s) met plantdichtheid: 15 bollen/m² over de volledige projectie van de toekomstige boomspiegel. Aanplanten na laatste maaibeurt. Bloeitijd: april tot juni. Volledige cirkel pas maaien wanneer loof (bijna) afgestorven is, ongeveer zes weken na de bloei. Maaihoogte: minimaal 5 cm of indien nodig hoger om wortelbeschadiging te voorkomen.

P57/6

Clump: Castanea sativa + Acer pseudoplatanus (1)

Mooie habitus: niet ingrijpen en natuurlijk laten evolueren

P57/7

Bomengroep

Zie opmerkingen individuele bomen.

P57/8

Clump: Acer lobelii

Aanplant van trompetnarcis (*Narcissus pseudonarcissus* ssp. major) met plantdichtheid: 15 bollen/m² de volledige projectie van de toekomstige boomspiegel. Aanplanten na laatste maaibeurt. Bloeitijd: maart tot mei. Volledige cirkel pas maaien wanneer loof (bijna) afgestorven is, ongeveer zes weken na de bloei. Maaihoogte: minimaal 5 cm of indien nodig hoger om wortelbeschadiging te voorkomen.

_a

Hoogte: 30 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: wurgwortel langs Westelijke zijde; Maaischade aan de Noordzijde; Vergrote wortelaanzetten; Stamvoet: kleine holte; Kroon: dood hout

Advies: bij verdichting van de bodem de betreding minimaliseren en eventueel het maaien reduceren. Afgevallen bladeren laten liggen. Dood hout verwijderen

- _b Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: wortelopslag met maaischade; Kroon: dood hout
Advies: dood hout verwijderen; betreding en maaien minimaliseren;
- _c Hoogte: 20 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: wurgwortel en maaischade langs Westelijke zijde; Stamvoet: kleine holte; Kroon: dood hout; zwammen op afgebroken gesteltak; eenzijdige kroon met takken over het wandelpad
Advies: dood hout verwijderen; jaarlijkse tot 2-jaarlijkse controle vanwege overhangende takken (wandelpad)
- _d Hoogte: 30 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: Vrij grote wortelaanzetten (steunwortel in leunrichting; lichte maaischade; wurgwortel langs zuidwestelijke zijde; Kroon: beschadigingdoor uitgescheurde tak (ongeveer 1 m lang; 10 cm breed) op meest Westelijke gesteltak; dood hout
Advies: in geval van bodemverdichting de betreding trachten te verminderen; dood hout verwijderen
- _e Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatie; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: grote wortelaanzeten en wortelopslag met maaischade; Stam: uitgescheurde tak op 2,5 m hoogte; weggesnoeide en uitgescheurde takken; Kroon: dood hout
Advies: dood hout verwijderen;
- _f Hoogte: 30 m; Groeifase: stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade; Wortel: vrij grote wortelaanzetten en wortelopslag met maaischade; Kroon: eenzijdig ontwikkelde kroon; dood hout
Advies: dood hout verwijderen; bij bodemverdichting de betreding trachten te reduceren eventueel maaien ;
- _g Hoogte: 30 m; Groeifase: stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: vrij grote wortelaanzetten en wortelopslag met maaischade; Stamvoet: holte langs Noordoostelijke zijde; Kroon: dood hout
Advies: dood hout verwijderen; bij bodemverdichting de betreding trachten te reduceren eventueel maaien ;
- _h Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: wurgwortel langs Noordoostelijke zijde; Kroon: eenzijdig ontwikkelde kroon met overhangende takken (over wandelpad); dood hout
Advies: Op termijn 2 jaarlijkse controle vanwege de overhangende takken; Het verwijderen van het dood hout; in geval van bodemverdichting trachten de betreding te reduceren en eventueel het maaien nabij de wortels vermijden;
- _i Hoogte: 25 m; Groeifase: stagnatiefase; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: stevige wortelaanzetten; wurgwortels langs Zuidoostelijke zijde; wortelopslag en maaischade; Kroon: dood hout

j	<p>Advies: dood hout verwijderen; in geval van bodemverdichting de betreding trachten te reduceren en het maaien nabij de wortels en stammen trachten te vermijden;</p> <p>Hoogte: 30 m; Groeifase: stagnatiefase ; Beheergroep: Groep; Waarneming - zichtbare schade (locatie vermelden); Wortel: grote wortelaanzetten en wortelopslag met maaischade; Wurgwortel langs Zuidelijke zijde; Kroon: eenzijdig ontwikkelde kroon; dood hout</p> <p>Advies: dood hout verwijderen; in geval van bodemverdichting de betreding trachten te reduceren en het maaien nabij de wortels en stammen trachten te vermijden;</p>
GROEPSADVIES	<p>Verwijderen van dood hout waar nodig. Grote wortelaanzetten en wortelopslag kunnen wijzen op verdichting van de bodem. In geval van bodemverdichting kan getracht worden de betreding te reduceren. Maaien nabij de wortelzone proberen vermijden om schade hieraan te voorkomen. Extra aandacht voor bomen 42 en 47 vanwege de overhangende takken bij het wandelpad. Verder onderzoek naar de schadelijkheid van de zwammen vastgesteld bij boom 42 is nodig.</p>

P57/9	Clump 'Heilige drie-eenheid'
EINDBEELD	Drie-eenheid van kastanje, eik en beuk
INLEIDING	<p>Het verhaal gaat dat deze bomen de 'Heilige drie-eenheid' voorstellen. De beuk is echter al lange tijd verdwenen. Zo gaan er voor elke bomen clump een verhaal de ronde. De verhalen zelf hebben we echter niet kunnen achterhalen.</p> <p>Rooien van eik en kastanje (+ uitfrezen voet van de stam)</p> <p>Heraanplanten van <i>Castanea sativa</i>, <i>Quercus robur</i> & <i>Fagus sylvatica</i> (maat 12/14). Opkronen tot takvrije stam van 7 - 9m en begeleidingsnoei.</p>

P57/10	Clump: Quercus cerris en Juglans nigra
	Clump in goede staat.

POEL

P58/1	Poel
P58/2	Educatieve poel

VLEERMUIZENKELDER

P59/1	Vleermuizenkelder
-------	--------------------------

INFRASTRUCTUURELEMENT

	Bestaande banken
EINDBEELD	Nieuwe zitbanken met meer park allure
INLEIDING	De bestaande zitbanken zijn dringend aan vervanging toe. Alle huidige banken worden verwijderd en zullen worden teruggeplaatst als nieuwe punten.

Codes die verwijderd worden: P61/5, P61/6, P61/8, P61/10, P61/11, P61/12, P61/14, P61/18, P61/21, P61/22, P61/24, P61/25, P61/26, P61/27, P61/29, P61/30, P61/31, P61/34, P61/38, P61/39, P61/40, P61/41, P61/44, P61/45, P61/46, P61/48, P61/49, P61/50

Bestaande vuilbakken

EINDBEELD **Nieuwe vuilbakken met meer park allure**

INLEIDING De bestaande vuilbakken zijn dringend aan vervanging toe. Alle huidige vuilbakken worden verwijderd en zullen worden teruggeplaatst als nieuwe punten.

Codes die verwijderd worden: P61/17, P61/20, P61/52.

Infoborden en bewegwijzering

Aanpassen van alle infoborden en bewegwijzering naar nieuwe huisstijl Provincie West-Vlaanderen

O.a. volgende codes P61/2, P61/4, P61/7, P61/35, P61/37

P61/2	Grafsteen De grafsteen krijgt een meer geïntegreerde plek in het kasteeldomein. Het wordt verplaatst in de vasteplantenborder.
P61/9	Insectenhotel Het insectenhotel wordt verwijderd en een nieuw insectenhotel krijgt een meer prominente plaats in het Educatief bos
P61/13	Schuilhok Zie V4/12_b
P61/15	Aanlegsteiger Zie V3/12_c
P61/16	Dambord Wordt verwijderd. De functie: dammen in combinatie met educatie rond insecten wordt niet meer toegepast doordat de insecten (in dambord ingegoten) niet meer zichtbaar zijn.
P61/19	Brug Controle brug (onderstel in orde?) en restauratie toplaag met inheems duurzaam hout (met FSC label) Verwijderen van klimop op rotsen Reinigen van rotsen door op hoge druk de overtollige aarde die op de stenen ligt te verwijderen. Hierdoor worden de stenen terug zichtbaar (zie historische foto's). Bemerkingen: opletten dat de wortels van de Am. Eik niet bloot worden gespoten; opletten voor ondergraving van de stenen (stabiliteit).

Aan de zuidzijde van de brug worden op elk hoekpunt een Rhododendron geplant (op voldoende afstand zodat deze kan uitgroeien en de stenen niet gaan bedekken; ideaal is de lijn te volgen van de Chamaecyparis). Soorten: Rh. Caret en Rh. Arpege; zie beheerrubriek “Beheer van Rhododendron”

P61/23	Overloop	
		Periodiek controleren op verstopping door takken, etc.
P61/28	Tennisterrein (voormalig)	
		Infrezen van teelaarde en herzaaien
P61/37	Kapel	
P61/47	Opberghoek jeugdbeweging	
		Verwijderen van opberghoek jeugdbeweging (in samenspraak met de jeugdbeweging kan er uitgeweken worden naar de arena (indien de optie “schuilhok” wordt toegepast)
P61/51	Houtopslag	
		Wordt behouden
P61/52	Speelplek	
	INLEIDING	Deze twee speeltoestellen worden verwijderd. De reden hiertoe is meervoudig; de speeltoestellen staan volledig los ingeplant en hebben geen enkel verband met de grote speelplek, een zitgelegenheid, een ‘plek’. Daarnaast doorbreken ze verschillende zichtassen en verrassende panorama’s over het gebied.
	_a	Indien gewenst kan er een bosschommel worden aangelegd in het speelbos. De bosschommel wordt uitgewerkt in Robinia, conform de nieuwe speeltoestellen.
P61/53	Speelplek	
	INLEIDING	De huidige speelplek doorbreekt de belangrijke zichtlijn over het kasteelpark naar het kasteel. Hoewel de speelzone juist voor de opmaak van het beheerplan opnieuw werd aangelegd, werd er te weinig rekening gehouden met de integratie van het speelterrein in het park. Hoewel het ontwerp een leuke dynamiek en vorm kent, breekt het sterk met de algemene ontwerpprincipes van het park. Deze principes is het werken met cirkelvormige objecten (plantvakken, clumps,...), solitaire bomen en randen. In het nieuwe ontwerp wordt gewerkt met ovals, verbindingstroken in gras en een centrale zandvlakte.
	TUSSENTIJD SPEELPLEK _a	Verwijderen van oude speeltoestellen. De nieuwe speeltoestellen vormen één geheel en vragen dus ook om als één geheel gezien te worden. De oude speeltoestellen worden dan ook best zo snel mogelijk verplaatst of verwijderd. In eerste instantie worden de houten speeltoestellen verwijderd. Doordat het contrast tegelijkertijd zeer klein is (hout en hout) en tegelijkertijd heel groot (grillig van structuur en recht), zijn de houten speeltoestellen het sterkst storende binnen het geheel.

De nieuwe belijning tussen de verschillende vlakken heeft een korte levensbeschouwing door dat het gebruikte materiaal is niet geschikt voor het maken van dit type belijning. De graszones tussen de ovalen zal te snel kapotgelopen worden door de korte breedte en het hoogteverschil. De belijning wordt vervangen door een belijning in azobe strips, dikte, 1,5cm dik, vastgezet met hardhouten piketten. Het hoogteverschil verdwijnt. Een vierde ovaal wordt bijgemaakt (eveneens met azobe strips) waar dezelfde houtschilfers het valdempende materiaal wordt (ook speelelement). In het vierde ovaal worden ook de speeltoestellen voor heel jonge kinderen geplaatst. Midden in het terrein wordt er zand gebruikt als speelmateriaal. Er worden hier geen speeltoestellen geplaatst, rolkeien is mogelijk als speelelement. Tussen de verschillende ovalen wordt er gewerkt met gewapende haagblokken; type: haagbeuk; hoogte: 1.20m; bewapening in kastanjepalen met ijzeren dwarsliggers. De rest van het terrein wordt geniveleerd en ingezaaid met een grasmengsel geschikt voor speelterreinen.

DEFINITIEVE SPEELPLEK

Het speelterrein wordt verplaatst dichterbij de cafetaria en wordt deels in het speelbos geschoven. Het speelterrein heeft zo voldoende afstand ten opzichte van de cafetaria (omwille van mogelijke overlast en het speelterrein behoort niet tot de cafetaria maar tot het park) en verstoort het niet meer de centrale zichtas naar het kasteel.

Het speelterrein bestaat uit twee halvemaaanvormige heuvels, die aan de buitenkant heel zwak hellend zijn en aan de binnenkant sterk hellend zijn. De helling aan de binnenkant wordt echter voornamelijk opgevangen door een keermuur in witte beton, waarop op willekeurige plaatsen houten zitvlakken worden bevestigd. De valdempende ondergrond is houtschors.

Helling: hoogte 1m

Zitbank/keermuur: hoogte 60cm; breedte 60cm; witte beton; zitvlakken anderhalve meter lang, in zelfde materiaal als de zitbanken (kleine hardhouten latjes)

P61/54

Paaltjes

Worden vervangen door kastanjepalen (maat 15-18) en bevestiging van rode reflectoren aan beide zijden.

P61/55

Plaatsing van nieuwe banken

De bestaande banken in het park missen de juiste parkuitstraling, ze doen eerder denken aan banken in een oorlogsewijk dan aan een kasteelpark van regionaal belang. Ook de plaatsing van de banken dient meer aandacht en zorg. Een bank een halve meter tot een meter verschuiven geeft soms heel wat effect in te verkrijgen zichtas. Bij het plaatsen van de nieuwe banken dient men extra aandacht te besteden aan de exacte locatie van de bank. Banken worden dan ook alleen maar geplaatst wanneer alle planten (bomen!) vol in blad staan.

Alle nieuwe banken hebben dezelfde code meegekregen, namelijk P61/55. In totaal zijn er 41 nieuwe banken.

P61/56

Plaatsing van nieuwe picknickbanken

In dezelfde trent als de banken worden er eveneens nieuwe picknickbanken geplaatst.

Alle nieuwe picknickbanken hebben dezelfde code meegekregen, namelijk P61/56. In totaal zijn er 3 nieuwe banken.

Plaatsing van nieuwe vuilnisbakken

Bij de drie picknicktafels, bij de twee fietsenstallingen, het toilet, het speelterrein en aan de centrale wandellus (bij zone V3/6) wordt er een nieuwe vuilnisbak geplaatst. Bij het speelterrein wordt deze best op voldoende afstand geplaatst om geen last te hebben van hinderlijke insecten.

6. BEHEERRUBRIEK

Beheer van grachten

Aandachtspunten:

De grachten staan in voor de afvoer van water dat van wegen afstroomt. Het maximaal openhouden van deze grachten is belangrijk gezien de bijdrage die zij leveren op vlak van infiltratie en drainage van het gebied. Dit laatste is van groot belang in dit gebied.

Afwegingskader:

Evalueer voor elke gracht die u wilt ruimen of dit noodzakelijk is.

Kies eerst voor oppervlakkig ruimen/maaien, dan pas ruimen van het sediment. In Eventueel kiezen voor één zijde per keer te ruimen wat beter is voor fauna en flora.

Volg de criteria die hieronder opgesomd zijn:

1° Oppervlakkig ruimen

- het verwijderen van grove plantenresten, takken, boomstukken en zwerfvuil

2° Maaien van talud en/of oeervervegetatie

- houdt u aan de regeling van het Bermbesluit:
- een eerste maaibeurt mag niet voor 15 juni plaatsvinden, een tweede niet voor 15 september
- het maaisel moet binnen 10 dagen afgevoerd worden
- het maaibeheer mag de ondergrondse plantendelen en de houtige gewassen niet beschadigen
- maaien gebeurt bij voorkeur manueel (bosmaaier)
- probeer steeds een deel (minimaal 25%) van de vegetatie te laten staan.
- machinaal onderhoud gebeurt best zo laat mogelijk op het jaar
- het verwijderen van takken, bladeren, hogere waterplanten en mospakketten wordt zoveel mogelijk vermeden
- werk altijd van op één oever om de schade binnen de perken te houden

3° Sedimentruimen

Volg de regeling uit de VLAREBO en VLAREA

Verwijderen van het sediment:

- enkel de sliblaag mag geruimd worden. De harde bodem mag niet meegenomen worden.
- zorg voor een maximaal mogelijke bescherming van de aanwezige natuur
- kies voor milieu- en natuurvriendelijke technieken
- het verwijderen van takken, bladeren, hogere waterplanten en mospakketten wordt zoveel mogelijk vermeden
- werk altijd van op één oever om de schade binnen de perken te houden
- sediment wordt bij voorkeur afgevoerd of indien het gaat om (i) een kleine hoeveelheid slib en (ii) slib conform de VLAREBO en VLAREA concentratie kan het op terrein leggen.

Beheer van hagen en haagblokken

Aanplant van een enkele haag (breedte 0,50m)

Vier planten per lopende meter. De planten worden aangelijnd door middel van een ijzerdraad die bevestigd is aan duurzame houten palen die om de 3 à 4m worden geplaatst. De bovenkant van de palen mag slechts een drietal centimeter onder de snoeihoogte van de haag zitten en de ijzerdraad wordt 20cm onder de bovenkant van de palen bevestigd.

Aanplant van een dubbele haag (breedte 1m)

Aanplanten idem als enkele haag, maar dan met een dubbele rij planten. Rijen staan 30 cm van de rand en hebben een tussenafstand van 30cm. De dubbele haag planten in halfsteensverband en draad moet langs de binnenkant zitten.

Aanplant van een haagblok (breedte meer dan 1m)

Buitenrand aanplanten zoals enkele haag, binnenzijde vier planten per m² in grid.

Scheren van hagen:

Scheren gebeurt tweemaal per jaar maar is afhankelijk van plaats en gewenste vegetatievorm. Veelal volstaat één maal. Eerste scheerbeurt na half juli voor bloeiende soorten zoals Crataegus monogyna (maximaal bloei), voor niet bloeiende soorten zoals Fagus sylvatica of Carpinus betulus mag vroeger gemaaid worden (mei-juni). De tweede scheerbeurt gebeurt in het najaar (september-oktober). Niet in volle zon scheren om schroei te vermijden).

Beheer van bomen_ algemeen

Aanplanten van solitaire, unieke, toekomstbomen in parkbos of laanbomen in parkbos gebeurt bij voorkeur in het najaar voor loofboomsoorten en Larix sp. Wintergroene naaldbomen worden best in het voorjaar (na het ontdooien van de bodem en voor het begin van de wortelgroei/uitlopen van de planten (maart-april) aangeplant.

Bij aanplant van beuken en/of linden (niet met bosgoed) moet een jutebescherming zijn tegen zonnebrand indien deze blootgesteld wordt aan rechtstreeks zonlicht.

Beheer van lanen

Controle

Elke 5 jaar VTA controle op van bomen in dreven door een European Tree Technician en verwijderen van klimop op de laanbomen

Aanplanten

Maat: minimaal 12/14

Aanplanten:

Methode 1

- gebruik van kniepalen (2 stuks), hoogte bovengronds: 1/3 van de totale stamlengte.
- boompalen verwijderen na drie jaar
- aanleg, behoud en herstel van gietrand om de 2 jaar tot 10 jaar na aanleg
- ondergroei wordt verwijderd en wordt om de drie jaar teruggekapt (beheerd als hakhout, maar met een hogere frequentie).
- Inboeten tot 20 jaar na aanplant

Methode 2

- gebruik grondverankering die tot maximum 15 cm boven maaiveld uitsteken
- na 8 jaar afzagen van houten palen tot net boven maaiveld en verwijderen van spanband
- aanleg, behoud en herstel van gietrand om de 2 jaar tot 10 jaar na aanleg
- ondergroei wordt verwijderd en wordt om de drie jaar teruggekapt (beheerd als hakhout, maar met een hogere frequentie).
- Inboeten tot 20 jaar na aanplant

Begeleidingsnoei:

- Bij pas aangeplante exemplaren begint de begeleidingsnoei 2-3 jaar na aanplant, met een snoeifrequentie van 1 maal per 2-3 jaar. Niet snoei tijdens het groeiseizoen tijdens bladval en bladaanmaak. Snoei ook nooit meer dan 20% van de blad massa. Pas als je boomhoogte de grens tussen tijdelijke en blijvende kroon heeft overschreden mogen deze takken zich vrij ontwikkelen en is begeleidingsnoei normaal niet meer nodig
- Voorkom problemen in de toekomst door probleemtakken (zuigers, plakoksels, elleboogtakken, takkransen, zware takken, dubbele toppen) weg te nemen.
- Opkronen tot een takvrije lengte van 7-9 meter

Bij heraanplanten van een laan in een bos of tegen een bos aan:

Indien de laan in een bos bevindt of aan de rand van een bos dient het bos teruggekapt te worden.

- voor schaduwboomsoorten: 10 meter (o.a. beuk, haagbeuk, gewone esdoorn, fijnspar)
- voor lichtboomsoorten: 15 meter (o.a. berk, populier, lork, den, els, zomereik, gewone es, boskers, douglasspar)

Deze strook wordt hierna nog 2 maal als hakhout beheerd, en dit om de 8 jaar. Daarna geldt het eindbeeld die van toepassing is op dit bestand. Aanplanten van toekomstbomen in deze strook is dan meestal ook aangewezen.

zie ook Vademecum Bomen

Wanneer moeten dreven vervangen worden?

De dreef wordt in zijn geheel gekapt wanneer het aantal bestaande bomen minder dan:

- 60 % van het oorspronkelijke aantal bedraagt
- 60 % van het potentieel aantal bomen volgens de bestaande plantafstand

Het individueel of stuksgewijs vervangen van dreven werkt namelijk storend omdat de eenheid van het drevenpatroon hierdoor verdwijnt. Enkel bij dreef L35/5 wordt gekozen voor individuele aanplant omdat het maar om 1 uitgevallen exemplaar gaat en *Pseudotsuga menziesii* snel groeit waardoor de verstoring zo minimaal mogelijk blijft.

Beheer van solitaire bomen

Maat: minimaal 12/14

Aanplanten:

Methode 1

- gebruik van kniepalen (2 stuks), hoogte bovengronds: 1/3 van de totale stamlengte.
- boompalen verwijderen na drie jaar
- aanleg, behoud en herstel van gietrand om de 2 jaar tot 10 jaar na aanleg
- ondergroei wordt verwijderd en wordt om de drie jaar teruggekapt (beheerd als hakhout, maar met een hogere frequentie).
- Inboeten tot 20 jaar na aanplant

Methode 2

- gebruik grondverankering die tot maximum 15 cm boven maaiveld uitsteken
- na 8 jaar afzagen van houten palen tot net boven maaiveld en verwijderen van spanband
- aanleg, behoud en herstel van gietrand om de 2 jaar tot 10 jaar na aanleg
- ondergroei wordt verwijderd en wordt om de drie jaar teruggekapt (beheerd als hakhout, maar met een hogere frequentie).
- Inboeten tot 20 jaar na aanplant

Begeleidingsnoei:

- Bij pas aangeplante exemplaren begint de begeleidingsnoei 2-3 jaar na aanplant, met een snoeifrequentie van 1 maal per 2-3 jaar. Snoei tijdens het groeiseizoen en snoei nooit meer dan 20% van de blad massa. Pas als je boomhoogte de grens tussen tijdelijke en blijvende kroon heeft overschreden mogen deze takken zich vrij ontwikkelen en is begeleidingsnoei normaal niet meer nodig
- Voorkom problemen in de toekomst door probleemtakken (zuigers, plakoksels, elleboogtakken, takkransen, zware takken, dubbele toppen) weg te nemen.
- Opkronen tot een takvrije lengte van 7-9 meter

Bij heraanplanten van een solitaire/unieke toekomstboom aan de rand van een bos:

Dan dient het bos verschillende meter teruggezet te worden:

- voor schaduwboomsoorten: 10 meter (o.a. beuk, haagbeuk, gewone esdoorn, fijnspar)
- voor lichtboomsoorten: 15 meter (o.a. berk, populier, lork, den, els, zomereik, gewone es, boskers, douglasspar)

Indien deze strook in de daaropvolgende jaren nog te zware concurrentie geeft (solitaire boom heeft grote kans op scheefgroeien,...) wordt deze telkens opnieuw teruggezet als hakhout. Tot de solitaire/unieke toekomstboom geen (grote) last meer kan ondervinden van concurrentie. Daarna geldt het eindbeeld die van toepassing is op dit bestand. Aanplanten van toekomstbomen (op voldoende afstand van de eerste boom) kan dan ook aangewezen zijn.

zie ook Vademecum Bomen

Aanplanten van toekomstbomen in parkbos

Maat: minimaal 8-10

Aanplanten:

- indien nodig verwijderen van bramen
- gebruik van kniepalen (2 stuks), hoogte bovengronds: 1/3 van de totale stamlengte (dit is vooral om de toekomstboom aan te duiden)
- boompalen verwijderen na 3 jaar of wanneer boom onderscheidbaar is van het omliggende bestand (hooghout/hakhout) groot is zodat het visueel duidelijk is dat de boom zal uitgroeien tot toekomstboom
- twee maal per jaar verwijderen van bramen rond aanplant

Begeleidingsnoei:

Al naargelang de plaats van de toekomstboom kan gekozen worden voor een intensievere of extensievere begeleidingsnoei. Bij het aanplanten van toekomstbomen in een gesloten bos zal je minder begeleidingsnoei moeten uitvoeren dan bij toekomstbomen die quasi solitair staan in het parkbos. Houd rekening met volgende punten indien deze relevant zijn voor de plaats waar de

toekomst zal aangeplant worden:

- Bij pas aangeplante exemplaren begint de begeleidingsnoei 2-3 jaar na aanplant, met een snoeifrequentie van 1 maal per 2-3 jaar. Snoei tijdens het groeiseizoen en snoei nooit meer dan 20% van de blad massa. Pas als je boomhoogte de grens tussen tijdelijke en blijvende kroon heeft overschreden mogen deze takken zich vrij ontwikkelen en is begeleidingsnoei normaal niet meer nodig
- Voorkom problemen in de toekomst door probleemtakken (zuigers, plakoksels, elleboogtakken, takkransen, zware takken, dubbele toppen) weg te nemen.
- Opkronen tot een takvrije lengte van 7-9 meter

Bij ALLE toekomstbomen in parkbos moet je rekening houden met het voorkomen van probleemtakken.

BEHEER BOS

Wat betreft visie en beheer worden twee types bosbestanden onderscheiden:

- Parkbos
- hooghout

Beheer parkbos

Het parkbos in het provinciedomein wordt gekenmerkt door hooghout waarvan (i) volwassen exemplaren minstens 70 % van het aandeel uitmaken om een constant parkbosbeeld te behouden en (ii) één of meerdere van onderstaande elementen bezit:

1. voorjaarsflora
2. unieke en/of niet bosbouw boomsoorten
3. visueel aantrekkelijke bomen die geaccentueerd moeten worden
4. ondergroei van unieke en/of niet inheemse heesters of sterk cultiveerde ondergroei zoals hagen
5. cultuurhistorische elementen zoals o.a. vlermuizenkelder

Visie

De opdeling in 2 types is het gevolg van volgende bosbestandsvisie:

Het zwaartepunt en tevens centrum van het park is het kasteel zelf. In het parkbeheerplan wordt uitgegaan dat hoe verder je je van het kasteel bevindt, hoe natuurlijker het beheer moet zijn (spontane processen, bosdynamiek... Of anders gezegd: hoe dichterbij het kasteel, hoe meer invloed de mens heeft op het aanwezige groen. De parkbossen liggen dichterbij het kasteel en worden daarom volgens een meer artificiële manier beheerd. Hooghout ligt verder van het kasteel en worden daarom natuurlijker beheerd. Dit kadert mooi in een geleidelijke overgang naar het omringende bosgebied dat deel uitmaakt van het internationale habitatrictlijngebied.

Beheer

In parkhout wordt gestreefd naar een plantafstand van 8m tot 9m tussen de volwassen exemplaren onderling, overeenkomend met 1 boom per 64 m² tot 81 m². De bedoeling is vooral om in de bestanden een continu parkbeeld te bekomen door verspreid over de bestanden heen aanplanten met toekomstbomen. Hier worden geen grote pleksgewijze kappingen uitgevoerd zoals in bosbestandstype hooghout maar wordt eerder 1 individuele boom gekapt en vervangen door 1 toekomstboom (zie Aanplanten van toekomstbomen in parkbos) . De toekomstboom staat solitair en is niet omringd door begeleidende bomen.

De toekomstboom wordt niet met bosgoed aangeplant maar wel met bomen met blote wortel of kluit van maat 10/12.

Het plantverband in parkbossen is willekeurig. Er dient niet noodzakelijk op rijen of in driehoeksband... aangeplant te worden tenzij het bestand duidelijke patronen vertoont zoals rabatten. In dit geval moet in rijen aangeplant worden.

Mogelijkheid: per ha parkbos worden er elk jaar afwisselend 1 of 2 toekomstbomen aangeplant. Na 10 jaar wordt deze methode bekeken en eventueel aangepast (aantal toekomstbomen groter/kleiner:...)

Beheer hooghout

Hooghout in het provinciedomein wordt gekenmerkt door hooghout waarvan (i) volwassen exemplaren minstens 1/3 van het bomenaandeel uitmaken en (ii) waaraan geen enkel van de vijf bovenstaande criteria van parkbos is voldaan. Dit type bos wordt beheerd volgens onderstaande bosbouwprincipes:

1. bestanden zijn natuurlijker: dood hout is toegelaten
2. verjonging gebeurt door pleksgewijs cirkels te kappen met diameter van minimaal 30m
3. aanplanten van bosgoed in de cirkels om later toekomstbomen te selecteren
4. het kappen van bomen die de toekomstbomen hinderen (dunningen)

Visie

De opdeling in 2 types is het gevolg van volgende bosbestandsvisie:

Het zwaartepunt en tevens centrum van het park is het kasteel zelf. In het parkbeheerplan wordt uitgegaan dat hoe verder je je van het kasteel bevindt, hoe natuurlijker het beheer moet zijn (spontane processen, bosdynamiek... Of anders gezegd: hoe dicht bij het kasteel, hoe meer invloed de mens heeft op het aanwezige groen. De parkbossen liggen dicht bij het kasteel en worden daarom volgens een meer artificiële manier beheerd. Hooghout ligt verder van het kasteel en worden daarom natuurlijker beheerd. Dit kadert mooi in een geleidelijke overgang naar het omringende bosgebied dat deel uitmaakt van het internationale habitatrichtlijngebied.

Beheer

In hooghout wordt gestreefd naar een plantafstand van 6m tot 7m tussen de volwassen exemplaren onderling, overeenkomend met 1 boom per 36 m² tot 49 m². De bedoeling is om ongelijkjarig hooghout te creëren waardoor geen kaalkap moet uitgevoerd worden. Door te kiezen voor pleksgewijze verjonging waarbij cirkels met een diameter van minimaal 30m (ongeveer 0.25 ha) worden gekapt en aangeplant worden met bosgoed wordt een ongelijkjarig hooghoutbestand bekomen.

Hier wordt niet gekozen voor het kappen van 1 boom maar wel voor het kappen van een volledige groep bomen waarin aangeplant wordt met bosgoed waarvan de hoogte minimaal 15 – 25

cm bedraagt met diameterhals van 4 mm. Algemeen regel hierbij is om jong en klein bosgoed te gebruiken omdat deze beter aanslaan en goedkoper zijn. Indien het terrein bezet is met een weelderige hinderende vegetatie of als er een sterke vrees is voor wildschade moet met groter bosgoed aangeplant worden. Het bosgoed hoeft niet volgens een vast patroon geplant te worden. De plantafstand kan verschillen maar als vuistregel kan 1m x 1m genomen worden. De meest voorkomende leeftijden van bosgoed zijn aangegeven in onderstaande tabel (deze met * aangeduid zijn de meest voorkomende):

Boomsoort	leeftijd	type bosgoed
inlandse eik	1-3	1+0; 2+0*;1+2*
beuk	2-3	2+0*;1+1;1+2*
esdoorn	1-3	1+0; 2+0; 1+1*; 1+2
es	1-3	1+0; 1+1*; 1+2
boskers	1-3	1+0; 1+1*; 1+2
linde	2-3	2+0; 1+1*; 1+2
els	1-3	1+0; 1+1*; 1+2
haagbeuk	2-3	2+0*; 1+1*; 1+2
fijnspar	3-5	2+1; 2+2*; (2+3)
douglas	2-4	1+2*; 2+1*; 1+2; (2+2)
lork	2-3	2+0; 1+1*; (1+2)

De hooghoutbestanden hoeven niet per se aangeplant worden, natuurlijke verjonging is zelfs sterk gewenst indien het mogelijk is.

Als het bosgoed aangeplant moet worden in bestanden met rabatten dan moet het bosgoed wel volgens een vast patroon aangeplant worden (zie "Aanplanten van bosgoed op rabatten"). Wanneer het bosgoed ongeveer 8m – 10m hoog bereikt heeft, wordt dan pas de toekomstbomen aangeduid (via touwtje) en worden de omringende bomen langzaamaan verwijderd.

Probeer elke 8 jaar in deze bestanden terug te keren voor het uitvoeren van een groepenkap, aanplant, dunningen... Groepenkap kan ongeveer om de 24 jaar te gebeuren in grote bestanden.

Aanplanten van bosgoed

Aanplant van bosgoed in driehoeksverband. Bij menging toekomstbomen (meestal vermeld in het eindbeeld) voornamelijk in het midden planten. Aanplanten op rabbat.

Hakhoutbeheer

Beheer & oogsten

Gezien de hoofdfunctie van het hakhout niet van economische aard is, bedraagt de omlooptijd 15 jaar in de twee types bosbestanden (parkbossen en hooghout) wat de ecologie ten goede komt.

Voor hakhout onder dreven bedraagt de omlooptijd 8 jaar om het drevenpatroon niet te verstoren. Houd aandacht voor volgende punten:

- afzetten van hakhout gebeurt best in de winter
- gebruik scherp en schoon gereedschap om zo weinig beschadiging aan plant te maken
- Zorg voor een zo klein mogelijke wonde bij het afzetten
- afzetten op vuisthoogte boven de grond (nieuwe telg kan dan zelfstandig wortelsysteem aanleggen)
- afvoeren van oogst, klein restafval en takken

Aanleg nieuw hakhout

Houd bij aanleg van hakhout met volgende punten rekening mee:

- plant aan met twee- of driejarig plantsoen. Bij terreinen met sterke verwildering van onkruid en braam of waar de klimaatomstandigheden extreem zijn (droogte, wind), kies je beter voor iets ouder plantsoen
- aanplanten kan zowel in het voorjaar als in het najaar maar plant bij voorkeur bij windstil en bewolkt weer (uitdroging) aan wanneer de bodem gemakkelijk te bewerken is en vochthoudend is
- hoe langer de omlooptijd, hoe groter het plantverband. Neem als vuistregel 2m x2m.

Bij aanleg nieuwe laan in een bos of tegen een bos

Hiervoor wordt het teruggekapte strook (zie beheerrubriek “Beheren van lanen”) nog 2 maal als hakhout beheerd, en dit met een omlooptijd van 8 jaar.

Bij heraanplanten van een solitaire/unique toekomstboom aan de rand van een bos

Hiervoor wordt de strook/zone (zie beheerrubriek “Beheer van solitaire bomen”) beheerd als hakhout totdat de solitaire/unique toekomstboom geen (grote) last meer kan ondervinden van concurrentie. De omlooptijd is variabele, afhankelijk van de concurrentiekracht van de soorten.

Oogsten van hooghout

Hoewel dit niet de hoofdfunctie het parkgedeelte is, is het toch noodzakelijk om (hoog)hout te oogsten in het parkgedeelte om verjonging in de hand te werken en gevaarlijke bomen te verwijderen. Dit dient op een duurzame manier uitgevoerd te worden daar exploitatie duidelijke en zware gevolgen met zich meebrengt voor het ecosysteem. De openbare bossen moeten tenslotte als voorbeeld kunnen dienen voor privé-boseigenaars. Volg de criteria die hieronder opgesomd zijn:

- respecteer de schoontijd van 1 april tot 30 juni. In deze periode kunnen geen vellingen noch ruiming plaatsvinden
- exploiteer bij voorkeur net na de bladval
- rij niet door de voorjaarsflora
- bij ecologisch waardevolle of moeilijk toegankelijke gebieden gebruik je best een lier
- in grote percelen worden uitsleeppistes en stapelplaatsen afgesproken met de houtexploitant.

- Probeer jaar na jaar zoveel mogelijk dezelfde uitsleppistes en stapelplaatsen te gebruiken
- Probeer zoveel mogelijk het gebruik van grote machines te beperken (max. laadgewicht van 10 ton)
- Schaad zo weinig mogelijk de bomen in dreven
- Indien gewerkt wordt met lier, probeer de uitsleppiste schuin t.o.v transportweg te leggen (gemakkelijker draaien met grote stammen)
- aanduiden van stapelplaatsen en welke dreven gebruikt mogen worden bij exploitatie. Maak vooral gebruik van brede en droge dreven met verharding
- Aan de houtexploitant wordt gevraagd deze dreven in goede staat achter te laten aangezien eveneens de recreanten ze gebruiken
- Bij zeer natte winters worden de vellingen en ruimingen een jaar uitgesteld

Samengevat komt het neer om zo weinig mogelijk:

- schade te veroorzaken aan bomen, vegetatie en bodem
- (chemisch) te vervuilen
- Het ecosysteem te verstoren

Aanplanten van Rhododendons

Wanneer:

- september-oktober
- maart-april

In plantgat een mengsel aanbrengen van 1/3 verteerde bladeren, 1/3 verteerde koeienmest en 1/3 turf en vermengen met de aanwezige grond. Na aanplant rondom de planten mulchen. De mulch moet hoofdzakelijk bestaan uit gehakselde boomschors (mag van *Pinus maritima* zijn) gemengd met de voorgaande Rhododendon-bemesting.

Voor algemene gebruik worden de volgende soorten voorgesteld (woekeren minder):

- Rh. Catawbiense Grandiflorum
- Rh. Catawbiense Boursault
- Rh. Cunningsham's White
- Rh. Roseum Elegans

7. BEHEERACTIEPUNTEN

Vlakken

NAAM	CODE	SUBCODE	BEHEERRICHTLIJNEN
beheer NUTTERY	V1/1		<u>Eenmalig beheer:</u>
soorten hakhout			Verwijderen van composthoop en dakpannen
opp corylus avellana			Verwijderen van bestaande corylus avellana struiken
			Aanplanten van corylus avellana (plantmaat 60-90 bw) op 3m vanaf de muur kruidtuin gaande van kooi tot einde kruidtuinmuur (zie detail plantverband)
			Volledige zone inzaaien met bloemrijkgrasmengsel (inheemse flora) en het geheel beheren als hooiland.
			<u>Regulier beheer:</u>
			jaarlijks de driejaar oude takken uit te lichten (takken die twee vingers dik zijn).
			ingezaaid gras als hooiland beheren: tweemaal per jaar maaien; voor zomerbloei: de eerste maaibeurt half mei - half juni, de tweede begin september tot half oktober.
beheer PARKBOS	V3/1		<u>Eenmalig beheer:</u>
soorten hooghout, heesters, sierbeplanting			Verwijderen van opslag van Acer in het volledige bestand.
opp Platanus sp., Quercus robur, Aesculus hippocatanum, Castanea sativa, Tilia sp.			Heuvel met 'Koning Arthur steen' herprofileren tot een gelijkvormige helling.
			Van de Stenen cirkel een werkelijke cirkel van maken, boom laten deel uit maken van de cirkel
			Waar mogelijk de rabatten herstellen: extra speelelement.
		_a	Aanplant van Cornus sanguinea; maat: 60-80; breedte plantstrook is drie meter; aanplanten in drie lijnen; geschrant; tussenafstand per plant 75cm.
		_b	Bij overwoekering (ong 2,5m hoog) afzetten tot 20cm boven de grond.
			Aanplant van Philadelphus 'Avalanche'; maat: 40-50; geschrant aanplanten; tussenafstand per plant 50cm
			Aanplant van Geranium sylvaticum (bosooievaarsbek) aan de buitenste rand (0,3m) onder Philadelphus
			<u>Regulier beheer:</u>
			Aesculus conditie en vitaliteit laten controleren door een European Tree Technician
			hooghout van Platanus sp., Quercus robur, Aesculus hippocatanum, Castanea sativa, Tilia sp. met heesters en sierbeplanting. De interne menging blijft onbepaald en bomen aanplanten op de kruin van de rabat. Beheren via beheerrubriek "Beheer parkbos".
beheer PARKBOS	V3/2		<u>Eenmalig beheer:</u>
soorten hooghout			ruimen van de rabatten (optie) binnen de 5 jaar
			boomcontrole oude berk bij kapel
			Verwijderen van Quercus rubra langs pad

opp	(30%), Fraxinus excelsior (30%) en Pseudotsuga menziesii (30%) 11860 m²			
				<u>omvormingsbeheer:</u> hooghout van Quercus robur (10%), Quercus palustris (30%), Fraxinus excelsior (30%) en Pseudotsuga menziesii (30%). Enkel aanplant van Quercus palustris en Fraxinus excelsior in natte delen. Beheren via beheerrubriek "Beheer parkbos"
		_a		aanleg bosrand
		_b		aanleg bosrand
				<u>Regulier beheer:</u> Maaien rond nieuwe aanplant van Rubus sp. wanneer aanplant gehinderd wordt in groei Hakhoutbeheer van het bestaande hakhout; zie beheerrubriek "Hakhoutbeheer". Omlooptijd 15 jaar _a, _b Bij te sterke overhanging van de bosrand over de weide: hakhoutbeheer van het bestaande hakhout (Castanea sativa en Acer sp.); zie beheerrubriek "Hakhoutbeheer". Omlooptijd: 15 jaar Onderhoud gebeurt langs weidekant.
	PARKBOS	V3/3		<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	hooghout, heesters, haag		_a	Aanplant van Ilex aquifolium (maat 60-90). De struiken worden niet in een geordend plantverband aangeplant (willekeurig dus) en met een gemiddelde tussenafstand van 2m
soorten	Fagus sylvatica, Quercus robur, Ilex aquifolium, Fagus sylvatica		_b	Aanplant van dubbele Fagus sylvatica haag langs paden. Aanplant van blokvorm volgens Beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken". Snoeihoogte: 1,20m.
opp	2570 m²			<u>omvormingsbeheer:</u> behouden van bestaand hooghout, menging en ondergroei
				<u>Regulier beheer:</u> twee maal per jaar scheren van Fagus sylvatica haag (zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken") Hakhoutbeheer van het bestaande hakhout (Castanea sativa en Acer sp.); zie beheerrubriek "Hakhoutbeheer". Omlooptijd: 15 jaar
	NEERHOF	V63/1, V3/4		<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	haag			verwijderen van Pappel haag
soorten	Fagus sylvatica			Verwijderen van bestaande afsluiting
opp	1330 m²			Niveleren van het terrein
				Restaureren van gebouw
				Aanplant van een dubbele Fagus sylvatica haag.
				Aanleg van een parking in ternair zand

			<p>Aanplanten van toekomstbomen: Quercus robur, Juglans nigra, ...</p> <p>Aanplanten van een sortiment wintergroene Rhododendrons.</p> <p><u>omvormingsbeheer</u></p> <p>Elke 4 jaar begeleidingsnoei van jonge bomen en start het 3de jaar na aanplant en allen opkronen tot 7-9 m takvrije stam</p> <p><u>Regulier beheer:</u></p> <p>twee maal per jaar scheren van Fagus sylvatica hagen (zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken"). Snoeihoogte: zoals bestaande taxus baccata haag</p>
	PARKBOS	V3/5	<u>Enmalig beheer:</u>
beheer	clump hooghout		Bij aftakeling/ziekte/ouderdom van bestaande boom in clump vervangen met nieuw exemplaar van Fagus sylvatica 'Atropunicea'; maat 20/25; opkronen is niet nodig; begeleidingsnoei kan.
soorten	Fagus sylvatica		Verwijderen van oevervegetatie (zoals Betula opslag...). Grote Rhododendron struik laten staan
	'Atropunicea'		
opp	10540 m²		
	PARKBOS	V3/6	<u>Enmalig beheer:</u>
beheer	hooghout, haag		verwijderen van klimop op bomen
soorten	Fagus sylvatica, Fagus sylvatica		Verwijderen dood hout en 'compost'
opp	4060 m²		Aanplanten van een sortiment wintergroene Rhododendron.
		_a	aanplant dubbele Fagus sylvatica haag; Snoeihoogte: 1,20m (zie plan en beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken")
		_b	Verwijderen van de bestaande beplanting
			Verwijderen van het 'oliekotje'
			Aanleggen van een verharding in platines
			plaatsen van fietsenstalling, type fietsaanleunbeugel; ondergrond van fietsenstalling is in kasseien
			In de hoek (richting van kasteel) tussen de haag wordt er een Rhododendron 'Mina van Houtte' geplant (zie beheerrubriek "Beheer van Rhododendron")
			<u>Regulier beheer:</u>
			twee maal per jaar scheren van Fagus sylvatica haag (zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken")
	PARKBOS	V3/7, V3/8	<u>Enmalig beheer:</u>
beheer	hooghout en struiken	V3/8_a	verwijderen van hout naast vleermuizenkelder

soorten **zeer gevarieerd aanbod
bomen en struiken**

opp **7650 m²**

VLEERMUI ZEN- KELDER	Construeren van een takkenril
	Begroeiing door struiken of bomen wordt zoveel mogelijk vermeden (uitgezonderd bij struiken die geen agressieve soort zijn en indien er geen gevaar is voor windval). Verbraming is daarentegen wenselijk.
	Verwijderen van alle rhododendron uit bestand tenzij deze voorkomen in de rand
	<u>omvormingsbeheer:</u>
	aanplant van Quercus robur, Robinia vulgaris, Castanea sativa, Alnus glutinosa, Fraxinus excelsior; minimaal twee exemplaren per soort (zie beheerrubriek "beheer parkbos")
	Aanplanten van struiken: Frangula alnus, Ilex aquifolium, Taxus bacata... Aanplanten als solitaire struik of in kleine groep zonder openheid te verliezen
	overleg tussen educatief centrum en beheer wat betreft toekomst van deze 2 bestanden
	vb. educatief object: bouwen insectenhotel
	<u>Regulier beheer:</u>
V3/8_a	periodiek verwijderen houtachtige beplanting op vleermuizenkelder
VLEERMUI ZEN- KELDER	periodiek bijvullen van takkenril
	palen van takkenril om de 8 jaar controleren en bij rotting vervangen door nieuw exemplaar
PARKBOS	V3/9
beheer hooghout en hakhout	<u>Eenmalig beheer:</u>
soorten Quercus robur, Fagus sylvatica, Castanea sativa, Acer sp.	Verwijderen van ligstoel
	Terugsnoeien van rhododendron langs bospad.
	Toeplanten van Rhododendron gordel met rhododendron.
opp 2600 m²	<u>Regulier beheer:</u>
	behouden van bestaande menging van soorten Quercus robur, Fagus sylvatica, Castanea sativa en Acer sp en beheren via beheerrubriek "beheer parkbos"
	Buiten de gordel; beheer Rhododendron volgens 2 principes:
	Principe1: Rhododendronclumps hebben een maximum diameter van 5m. Indien dit niet het geval is, de struiken terugzetten als hakhout en uitlopers verwijderen.
	Principe 2: Rhododendronclumps dienen ook op een gemiddelde afstand van 15m van elkaar te staan. Overtollige struiken verwijderen.

			Hakhoutbeheer van het bestaande hakhout (<i>Castanea sativa</i> en <i>Acer</i> sp.); zie beheerrubriek "Hakhoutbeheer". Omlooptijd: 15 jaar
PARKBOS	V3/10		<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer hooghout			Verwijderen van overhangende (naar vijverkant toe) <i>Fagus sylvatica</i>
soorten Castanea sativa (70%),		_a	verwijderen van naast staand hakhout rond speciale <i>Tilia</i> .
Platanus sp. (20%),		_b	Verwijderen van opslag <i>Tilia</i> , uitgewaaide <i>Liquidambar styraciflua</i> , hakhout en rhododendronopslag.
Fagus sylvatica (10%)			Aanplant van 3 <i>Liquidambar styraciflua</i> 'Moraine'; (zie beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen"). Plaats van aanplant op 1,5 m van nieuwe rand parkbos/gazon.
opp 3690 m²			
			<u>omvormingsbeheer:</u>
			Elke 4 jaar begeleidingsnoei van jonge bomen en start het 3de jaar na aanplant en allen opkronen tot 7-9 m takvrije stam
			<u>Regulier beheer:</u>
			hooghout van <i>Castanea sativa</i> (70%), <i>Platanus</i> sp. (20%), <i>Fagus sylvatica</i> (10%) zonder opslag van <i>Acer</i> sp. en beheren via beheerrubriek "beheer parkbos"
			verwijderen van alle opslag. Omlooptijd 3 jaar
PARKBOS	V3/11		<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer hooghout		_a	verwijderen van bestaande beplanting langs vijver (<i>Chamaecyparis</i> , opschot,...) tot aan laatste <i>Chamaecyparis</i>
soorten Castanea sativa, Betula			Rhododendrons niet verwijderen maar terugzetten (tenzij ze op de plaats staan van toekomstige <i>Chamaecyparis</i>)
pendula,			Heraanplanten van nieuwe <i>Chamaecyparis</i> ; maat 18/20; 6 stuks; onderlinge afstand is 5m; zie ook beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen"; niet opkronen
Chamaecyparis,			Tussen twee <i>Chamaecyparissen</i> dient telkens een Rhododendrons te staan, indien niet dan herplanten met Rhododendron.
Rhododendron			Indien nodig terugsnoeien van bestaande Rhododendrons.
opp 4200 m²		_b	Terugzetten van Rhododendron langs vijverrand
			Aanplanten van <i>Betula pendula</i> ; maat bosgoed; met een gemiddelde tussen afstand van 2 (1,5 - 2,5) meter. Willekeurig inplanten. Breedte plantstrook 5m.
			<u>Regulier beheer:</u>
			hooghout van <i>Castanea</i> (>50%) met rhododendron en langs vijverrand strook van <i>Chamaecyparis</i> en <i>Betula pendula</i> . Beheren via beheerrubriek "beheer parkbos"

			Buiten de vijverrand, de Rhododendron in het perceel in de hand houden volgens de volgende principes; Principe1: Rhododendronclumps hebben een maximum diameter van 5m. Indien dit niet het geval is, de struiken terugzetten als hakhout en uitlopers verwijderen. Principe 2: Rhododendronsclumps dienen ook op een gemiddelde afstand van 15m van elkaar te staan. Overtollige struiken verwijderen.
	PARKBOS	V3/12	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	hooghout	_a	Verwijderen van bomen en alle opslag tussen vijver en pad L35/8. Liriodendron tulipifera blijft behouden.
soorten	Fagus sylvatica, Pseudotsuga menziesii, unieke parkbomen		Aanplant van 1 Larix decidua, 1 Ginkgo biloba 'Autumn Glory', 1 Betula pubescens, 1 Nyssa sylvatica, 1 Metasequoia glyptostroboides, 1 Quercus palustris en 1 Liquidambar styraciflua 'Worplesdon'; (maat 20/25). Indien plaats over kan aangevuld worden met Fagus sylvatica of Quercus robur (maat 20/25); zie voor allen ook beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen".
opp	3000 m²		Verwijderen van Rhododendron
		_c	Verwijderen van bestaande vegetatie rondom pond
			Blootleggen van historische verharding en analyse of deze bruikbaar is in nieuwe constructie
			indien niet: historische verharding verwijderen en afvoeren. Indien wel: zie verder
			Pad maken vanaf L35/5 met een zwak hellend vlak. Pad en helling uit gestabiliseerd ternair zand. Pond zelf ('aanlegsteiger') uit (indien mogelijk) historische verharding of (indien niet mogelijk) uit gestabiliseerd ternair zand. Het pad (en eventueel de aanlegstijger) wordt afgeboord met cortenstaal.
			Plaatsen van 2 zitbanken (zie plan)
			Plaatsen van zes Gentse azalea's. Maat 40-50; soort Rhododendron 'Chromatella'. Plantafstand: 0,75m, zie ook beheerrubriek "Beheer van Rhododendrons"
			<u>omvormingsbeheer:</u>
		_a	Elke 4 jaar begeleidingsnoei van jonge bomen en start het 3de jaar na aanplant en allen opkronen tot 7-9 m takvrije stam
			indien nodig: opkronen van Fagus sylvatica en Pseudotsuga menziesii tot 7-9 m takvrije stam
			Rhododendrons verwijderen tot vijf meter van de vijverrand
			<u>Regulier beheer:</u>
		_b	hooghout van Fagus sylvatica (80%) & Pseudotsuga menziesii (20 %). Beheren via beheerrubriek "beheer parkbos"
			de Rhododendron in het perceel (zone _b) in de hand houden volgens de volgende principes; Principe1: Rhododendronclumps hebben een maximum diameter van 5m. Indien dit niet het geval is, de struiken terugzetten als hakhout en uitlopers verwijderen. Principe 2: Rhododendronsclumps dienen ook op een gemiddelde afstand van 15m van elkaar te staan. Overtollige struiken verwijderen.

PARKBOS		V3/13	Regulier beheer:
beheer	hooghout		hooghout <i>Fagus sylvatica</i> (>90%) en beheren via beheerrubriek "beheer parkbos"
soorten	<i>Fagus sylvatica</i> (>90%)		de Rhododendron in de hand houden volgens de volgende principes; Principe1: Rhododendronclumps hebben een maximum diameter van 5m. Indien dit niet het geval is, de struiken terugzetten als hakhout en uitlopers verwijderen. Principe 2: Rhododendronclumps dienen ook op een gemiddelde afstand van 15m van elkaar te staan. Overtollige struiken verwijderen.
opp	5100 m ²		
PARKBOS		V3/14	Eenmalig beheer:
beheer	hooghout		Verwijderen van klimop in boom (aan de brug)
soorten	<i>Fagus sylvatica</i> (80%), <i>Quercus robur</i> (20%), unieke bomen	_c	Terugzetten van aanwezige Rhododendron rondom vijver
			Verwijderen van Bambusa
		_d	Verwijderen van Rhododendron, Salix, Pterocarya fraxinifolia (zowel boom als opslag). Zaailingen Pterocarya uitstekken met spade
opp	6150 m ²		aanplant van 3 Tilia sp. en 2 Quercus robur. Maat 20/25; zie beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen"
			aanplanten van twee Magnolia x highdownensis dicht bij de vijver en 1,5m - 2m van de rand gazon.
		_e	Tussen beide Prunus laurocerasus aanplant van <i>Fagus sylvatica</i> ; maat 20/25, spil; zie beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen"
		_f	Verwijderen van opslag en struiken achter de 2 zitbanken grenzend aan bestand 16a
			Aanplant 1 <i>Quercus robur</i> , 1 <i>Robinia pseudoacacia</i> 'Inermis'; (maat 20/25), dichter tegen het nieuwe pad
		_g	verwijderen treurvorm, opslag en Robinia (Magnolia blijft)
			Aanplant van 2 <i>Magnolia acuminata</i> , 1 <i>Liquidambar styraciflua</i> en 1 <i>Tilia x europaea</i> ; maat 20/25; zie beheerrubriek "Aanplanten van solitaire bomen"
		_h	Volledig verwijderen van opengevallen Rhododendron aan brug
			Aanplanten van 2 <i>Quercus robur</i> ; maat 20/25; zie beheerrubriek "Aanplanten van solitaire bomen"; aanplanting in het midden van de bomen
			Regulier beheer:
			Aan de rand met het gazon: gelaagdheid van bomen (individuele bomen: <i>Liquidambar styraciflua</i> , <i>Magnolia acuminata</i> ; massa: <i>Tilia sp.</i> , <i>Quercus robur</i>)
			Het bestand zelf bestaat uit hooghout van <i>Fagus sylvatica</i> (80 %) en <i>Quercus robur</i> (20 %) en beheren via beheerrubriek "Beheer parkbos"
			Opschot van <i>Acer sp.</i> periodiek (cyclus van 3 jaar) omzagen.

			Bestaande hakhoutstoven van Acer sp. Verder als hakhout beheren, met een cyclus van 10 jaar. zie beheerrubriek "Hakhoutbeheer". Omlooptijd: 10 jaar
		_a	jaarlijks verwijderen van Acer sp. Indien aanwezige Rhododendrons of andere struiken het zicht belemmeren -> terugsnijden
		_b	Periodiek ruimen van afval uit overloop.
	PARKBOS	V3/15	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	hooghout, heesters		Verwijderen Prunus lusitanica en afzetten Ilex
soorten	Juglans nigra (30%), Fraxinus sp. (30%), Quercus robur (10%), andere soorten (30%) o.a. Taxus baccata		Verwijderen van Acer-opslag en alle andere opslag.
			Verwijderen van klimop in volledige zone.
			Aanplanten van Rosa 'Lawrence Johnston' (Foetida Hybrids) aan beide zijde van de pilaar
			Aanplant van dubbele Fagus sylvatica haag. Aanplant van blokvorm volgens Beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken". Snoeihoogte: 1,20m.
opp	760 m²		Aanplant van 12tal Rhododendron; soort: menging van twee bladverliezende soorten (Harde Gentse Azalea): Rh. Narcissiflora en Rh. Unique. Planten verspreiden over de zone, geen volledige menging van de twee soorten toepassen.
			Behouden van 2 beste Taxus baccata en indien nodig opsnoeien tot 3m takvrije stam. Alle andere Taxus baccata verwijderen
			<u>Regulier beheer:</u>
			hooghout van Juglans nigra (30%), Fraxinus sp. (30%), Quercus robur (10%), andere soorten (30%) o.a. Taxus baccata met wintergroene heesters. Beheren via beheerrubriek "beheer parkbos"
			jaarlijks rozen uitdunnen in voorjaar
	PARKBOS	V3/16	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	hooghout, heesters	_a	Verwijderen van Rhododendron (aan vijverrand)
soorten	Chamaecyparis, Rhododendron, Cedrus atlantica	_b	Verwijderen van bestaande Chamaecyparis en heraanplanten van nieuwe Chamaecyparis; maat 18/20; 6 stuks; onderlinge afstand is 5m; zie ook beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen"; niet opkronen
opp	360 m²		Tussen twee Chamaecyparissen dient telkens 1 Rhododendron te staan, indien niet dan herplanten met Rhododendron (Zie lijst deel1)
			Terugzetten van aanwezige Rhododendron (tenzij Rhodo-struik aan de kop = grootste exemplaar)
			Verwijderen van opslag langs vijver.
			Verwijderen van takken van Cedrus Atlantica die in water hangen. Niet opsnoeien! (takken mogen juist boven het water hangen).
	PARKBOS	V3/17	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	hooghout, sierbeplanting		Verwijderen van klimop uit het bestand (minimaal van de bomen)

soorten	Rhododendron		Verwijderen van struikgewas en aanplanten van Rh. Delicata (Harde Gentse azalea) op dezelfde locatie; maat 50-60; zie beheerrubriek "Beheer van Rhododendrons".
opp	360 m²		
	PARKBOS	V3/18	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	hooghout		Verwijderen van snoeiafval
soorten	Fagus sylvatica, Hyacinthoides non- scripta		Verwijderen van Quercus rubra, geënte Quercus robur en scheve Fagus sylvatica
opp	920 m²		Aanplant van 2 solitaire Fagus sylvatica (op huidige locatie snoeiafval) (zie beheerrubriek: "beheer parkbos") Aanplant van Hyacinthoides non-scripta in groepen van minimum 4m ² (plantdichtheid: 10 bollen/m ²)
	HOOGHOUT	V4/1	<u>omvormingsbeheer:</u>
beheer	hooghout		omvormen naar hooghout van Quercus robur (50%), Fagus sylvatica (30%), Tilia cordata (20%) via beheerrubriek "Beheer hooghout"
soorten	Quercus robur (50%), Fagus sylvatica (30%),		<u>Regulier beheer:</u>
opp	8580 m²		Hakhoutbeheer (zie beheerrubriek Hakhoutbeheer in bosverband) behalve onder nieuwe groeplaanplant. Omlooptijd van 15 jaar
	HOOGHOUT	V4/2	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	hooghout, haag	_a	Aanplant van Fagus sylvatica struiken (maat: 60/90) rondom waterzuiveringsinstallatie, tussenafstand 1m; 2 rijen, geschrapt planten.
soorten	Fagus sylvatica		
opp	7500 m²		
	HOOGHOUT	V4/3	<u>eenmalig beheer:</u>
beheer	hooghout		aanleg van rabat bruggen uit overlans doorgezaagde stammen
soorten	Fagus sylvatica (>70%)		
opp	9080 m²		<u>omvormingsbeheer:</u>
			Verwijderen van rhododendrons in de volledige speelboszone.
			Maaien van bramen voor aanplant van Fagus sylvatica
			Aanplanten van Fagus sylvatica over de aangegeven zone behalve waar de bodem niet overgroeid is met Rubus sp. en waar er al extra beuk is aangeplant via Beheerrubriek "Aanplanten van bosgoed". Plantmaat: bosgoed; Deze aanplant mag gefaseerd gebeuren over de volgende vijf jaar. Beheren via beheerrubriek: "Beheer hooghout"
			Bij dunning geen drastische dunning toepassen
		_a	Aanwezigheid van Rubus wordt hier getolereerd

		<p>individuele aanplant van <i>Corylus avellana</i> en <i>Fagus sylvatica</i>; maat bosgoed; 5 tal struiken per 100m² via Beheerrubriek "Aanplanten van bosgoed"</p>
		<p><u>Regulier beheer:</u> hooghout van <i>Fagus sylvatica</i> (>70%) en hakhout van <i>Corylus avellana</i>. Beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout" Periodieke controle (om de vijf jaar) van het hooghout hakhoutbeheer (zie beheerrubriek Hakhoutbeheer in bosverband) van <i>corylus avellana</i>. Omlooptijd van 8 jaar</p>
	HOOGHOUT V4/4	<p><u>regulier beheer:</u> behouden van bestaand hooghout, menging en ondergroei en beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout". Bij kapping heraanplanten met aanwezige soorten; beheerrubriek "Aanplanten van bosgoed"</p>
beheer	hooghout, hakhout	
soorten	<i>Fagus sylvatica</i>, <i>Quercus robur</i>	hakhoutbeheer (zie beheerrubriek Hakhoutbeheer in bosverband) van <i>Corylus avellana</i> . Omlooptijd van 15 jaar
opp	14000 m²	
	HOOGHOUT V4/5	<p><u>Eenmalig beheer:</u> ruimen van rabatten Verwijderen van rhododendrons in de volledige speelboszone. aanleg van rabat bruggen uit overlans doorgezaagde stammen</p>
beheer	hooghout, hakhout	
soorten	<i>Fagus sylvatica</i> (>70%)	
opp	8230 m²	
	_a	Kappen bestaande beplanting (cirkel straal 15m) en aanplant <i>Tilia cordata</i> als hakhout; plantverband 2 x 2 m; plantmaat: bosgoed. Omlooptijd van 15 jaar en eerste kap na 5de jaar; zie beheerrubriek "Hakhout speelbos".
	_b	Kappen bestaande beplanting (cirk; plantverband 2 x 2 m; plantmaat: bosgoed. soort???? Omlooptijd van 15 jaar en eerste kap na 5de jaar; zie beheerrubriek "Hakhout speelbos". De cirkel wordt uitgevoerd daar waar er geen extra aanplant van <i>Fagus sylvatica</i> staat.
	_e	Plaatsen van totempaal "Speelbos"
	_f	Plaatsen van totempaal "Speelbos"
	_g	Plaatsen van totempaal "Speelbos"
		<p><u>omvormingsbeheer:</u> hooghout van <i>Fagus sylvatica</i> (>70%) en hakhout van <i>Corylus avellana</i>. Beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout" Maaien van bramen voor aanplant van <i>Fagus sylvatica</i> Aanplanten van <i>Fagus sylvatica</i> over de aangegeven zone behalve waar de bodem niet overgroeid is met <i>Rubus</i> sp. en waar er al extra beuk is aangeplant, via Beheerrubriek "Aanplanten van bosgoed". Plantmaat: bosgoed; Deze aanplant mag gefaseerd gebeuren over de volgende vijf of meer jaar. Beheren via beheerrubriek: "Beheer hooghout"</p>

			<p>Bij dunning geen drastische dunning toepassen</p> <p>_c Aanwezigheid van Rubus wordt hier getolereerd</p> <p>_d individuele aanplant van <i>Corylus avellana</i> en <i>Fagus sylvatica</i>; maat bosgoed; 5 tal struiken per 100m²</p> <p>beheer <i>Quercus robur</i></p> <p><u>Regulier beheer:</u> hakhoutbeheer (zie beheerrubriek Hakhoutbeheer in bosverband) van <i>Corylus avellana</i>. Omlooptijd van 8 jaar</p> <p>Periodieke controle (om de vijf jaar) van het hooghout</p>
	HOOGHOUT	V4/6	<p><u>eenmalig beheer:</u></p> <p>beheer hooghout, hakhout, bosrand</p> <p>soorten <i>Fagus sylvatica</i> (>80%), <i>Castanea sativa</i>, bosrandsoorten</p> <p>opp 8350 m²</p> <p>Bij vervangen van toekomstbomen aan de weiderand, bos 10m terugkappen; heraanplanten met 1 of meerdere toekomstbomen (<i>Aesculus hippocastanum</i>, <i>Tilia cordata</i>) en hakhoutsoorten (<i>Sorbus aucuparia</i>, <i>Acer campestre</i>, <i>Coryllus avellana</i>, <i>Cornus sanguinea</i>, <i>Crataegus monogyna</i>).</p> <p><u>omvormings beheer:</u> Zolang toekomstbomen nog sterke concurrentie ondervinden wordt de struikengordel beheerd als hakhout (hakhout mag niet hoger worden dan toekomstbomen.)</p> <p><u>Regulier beheer:</u> hooghout van <i>Fagus sylvatica</i> (>80%) en beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout"</p>
	HOOGHOUT	V4/7	<p><u>Eenmalig beheer:</u></p> <p>beheer hooghout</p> <p>soorten <i>Picea abies</i> (>80%)</p> <p>opp 4075 m²</p> <p>Verwijderen van aanwezige rhododendron</p> <p><u>Regulier beheer:</u> hooghout van <i>Picea abies</i> en beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout"</p>
	HOOGHOUT	V4/8	<p><u>Regulier beheer:</u></p> <p>beheer hooghout</p> <p>soorten</p> <p>opp 8630 m²</p> <p>behouden van bestaand hooghout, menging en ondergroei en beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout"</p> <p>indien hakhout aanwezig; hakhoutbeheer (zie beheerrubriek Hakhoutbeheer in bosverband) behalve onder nieuwe groepeaanplant. Omlooptijd van 15 jaar</p>
	HOOGHOUT	V4/9	<p><u>Eenmalig beheer:</u></p> <p>beheer hooghout</p> <p>Aanplanten van nieuwe toekomstbomen (ong. 300 stuks); <i>Fagus sylvatica</i>; maat bosgoed; aanplanten in het midden van de rabat;</p>

soorten			
opp	7400 m²		<u>Regulier beheer:</u> behouden van bestaand hooghout, menging en ondergroei en beheren via beheerrubriek "Beheer hooghout"
	PARKBOS	V4/10	zie V3/18
beheer	hooghout		
soorten	Fagus sylvatica, Hyacinthoides non- scripta		
opp	920 m²		
	HOOGHOUT	V4/11, V4/12	<u>Enmalig beheer:</u> Verwijderen van 1 pseudotsuga menziesi langs bospad om veiligheidsredenen. Aanplanten van Rhododendron soorten. Voor aanplanten zie beheerrubriek "Aanplanten van Rhododendrons" Plaatsen van totempaal "Educatie" Schuilhok kan omgevormd worden tot interactieve/educatieve ruimte Aanbrengen van een pad naar het schuilhok in ternair zand. Plaatsen van totempaal "Educatie" Verwijderen van alle rhododendron uit bestand tenzij deze voorkomen in de rand
beheer	hooghout		<u>regulier beheer:</u> voorstel: omvorming naar een menging van Larix decidua (20%), Betula pendula (20%), Zomereik (30%) en Fagus sylvatica (30%) via beheerrubriek "beheer hooghout" eerste maatregel: verwijderen van 50 % van Larix decidua
soorten	voorstel: Larix decidua (20%), Betula pendula (20%), Zomereik (30%) en Fagus sylvatica (30%)	V4/11_a V4/12_a V4/11_b V4/12_b	
opp	9270 m²	V4/12_c	
	HOOGHOUT	V4/13	<u>Enmalig beheer</u> Verwijderen van alle rhododendron uit bestand <u>Omvormingsbeheer:</u> beheer van hooghout met Fagus sylvatica (> 70%) via beheerrubriek "beheer hooghout" eerste maatregel: verwijderen van 50 % van Larix decidua
beheer	hooghout		
soorten	Fagus sylvatica (>70 %)		
opp	13400 m²		
	HOOGHOUT	V4/14	<u>regulier beheer:</u> streven naar hooghout met Quercus robur (40%), Fagus sylvatica (40%) en Larix decidua (20 %) via beheerrubriek "beheer hooghout".
beheer	hooghout		

soorten	Quercus robur (40%), Fagus sylvatica (40%) en Larix decidua (20 %)		Hakhoutbeheer van het bestaande hakhout; zie beheerrubriek "Hakhoutbeheer"
opp	12000 m²		
	HOOGHOUT	V4/15	<u>eenmalig beheer:</u>
		_a	Aanplanten van een dicht Rhododendron scherm aan de kant van het pad, niet onder de laan; plantafstand 1,5m; twee rijen; geschrinkt
			<u>regulier beheer:</u>
			beheer van hooghout met Fagus sylvatica via beheerrubriek "beheer hooghout"
	HOOGHOUT	V4/16	<u>eenmalig beheer:</u>
			Aanplanten van hakhoutsoorten (Castanea, Corylus, etc.) als scherm rond het educatief bos; driehoekverband; tussenafstand 1m
			Bij in gebruikname van zone: hoofdpaden in ternair zand, zijpaden in houtmulch. Plaatsen van totempalen aan toegangen.
			<u>regulier beheer:</u>
			randzone beheren als hakhout (zie beheerrubriek Hakhoutbeheer in bosverband). Omlooptijd van 15 jaar
	GEMENGD BOS	V6/1, V6/2	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	hooghout		ruimen van rabatten
			aanleg van rabat bruggen uit overlans doorgezaagde stammen
			Verwijderen van aanwezige Rhododendrons in volledige speelboszone
soorten	Fagus sylvatica (>80%)	V6/1_c	Aanplant speelboom waar open plek ontstaat door verwijderen Quercus rubra
opp	10500 m²	V6/1_d	Verwijderen van bestaande beplanting (voornamelijk Quercus rubra) en inplanting van arena
		V6/2_a	Plaatsen van totempaal "Speelbos"
		V6/2_b	Plaatsen van totempaal "Speelbos"
		V6/2_c	Plaatsen van totempaal "Speelbos"
		V6/1_e	Plaatsen van totempaal "Speelbos"
			<u>omvormingsbeheer:</u>
		V6/1_a	Maaien van bramen voor aanplant van Fagus sylvatica
			Aanplanten van Fagus sylvatica over de aangegeven zone behalve waar de bodem niet overgroeid is met Rubus sp. en waar er al extra beuk is aangeplant via Beheerrubriek "Aanplanten van bosgoed". Plantmaat: bosgoed; Deze aanplant mag gefaseerd gebeuren over de volgende vijf jaar. Beheren via beheerrubriek: "Beheer hooghout"

	V6/1_b V6/2	<p>Bij dunning geen drastische dunning toepassen</p> <p>elke 5 jaar 25% van Quercus rubra kappen</p> <p>Aanwezigheid van Rubus wordt hier getolereerd</p> <p>individuele aanplant van Corylus avellana en Carpinus betulus; maat bosgoed; 5 tal struiken per 100m²</p> <p><u>regulier beheer:</u></p> <p>hooghout van Fagus sylvatica (>80%) en beheren via beheerrubriek "Beheer parkbos"</p> <p>hakhoutbeheer (zie beheerrubriek Hakhoutbeheer in bosverband) van Corylus avellana. Omlooptijd van 8 jaar</p> <p>Periodieke controle (om de vijf jaar) van het hooghout</p>
beheer soorten opp	GEMENGD BOS V6/3	<p>zie V3/2</p>
beheer soorten opp	KASTEELWEIDE V8/1, V8/2	<p><u>Eenmalig beheer:</u></p> <p>Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.</p> <p><u>Regulier beheer:</u></p> <p>Periodiek mulchen van ingang kasteelweide (met inzaai van grasweidemengsel) indien er een drassige situatie is.</p>
beheer soorten opp	PINETUM V10/1 V10/2	<p><u>Eenmalig beheer:</u></p> <p>Verwijderen van bestaande beplanting (chamaecyparis sp., Sequioadendron giganteum, Thuya plicata,...)</p> <p>Graven van rabatten zoals aangegeven in het beheerplan</p> <p>Graven van educatieve poel</p> <p>Bouwen van vlonder</p> <p>Plaatsen van twee banken op vlonder</p> <p>Aanplanten van Taxodium distichum (41 stuks), maat minimaal 12/14 in het midden van de rabat. Aanplanten en beheer volgens beheerrubriek "Aanplanten van solitaire bomen".</p> <p><u>Omvormingsbeheer:</u></p> <p>Elke 4 jaar begeleidingsnoei van jonge bomen en start het 3de jaar na aanplant en allen opkronen tot 7-9 m takvrije stam</p>
beheer soorten	WOODLANDGARDEN V11/1	<p><u>Eenmalig beheer:</u></p> <p>verwijderen van insectenhotel (nieuw wordt aangemaakt in V3/7 of V3/8)</p> <p>verwijderen bestaand gazon maar niet in zone _a</p>

opp	loofhout en naaldhout met vaste planten 3100 m ²		bovenste toplaag voorzichtig bewerken (niet diep frezen) en inwerken compost geven maar niet in zone _a
			strooisellaag van naalden verwijderen indien nodig
		_a	behouden bestaande voorjaarsflora
			Aanvullen op de plaatsen waar er nog geen voorjaarsflora voorkomt
			verwijderen van klimop uit <i>Tsuga plicata</i> en andere bomen
			terugplanten van twee <i>Tsuga plicata</i> 's
			verwijderen van oude <i>Tsuga plicata</i> 5 jaar na aanplant nieuwe <i>Tsuga plicata</i> 's
			dunning in bestaande bomen
		_b	Aanplanten van woodlandgarden
		_c	aanplant <i>Ilex aquifolium</i> met onderbegroeiing van <i>Dryopteris filix-mas</i>
		_d	aanplant 4 nieuwe solitaire bomen; soort: één <i>Abies nordmaniana</i> en drie <i>Larix decidua</i>
			Aan de rand van het vak aanplanten met <i>Rh. Goldsworth Yellow</i> en <i>Rh. Madame Masson</i> (zie beheerrubriek 'Beheer van <i>Rhododendron</i> ')
			aanbrengen van mulchlaag over volledige oppervlakte
		_e	Aanplanten van woodlandgarden
			Aanplanten van twee <i>Quercus robur</i> (zie beheerrubriek "Beheren van solitaire bomen")
		_f	aanplant nieuwe toekomstbomen (zie plan)
			Aanplanten van woodlandgarden
		_g	Verwijderen meidoornstruiken
			Aanplant van toekomstbomen
			Aanplanten van woodlandgarden
		_h	aanplant nieuwe toekomstbomen (zie plan)
			Aanplanten van bosgewassen: <i>Crocus tommasianus</i>
		_i	aanplant nieuwe toekomstbomen (zie plan)
			Aanplanten van woodlandgarden
		_k	Aanplant van <i>Cornus alternifolia</i> (1 plant per m ²) als struikengordel en aan de rand <i>Blechnum spicant</i> , <i>Athyrium filix-femina</i> en <i>Epimedium pubigerum</i> (dubbele rij, gemengd aanplanten)
			Verwijderen van 3 loofbomen
		_l	Gemengde aanplant van <i>Blechnum spicant</i> , <i>Athyrium filix femina</i> en <i>Epimedium pubigens</i> aan de rand van de naaldbomen
	Verwijderen van beplanting (klimop, heesters), tenzij de aanwezige bomen en stinzen- en voorjaarsflora.		
	Aanplanten van <i>Dryopteris filix-mas</i> , <i>luzula nivea</i> en <i>Hakonechloa macra</i> als bodembedekkers		
_n	niveleren van grond langsheen kruidentuinmuur (breedte 3m) en inzaaien met grasmengsel		
	afkoppelen van afvoergootjes uit kruidentuin via drainagebuizen		
	verwijderen van drainagebuizen wanneer grasmat voldoende ontwikkeld is		

			<p><u>omvormingsbeheer:</u> opkronen van Abies normandiana en drie Larix decidua tot 7-9m takvrije stam Elke 4 jaar begeleidingsnoei van jonge bomen en start het 3de jaar na aanplant en allen opkronen tot 7-9 m takvrije stam</p> <p><u>Regulier beheer:</u> Woodlandgarden: een beperkte onderhoudsbeurt na de eerste bloei (onderhoud in de loop van mei/juni), waarbij de uitgebloeide planten kunnen teruggeknipt worden om ruimte te maken voor de eigenlijke bladplanten. Tweede onderhoudsbeurt: bij niet groenblijvende planten de plantenresten verwijderen eind februari. Periodiek bladeren en naalden verwijderen periodiek bladeren en naalden verwijderen wekelijks of tweewekelijks maaien van gazon periodieke aanplant/verwijderen van nieuwe toekomstbomen. Type bomen zijn o.a.: Abies grandis (midden en tegen de kruidentuin, niet aan de rand), Abies koreana (als solitair aan de rand), Chamaecyparis lawsoniana (midden, kruidentuin), Cryptomeria japonica (midden, solitair), Pinus sylvestris en Pseudotsuga menziesii.</p>
		_h _j	
	COLLECTIE GENTSE AZALEA'S	V11/2, V11/3	<u>Enmalig beheer:</u>
beheer	struiken	V11/2_a	Aanplanten van nieuwe cultivars Rhododendron simsii op de vleermuizenkelder (zie beheerrubriek "Aanplanten van Rhododendrons")
soorten	Rhododendron	V11/2_b	Plaatsen van totempaal "Educatie"
opp	1320 m²	V11/3_a	Plaatsen van totempaal "Educatie" Bevestigen embleem educatie op totempaal: eekhoorn.
			<u>Regulier beheer:</u> Jaarlijkse onderhoudsnoei door takken terug te snoeien tot een onderliggende krans bladeren Aanbrengen van extra bemesting om de drie jaar (naargelang de gezondheid van de plant) Indien mulchlaag gewenst is -> jaarlijks een laag mulch aanbrengen
	GENTSE AZALEA'S	V11/4	<u>Enmalig beheer:</u>
beheer	struiken		Verwijderen van overhangende takken van de Ilex aquifolium
soorten	Rhododendron		Verwijderen van kromme Quercus sp. en andere opslag waarvan diameter <20 cm (behalve Ilex aquifolium, rhododendron en chamaecyparis sp.)
opp	180 m²		Aanplanten van 2 chamaecyparis; maat 18/20; zie ook beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen"; niet opkronen
			<u>Regulier beheer:</u>

		<p>Jaarlijkse onderhoudsnoei door takken terug te snoeien tot een onderliggende krans bladeren</p> <p>Aanbrengen van extra bemesting om de drie jaar (naargelang de gezondheid van de plant)</p> <p>Indien mulchlaag gewenst is -> jaarlijks een laag mulch aanbrengen</p>
	HEESTERAANPLANTING V13/1	
	RHODODENDRON	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	struiken	proef: enkele takken worden kort na de bloei tot op een 0,5 tot 1m boven de grond teruggezaagd (indien knoppen zichtbaar zijn, tot juist boven deze knoppen)
soorten	Rhododendron sp.	<i>indien terugsnoeibaar:</i> terugsnoeien van Rhododendrons tot originele cirkel tot op 0,5 tot 1m boven de grond. Uitlopers buiten de cirkel uitgraven en resterende planten bedekken met een dikke mulchlaag (zonder bemesting)
opp	1720 m²	<i>indien niet terugsnoeibaar:</i> Aanplanten van Rhododendron 'Golden Oriole' volgens originele cirkel (zie beheerrubriek "Aanplanten van Rhododendrons"). Bodem afdekken met mulch en daaropvolgende jaren struiken compact houden door uitspringende takken weg te snoeien.
		<u>Regulier beheer:</u>
		Jaarlijkse onderhoudsnoei door takken terug te snoeien tot een onderliggende krans bladeren
		Aanbrengen van extra bemesting om de drie jaar (naargelang de gezondheid van de plant)
		Indien mulchlaag gewenst is -> jaarlijks een laag mulch aanbrengen
	HYDRANGEA CIRKEL V13/2	<u>Regulier beheer:</u>
beheer	struiken	Jaarlijks terugsnoeien van Hydrangea kort na de winter
soorten	Hydrangea	Periodiek mulchen (mengsel Rhododendron bemesting en mulch)
opp	90 m²	
	HYDRANGEA CIRKEL V13/3	<u>Regulier beheer:</u>
beheer	struiken	Jaarlijks terugsnoeien van Hydrangea kort na de winter
soorten	Hydrangea	Periodiek mulchen (mengsel Rhododendron bemesting en mulch)
	GAZON V14/1	<u>Regulier beheer:</u>
beheer	recreatief gazon	Wekelijks maaien van gazon vanaf april tot september.
soorten	grassen	
opp	110 m²	
	CENTRAAL GRASVELD V16/1	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	recreatief gazon	aanleggen van drainage onder grasmatten
soorten	grassen	verwijderen van landschapskaders
opp	30160 m²	
		<u>Regulier beheer:</u>

		wekelijks maaien van gazon vanaf april tot september tenzij onder bomenclumps, pas maaien wanneer loof voorjaarsflora afgestorven is. Maaihoogte: min 5 cm of indien nodig hoger (wortelschade)
	HOOILAND V17/1	<u>Regulier beheer:</u>
beheer	hooiland	Twee maal per jaar maaien. Eerste maaibeurt van half juni tot half juli. Tweede maaibeurt van begin september tot half oktober. Maaisel moet enkele dagen blijven
soorten	grassen	Indien voedselrijke grassoorten afnemen en voedelarme grassoorten toenemen -> één maaibeurt per jaar van eind augustus tot half oktober. Maaisel moet enkele dagen blijven
opp	7000 m ²	rondom grasland en in verlengde van dreef wekelijks maaien
	HOOILAND V17/2	<u>Regulier beheer:</u>
beheer	hooiland	Regulier maaien vanaf zes weken na het uitbloeien van de aanwezige voorjaarsflora
soorten	grassen	Bladafval 1 maal per jaar verwijderen.
opp	535 m ²	
	HOOILAND MET BOSHACINT V17/3	<u>Regulier beheer:</u>
beheer	hooiland	Regulier maaien vanaf loof voorjaarsflora afgestorven is
soorten	grassen	Bladafval 1 maal per jaar verwijderen.
opp	1920 m ²	Bladafval rode beuken 1 maal per jaar verwijderen.
	WEIDE V18/1	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	weide	Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
soorten	grassen	
opp	9380 m ²	
	WEIDE V18/2	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	weide	Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
soorten	grassen	
opp	12890 m ²	
	WEIDE V18/3	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	weide	verwijderen bestaande poel
soorten	grassen	aanplant dubbele meidoornhaag tussen weide en boerderij.
opp	12890 m ²	Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
		<u>Regulier beheer:</u>
		twee maal per jaar scheren van meidoornhaag (zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken")
	WEIDE V18/4	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	weide	Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.

soorten	grassen		
opp	1820 m²		
	KRUIDENTUIN	V25/1	
beheer	kruiden		
soorten	bomen, heester, vaste planten en kruiden		
opp	12530 m²		
			<u>Omvormingsbeheer:</u>
			vervangen van houten schutting aan buitenzijde van kruidentuin (dak) door onbehandelde planken
			Vervanging van toegangspoort
			Vervanging van de poort van de kruidentuin aan de kant van het bos in zelfde stijl als nieuwe toegangspoort
			regulier beheer
			onderhoud kruidentuin
	OMGEVING CAFETARIA	V28/1	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	bomen, hagen en recreatief gazon	_a	Verwijderen van doorsteek naar de centrale as
			verwijderen van bestaande beplanting
soorten	Fagus sylvatica, Ilex aquifolium		Verwijderen bestaande Carpinus betulus haag langs de kassei-oprit
			Aanplant van dubbele Fagus sylvatica haag langs paden (zie beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken"). Snoeihoogte: 1,20m
opp	1120 m²		Nevileren van de aarde en inzaaien met gazonmengsel
			Aanplanten van een meerstammige Prunus serrulata
		_b	Verwijderen bestaande Carpinus betulus haag langs de kassei-oprit
			Aanplant van dubbele Fagus sylvatica haag langs paden (zie beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken"). Snoeihoogte: 1,20m
			Aanplanten van één Fagus sylvatica 'Asplenifolia' (zie beheerrubriek "Beheer van solitaire bomen")
		_c	Verwijderen van bestaande afrastering.
			Verwijderen van de drie bestaande Carpinus bomen
			Aanplant van enkele Fagus sylvatica haag (zie beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken"). Snoeihoogte: 2m
			Aanplant van haagblok Ilex aquifolium 'J.C. Van Tol' (zie beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken"). Snoeihoogte: 1,2m
		_d	Verwijderen van een klein stukje terras (richting het pad) en bijbehorende rozenborder
			<u>Regulier beheer:</u>
			Wekelijks maaien van gazon vanaf april tot september.
			twee maal per jaar scheren van meidoornhaag (zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken")
	OMGEVING KASTEEL	V28/2, V28/3	<u>Eenmalig beheer:</u>

beheer	sierbeplanting	Terugsnoeien van Skimmia japonica tot ruim binnen de originele cirkel
soorten	struiken, vaste planten	Terugsnoeien van Taxus baccata aan ingang kasteel tot cirkelvormige haagblok
opp	1110 m²	Verplaatsen van grafsteen tot in nieuwe plantenborder.
		Aanplanten van een heestermassief. Soort: Viburnum plicatum 'Mariesii' en aanbrengen van mulchlaag
		vervangen van bestaande leuning langs het pad en op het kasteel
		hulstplanten terugsnoeien tot een tweetal vuisten boven grond en blote grond bedekken met mulchlaag. Bij te grote gaten -> bijplanten met Ilex aquifolium mar binnen aangegeven cirkel behouden
		Herinzaaien van gazon na terugsnoeien van hulst.
		deel van asfalt en fundering verwijderen van ingang educatief centrum en opvullen met teelaarde
		aanplanten volgens plan van Taxus baccata haagblok.
	_a, _b	aanleggen van plantenborder (optioneel)
	_a	Aanleg van een scheidingsrand tussen gazon en plantenborder.
	_c, _d	Plantenborder ligt precies op de centrale as van het kasteel.
		aanleggen van plantenborder (optioneel)
		<u>Regulier beheer:</u>
		Jaarlijks uitstekende takken van Skimmia japonica terugsnoeien, om compacte vorm te behouden.
		jaarlijks (in zomer na bloei) verwijderen van scheuten van Viburnum plicatum 'Mariesii'
		Wekelijks maaien van gazon vanaf april tot september.
		periodiek snoeien van uitstekende takken van Ilex aquifolium. Max snoeihoogte: 2,5m
		twee maal per jaar scheren van taxus baccata hagen en takken parallel met stam uitsnoeien (zie beheerrubriek "Beheer van hagen en haagblokken"). Snoeihoogte: zoals bestaande taxus baccata haag
	_a, _b, _c, _d	Beheer: vier maal wieden per jaar; afgestorven plantendelen kort na de winter afsnijden en verwijderen
	OMGEVING KASTEEL V28/4	<u>Enmalig beheer:</u>
beheer	bomen, struiken	Constructie van afsluiting die tevens dienst doet als zitbank.
soorten	Tilia europaea	
opp	180 m²	<u>omvormingsbeheer:</u>
		Waar geen zevenblad voorkomt inplanten met Geranium renardii, Epimedium x rubrum, Veronica gentianoides 'Pallida', Polygonatum odoratum; Actaea simplex, Agastache 'serpentine', digitalis grandiflora en Viola odorata 'Alba'. Accentplanten: Erythronium dens-canis' en Eranthis hyemalis. (over het volledige terrein aanplanten, direct aanplanten na aankoop omwille van gevoeligheid voor uitdroging)

		<p><u>Regulier beheer:</u></p> <p>Terugsnoeien van aanwezige struiken (door selectief takken te verwijderen, niet scheren of afzagen)</p> <p>Periodiek verwijderen van opslag Tilia (niet met bosmaaier)</p>
beheer	OMGEVING KASTEEL V28/5	<p><u>Enmalig beheer:</u></p> <p>Verwijderen van opslag (struiken) aan het hoofdpad en uitfrezen voet indien nodig</p> <p>Constructie van afsluiting die tevens dienst doet als zitbank.</p> <p>Aanplant van Hamamelis japonica.</p> <p>Aanplanten van Aconitum napellus, Aster divaricatus, Geranium phaeum 'Samobor', Geranium renardii, Scilla mischtschenkoana, Veronica gentianoides 'Palida', Monarda 'Garden view Scarlet' en Hakonechloa macra (groep)</p>
soorten	bomen, struiken	
opp	Hamamelis japonica	
	38 m²	<p><u>Regulier beheer:</u></p> <p>Insnoeien Hamamelis japonica indien deze te groot wordt</p>
beheer	KASTEELVIJVER V30/1	<p><u>Enmalig beheer:</u></p> <p>uitbaggeren</p> <p>heraanleg van oeverrand</p>
soorten	bomen, struiken	
opp	watervogels	
	7480 m²	<p><u>omvormingsbeheer:</u></p> <p>jaarlijks verwijderen van jonge planten van fluweelboom (Pterocarya fraxinifolia)</p>
		<p><u>Regulier beheer:</u></p> <p>wegroven van eieren in het broedseizoen en het wegvangen van niet wilde vogels</p>
opp	KASTEEL V31/1	
	765 m²	
opp	TOILET V31/2	<p><u>Enmalig beheer:</u></p> <p>Ingang mindervaliden toilet beter uitwerken: duidelijkheid, toegang.</p>
opp	KOETSHUIS V31/3	<p><u>Enmalig beheer:</u></p> <p>De groendienst heeft naast extra ruimte, in de eerste plaats behoefte aan de basis faciliteiten (douche, bureau,...)</p>
opp	GEBOUW V31/4	
	KRUIDENTUIN	
	190 m²	
opp	BOERDERIJ_STAL V31/5	
	1180 m²	
	BOERDERIJ_WOONHUIS V31/6	
	S	

opp	180 m ²	
	BOERDERIJ_BAKOVEN V31/7	<u>Eenmalig beheer:</u>
opp	4 m ²	Verwaarloosd, dringend restaureren.
	SCHUI LHUT V31/8	<u>Eenmalig beheer:</u>
opp	25 m ²	zie ontwikkeling educatief bos
	CAFETARIA V31/9	
opp	1060 m ²	
	NEERHOF V31/10	
opp	44 m ²	
	HALFOPEN VERHARDE PARKING V32/1	zie V34/2
opp	10000	
	VERHARDE PARKING V34/1	
opp	700	
	BOSPARKING: V34/2	<u>Eenmalig beheer:</u>
beheer	hooghout	Ruimen van gracht (zie Beheerrubriek "Ruimen van grachten")
soorten	Acer, Betula, Buddleja, Prunus spinosa	Aanvullen van Betula sp. en Acer sp. waar nodig (= wanneer rij geen gesloten geheel meer vormt) en opkronen tot 4m hoogte.
opp	10000 m ²	Aanplanten van Buddleja davidii onder Betula sp. op aangegeven plaatsen en inboeten waar nodig.
	_a	verwijderen van fietsenstalling en verharding
	_b	verwijderen van fietsenstalling en verharding
	_c	omvorming van bestaande busparking tot parking voor mindervaliden (met aanduiding) en fietsenstalling.
	_d	Verwijderen van kleine doorsteek parking-kasseiweg. Aanleg van een nieuwe fietsdoorsteek in platines (breedte 2,5m min) Heraanleg van grote doorsteek in betumenverharding met gekleurde toplaag, conform centrale dreef
		Aanplant van dubbele Fagus sylvatica haag. Aanplant van blokvorm volgens Beheerrubriek "Aanplanten van hagen en haagblokken". Snoeihoogte: 1,20m.
		Tussen de hagen selecteren van meest waardevolle bomen en opkronen tot 6m vrije stamhoogte. De andere worden verwijderd.
	_e	Omvorming van autoparking tot busparking
	_f	Aanvullen van rijen van Acer pseudoplatanus.
		Geen onderbegroeiing onder Acer sp. langs de gracht (langs beide kanten) -> verwijderen struiken
	_g	Aanplanten van scherm tussen de centrale dreef en de parking met Betula pendula en Prunus spinosa; maat bosgoed; Prunus enkel in het midden van het plantverband planten en niet tussen de hagen (bij inkom parking); driehoeksverband.

Lijnen

NAAM	CODE	SUBCODE	BEHEERRICHTLIJNEN
Dreef_ Juglans regia	L35/1		
lengte 113 m			<u>Eenmalig beheer:</u> verwijderen van bestaande Juglans regia (zowel links als rechts van het pad) Heraanplant van dreef met bomen zo dicht mogelijk tot oever; soort: Juglans regia
Dreef_ Fagus sylvatica	L35/2		
lengte 60 m			<u>Eenmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
			<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. indien ondergroei aanwezig -> kappen
Dreef_ Liriodendron tulipifera	L35/3		
lengte 408 m			<u>Eenmalig beheer:</u> rooien van Liriodendron tulipifera dreef en onderbegroeiing binnen 20 jaar Heraanplant van dreef; soort: Liriodendron tulipifera;
		_a	<u>Regulier beheer</u> geen ondergroei toegelaten
		_a	Onderbegroeiing is toegelaten in hakhoutbeheer; omlooptijd 8 jaar
Dreef_ Fagus sylvatica 'Atropunicea'	L35/4		
lengte 135 m			<u>Eenmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
			<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
Dreef_ Pseudotsuga menziesii	L35/5		
lengte 205 m			<u>Eenmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
			<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten.

		Geen ondergroei toegelaten Vervangen van uitgevallen exemplaren.
Dreef_ <i>Fagus sylvatica</i>	L35/6	
lengte 475 m		<u>Enmalig beheer:</u> Rooien van dreef binnen de komende 20 jaar Heraanplant van dreef; soort: <i>Quercus robur</i> ;
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
Dreef_ <i>Fagus sylvatica</i>	L35/7	
lengte 280 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar Verwijderen van scheve exemplaren
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
Dreef_ <i>Quercus palustris</i>	L35/8	
lengte 30 m		<u>Enmalig beheer:</u> Rooien van dreef binnen de komende 20 jaar Heraanplant van dreef; soort: <i>Quercus palustris</i> ;
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. ondergroei is in beperkte mate toegelaten
Dreef_ <i>Thuya plicata/Pseudotsuga menziesii</i>	L35/9	
lengte 110 m		<u>Enmalig beheer:</u> Rooien van oude <i>Pseudotsuga menziesii</i> en <i>Thuya plicata</i> bomen en behouden bestaande (jonge) <i>Thuya Plicata</i> Heraanplant van <i>Pseudotsuga menziesii</i> en <i>Thuya plicata</i> , afwisselend geplant. Formaat van nieuw aan te planten bomen is gelijk aan formaat van bestaande jonge <i>Thuya</i> .

		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
Dreef_Corylus colurna	L35/10	
lengte 29 m		<u>Eenmalig beheer:</u> Rooien van dreef
Dreef_Fagus sylvatica	L35/11	
lengte 140 m		<u>Eenmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten (tenzij te dicht langs grachten), in hakhoutbeheer; omlooptijd 8 jaar
Dreef_Quercus robur	L35/12	
lengte 77 m		<u>Eenmalig beheer:</u> Rooien van dreef binnen de komende 20 jaar Heraanplant van dreef; soort: Quercus robur;
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten.
Dreef_Quercus robur	L35/13	
lengte 249 m		<u>Eenmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. geen ondergroei toegelaten
Dreef_Quercus robur	L35/14	
lengte 219 m		<u>Eenmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. ondergroei toegelaten

Dreef_Quercus robur	L35/15	
lengte 98 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten (tenzij te dicht langs grachten), in hakhoutbeheer; omlooptijd 8 jaar
Dreef_Fagus sylvatica	L35/16	
lengte 117 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten (tenzij te dicht langs grachten), in hakhoutbeheer; omlooptijd 8 jaar
Dreef_Quercus robur	L35/17	
lengte 600 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten _a onderbegroeiing wordt hier vermeden om een optimale doorkijk naar het achterliggende landschap te behouden.
Dreef_Fagus sylvatica	L35/18	
lengte 63 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten
Dreef_Quercus robur	L35/19	
lengte 100 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar

		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten
Dreef_Quercus robur	L35/20	
lengte 80 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten (tenzij te dicht langs grachten), in hakhoutbeheer; omlooptijd 8 jaar
Dreef_Quercus robur	L35/21	
lengte 105 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. geen onderbegroeiing is toegelaten
Dreef_Quercus robur	L35/22	
lengte 87 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten
Dreef_Quercus robur	L35/23	
lengte 100 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
		<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Onderbegroeiing is toegelaten
Dreef_Fagus sylvatica	L35/24	
lengte 50 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar

			<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
	Dreef_Fagus sylvatica	L35/25	
lengte	324 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
			<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
	Dreef_Quercus robur	L35/26	
lengte	100 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
			<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
	Dreef_Quercus robur	L35/27	
lengte	52 m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
			<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
	Dreef_Fagus sylvatica	L35/28	
lengte	90m		<u>Enmalig beheer:</u> Behouden van dreef voor komende 20 jaar
			<u>Regulier beheer</u> Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten. Geen ondergroei toegelaten
	Dreef_Fagus sylvatica	L35/29	
lengte	314 m		<u>Enmalig beheer:</u>

			Behouden van dreef voor komende 20 jaar
			<u>Regulier beheer</u>
			Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten.
			Geen ondergroei toegelaten
	Bomenrij_Tilia sp./Fagus sylvatica/Quercus robur	L36/1	
lengte	125 m		<u>Eenmalig beheer:</u>
			Behouden van dreef voor komende 20 jaar
			<u>Regulier beheer</u>
			Periodieke controle van dreef op gevaarlijke bomen (5jaar). Bij verwijderen, niet terugplanten.
			Ondergroei toegelaten (voor meer specificatie, zie vlakken)
	Haag	L37/1	
lengte	40 m		<u>Eenmalig beheer:</u>
			verwijderen
	Haag	L372	
lengte	90 m		<u>Eenmalig beheer:</u>
			verwijderen
	Haag	L37/3	
lengte	100 m		<u>Eenmalig beheer:</u>
			verwijderen
	Haag	L37/4	
lengte	27 m		<u>Eenmalig beheer:</u>
			verwijderen
	Haag	L37/5	
lengte	50 m		<u>Eenmalig beheer:</u>
			verwijderen
	Haag	L37/6	
lengte	20 m		<u>Periodiek beheer</u>
			twee maal per jaar scheren van haag
	Haag	L37/7	
lengte	22 m		<u>Periodiek beheer</u>
			twee maal per jaar scheren van haag

	Haag	L37/8	
lengte	18 m		<u>Enmalig beheer:</u> verwijderen
	Haag	L37/9	
lengte	200 m		<u>Periodiek beheer</u> twee maal per jaar scheren van haag
	Haag	L37/10	
lengte	104 m		<u>Enmalig beheer:</u> Aanplanten van Crataegus monogyna haag <u>Periodiek beheer</u> twee maal per jaar scheren van haag
	Haag	L37/11	
lengte	82 m		<u>Enmalig beheer:</u> Aanplanten van Crataegus monogyna haag <u>Periodiek beheer</u> twee maal per jaar scheren van haag
	Haag	L37/12	
lengte	104 m		<u>Enmalig beheer:</u> Aanplanten van Crataegus monogyna haag <u>Periodiek beheer</u> twee maal per jaar scheren van haag
	Natuurlijke oever waterpartij	L41/1	
lengte	75 m		<u>Enmalig beheer:</u> verwijderen
	Semi-natuurlijke oever waterpartij	L42/1	
lengte	850 m		<u>Enmalig beheer:</u> oever vervangen door een afboording in azobe planken vastgezet met hardhouten piketten
	Gracht	L42/1	
lengte	115 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
	Gracht	L42/2	
lengte	100 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
	Gracht	L42/3	

lengte	110 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/4	
lengte	115 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/5	
lengte	100 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		verwijderen gedumpte aarde en groenafval dringende ruimen van gracht (deels herprofilering)
Gracht	L42/6	
lengte	485 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		herprofilering van gracht langs kasseiweg Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/7	
lengte	300 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/8	
lengte	150 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/9	
lengte	150 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/10	
lengte	100 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/11	
lengte	140 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/12	
lengte	180 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/13	
lengte	192 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Ruimen van gracht indien noodzakelijk

Gracht	L42/14	
lengte 20 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/15	
lengte 280 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/16	
lengte 245 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen van deel van gracht ifv nieuw Pinetum Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/17	
lengte 20 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/18	
lengte 130 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/19	
lengte 127 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/20	
lengte 55 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/21	
lengte 127 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/22	
lengte 100 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/23	
lengte 140 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/24	
lengte 70 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk

Gracht	L42/25	
lengte 475 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/26	
lengte 200 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/27	
lengte 40 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/28	
lengte 60 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/29	
lengte 100 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/30	
lengte 75 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/31	
lengte 210 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Gracht	L42/32	
lengte 110 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van gracht indien noodzakelijk
Beek	L46/1	
lengte 90 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van beek indien noodzakelijk
Beek	L46/2	
lengte 150 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> meermaals per jaar takken en ander afval verwijderen uit gracht Ruimen van beek indien noodzakelijk
Beek	L46/3	
lengte 180 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Ruimen van beek indien noodzakelijk

	Verharde weg	L48/1	
lengte	660 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> bestaande verharding met nieuwe toplaag (kleur: Gravidor)
	Verharde weg	L48/2	
lengte	190 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> bestaande verharding met nieuwe toplaag (kleur: Gravidor)
	Verharde weg	L48/3	
lengte	280 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> bestaande verharding met nieuwe toplaag (kleur: Gravidor)
	Verharde weg	L48/4	
lengte	300 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden (behoort tot het fietsnetwerk)
	Verharde weg	L48/5	
lengte	208 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden (behoort tot het fietsnetwerk)
	Verharde weg	L48/6	
lengte	208 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> KWS verharding wordt deel behouden en deels vervangen door L48/7
	Verhard fietspad	L48/7	
lengte	130 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> verharding vervangen door gekloven grantietstenen (type platines en conform bestaande kassei-wegen)
	Pad parking-centrale as	L52/1	
lengte	17 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden (indien mogelijk uitwerken in een gesloten verharding; vraagt minder beheer)
	Pad parking-centrale as	L52/2	
lengte	17 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden (indien mogelijk uitwerken in een gesloten verharding; vraagt minder beheer)
	Hoofdpad parking-centrale as	L52/3	
lengte	29 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> heraanleg met nieuwe toplaag (kleur: Gravidor)
	Pad parking-centrale as	L52/4	
lengte	7 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt verwijderd en vervangen door L52/14
	Pad parking-centrale as	L52/5	

lengte	7 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden (indien mogelijk uitwerken in een gesloten verharding; vraagt minder beheer)
		Pad parking-centrale as	L52/6
lengte	7 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden (indien mogelijk uitwerken in een gesloten verharding; vraagt minder beheer)
		Pad parking-centrale as	L52/7
lengte	7 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden (indien mogelijk uitwerken in een gesloten verharding; vraagt minder beheer)
		Pad parking-centrale as	L52/8
lengte	223 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden, periodiek vegen of branden om onkruidgroei te beperken.
		Pad parking-centrale as	L52/9
lengte	24 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden
		Pad parking-centrale as	L52/10
lengte	64 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden, periodiek vegen of branden om onkruidgroei te beperken.
		Pad parking-centrale as	L52/11
lengte	40 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt verwijderd en vervangen door L52/14
		Pad parking-centrale as	L52/12
lengte	13 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> mozaïekkeien vervangen met nieuwe toplaag (kleur: Gravidor) als centrale as
		Pad parking-centrale as	L52/13
lengte	26 m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Verwijderen van de bestaande baksteen-verharding. bestaande verharding met nieuwe toplaag (kleur: Gravidor)
		Pad parking-fietspad	L52/14
lengte	9m		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> verharding vervangen door gekloven grantietstenen bewegwijzering bij kruising tussen pad en fietspad
		Pad parking-centrale as	L52/15
lengte	650 m (ong.)		<u>Enmalig/regulier beheer:</u>

		verharding in steen gebonden met polymeren gemodificeerd, kleurloos, synthetisch bindmiddel (type steenslag is Gravidor)
	_a	Aanleg van een integraal toegankelijk pad
	_b	aanbrengen van 'stapstenen'
Pad parking-centrale as	L52/16	
lengte	420 m (ong)	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> verharding in steen gebonden met polymeren gemodificeerd, kleurloos, synthetisch bindmiddel (type steenslag is Gravidor)
Halfopen verhard pad	L53/1	
lengte	133 m	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> vervangen door pad in ternair zand
Halfopen verhard pad	L53/2	
lengte	380 m	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt vervangen door L52/16
Halfopen verhard pad	L53/3	
lengte	280 m	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt vervangen door L52/15
Halfopen verhard pad	L53/4	
lengte	36 m	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> bestaande (deels) steenslag vervangen door pad in ternair zand met afboording
Halfopen verhard pad	L53/5	
lengte	420 m	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> zand vervangen door gestabiliseerde steenslag met behoud van onderbouw
Halfopen verhard pad	L53/6	
lengte	107 m	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden (Ruitepad in ternair zand)
Halfopen verhard pad	L53/7	
lengte	9 m	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Aanleg van pad in ternair zand
Pad woodlandgarden	L53/8	
lengte	165 m	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Aanleg van pad in ternair zand
Bospad	L53/9	
lengte	310 m	<u>Enmalig/regulier beheer:</u>

		Aanleg van pad in ternair zand
Bospad (bij uitbreiding educatief bos)	L53/10	
lengte		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Aanleg van pad in ternair zand
Pad educatief bos	L53/11	
lengte 200 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Aanleg van pad in ternair zand
Bospad (bij uitbreiding educatief bos)	L53/12	
lengte		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Aanleg van pad in ternair zand
Bospad	L53/13	
lengte 95 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Aanleg van pad in ternair zand
Bospad	L53/14	
lengte 77 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Aanleg van pad in ternair zand
Bospad	L53/15	
lengte 250 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Aanleg van pad in ternair zand
Onverhard bospad	L54/1	
lengte 93 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt behouden
Onverhard bospad	L54/2	
lengte 100 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt behouden
Onverhard bospad	L54/3	
lengte 170 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt behouden
Onverhard bospad	L54/4	
lengte 90 m		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt behouden
Onverhard bospad	L54/5	

lengte	75 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt behouden
	Onverhard bospad L54/6	
lengte	80 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt behouden
	Onverhard bospad L54/7	
lengte	86 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt behouden
	Onverhard bospad L54/8	
lengte	55 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Eenmalige nivelering van het pad
	Koeienpad L54/9	
lengte	55 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Pad wordt periodiek mulchen
	Onverhard bospad L54/10	
lengte	88 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt behouden
	Onverhard bospad L54/11	
lengte	310 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt behouden
	Onverhard bospad L54/12	
lengte	310 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt vervangen door L53/7
	Pad woodlandgarden L54/13	
lengte	70 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt vervangen door L53/8
	Onverhard bospad L54/14	
lengte	48 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt behouden
	Onverhard pad L54/15	
lengte	48 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>
		Wordt deels vervangen door L53/9, L53/10 en deels behouden
	Onverhard pad L54/16	
lengte	170 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>

		Wordt vervangen door L53/11
	Onverhard pad L54/17	
lengte	210 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Wordt deels vervangen door L53/13 en deels behouden.
	Onverhard pad L54/18	
lengte	210 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Wordt vervangen door L53/12
	Onverhard bospad L54/19	
lengte	500 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden
	Onverhard pad L54/20	
lengte	50 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Wordt vervangen door L53/14
	Onverhard bospad L54/21	
lengte	50 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden
	Onverhard bospad L54/22	
lengte	60 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Wordt vervangen door L53/15
	Onverhard bospad L54/23	
lengte	35 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Wordt behouden
	Onverhard pad L54/24	
lengte	230 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Wordt deels vervangen door L52/15 en deels door L53/4
	Onverhard bospad L54/25	
lengte	110 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanleg koeienpad mulchlaag van het pad jaarlijks aanvullen
	Muur kruidentuin L55/1	
lengte	200 m	
	Muur kruidentuin L55/2	
lengte	140 m	
	Muur kruidentuin L55/3	

lengte	7 m	
	Muur kruidentuin	L55/4
lengte	15 m	
	Afsluiting	L66/1
lengte	720 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> deels heraanleggen en vervangen
	Afsluiting	L66/2
lengte	655 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
	Afsluiting	L66/3
lengte	167 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
	Afsluiting	L66/4
lengte	172 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
	Afsluiting	L66/5
lengte	30 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Wordt verwijderd (Zie V64/1_c)
	Afsluiting	L66/6
lengte	100 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
	Afsluiting	L66/7
lengte	240 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Bij vervanging van de afsluiting wordt er geopteerd voor kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
	Afsluiting	L66/8
lengte	488 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> vervangen binnen enkele jaren door kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
	Afsluiting	L66/9
lengte	366 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> vervangen binnen enkele jaren door kastanjepalen maat 15-18, gekloven.
	Afsluiting	L66/10
lengte	23 m	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> behouden
	Kastanjehekwerk	L66/11

Punten

NAAM	CODE	SUBCODE	BEHEERRICHTLIJNEN
Tilia cordata	P56/1		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> behouden
Juglans nigra	P56/2		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> behouden
Quercus robur	P56/3		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout tijdig verwijderen jaarlijkse VTA controle
Quercus robur	P56/4		
Aesculus hippocastanum 'Baumannii'	P56/5		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> eventueel hormonenvaai en wegruimen afgevallen blad eventueel betreding en maaien minimaliseren
Betula pendula	P56/6		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> eventueel betreding en maaien minimaliseren
Tilia x europaea	P56/7		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> periodiek verwijderen van opslag van scheuten op stamvoet eventueel standplaatsverbetering door aanbrengen schimmeldominante humuscompost
Ginkgo biloba	P56/8		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Op termijn opkronen: takvrije stam van 7 - 9m
Pinus sylvestris	P56/9		
Tilia x europaea	P56/10		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Tilia x europaea; maat 20/25 (locatie: 4m van vreemde Tilia tak richting het kasteel)
Tilia x europaea	P56/11		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>

		dood hout tijdig verwijderen jaarlijkse VTA controle
Crataegus monogyna	P56/12	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen vrijzetten zaailingen Pterocarya langs vijverrand verwijderen
Fagus sylvatica	P56/13	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen uitbreiden struikengordel rondom stam
Fagus sylvatica	P56/14	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen jaarlijkse VTA controle eventueel uitlichten
Robinia pseudoacacia 'Inermis'	P56/15	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen zuiger wegnemen
Quercus palustris	P56/16	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> onderhoudssnoei Op termijn opkronen: takvrije stam van 7 - 9m
Tilia (platyphyllos?)	P56/17	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen terugplanten met Tilia platyphyllos; maat 20/25
Aesculus hippocatanum	P56/18	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen
Acer saccharinum	P56/19	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>

		jaarlijkse - of tweejaarlijkse VTA controle eventueel uitlichten
Acer saccharinum	P56/20	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> jaarlijkse - of tweejaarlijkse VTA controle
Quercus robur	P56/21	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen eventueel uitlichten
Castanea sativa	P56/22	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> jaarlijkse - of tweejaarlijkse VTA controle eventueel uitlichten
Quercus robur	P56/23	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> jaarlijkse VTA controle
Liriodendron tulipifera	P56/24	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> aanplanten Liriodendron tulipifera; maat 20/25
Magnolia acuminata (beide)	P56/25	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen op termijn controle van gesteltak
Prunus serrulata	P56/26	
Acer pseudoplatanus 'Atropurpureum'	P56/27	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen
Aesculus x carnea	P56/28	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen
Tilia tomentosa	P56/29	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen van Hedera helix

Acer pseudoplatanus 'Atropurpureum'	P56/30	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen van Hedera helix
Thuja plicata	P56/31	
Tilia mongolica	P56/32	
Aesculus x carnea	P56/33	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen
Abies nordmaniana	P56/34	
Acer saccharinum	P56/35	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> vermijden van maaien rond rond stam en wortelzone
Acer saccharinum	P56/36	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> vermijden van maaien rond rond stam en wortelzone
Acer saccharinum	P56/37	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> op termijn verwijderen en vervangen
Acer saccharinum	P56/38	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> op termijn verwijderen en vervangen
Acer saccharinum	P56/39	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen jaarlijkse - of tweejaarlijkse VTA controle op termijn verwijderen
Liriodendron tulipifera	P56/40	
Juglans nigra	P56/41	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen
Quercus cerris	P56/42	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen

		onderbegroeiing voorzien blad laten liggen
Juglans nigra	P56/43	
		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen periodieke controle overhangende takken langs wandelpad
Aesculus hippocastanum	P56/44	
		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> dood hout en beschadigde takken verwijderen eventueel hormonenvaak en wegruimen afgevallen blad
Tilia cordata	P56/45	
		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen periodiek verwijderen van opslag van scheuten op stamvoet
Acer pseudoplatanus	P56/46	
Tilia cordata	P56/47	
		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen periodiek verwijderen van opslag van scheuten op stamvoet
Juglans nigra	P56/48	
Acer cappadocicum	P56/49	
Fraxinus americana	P56/50	
Acer pseudoplatanus	P56/51	
Nyssa sylvatica	P56/52	
		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten <i>Nyssa sylvatica</i> ; maat 18/20
Thuja plicata	P56/53	
Castanea sativa (volledige groep)	P56/54	
		<u>Enmalig/regulier beheer:</u> dood hout verwijderen periodieke controle eventueel standplaatsverbetering door aanbrengen schimmeldominante humuscompost
Robinia pseudoacacia	P56/55	

		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Robinia pseudoacacia; maat 18/20
Fagus sylvatica 'Atropunicea'	P56/56	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Fagus sylvatica 'Atropunicea'; maat 18/20
Castanea sativa	P56/57	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Castanea sativa; maat 18/20
Juglans nigra	P56/58	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Juglans nigra; maat 18/20
Quercus cerris	P56/59	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Quercus cerris; maat 18/20
Magnolia acuminata	P56/60	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Magnolia acuminata; maat 18/20
Magnolia acuminata	P56/61	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Magnolia acuminata; maat 18/20
Castanea sativa	P56/62	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Castanea sativa; maat 18/20
Aesculus x carnea	P56/63	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Aesculus x carnea; maat 18/20
Quercus robur	P56/64	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Quercus robur; maat 18/20
Quercus robur	P56/65	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Quercus robur; maat 18/20
Acer saccharinum	P56/66	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u>

		Aanplanten Acer saccharinum; maat 18/20
Acer saccharinum	P56/67	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Acer saccharinum; maat 18/20
Aesculus x carnea	P56/68	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Aesculus x carnea; maat 18/20
Fraxinus excelsior 'Pendula'	P56/69	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Fraxinus excelsior 'Pendula'; maat 18/20
Quercus robur	P56/70	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Quercus robur; maat 18/20
Quercus robur	P56/71	<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> Aanplanten Quercus robur; maat 18/20
Bomengroep	P57/1	<u>Eenmalig beheer:</u> aanplanten van 3 solitaire Castanea sativa, 4 Quercus robur en 1 Fagus sylvatica; maat 20/25; opkronen tot 6m Plaatsen boombescherming en zie beheerrubriek "Beschermen van jonge bomen in weide". <u>Regulier beheer:</u> Jaarlijkse controle constructie vervangen boombescherming om de 8 jaar
Clump: Quercus palustris	P57/2	<u>Eenmalig beheer:</u> ploffen onder clump plaatsen van vlechtwerk aanplant daslook (Allium ursinum); plantdichtheid 10 bollen/m ² in groepen eventueel standplaatsverbetering door aanbrengen schimmeldominante humuscompost <u>Regulier beheer:</u> Jaarlijkse controle constructie vervangen boombescherming om de 8 jaar

_a, _c bij niet ploffen: jaarlijks tot tweejaarlijkse VTA controle
 _a, _b, _c blad laten liggen in de cirkel (niet op gras)

Clump: Fagus sylvatica P57/3
 'Atropunicea'

Zie V4/15

Clump: Liriodendron tulipifera P57/4

Enmalig beheer:

Aanplanten van 1 solitaire Liriodendron tulipifera; maat 20/25
 aanplant boerenkrokus (Crocus tommasinianus); plantdichtheid 15 bollen/m²
 _h verwijderen van kippengaas

Regulier beheer:

_a, _b, _c, pas maaien wanneer loof voorjaarsflora afgestorven is. Maaihoogte: min 5 cm of indien nodig hoger (wortelschade)
 _d, _e, _f,
 _g, _h, _j

_a, _b, _c, maaien en betreding reduceren
 _d, _e, _f,
 _g, _h, _j

Clump: Acer saccharinum P57/5

Enmalig beheer:

verwijderen en uitfrezen van twee resterende bomen
 heraanplanten van 3 Acer saccharinum; maat 40/50 (zie beheerrubriek "Beheer solitaire bomen": 3 boompalen)
 aanplant zomerklokje (Leucojum aestivums); plantdichtheid 15 bollen/m²

Regulier beheer:

jaarlijks aanbrengen van schors; dikte 10 cm
 pas maaien wanneer loof voorjaarsflora afgestorven is. Maaihoogte: min 5 cm of indien nodig hoger (wortelschade)

Clump: Castanea sativa + Acer P57/6
 pseudoplatanus (1)

Enmalig/regulier beheer:

behouden

Bomengroep P57/7

		<u>Eenmalig beheer:</u> Zie opmerkingen individuele bomen
Clump: Acer lobelii	P57/8	
		<u>Eenmalig beheer:</u> Aanplant van trompetnarcis (<i>Narcissus pseudonarcissus</i> ssp. <i>major</i>); plantdichtheid: 15 bollen/m ²
		<u>Regulier beheer:</u> pas maaien wanneer loof voorjaarsflora afgestorven is. Maaihoogte: min 5 cm of indien nodig hoger (wortelschade) betreding minimaliseren en maaien reduceren bij toenemende bodemverdichting verwijderen van dood hout waar nodig voorkomen van maaischade door verder van stam te maaien jaarlijkse - of tweejaarlijkse VTA controle
Clump 'Heilige drie-eenheid'	P57/9	
		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen en uitfrezen van eik en kastanje heraanplant 1 <i>Castanea sativa</i> , 1 <i>Quercus robur</i> & 1 <i>Fagus sylvatica</i> ; maat 20/25; opkronen tot 7-9m
Clump: Quercus cerris en Juglans nigra	P57/10	
		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> behouden
Poel	P58/1	
Educatieve poel	P58/2	
Vleermuizenkelder	P59/1	
Bestaande banken		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen van banken met code P61/5, P61/6, P61/8, P61/10, P61/11, P61/12, P61/14, P61/18, P61/21, P61/22, P61/24, P61/25, P61/26, P61/27, P61/29, P61/30, P61/31, P61/34, P61/38, P61/39, P61/40, P61/41, P61/44, P61/45, P61/46, P61/48, P61/49, P61/50
Bestaande vuilbakken		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen van vuilbakken met code P61/17, P61/20, P61/52
Infoborden en bewegwijzering		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> aanpassen van volgende infoborden en bewegwijzering: P61/2, P61/4, P61/7, P61/35, P61/37

Grafsteen	P61/2	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> verplaatsen van grafsteen
Insectenhotel	P61/9	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Verwijderen van insectenhotel
Schuilhok	P61/13	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Zie V4/12_b
Aanlegsteiger	P61/15	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Zie V3/12_c
Dambord	P61/16	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> verwijderen
Brug	P61/19	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> controle brug restauratie toplaag met duurzaam hout Verwijderen van klimop op rotsen reinigen rotsen met hoge druk aanplant rhododendron aan zuidzijde; Soorten: Rh. Caret en Rh. Arpege; zie beheerrubriek "Beheer van Rhododendron"
Overloop	P61/23	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Periodiek controleren op verstopping door takken, etc.
Tennisterrein (voormalig)	P61/28	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> Infrezen van teelaarde en herzaaien
Kapel	P61/37	
Opberghoek jeugdbeweging	P61/47	<u>Enmalig/regulier beheer:</u> verwijderen opberghoek jeugdbeweging
Houtopslag	P61/51	<u>Enmalig/regulier beheer:</u>

		behouden
Speelplek	P61/52	
		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> verwijderen van de twee speeltoestellen _a aanleggen bosschommel
Speelplek	P61/53	
		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> _a verwijderen van oude speeltoestellen vervangen van belijning door azobe strips met piketten bijmaken van vierde ovaal (met azobe strips en houtschilfers) aanleggen van Fagus sylvatica haag (gewapend) niveleren van terrein in inzaaien gras Scheren van hagen, twee maal per jaar
Paaltjes	P61/54	
		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> vervangen van kastanjepalen; maat 15-18 met rode reflectoren
Plaatsing van nieuwe banken	P61/55	
		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> plaatsen van nieuwe banken wanneer planten (bomen!) vol in blad staan
Plaatsing van nieuwe picknickbanken	P61/56	
		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> plaatsen van nieuwe picknicktafels wanneer planten (bomen!) vol in blad staan
Plaatsing van nieuwe vuilnisbakken	P61/56	
		<u>Eenmalig/regulier beheer:</u> plaatsen van vuilnisbakken bij de drie picknicktafels, de twee feitsenstallingen, het toilet, het speelterrein en aande centrale wandellus (bij zone V3/6)